EKİM-KASIM-ARALIK 2000 • YIL 5 • SAYI 20 • 2 MİLYON TL

JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

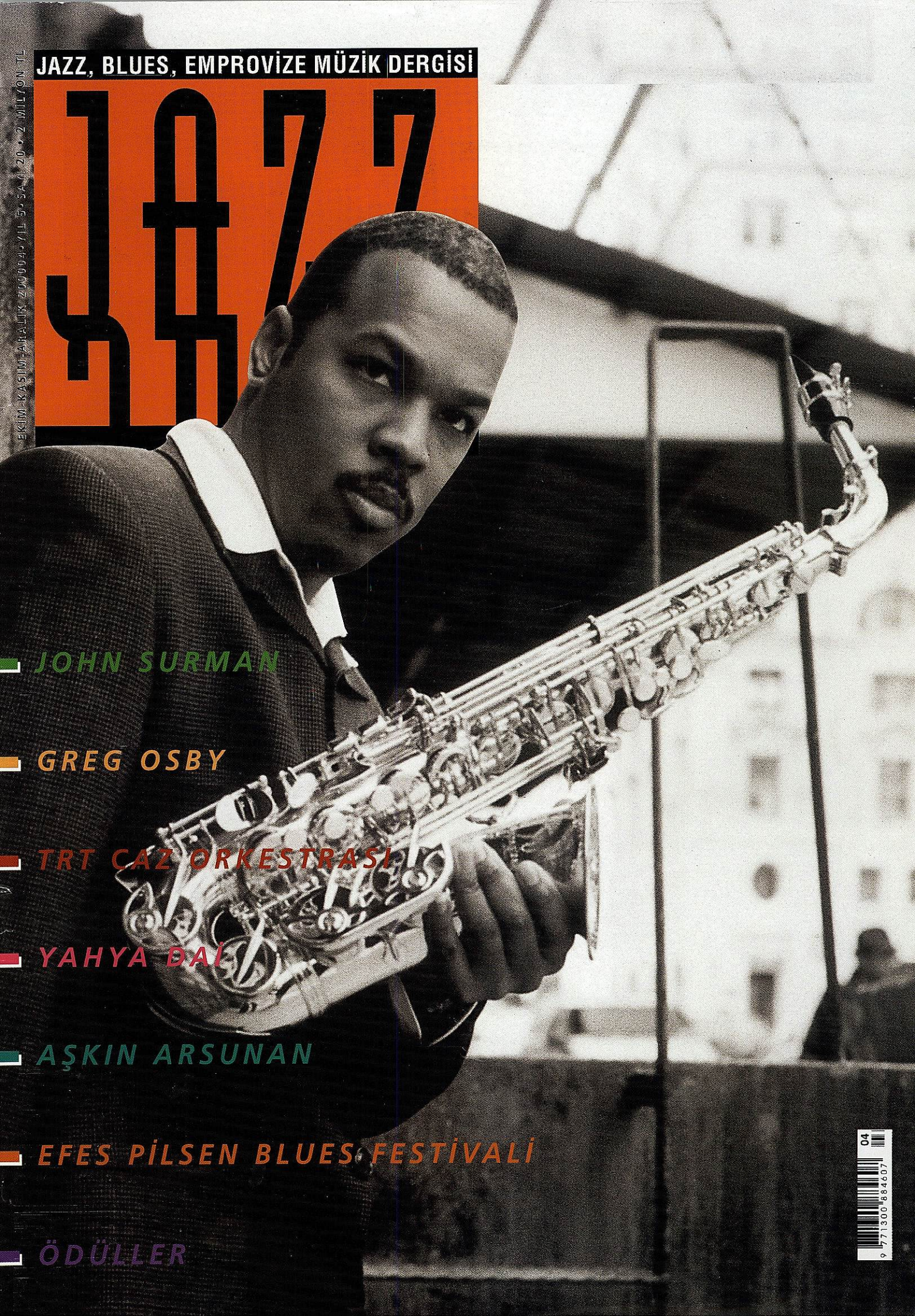

JOHN SURMAN

GREG OSBY

TRT CAZ ORKESTRASI

YAHYA DAİ

AŞKIN ARSUNAN

EFES PİLSEN BLUES FESTİVALİ

ÖDÜLLER

04
9 771300 884607

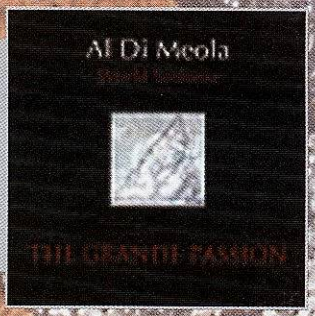

HER YÖNÜYLE

★★★★★

AKUSTA

HOME THEATER & AUDIO GALLERIES

NİŞANTAŞI Tel: (0 212) 241 65 50 Fax: (0 212) 241 65 51
Abdi İpekçi Cad. 40/2 Nişantaşı / İstanbul

www.rkd.com.tr e.mail: rkdltd@prizma.net.tr

Toptan Dağıtım Yonca Müzik Tarafından Yapılmaktadır. Türkiye Temsilcisi RKD Ltd. Şti.dir. Akusta Bir RKD Ltd. Kuruluşudur.

info@boyut.com
Sayı: 20
Ekim, Kasım, Aralık 2000

JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ
JAZZ

ISSN 1300 - 8846

NARDIS

Merhabalar,

İstanbul'da jazz yaşamı yoğun gecelere hazırlanıyor. Türk jazz müzisyenlerinin çalacak fazla bir yerleri olmamasına karşın etkinlikler çok iyi. Efes Pilsen Blues festivali blues'culari sevindirirken, İstanbul'da Babylon'da "Garanti Bankası Caz Yeşili" konserleri yer alacak.

Ayrıca büyük kentlerimiz haricinde, özellikle üniversite kentlerimizde kültür sanat yaşamının bir parçası olarak jazz'a yer verilmesi çok anlamlı. Bu kentlerimize bu yıl da Isparta eklendi. Afyon önümüzdeki sayımızda yer vereceğimiz, bahar aylarına yetiştirmeye çalıştığı bir festivalle jazz'lı günlere hazırlanıyor.

Bu sayımızla birlikte ocak sayımızdan başlayarak vermekte olduğumuz takvimizin son bölümünü de veriyoruz.

Dergimiz baskıya hazırlanırken yine tatsız bir kayıp haberi aldık. Tenor saksofoncu Stanley Turrentine 66 yaşında New York'ta ölmüştü. Önümüzdeki sayıda onun müzikal yaşamı üzerine geniş yer vereceğiz.

VE ÖDÜLLER...

Bu sayımızda Jazz Dergisi beşinci yıl ödüllerini açıklayacağımızı duyurmuştuk.

Okuyucu anketlerinin değerlendirilmesiyle Türkiye'nin en başarılı jazz'cıları arasında yer alanlara ödüllerini dağıtmayı amaçlamıştık. Ödül tasarımlarına hatta jazz 2000 ödülleri özel sayısına kadar hazırlıklarımız tamamlanmıştı. Mutabakata vardığımız Conrad Oteli'nin ödül gecesine az bir zaman kala anlaşılmaz bir tutum ile işbirliğinden vazgeçmesi, ödül gecesini şimdilik iptal etmemizi zorunlu kıldı.

Genel değerlendirmede jazz 2000 ödüllerinin en başarılı jazz sanatçısı Aydın Esen, En başarılı jazz albümü ise yine Aydın Esen imzasını taşıyor. TIMESCAPE

Jazz Dergisi 2000 ödül alanların tam listesi 13-14.sayfalarda.

ZUHAL FOCAN

GENEL YÖNETİM

Boyut Yayıncılık ve Tic. A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni
Bülent ÖZÜKAN

Genel Sanat Yönetmeni
Murat ÖNEŞ

Genel Müdür
Nilgün ÖZÜKAN

YAYIN

Yayın & Reklam Yönetmeni
Zuhal FOCAN

Katkıda Bulunanlar
Erhan Altunay, Seda Binbaşgil, Şebnem Şenyener, Zeynep Çiftçi Ün, Erdal Paksoy, Metin Paksoy, Orhan Argun, Tunç Bozoğlu, Yosi Falay, Özün Usta, Özlem Varoğlu Cem Tuncer, Görgün Taner

Tasarım
Mehmet TÜRK

İllüstrasyon
Mehmet BAYRAKTAR

Matbaa Müdürü
Memduh ARSLAN

Muhasebe Müdürü
Jale ÜRPER

Müessese Müdürü
Ejvet OKTAY

Abone İlişkileri
Dilara Mercan

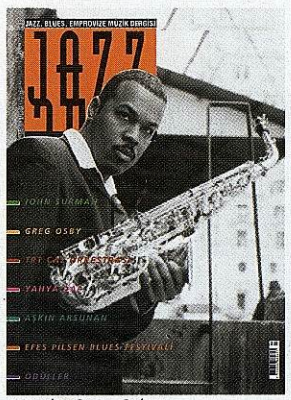

Kapak: *Greg Osby*

Yönetim Yeri
Jazz Dergisi
Matbaacılar Sitesi
1. Cadde No:115
(Milliyet Gazetesi arkası)
34554 Bağcılar / İSTANBUL
Telefon: 90 - 212 - 629 53 00
Fax: 90 - 212 - 629 05 74 - 75

Basıldığı Yer
Boyut Matbaacılık A.Ş.

Fiyatı
2. MİLYON TL

BOYUT YAYIN GRUBU

© 2000 BOYUT YAYINCILIK ve TİCARET A.Ş.

Kenny Burrell
JOHN JENKINS WITH
KENNY BURRELL
Hackensack, NJ
1957

içindekiler

3 **NARDİS**

4 **RIFFS**

- DOWN BEAT ÖDÜLLERİ *Zuhal Focan*
- CAN KOZLU *Tunçel Gülsoy*
- AYŞE TÜTÜNCÜ
- TUNA ÖTENEL, VOYAGEUR *Hülya Tunçağ*
- ANLATI *Özün Usta*
- JACQUES LOUSSIER *Tunçel Gülsoy*
- KÜBA CD'LERİ
- JAZZ PORTRELERİ SERİSİ
- AÇIK RADYO *Yosi Falay*
- BİZİM ÖDÜLLER *Serdar Karabatı*
- KÜBA'DAN *Şebnem Şenyener*
- LATİN SEVERLERE MÜJDE
- PUTUMAYO *Raife Polat*

18 **ŞU JAZZ DEDİKLERİ** Ali Sönmez

22 **AD-LİB**

- JOHN SURMAN *Orhan Kahyaoğlu*

30 **HI-FI**

- HI END 2000 FUARI *Tunç Bozoğlu*

34 **RÖP.**

- YAHYA DAİ *Tunçel Gülsoy*
- TRT CAZ ORKESTRASI *Erhan Altunay*
- KEREM GÖRSEV *Tunçel Gülsoy*
- PATRICIA BARBER *Seda Binbaşgil*
- AŞKIN ARSUNAN *Tunçel Gülsoy*
- OĞUZ BÜYÜKBERBER *Raife Polat*
- KENT METE *Tunçel Gülsoy*

58 **AVANT-GARDE**

- ASYALI JAZZ'CILAR *Zeynep Çiftçi Ün*

65 **BLUES**

- STAN KENTON *Orhan Argun*
- ESKİ FOTOĞRAFLAR *Merih Akoğul*

71 **ÖZEL**

- YUSEF LATEEF *Zeynep Çiftçi Ün*

75 **NELER OLDU**

- İKİ TEKSAS TENORU *Erdal Paksoy*
- NORTHSEA *Metin Paksoy*
- İSTANBUL JAZZ *Zuhal Focan*
- PORI JAZZ *Zuhal Focan*
- MONTREUX *Görgün Taner*

82 **NELER OLACAK**

- ESKİŞEHİR FESTİVALİ
- EFES PİLSEN BLUES FESTİVALİ
- BABYLON'DA GARANTİ YEŞİLİ, JAMES CARTER *Raife Polat*
- GREG OSBY *Arda Ataberk*
- DULCINEA'DA BRITISH DEEP BEAT
- KEREM GÖRSEV JAZZ BAR
- ISPARTA JAZZ GÜNLERİ
- ODTÜ JAZZ GÜNLERİ *Özlem Varoğlu-Günil Ayaydın*

92 **KLİNİK**

- PAT MARTINO, JUST FRIENDS *Cem Tuncer*

94 **JAZZ NASIL DİNLENİR**

- DORIAN DİZİSİ *Ahmet Emin Akyavaş*

95 **DR. JAZZ**

- *Rene Macaroğlu*

96 **CD VİTRİNİ**

Feyza, Branford Marsalis, Jason Moran, Charlie Watts & Jim Keltner, Joshua Redman, Stan Getz, Charles Lloyd, Grand Slam, Dianne Reeves James Carter, Martin Taylor, Joey DeFrancesco, Roy Hargrove, Jilge Nergaard, JazzTimes Superband, Mongo Santamaria's, Bobo Stenson Trio John Coltrane, Jeff Golub, George Shearing, İlhan Erşahin, Laura Fygi, Caravana Cubana, Charlie Hunter, Jilge Nergaard, Suite for Sampler, L'Attirail, Dave Brubeck, David Sanchez, Viktoria Mullova, David Benoit, Abdullah Ibrahim, Phil Collins Big Band, Xenoblast, Lee Ritenour & Dave Grusin, Warren Hill, David S.Ware, The Music of Cuba, Bela Fleck & The Fleckstones, Baden Powell, Rick Braun, John Surman, Grover Washington Jr., Barb Jungr, Jaco Pastorius, Kodo, Roy Haynes Trio, Colette Magny, John Hiatt, Telarc's Got More Blues, Blues for a Rotten Afternoon, Robert Lockwood, Jr.

107 **SİZİN KÖŞENİZ**

110 **KÖRLEME**

- SİBEL KÖSE *Serdar Karabatı*

111 **RADYOLAR**

112 **BULMACA**

- *Serdar Karabatı*

REKLAMLAR

2 AKUSTA
9 GARANTİ
15 IXIR
21 AKBANK
25 SHURE
29 ELIDOR
37 KEF
41 BABYLON
45 BANVİT
47 VIRGO
49 THOMASTIK-INFELD
56-57 UNIVERSAL
61 MOLU
69-70 BMW
79 JBL
83 SENKOP MÜZİK
97 PUTUMAYO
99 LALE MÜZİK
102 DİNLEYİCİ OKULU
LOTUS

Down Beat eleştirmenleri bu yılın en iyilerini açıkladı

Bu yıl 48. kez olarak Amerikan'ın en eski jazz dergisi Down Beat'in eleştirmenlerinin seçtiği jazz'cılar açıklandı. Trompetçi Dave Douglas "Yılın Sanatçısı", Soul on Soul albümüyle "Yılın Albümü" ve en iyi "Trompetçi" seçildi. Gerçekte Amerikan jazz dünyası ile Avrupa jazz dünyası birbirinden oldukça farklı seyirler göstermekte. Biz Jazz Dergisi olarak hem Avrupa hem de Amerika jazz çevrelerini sizlere tanıtmaya çalışıyoruz. Bu yıl da her yıl yaptığımız gibi bu listeleri vermek istiyoruz. Listelerin tamamını almadık. Siz ilk beşe girenleri göreceksiniz. Kategorilerin altında sanatçılar, en baştaki sayılar da almış oldukları puanları göstermektedir. Bizim THS adıyla kısalttığımız başlık ise İngilizcesi "Talented Wider Recognation" TDWR olan daha çok "Tanınmayı Hakeden Sanatçı" olarak tercüme edebileceğimiz ikinci kategoridir.

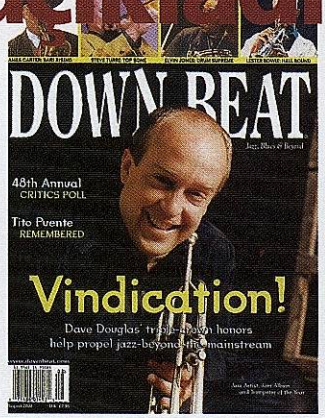

Onur Ödülü
68 Lester Bowie
51 Wayne Shorter
32 Clark Terry
30 Joe Williams
25 Muhal Richard Abrams

Jazz Sanatçısı
103 Dave Douglas
75 Wynton Marsalis
40 Sonny Rollins
33 Joe Lovano
29 Bill Frisell

THS Jazz Sanatçısı
41 Ken Vandermark
35 Greg Osby
33 Dave Douglas
30 Brad Mehldau
29 Chris Potter

Jazz Albümü
38 Dave Douglas
Soul On Soul (RCA)
37 Keith Jarrett
The Melody at Night (ECM)
27 Bill Frisell
Ghost Town (Nonesuch)
26 Dave Holland
Directive (ECM)
21 Steve Lacy/Roswell Rudd
Monk's Dream (Verve)
18 Michael Brecker
Time is the Essence (Verve)

Soprano Saksofon
245 Steve Lacy
125 Wayne Shorter
85 Dave Liebman
50 Evan Parker
37 Jane Ira Bloom

THS Soprano Saksofon
59 Chris Potter
59 Steve Wilson
50 Jane Ira Bloom
48 Jane Bunnett
28 Brandord Marsalis

Alto Saksofon
118 Phil Woods
109 Kenny Garrett
83 Lee Konitz
70 Ornette Coleman
65 Greg Osby

THS Alto Saksofon
51 Greg Osby
31 Bobby Watson
29 Steve Coleman
27 Gary Bartz
27 Vincent Herring

Tenor Saksofon
115 Joe Lovano
94 Sonny Rollins
56 Michael Brecker
55 David Murray
48 Joshua Redman

THS Tenor Saksofon
53 Chris Potter
52 Ken Vandermark
50 James carter
44 Eric Alexander
42 David Sanchez

Bariton Saksofon
162 Nick Brignola
157 Hamiet Bluiett
103 Ronnie Cuber
70 James Carter
64 Gary Smulyan

THS Bariton Saksofon
86 James Carter
43 Joe Temperley
39 John Surman
37 Gary Smulyan
35 Claire Daly

Trompet
164 Dave Douglas
117 Nicholas Payton
102 Wynton Marsalis
89 Roy Hargrove
78 Tom Harrell

THS Trompet
48 Kenny Wheeler
47 Ingrid Jensen
38 Nicholas Payton
34 Hugh Ragin
25 Dave Douglas

Trombon
162 Steve Turre
100 Ray Anderson
94 J.J.Johnson
78 Roswell Rudd
54 Wycliffe Gordon

THS Trombon
71 Wycliffe Gordon
61 Robin Eubanks
47 Steve Davis
45 Conrad Herwig
40 George Lewis

Klarinet
190 Don Byron
82 Boddy DeFranco
67 Ken Peplowski
56 Eddie Daniels
52 Marty Ehrlich

THS Klarinet
71 Michael Moore
45 Marty Ehrlich
33 Victor Goines
33 Ken Peplowski
27 Paquito D'Rivera

Flüt
146 James Newton
102 James Moody
101 Lew Tabackin
42 Frank Wess
33 Herbie Mann

THS Flüt
60 Sam Rivers
46 Jane Bunnett
33 Frank Wess
30 Dave Valentin
22 Kent Jordan

Vibrafon
184 Bobby Hutcherson
168 Gary Burton
103 Stefon Harris
69 Steve Nelson
61 Milt Jackson

THS Vibrafon
119 Stefon Harris
84 Steve Nelson
81 Joe Locke
57 Bill Ware
41 Bryan Carrott

Akustik Piyano
98 Keith Jarrett
81 Kenny Barron
69 Brad Mehldau
66 McCoy Tyner
52 Cecil Taylor

THS Piyano
52 D.D.Jackson
49 Danilo Perez
39 Brad Mehldau
29 Gonzalo Rubalcaba
27 Myra Melford

Org
159 Jimmy Smith
127 Joey DeFrancesco
78 Larry Goldings
59 John Medeski
52 Jimmy McGriff

THS Org
73 Larry Goldings
65 Barbara Dennerlein
59 John Medeski
43 Dan Wall
29 Sam Yahel

Elektrik Keyboards/Synth.
200 Joe Zawinul
63 John Medeski
53 Herbie Hancock
51 Chick Corea
40 Wayne Horvitz

THS Elektrik Keyb./Synth.
55 John Medeski
45 Wayne Horvitz
30 Django Bates
26 Gil Goldstein
22 Lyle Mays

Gitar
135 John Scofield
129 Jim Hall
126 Bill Frisell
96 Pat Metheny
60 Russell Malone

THS Gitar
56 Russell Malone
50 Joe Morris
46 Kurt Rosenwinkel
39 Mark Elf
28 Steve Masakowski

Akustik Bas
220 Dave Holland
91 Ray Brown
75 Charlie Haden
68 Christian McBrride
49 Ron Carter

THS Akustik Bas
55 Avishai Cohen
48 William Parker
46 Christian McBride
36 Larry Grenadier
35 Scott Colley

Elektrik Bas
183 Steve Swallow
122 Victor Wooten
53 John Patitucci
48 Richard Bona
47 Bob Cranshaw

THS Elektrik Bas
56 Richard Bona
40 Victor Wooten
33 Bill Laswell
23 Charnett Moffett
22 Christian McBride

Keman
217 Regina Carter
86 Billy Bang
71 Mark Feldman
60 Leroy Jenkins
46 Claude Williams

THS Keman
60 Mark Feldman
37 Miri Ben Ari
36 Billy Bang
30 Mat Maneri
20 Leroy Jenkins

Davul
155 Elvin Jones
134 Roy Haynes
83 Billy Higgins
80 Jack DeJohnette
47 Jeff "Tain" Watts

THS Davul
51 Jeff "Tain" Watts
46 Bill Stewart
43 Joey Barron
39 Brian Blade
28 Matt Wilson

Perküsyon
90 Trilok Gurtu
84 Tito Puente
66 Ray Baretto
49 Leon Parker
47 Don Alias

THS Perküsyon
40 Giovanni Hidalgo
38 Jerry Gonzales
34 Kahil El'Zabar
33 Marilyn Mazur
32 Leon Parker

Kadın Vokalist
159 Cassandra Wilson
69 Shirley Horn
67 Dee Dee Bridgewater
63 Abbey Lincoln
57 Diana Krall

THS Kadın Vokalist
56 Patricia Barber
44 Shelia Jordan
33 Teri Thornton
18 Dominique Eade
17 Ann Dyer

Erkek Vokalist
107 Kurt Elling
93 Kevin Mahogany
70 Mark Murphy
49 Andy Bey
48 Bobby McFerrin

THS Erkek Vokalist
60 Kurt Elling
46 Andy Bey
45 Bob Dorough
35 John Pizzarelli
31 Freddy Cole

Akustik Jazz Grubu
100 Dave Holland Quintet
73 Origin
43 Roy Hargrove Quintet
37 Keith Jarrett
Standards Trio
36 Brad Mehldau Trio

THS Akustik Jazz grubu
37 Los Hombres Calientes: Bill Summers, Irvin Mayfield
34 Tiny Bell Trio
29 Sex Mob
26 Astral project
22 Dave Holland Quintet

Elektrik Jazz Grubu
98 John Scofield
75 Pat Metheny
72 Zawinul Syndicate
67 Medeski, Martin & Wood
51 Bill Frisell

THS Elektrik Jazz Grubu
47 Charlie Hunter
38 Bela Fleck & the Fleckstones
35 Medeski Martin & Wood
33 Steve Coleman
18 Bill Frisell

THS Jazz Ötesi Grup
20 Liquid Soul
18 Sex Mob
12 Afro Cuban All Stars
12 Tin Hat Trio
10 Orchestra National De Barbes

Besteci
84 Wynton Marsalis
75 Dave Douglas
30 Wayne Shorter
30 Ornette Coleman
25 Horace Silver

THS Besteci
32 Dave Douglas
32 Anthony Wilson
30 Greg Osby
27 Tom Harrell
24 Henry Threadgill

Aranjör
76 Bill Holman
61 Maria Schneider
43 Wynton Marsalis
36 Don Sebesky
32 Chico O'Farrill

THS Aranjör
50 Don Sickler
41 Maria Schneider
35 Anthony Wilson
23 Gerlad Wilson
17 Bob Belden

Prodüktör
145 Michael Cuscuna
70 Orrin Keepnews
35 Manfred Eicher
34 Richard Seidal
29 Lee Townsend

THS Prodüktör
38 Bob Belden
32 Gerry Teekens
30 Craig Street
18 Kazunori Sugiyama
15 Cassandra Wilson

Big Band
172 Mingus Big Band
101 Lincoln Center Jazz Orchestra
57 Maria Scheneider
41 Count Basie Orchestra
25 Sam Rivers Rivbea-All Stars

THS Big Band
47 Either/Orchestra
31 Vienna Art Orchestra
28 George Gruntz Concert Jazz Band
26 Maria Schneider
25 Chicago Jazz Ensemble

Label
163 Verve
85 Blue Note
39 RCA Victor
37 Mosaic
29 Nonesuch
27 Concord
21 ECM
21 Criss Cross

Blues Sanatçısı
122 B.B.King
57 Taj Mahal
53 Buddy Guy
35 R.L.Burnside
32 John Lee Hooker

THS Blues'cu
37 Lucky Peterson
36 Keb' Mo'
29 Corey Harris
20 Olu Dara
14 Robert Lockwood Jr.

THS Blues Grubu
28 Lucky Peterson
20 Rod Piazza & the Mighty Flyers
14 Lil' Ed & The Imperials

Blues Albümü
40 Luther Allison, Live in Chicago (Alligator)
22 Joe Louis Walker, Silvertone Blues (Blue Thumb)
22 Corey Harris/Henry Butler, Vü-Dü Menz (Alligator)
21 Taj Mahal/Toumani Diabate, Kulanjan (Hannibal)
21 B.B.King, Let the Good Times Roll ((MCA)

Yeniden Basım
130 Duke Ellington, The Duke Ellington Cennennial Edition: The Complete RCA Victor Recordings (RCA Victor)
85 Miles Davis with John Coltrane, The Complete Columbia Recordings (Columbia Legacy)
59 Lester Young, The Complete Lester Young Sessions On Verve (Verve)
35 Various Artists, Central Avanue Sounds (Rhino)
24 Duke Ellington, Ellington at Newport (Columbia/Legacy)

Değişik Enstrümanlar
120 Toots Thielemans (har)
68 Steve Turre (kabuk)
66 Howard Johnson (tuba)
61 Bela Fleck (banjo)
41 David Murray (bas klarinet)

THS Değişik Enstrümanlar
49 Erik Friedlander (cello)
33 Dino Saluzzi (akordeon)
28 Marty Ehrlich (bas klarinet)
28 Howard Levy (har)
27 Richard Galliano (akordeon)

Dışbasından müzisyenlerimize övgüler!

Can Kozlu'nun Ateşi Herald Tribune'da

Tunçel Gülsoy

"Ateşli Bir Davulcunun Yükselişi".

Amerika'nın ileri gelen gazetelerinden **International Herald Tribune** 6 Eylül günü Can Kozlu hakkında yayınladığı yazıda işte bu başlığı kullandı.
Yazının alt başlığı da çok ilginçti: *"Misyonu olan bir insan, jazz için bir cennet yaratıyor".*
Can Kozlu benim en çok beğendiğim jazz müzisyenlerimizden biridir. Yazıyı okurken içim sevinç doldu. Onunla jazz dergisi olarak yapmış olduğumuz röportajı ve onunla konuşurken öğrendiğim birçok önemli şeyi hatırladım. Ama bu sefer röportajı yapan kişi çok önemli bir jazz eleştirmeni olan **Mike Zwerin** idi.
Yazının giriş bölümündeki şu sözler sanırım Can Kozlu'nun İstanbul Bilgi Üniversitesi'ndeki çalışmalarını güzel ifade ediyor:
"Okulların açılmakta olduğu şu günlerde hiçbir öğrenci jazz okuluna gidenler kadar mutlu değildir çünkü jazz çalışılan değil, çalınan bir şeydir. Jazz müzisyenlerinin tüm diğer çalışan insanlara göre daha fazla para kazanma olasılığı da istatistik olarak çok zayıftır. Hiç durmadan değişik mekanlara gitmek ve çalmak da aile değerleri açısından özenilecek bir durum değildir. Zaten jazz müzisyenleri toplum tarafından pek de makbul insanlar sayılmazlar. Yani jazz size bir eğlence

A Burning Drummer Grows Up

A Man With a Mission Builds a Haven for Jazz

By Mike Zwerin
International Herald Tribune

ISTANBUL — As another school year is about to begin, no students are as happy as those enrolling in jazz schools, because "played" not "worked," as you may know. The odds against jazz players ever earning as much as people who work for a living are [illegible] to be statistically irrelevant. Life on the road does not encourage family values and, for good measure, jazz players tend to be considered renegades. It really isn't worth the bother if it isn't fun. On the other hand, it helps to learn how to play seriously.

Can (pronounced John) Kozlu, chairman of the Music Department of Bilgi University in Istanbul, has come up with a sound plan. He wants his school to be a "safe haven" for people who want to learn jazz without being considered outcasts. You can call it a music department that teaches music through jazz techniques." A jazz school in everything but name.

Although Kozlu has a sense [illegible] of humor, his frequent smiles [illegible] and his stories can [illegible] happy endings [illegible]. He traces his days as a [illegible] he was getting his bachelor [illegible] degree at the Berklee College of [illegible] Boston and decided to [illegible] white drummer."

He [illegible] "how to go all day long [illegible] one slice of pizza and then [illegible] with people I wanted to play with [illegible] in the ghetto. I'd go up to the bandstand and diss any drummer who wasn't very good because I knew I was a, you know, a really 'bad' drummer. I did do that. It's true it wasn't very nice. But I'm not ashamed of it. It's important to

Can Kozlu: Ginger Baker of Cream and Blind Faith got him hooked on the drums.

arts and science faculty said to Kozlu: "I want a jazz department. Do you want to found it?" Kozlu signed up enough students, some of whom had been unhappy in classical conservatories, and put a team together. This year, the music school will boast 160 students and 20 teachers divided between performance, composition, professional music and sound-technology programs. Classroom subjects range from "Musical Ethnographies of the African Diaspora" to "Ear Training." The success so far is at least in part due to the fact that not-too-nice Kozlu has learned enough about himself to be able to tell students lacking motivation or talent that they should study something else.

"Let's stick around for awhile." Backing up the star diva Sezen Aksu for several years, he learned how to accompany singers. He got married and learned that you can "live a family life with kids and at the same time not lose the sense of adventure and your edge."

His learning process goes back to age 7, when he took piano lessons from an elderly Russian woman who waited for him to make a mistake, with a ruler in her hand. He kept waking up in a sweat from nightmares he could not quite remember. Eventually the nightmares stopped, along with the lessons. The kinder, gentler teacher who followed realized that he was improvising and not really reading the music. Ginger Baker with Cream and Blind Faith got him hooked on the drums. At 12 he was playing Cream covers with a rock group and as a teenager he was the drummer with a jazz band led by a flute player who sounded like Herbie Mann.

By the mid-90s he was thinking of himself as having a "mission."

"There weren't a lot of guys here with international experience. I had two other languages, two other cultures. I'd learned some things, life wasn't just black and white to me anymore. It was time to give something back." He went on with increasing enthusiasm: "Music here is like no other place. It's exciting in terms of civilization upon civilization. Turkey is a melting pot, like the States. Greek and Gypsy and Hungarian musicians — there are some burning trumpet players from Serbia. All these cultures — Armenian, Russian, Arabic, Jewish. Tel Aviv is only an hour's flight away. There's something very special about this city. You know, real world music.

"This week I do is like a big jigsaw

gibi gelmiyorsa hiç bulaşmamak daha iyidir. Ama öte yandan jazz çalmayı ciddi olarak öğrenmek çok yararlı bir şeydir. Can Kozlu bu konuda güzel bir çözüm getiriyor. Okulunun jazz öğrenmek isteyenler için toplum dışı sayılmadan var olabilecekleri bir sığınak olmasını istiyor. Bilgi Üniversitesinin müzik bölümünü anlatabilecek en iyi ifade biçimi şöyle: Müziği jazz teknikleri ile öğreten bir müzik bölümü. Yani adı dışında her yönü ile bir jazz okulu."

Yazıda Can Kozlu'nun hayatından değişik kesitler alınmış. Çocukluk yılları, Ginger Baker ve Cream'e olan hayranlığı, Fransa ve Amerika'da geçiridiği okul günleri, iyi bir davulcu olmak için çalıştığı günlerde karşılaştığı zorluklar ve onu Türkiye'ye döndüren sebepler anlatılmış.
Can Kozlu Bilgi Üniversitesi'nde kurduğu bölüm ile ilgili olarak da şunları söylemiş: *"İstanbul'da müzik hiçbir yerde olamadığı kadar özel bir durum. Birçok medeniyetin yaşanmış olduğu heyecan verici bir şehir burası. Türkiye'de tıpkı Amerika Birleşik Devletleri gibi kaynayarak içerisine aldığı herşeyi bütünün parçası yapan bir ülke.*
İstanbul Ermeni, Rus, Arap, Musevi kültürlerinin bir arada içiçe olduğu bir şehir. Türkiye artık Avrupa Birliğinin bir parçası olmak istiyor, dolayısı ile Avrupa standartlarına erişmemiz lazım. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki benim okulum şu an o standartlara ulaşmış vaziyette, hiçbir sorun yok."
Yazıda yer almıyor, ama kendisi ile yaptığım telefon görüşmesinde şunu öğrendim. Bu güveni duymasına ve sözleri söylemesine sebep olan şey İtalya'dan Bilgi Üniversitesi'ne gelen üst düzey bir jazz müziği hocası olmuş. Can ona neden her türlü maddi ve manevi imkanı olan İtalya'yı bırakıp Türkiye'de çalıştığını sorunca adam şöyle demiş:
"Hep bir lokomotif olup başkalarını çekmekten yoruldum, biraz da birileri beni çeksin, ben de müziğimle ilgileneyim istedim. İşte bu rahatlığı Türkiye'de buldum"
Biz de İtalyan hocanın duygularını paylaşıyor ve yazımızı Can Kozlu ile yapılan röportajdaki onun son cümlesi ile kapatıyoruz: ***"We are Burning".*** Türkçeye çevirseniz *"Biz yanıyoruz"* demek ama bence doğru çeviri şöyle olmalı: "İstanbul'u gerçek bir jazz merkezi yapmak için yanıp tutuşuyoruz".

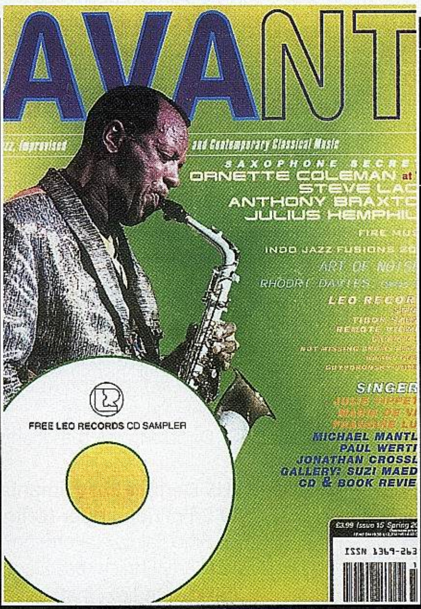

Ayşe Tütüncü İngiltere'nin en iyi jazz dergilerinden biri olan Avant Dergisinin Spring 2000 sayısında "Çeşitlemeler" kaydının kritiğiyle yer aldı.

Francesco Martinelli tarafından oldukça kapsamlı olarak incelenen çalışmadan övgüyle bahsediliyor. Albümdeki tüm parçaları tek tek anlatan yazarı, müziğin ve politikanın Türkiye gibi bir ülkede içiçe olması ilk önce bir miktar endişelendirse de grubun İstanbul'daki bir konserleri sırasında izleyicilerin ve grubun kalpten duyarlılıkları karşısında şaşkınlığa düştüğünü ifade ediyor.

Bir Jazz Gezgini:

Tuna Ötenel

Hülya Tunçağ

Türk jazz çevresinde, çeşitli nedenlerle dışarıya açılmanın zorluğu bilinen bir gerçek. Oysa bu çevrede uluslar arası çapta müzisyenlerin varlığı da bir gerçek. Türkiye'ye gelen jazz ustalarıyla yapılan jam-session'larda zaman zaman bu olguya tanık olduk. Koşulları zorlayarak Avrupa ve Amerika'da jazz okullarında okuma , kulüplerde çalışma ya da festivallere katılma olanağını bulan müzisyenlerimiz ise oldukça az.

İşte piyanist ve alto saksofoncu **Tuna Ötenel** de, değeri daha çok yurtdışında bilinen uluslararası sanatçılarımızdan başta geleni.

Yurtdışına ilk çıkışı, 1970'lerin sonlarına rastlar. **Okay Temiz** ile Avrupa turnesine çıkar. Ardından **Modern Folk Üçlüsü**'nün Amerika ve Arap ülkelerine yaptığı turnelere katılır. Ama heyecan verici bir jazz piyanisti olarak Avrupa'da dikkati çekmesinin başlangıcı, 1992 yazı. Jazz tutkunu **Füsun Levet** ile **Cem Bumin**'in Kuşadasında işlettiği "Üç Boğa" jazz kulübünde çalışırken Füsun Levet'nin dostu Fransız müzisyenlerle tanışır, jam-session'lar yapar.

Bu sanatçılardan biri de davulcu **Philippe Combelle**. Dostlukları 1997 yılında başlar. Yine Levet'nin yakın dostlarından ünlü bascı **Pierre Michelot**'nun katılmasıyla Fransada'ki kendi adına yaptığı ilk albümünü gerçekleştirdi **L'Ecume De Vian**.

Ardından albümün tanıtım konserleri gelir. 1998'in Ocak ayında, Paris'de Le Petit Opportun jazz kulübünde bascı **Oliver Rivaux** ve davulcu **Yves Nahon**'la üç konser verir. 1999 yılının Nisan ayında Paris ve Nancy konserlerinden sonra Fransız TV'si 3.Kanal'ın konuğu olur. Aynı yıl İstanbul Jazz Festivali'ne bascı Pierre Michelot ve davulcu Philippe Combelle ile katılır. 2000 yılı Şubat ayında, Paris'e yakın bir kasabadaki Mesa Stüdyosuna, Michelot ve Combelle ile girer. Bir de konukları vardır **Raulzinho** diye ünlenen Brezilyalı usta tramboncu **Raul DeSouza**.

Sonunda L'Ecume de Vian kadar başarılı bir albüm ortaya çıkar; **Voyageur**. Prodüktörü ise, L'Ecume de Vian albümüne emeği geçen, tüm konserleri ayarlayan Füsun Levet'dir. "Jazzenvil" etiketiyle Ekim sonunda çıkması planlanan Voyageur'ı sizler için daha önce dinleme şansına eriştim. Albümde onbir parça yer alıyor. Üçünün dışında diğerleri Ötenel imzasını taşıyor. İlk parça albümün adını taşıyan **Voyageur**. Orta tempolu, melodik yapısı güçlü, ideal bir trio yorumu. **Deep** Ötenel'in kapalı

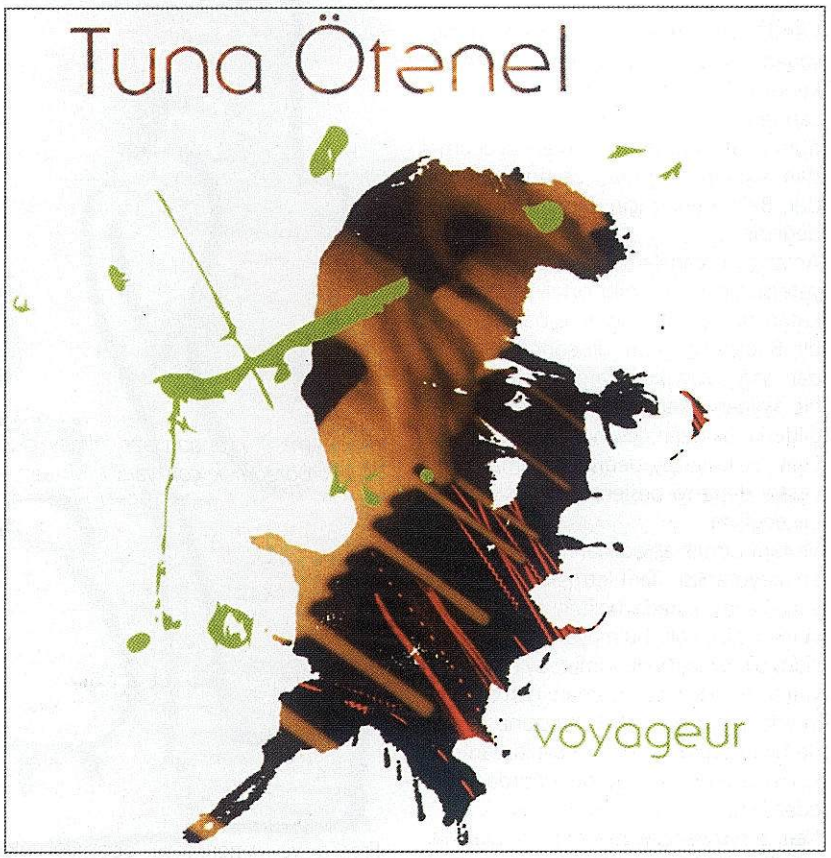

akorlarla içedönük duygularını yansıttığı güzel bir ballad'ı. Bascı Pierre Michelot'nun eşliği de bu duyguları destekliyor. **Bill Evans**'dan dinlemeye alıştığımız **Laura**, Tuna Ötenel'in yorumunda da kimliğini yitirmiyor. **Circus**, Ötenel'in lirik bir valsi. Trompet öğrenmek isteyen ve sirkte çalışan bir çocuğunun öyküsü. Bu parçada Ötenel, Michelot ve Combelle'e tromboncu Raul DeSouza da katılıyor. For Children, kıvrak, neşeli bir samba. Füsun Levet'nin anlattığına göre bu parçanın kaydı sırasında ve sonra dinlerken Pierre Michelot hep dans etmiş. Sololar, DeSouza ve Ötenel'e ait.

Patience, Ötenel'in hep akorlarla ilerleyen pesimist bir ballad'ı. Michelot'nun buradaki tel çekişi, Miles Davis'in **L'Ascenceur Pour L'Echafaud** filmi için yazdığı ünlü müzikteki yorumunu anımsatıyor. Çünkü Michelot'nun filmin soundtrack'indeki dramatik çalışı hala kulaklarımızda.

Ötenel, **Chan's Blue**'yu Chan Parker'a bir ağıt olarak yazmış. Gizli ve hüzünlü bir vals. Ötenel'in en büyük hayranlarından biri de **Chan Parker**'dı. Parçada dikkati çeken nokta bascı Michelot'nun DeSouza ve Ötenel ile yaptığı soru-yanıt solosu. Albümün en uzun yorumu bu. İkinci uzun yorum ise bir medley, Ötenel'in ballad'ı **Bizarre** ve ona bağlı bir standart şarkı; **Falling in Love**. Swing'li seslendirilen ikinci parçada bas solosuyla davul-piyano düeti yer alıyor.

Tuna Ötenel de Bill Evans gibi şarkı formunu ve standartları çok seven bir piyanist. Voyageur'un son standartı **Like Someone in Love**. Temayı Raul DeSouza çalıyor. Ötenel, Michelot'nun sololarından sonra kapanışı yine Souza yapıyor. Ötenel'in DeSouza için yazdığı **Souzabone** ünlü tromboncunun buluşu öze-l bir çalgı. Kromatik pistonlu elektronik bir trombon. Parçanın ilk adı My Dog. Ardından DeSouza Crazy Dog diye değiştiriyor. Sonunda souzabone ile çalındığı için Souzabone'da karar kılınıyor. Bu dinamik parçanın yıldızı da DeSouza.

Voyageur albümünün son parçası, Tuna Ötenel'den harika bir solo yorum. Antonio Carlos Jobim'in bestesi; **Estrada Blanca**.

Bu albümün de L'Ecume de Vian gibi ilgi göreceğini hatta daha fazlasını umuyorum. Fransa'nın ünlü klasik müzik ve jazz TV kanalı **Muzzik** ilgi göstermeye başladı bile. Tuna Ötenel için özel bir program hazırladılar. Kısaca **Voyageur**, straight ahead tarzın seçkin bir sonucu.

Anlatı

Anlayabilmek

Özün Usta

İllüstrasyon: Mehmet Bayraktar

Kendimi, yaşadıklarımı ve başkalarını, yaşadıklarını. Anlayabilmek gerekir, kendi hayatımda kendi yerimi. Kolay zannetmem, bilirim ne kadar zor olduğunu. Tam kavradım derken avucumdan sıyrılan doğrular, aslında doğrudur. Belki benim için zamanları doğru değildir.

Anlamaya çabalamak gereklidir ama yetersizdir. Fırtına gibi ortalığı birbirine katan düşünceler, bir yere bağlanmalıdır. Bağlanılan yerin, bir sonraki fırtınadan sağ salim kurtulamama ihtimalini hiç akıldan çıkarmadan. Bu demek değildir ki, fikirlerin özü her an değişebilir. Evet, belki yüzey değişebilir ama özde yatanı daha iyi beslemek için olmalıdır bu değişim.

Ve tarif etmek anladıklarımı. En zoru ve en heyecanlısı. Tarif etmek şöyle dursun, bazen kafada beliren fikirlere beyinden çıkış yolu bulmaya çalışmak bile ciddi bir iş olabiliyor. Kimisi, öylesine hayatını, kimisi hiçbir zaman gerçek anlamda sahip olamadığı hayatını, kimisi de binbir güçlükle derin kuyulardan çekip çıkarttığı hayatını bu uğurda feda edebiliyor.

Naif, sessiz ve uzak bakışlı birisi, bize bir şeyler anlatmaya çalışıyor. Derinden ve çok ciddi. Ağlamaklı. Kızgın. Bildiğini iyi biliyor. Bildiğine hevesli. Bilmediğine meraklı, hürmetkâr. Enstrümanlarının telleriyle, ses telleriyle, kendisinin de zaten peşinde olduğu ahlâkı anlatmaya uğraşıyor. Aynı yolda olanlar hemen kulak veriyorlar seslere, merdivenin daha alt basamaklarında olanlar ise keşfetmeye çalışıyorlar felsefeyi.

Üstad kararlı ve şanslı. Tarif edebiliyor hisleri ve hissettiklerini, kendi elleriyle can verdiği sazlarla. "Ben müzisyen değilim. Müzikle ilgiliyim, müzik bana yardımcı oluyor... Ben tabiatın bir parçasıyım" diyecek kadar bilinçli. Anlıyor çünkü neyin ne olduğunu.

Belki bana kızacak, kendisi hakkında nefsimi tutamayıp yazdıklarımdan dolayı. Sonra anlayacak neden yazdığımı. Etrafa saldığı o inanılmaz enerjinin, mutlaka bir yansıması olması gerektiğini biliyor çünkü. Anadolu türkülerinden; deyişlerden, semahlardan, zeybeklerden aldığını, o da yansıttı ve hâlâ yansıtıyor. Yansımanın parlaklığı, ömür boyu yol gösteren bir kılavuz, görenlere.

Sazlarıyla kurduğu ilişkiye dikkat edin. Müziği en doğal şekliyle örmeye çalışırken, örme tezgâhının yardımlarını göreceksiniz. Yaratıcısına borcunu en iyi şekilde ödemeye gayret gösteren sazdan çıkan ses, sihirli bir iksir gibi. Düşünce, uygulama gücü, sabır ve harcanan emek gelecek kulağınıza. Korkmayın, açın kulaklarınıza sonuna kadar. Farkına varacaksınız gerçek sorunlarınızın, gerçek mutluluklarınızın. İşte o zaman gerçekten farkına varacaksınız asıl kendinizin.

Doğaçlamalarına şahit olun ustanın. Sizi şahit yazsınlar, korkmayın. Hayatınızda yaşayacağınız ender anlardan bir tanesidir. Unutmayın. İçine girin seslerin, dışında kalmayın. Çünkü jazz içerdedir, dışarda değil.

Yüzüne bakın. Sakinliğine, bilgeliğine, arama tutkusuna bakın. Çalarken kaşlarının çatık olması, düşüncelerinin yoğunluğundandır. Birazdan ortaya çıkaracağı fikrin hazırlığıdır o düşünceler. İnanamazsınız, o düşüncelerin sese dönüşmüş hâllerini duyunca. Neye inanamazsınız biliyor musunuz? O düşünceleri, o sesleri unuttuğunuza. Aslında içinizde, hem de tam içinizde olanı unuttuğunuza. Varın basın kalayı, kendinize ilk başta, sonra size onları unutturanlara.

Abartılı mı buldunuz? Aslında "gerçek", abartı sandığımız basitliklerin de içindedir. Her yerde olduğu gibi.

Bahsettiğim ustayı göremediyseniz, kopuzlara, perdesiz gitarlara, ruzbalara, curalara, klasik gitarlara, bendirlere, asma davullara bakın. O zaman göreceksiniz.

Jazz müziğine kulak verin. İcracılarını iyi seyredin. İhtiyacınız olan her türlü ipucuna sahipler. İpuçlarını okuyabilmeye başladığınız an, sizi en iyi şekilde ağırlamaya başlarlar.

Ömür boyu sürecek bir ağırlamadır bu. Kimi zaman Van yöresi halk dansında, kimi zaman şehrin göbeğindeki ucuz bir barda, en iyi şekilde ağırlanırsınız. Yaptığınız hatalar, yapmadığınız eylemler, geç kaldığınız anlar... Onlar için önemli değildir. Önemli olan, sonu gelmeyen sinyalleri algılama isteğiniz ve algılama düzeyinizdir.

Kulağınız açık olsun!

Kadeş Antlaşması

Buluntu Yeri: Boğazköy (Hattuşaş), Orta Anadolu Devri M.Ö.1269

Tarihteki ilk yazılı antlaşma. Hititler ve Mısırlılar arasında yapılmış antlaşmanın metnini içerir. Kil tabletler üzerine yazılmıştır. Bazı parçaları eksiktir.

İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nin yenilenen bölümü
Eski Şark Eserleri Müzesi Garanti'nin katkılarıyla yeniden ziyarete açıldı.

Garanti
Başka bir arzunuz?

Jacques Loussier ve Goldberg Variations

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

"En eski dostunuzun kaç yıllık olduğunu hatırlamaya çalışın. Biraz üzerinde düşünürseniz bunun sandığınız kadar kolay bir şey olmadığını farkedeceksiniz.
Bugün size böyle bir dostumdan bahsetmek istiyorum; kendisinin beni tanımadığı, benim ise kendisini sadece plaklarından tanıdığım sevgili dostum, büyük müzisyen Jacques Loussier."

İlk jazz dergisi yazım işte bu cümleler ile başlıyordu. Aradan bir beş yıl daha geçti. Bu arada Loussier usta 36 yıldan beri haşır neşir olduğu Bach müziğinden ayrılarak başka bestecilerin müziklerine yöneldi.

Çok sevdiğim bir viski reklamı var, şu sloganı kullanıyor: 'You always come back to basics.' Türkçesi ile söylersek şöyle denilebilir: 'Her zaman temel şeylere geri dönersiniz'.

"Goldberg Variations" ile sevgili dostum Jacques Loussier uzun bir aradan sonra yeniden Johan Sabastian Bach'a dönmüş oldu ve yıllardan beri izinden gittiği bu ölümsüz bestecinin teknik olarak en zor eserlerinden birini kendi uslubu ile yorumladı. Bugün sizlerle bu dönüşün öyküsünü paylaşmak istiyorum:

Bach'ın hiç bir eserinde Goldberg Variations kadar esrar ve bilinmeyenler perdesi olmamıştır.

Johann Nikolaus Forkel 1802'de yazmış olduğu Johann Sabastian Bach biyografisinde Goldberg Variations'ın öyküsünü şöyle anlatır. *"Bu çeşitlemeleri aslında Leipzig de yaşamış olan Kont Keyserlingk'e borçluyuz. Kont yanında getirmiş olduğu müzisyeni Johann Gottlieb Goldberg'e Bach'dan müzik dersleri aldırırdı. Kontun uykusuzluk hastalığı vardı ve bir çok uykusuz gece geçirirdi. Böyle zamanlarda onunla aynı evde yaşayan Goldberg'den kendisini oyalayacak birşeyler çalmasını istedi. Bach bunun ancak bir dizi çeşitlemeler ile mümkün olabileceğini düşünerek bir eser yazdı ve konta takdim etti. Kont yazılan çeşitlemeleri çok beğenerek kendi çeşitlemeleri olarak isimlendirdi ve Goldberg'e onları sık sık çaldırdı".*

Goldberg Bach'ın öğrencisi, Kont Keyserlink de Bach'a destek veren ve onu Büyük Frederik'e takdim eden soylu kişi idi. Ama çeşitlemelerin giriş sayfasında Kayserlink'e ithaf edilmiş hiç bir söz yoktur. Peki öykünün aslı nedir?

Belki de gerçekte Bach eserinin ilk kopyalarından birisini konta uykusuz gecelerinde oyalansın diye takdim etmişti ve Bach'ın ölümünden sonra eseri çok beğenen kont onlara yeni bir isim verdi. Ancak gerçek ne olursa olsun bugün "Goldberg Variations" piyano dağarcığının en önemli eserlerinden birisidir. Uykusuz bir kontun gecelerini neşelendirmek için de olsa Bach için basit bir eser yazmak onun kareketerine uygun olamazdı. Ortaya çıkan eser tam ona yakışır biçimde bir anıt eser oldu. 1741'de yayınlanan Clavier-Übung (klaviye etüdleri) eserinin dördüncü bölümünü oluşturdular. Bu eser klavsen ve org için yazılmış bir seri etüddür. Burdaki çeşitlemeler klaviye repertuarının 15.yüzyıldan günümüze uzanan en önemli eserlerinden birini oluşturur. Müzik tarihçisi Manfred Bukfzere göre bu eser tüm Barok devri çeşitlemelerinin bir tarihsel özetidir. Bir müzikal fikrin tüm kompozisyon olanaklarını tek bir eserde ifade eder. Bach eserlerinde eğlendirici olabilmek kadar hem icracı hem de dinleyici için eğitici olabilmeyi de hedef almıştır. Bu açıdan Goldberg Variations tüm bu amaçlara mükemmelen ulaşmış bir yapıttır.

Goldberg çeşitlemeleri bir melodik tema üzerine çeşitlemeler değildirler. Bir bas temeli ve onun armonikleri üzerine çeşitlemelerdir. Başka bir ifade ile her çeşitlemede bas temelini oluşturan seslerden birinin

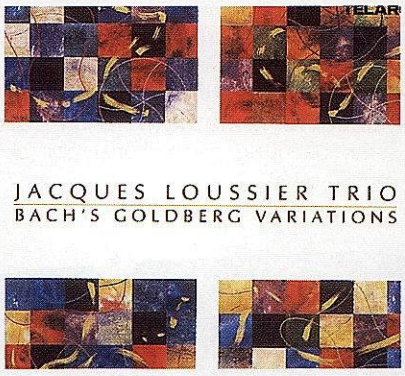

üzerine inşa edilmiş değişik bir armonik gelişim vardır. İlk önce zarif bir saraband olan Aria duyulur. Ama ondan sonra gelen 30 çeşitleme bu aria'nın melodisi üzerine değil, armonileri üzerine kurulmuştur. Son çeşitlemeden sonra 'aria' tekrar duyulur ve eserin 32 bölüm olarak çalınışı bitmiş olur.

Bach'ın zamanında bir temel bas yapısı üzerine çeşitlemeler yazmak yeni bir yaklaşım değildi. Ama Bach kendi devrindeki diğer bestecilerin aksine 4 veya 8 ölçülük değil, bir aria'nın tamamını oluşturan 32 ölçülük bir bas yapısı üzerine çeşitlemelerini inşa etmiştir. Her bir çeşitleme ise bir bas ölçüsünün tekrarıdır.

Bu yapıt Bach'ın en üstün çalma tekniğini gerektiren ve karmaşık yapısı ile icracıları en çok zorlayan çalışmasıdır. İç yapısında Barok kompozisyon anlayışının tüm elemanlarını barındırır.

Bach her zaman olduğu gibi bu eserinde de değişik tempoları birbirleri ile kontrast yapmak üzere üstüste kullanır. Ayrıca bir bütün olarak bakıldığında yapı olarak eser her biri üç set olan 10 "movement"dan oluşur. Popüler şarkıların temeli üzerine kendini geliştirmiş tüm jazz müzisyenleri için buradaki en ilginç özellik ise tüm parçaların 32 mezürlük bir bas yapısı üzerine kurulmuş olmasıdır. Bu nokta aynı zamanda Bach'ın müziğinin günümüz anlayışına göre jazz olarak yorumlanmasına olanak sağlayan en önemli bağlantıdır. Bu eserin yorumu ile Jacquess Loussier uzun bir aradan sonra tekrar ilk ilham kaynağı olan Johann Sabastian Bach'a dönüş yaptı ve benim gibi yıllarca onun Bach'ını benimsemiş olan hayranlarını mutlu etti. Jacques Loussier son bir kaç yıl içerisindeki projelerinde Bach'dan uzak kalmıştı. Yeni bir, yapımcı onu ele aldı. Bu değişim onun müziğinin daha da geniş kitlelerce sevilmesine sebep oldu. Telarc'a ilk geçtiği dönemlerde firma onun 1993 yılında yapmış olduğu "Play Bach, Yeni Yorumlar" dizisinden bir kısmını ilk albümü olarak yayınladı. Bundan sonraki üç albüm Jacques Loussier için yeni arayışlar halinde geçti. Önce Bach'ın kendisinden ilham derin bir ilham aldığı Antonio Vivaldi'nin en tanınmış eseri "Dört Mevsim"i kendi anlayışına göre yorumladı. Bunu büyük Fransız bestecisi Erik Satie'nin müziğinden ilham alarak yaptığı Gymnopedies-Gnossiens yorumları izledi.

Bu serinin sonuncusu ise gene bir bir Fransız bestecisi olan Maurice Ravel'in "Bolero"su oldu ve en sonunda Loussier ilk başladığı nokta olan Bach'a döndü. Jacques Loussier bu albüm ve Bach'a dönüşü ile ilgili olarak şunları söylüyor:

"Başka bestecilerin eserlerini çaldıktan sonra yüreğime en yakın besteci olan Bach'ın müziğine dönerek trio stilime yepyeni yorum düşünceleri kattığımı sanıyorum. Sekizinci çeşitleme de Satie yorumlarımdaki gibi soyut bir yorum var. Onbeşinci çeşitlemede ise yavaş empresyonist bir yorum var ve buna Ravel'in müziğine geçtikten sonra vardım. Yani bir başka deyişle Bach dışında gerçekleştirdiğim son üç projem bana Bach müziğine yaklaşımımda yeni bir derinlik ve düşünce birikimi sağladı."

Goldberg Variations aslında çift klavyeli bir enstrüman olan klavsen için yazılmış bir yapıt. Klavsen ile çalındığında her el ayrı bir klaviyede olduğu için hem müzikal tonalite kontrasını yakalamak hem eller birbirine çarpmadan çalmak mümkün. Ancak piyanoda aynı yapıtı elleri birbirine çarptırmadan çalmak oldukça zor. Bu yüzden Loussier, yapıtın partisyonlarında tonal kontrası veren şeylerin bir bölümünü kontrbasa yüklemiş. Belki de bu yüzden yeni Bach yorumları Loussier'in eski yaklaşımlarının aksine daha az serbest ve sınırsız doğaçlama anlayışında gerçekleştirilmiş. Aksine her bir çeşitlemedeki 'minyatür' havası aynen korunmuş. Trio'nun ritmik ve tonal kapasitesi kullanılarak her bir çeşitlemeye ayrı ve kolayca farkedilebilen bir karekter verilmiş. Sadece dördüncü ve onbirinci çeşitlemelerde trionun eski jazz yaklaşımına benziyen bir yorum var. Davulcu Andre Arpino Loussier'in yorumlarında çok önemli bir rol oynuyor. Grubun ilk davulcusu Christian Garros'dan sonra Arpino 1985 deki yeni Play Bach triosuna katılmıştı. Uzun yıllar beraber ve yakın çalışmış müzisyenler olarak hem Loussier ve Arpino aralarında derin bir sempati ve derin bir telepatik anlayış geliştirmişler.

Trionun üçüncü üyesi ve mükemmel bir kontrbasçı olan Benoit Dunoyer de Segonzac ise 1985 yılında gruba katılmış olan bir başka mükemmel basçı olan Vincent Charbourier'in üç yıl önce felç geçirince onun yerini aldı. Ama bu müziğin yüreği ve beyni tabiki Jacques Loussier'in bizzat kendisi. Onun Bach müziğini hissediş biçimi ve kristal gibi parlak yorumu son tahlilde bu albümün havasını tek başına belirliyor.

Bana göre bu albümün gerçekten tadına varabilmek için mutlaka eserin klasik formdaki orijinal yorumlarını dinleyerek işe başlamanız gerektiğini düşünüyorum. Piyanist Glenn Gould'un hem eski hem de çok uzun yıllar sonra yapmış olduğu yeni yorumların kayıtlarını dinliyebilirsiniz. Ayrıca Rus yorumcu Andrei Gavrilov'un yorumunu da sizlere önerebilirim.

Daha sonra, ewelce hiç dinlememişseniz biraz olsun orijinal Play Bach yorumları dinleyin. İşi daha da sıkı tutmak isterseniz Loussier'in son dönemlerde Telarc'dan yayınlanmış olan Vivaldi, Satie ve Ravel albümlerini de dağarcınıza ilave edin. İşte bundan sonra Jacques Loussier in 'Goldberg Variations' yorumunu dinlemeye hazır olacağınıza inanıyorum.

Biliyorum, tek bir albümün zevkine varabilmek için bunca şeyi dinlemek zorunda mıyız diye düşünebilirsiniz. Bu hayata bakış açınıza bağlı. Albümü tek başına dinleyerek de zevk alabilirsiniz ama bunca ustanın birikimi bir saatte elde edilmedi. Loussier 40 yıldan beri Bach çalıyor. Onun derinliğine ulaşmak için sizlerin de gayret göstermeniz gerekir.

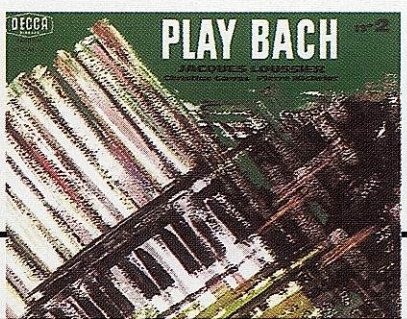

Avrupa festivallerindeki Küba rüzgarlarının ardından şimdi de CD'leri ardarda piyasaya çıkıyor.

Geçtiğimiz yaz bütün dünyayı etkisi altına alan latin müziği, festivallerin ardından müzik piyasasını da etkiledi. Sony Müzik de **This is Cuba** adlı bir seri CD'yi Türkiye'ye ithal etti. Latin müziğinin merkezi durumunda olan Küba ada-ülkesinin 50 yıllık müzik tarihi uzun bir çalışma sonucunda biraraya getirildi. CD'lerin belki de en önemli özelliği gerçek Kübalılar tarafından hazırlanmış olması. CD'lerde Küba müziğinin evrimini Orquesta döneminden günümüz Grupo'larına değin izleyen bir süreç içinde dinleyiciye sunan bu seri Küba müziği seven okurlarımızı çok mutlu edecek.

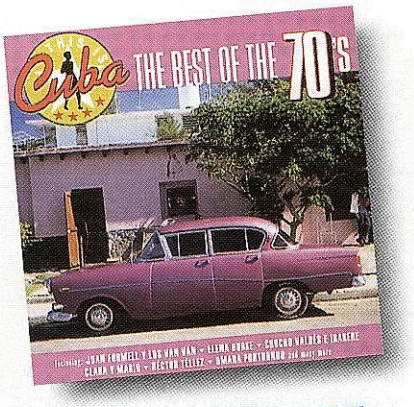

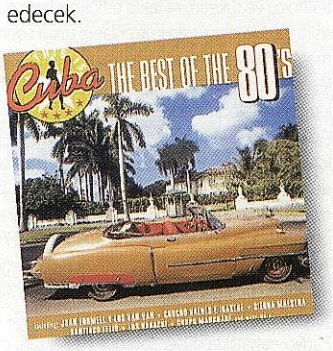

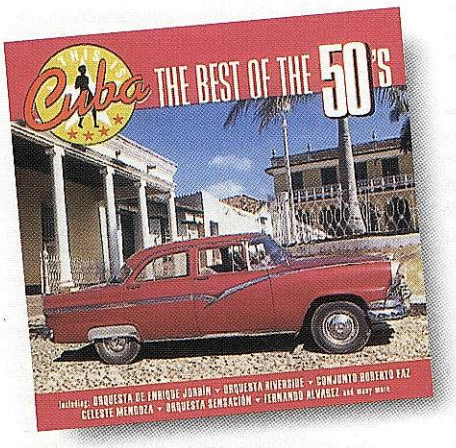

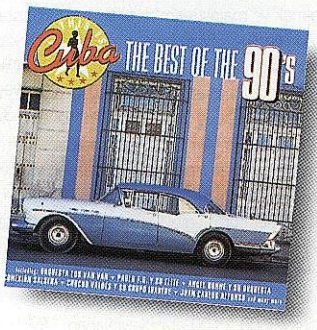

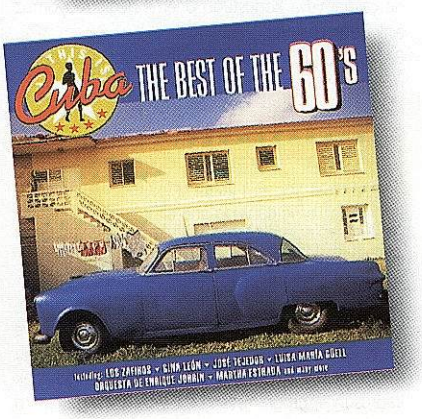

Jazz portreleri serisi

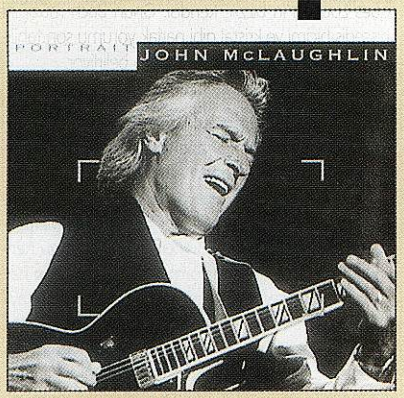

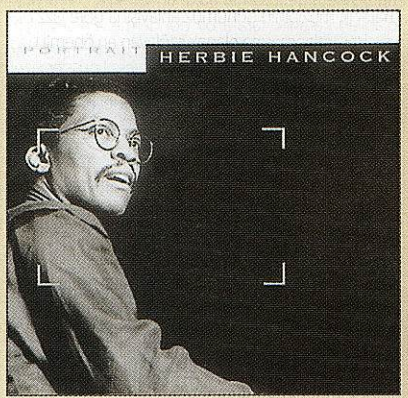

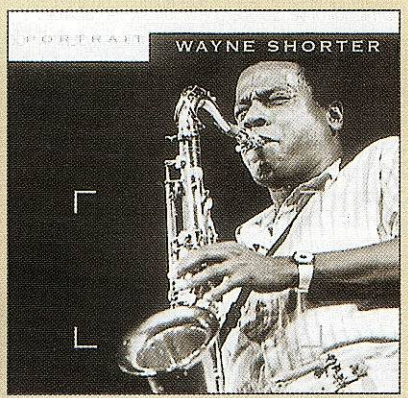

Sony müzik jazz'ın popüler isimlerinden oluşan özel bir koleksiyonu "Portrait Jazz Serie" adı altında oldukça ekonomik fiyat etiketiyle hem CD hem de kaset olarak piyasaya çıkardı. Koleksiyonda unutulmaz çalışmalarıyla yer alan sanatçılar arasında John McLaughlin (788022), Sarah Vaughan (788329), Herbie Hancock (787926), Wayne Shorter (788923), Stanley Clarke (788527), George Benson (497877), Miles Davis (497881) var.

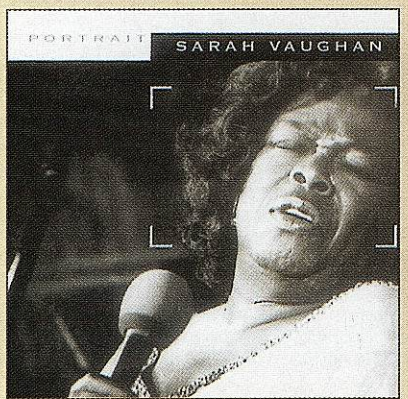

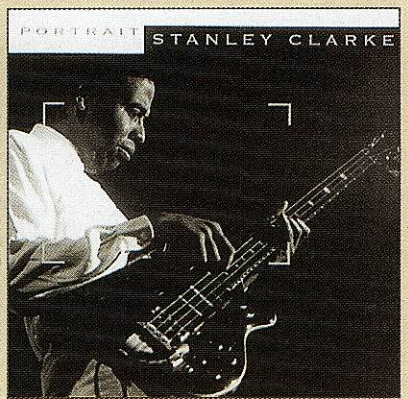

Açık Radyo 94.9

Yosi Falay

Bu dergiyi alıp bu yazıyı okumakta olduğunuza göre, Açık Radyo ile zaten bir aşinalığınız olduğunu varsayıyorum. Kiminiz için, radyonun hafızasına kaydettiği ve zaman zaman "ne varmış bir bakalım" dediği, herhangi bir istasyon, kiminiz belli programların (muhtemelen Açık Gazete ve Açık Derginin) müdavimi ve uyarsa arada bir diğer programlara da takılıyor, bir kısmınız da, benim gibi kurulduğu günden beri militan, yani radyo demek, Açık Radyo demek, hafızaya alınmış tek kanal veya 1 numaralı tuş oraya kilitlenmiş.

Bu tür kemikleşmiş dinleyicileri var Açık Radyonun, ne çaldığı veya konuştuğu önemli değil, radyomuz açık olsun diyenler.

Ben mutlu bir tesadüf neticesinde, yaz 2000 döneminde, yani Mayıs ayından beri Açık Radyo'da programcıyım.

Bu yakınlarda Açık Radyo 5'inci yaşını kutluyor. Bu girişimin başlatılmış olması ne kadar önemli bir olaysa 5 yaşına varması ve artık kurumlaşmış olması da en az o kadar, belki daha da önemli.

Açık Radyo'nun bir sahibi yok, kurucuları var, hepsi şehrimizin ileri gelen, aydın, demokrat insanları, zaten birleşilen asgari müşterekler de bunlar.

Bütün bu insanları biraraya getiren, işin fikir babası, kurucusu, yürütücüsü kısacası radyonun kalbi ve beyni Ömer Madra. Bunun yanında çoğunluğu gençlerden oluşan pırıl pırıl bir profesyonel çekirdek kadrosu var, programcıların epey bir kısmı da benim gibi gönüllülerden oluşuyor.

Radyo kurulurken çıkış noktasının ne olduğu, radyonun web mekanında (www.acikradyo.com.tr) okuyabileceğiniz manifestoda yazılı, kısaca özetlersek, vasatçı medyanın çıkardığı kuru gürültüden sıkılan, gerçek bir iletişime ihtiyaç duyan, belli fikir ve kültürel altyapısı olan insanları izole halden kurtarıp biraraya getirmek ve duyarlılığı arttırmak ve aynı zamanda da beraberce eğlenmek. İşte yola çıkarken başlıca amaç buydu. Amaca ulaşıldı mı derseniz, ben ötesine bile geçti derim. Kaliteli bir yayın politikası ile sessizce işe başlayan Açık Radyo, kısa sürede belli bir kesimi ve etkili insanları etrafına toplamayı başararak sinerjisini büyüttü ve özellikle 17 Ağustos depreminde ve sonrasında beraberce eğlenme ve dertlenmenin ötesine geçerek tam bir sivil toplum kuruluşu gibi çalışmaya başladı .

Batı demokrasilerinde kökleşmiş kurumlar olan STK'lar, ülkemiz için henüz yeni bir kavram. Batının teknoloji ve tüketimini takip ettiğimiz hızla demokrasisini ve onu oluşturan kurumlarını takip edemiyoruz, maalesef biraz rötar söz konusu ancak STK'ların kökleşmesinin bu farkı hızla kapatmakta en etkili faktörlerden biri olacağına inanıyorum.

Açık Radyo'nun kuruluş yılları STK bilincinin yeni geliştiği yıllar oldu ve ya Açık Radyo kendini olayın içinde buldu ya da bu bilinci tetikleyecek bir platform oluşturdu ve süreci hızlandırdı, bunun çözümlemesini tam yapamıyorum ama şurası bir gerçek ki STK'lar Türkiye'nin gündemine yerleşti ve ülkenin geri döndürülemez bir gerçeği oldu. Bu oluşumda Açık Radyo'nun payı yadsınamaz.

Radyo, rahatlıkla düşebileceği iki tuzaktan, marjinalize olmak ve mainstream'a yaklaşmaktan, ustaca sıyrılarak kendine saygın bir yer edindi. Bunu yaparken de dinleyici sayısını arttırmayı başardı. Rakamlarda yanılıyor olabilirim ama 45 bin civarı kemikleşmiş, 80 bin sık dinleyen ve 250 bin civarında dinleyeni var Açık Radyo'nun. Ayrıca dinleyici kitlesinin kültürel seviyesi de Açık Radyo'yu belli ürünler için vazgeçilmez bir reklam medyası haline getirmiş durumda. Yaşamak için her kurum gibi, Açık Radyo'nun da gelire ihtiyacı var ve bunun başlıca kaynağı reklamlar ve sponsorlar.

Benim Açık Radyo maceram ise şöyle. Çarşamba akşamları 22.00-23.00 arası yayınlanan "Ayın Karanlık Yüzü" isimli programı hazırlıyorum. Programda 30 senelik müzik dinleme birikimimden gelen, kendimce unutulmaz bir albümü çalarken,biraz da albüm, müzisyenler ve dönem hakkında gevezelik yapıyorum.

Ayın karanlık yüzü, hem Pink Floyd'un unutulmaz albümü hem de insanda bulunan ve yapıcı veya yıkıcı olabilen karanlık tarafa bir gönderme. En sevdiğim albüm ve müzisyenlerin nedense böyle bir tarafı var. Belki bu benim zayıf noktam ve belki de baskı altında tuttuğum karanlık yüzüm ama genel hava karanlığın belli tonlarını yansıtıyor. Sesim de programın havasına uymak için olsa gerek biraz soğuk ve mekanik çıkıyor.

30 senelik bir zaman dilimini tercih etmemin nedeni, yeni nesilin 70'lerin müziğini ve dolayısı ile dönemin yaşam tarzı ve felsefesi hakkında pek bilgisi olmaması, aynı şekilde benim neslim de yeni müzik ve ortam hakkında pek bilgi sahibi değil, halbuki müzik nesiller arasında en iyi köprüyü oluşturabilir. Yapılan müziğin o dönemi en iyi yansıtan göstergelerden biri olduğunu düşünüyorum.benim 14 yaşındaki kızım yaklaşık 2 senedir iyi müzik dinliyor ve benim eski albümlerimin bazıları onun favorisi haline gelmiş durumda, ben de ondan pekçok yeni şey öğreniyorum ve bu aramızdaki iletişimi çok olumlu etkiliyor. Dolayısı ile ders vererek değil ama merak uyandırarak nesiller arasında bir iletişim köprüsü doğurabilmek esas amacım. Birkaç programı kızımla beraber sunduk ve ikimiz de çok keyif aldık. 70'lerde çok iyi müzik yapılıyordu ama bugün de çok iyi müzik yapılıyor, aksini düşünen varsa (ki çok var biliyorum) bu düşüncesini tekrar gözden geçirmeli, dinozorluğun alemi yok.

Açık Radyo'nun program ve beğeni skalası çok geniş, adı üstünde, kainatın tüm seslerine, renklerine ve titreşimlerine açık radyo... Müzik rock ve jazz ağırlıklı olmakla beraber, operadan Fransız şansonlarına, Rönesans öncesi müzikten klasik batı müziğine, Yunan, Latin ve Balkan şarkılarından, eski taş plaklara, Türk Sanat Müziğine kadar kalıcı ve moda ötesi her türlü müzik Açık Radyo'da yer bulabiliyor.

Sözel programlarda Açık Gazete'nin ayrı bir yeri var tabii ama bunun dışında şarap ve yemek kültüründen, politikaya, hukuk ve insan haklarından çevre sorunlarına, zihinsel özürlülerden, gezi anılarına, ekonomiden spora, teknoloji, felsefe, bilgisayar ve matematiğe kadar birçok farklı konuya ve ilgi alanına değinen programalar var ve hepsi, inanın birbirinden ilginç. Programcılar genelde amatör olduğu için, sunum her zaman profesyonelce olamayabiliyor ama programcıların konularına hakim olduklarını hemen farkedebiliyorsunuz, ayrıca bu amatör sunum şekli daha samimi ve içten bir hava veriyor programlara.

Benim sizlere önerim şu: Bir kere Açık Radyo'yu herhangi bir istasyon olarak görmeyin, biraz dinleyip havasını alınca göreceksiniz ki bu hepimizin radyosu, aynı duyarlılığı paylaşan herkese açık, gelin partilerimize katılın, bizimle eğlenin. Açık Radyo'nun dert ettiği konular hepimizin ortak derdi, dolayısıyla gelin beraber dertlenelim. Ne kadar kalabalık olursak sorunlara ağırlığımızı koymamız o kadar kolaylaşacaktır. Açık Radyo'nun kuruluş manifestosunda hiçbir çözüm üretmeye çalışmama konusunda verilmiş bir söz var ama bence bu aşamaya gelmemize çok kalmadı.

Hayat yalnız dert değil, yalnız eğlence, yemek, içmek, müzik dinlemek değil, yalnız seyahat etmek, politika yapmak, ciddi konularla veya sporla ilgilenmek değil, hayat hepsinin belli oranlarda toplamıdır ve Açık Radyo hayatın ta kendisidir ve hepimizindir...

Son dakika...

Bu kadar yazının sonuna nahoş bir son dakika haberi. Açık Radyo RTÜK'ten 15 gün kapama cezası almış, Charles Bokowski'nin "Kasabanın En Güzel Kızı" adlı hikayesinde geçen bazı ifadelerin aile yapısına uymaması. İtiraf ediyorum, biz evde ailece sürekli Açık Radyo dinliyoruz, son 5 senede genel ahlakımızda herhangi bir bozulma tespit edilmiş değil (komşularıma da sorabilirsiniz), toplum huzurunu bozacak girişimlerimiz de henüz olmadı. Yani fiiliyata geçmiş bir şey yok!

Şimdi Türk aile yapısı deyince orada bir durup sormak istiyorum, nasıl oluyor Türk ailesi? Ve nasıl yapılanıyor? Bunun standartları neler? Bilmek zorundayım çünkü standart dışı kalmayı hiç sevmem, sürüden ayrılanı kurt kapar malum.. Biz de burada çocuk büyütüyoruz, standart dışı çocuklarım olsun istemem. Şimdi bunun mercii Türk Standartları Enstitüsü mü yoksa RTÜK mü onu bilemiyorum ama hangi gazeteleri okumam, hangi kanalları dinlemem ve seyretmem gerektiğini nasıl bileceğiz? Eskiden işler kolaydı, TRT sağolsun bizi kötü yollara düşmekten koruyordu, şimdi bu medya kargaşasında biz başımızda büyüklerimiz olmadan nasıl karar vereceğiz. Abilerimizden rica ediyoruz bizleri bu konularda aydınlatsınlar, iyi fert, sorgulamayan iyi tüketici, olmak için neler okumamız (gerçi hiç okumamak tercih ediliyor biliyorum ama alışkanlık olmuş bir kere) neler dinleyip seyretmemiz lazım bilelim, ayrıca yakında Avrupa Topluluğuna gireceğimize göre bu türden muzır yabancı kanallar ve yayınlar orada da varsa onları da bilelim. Ben şahsen bu konular aydınlanana kadar sadece Televole izleyip kendimi sağlama almayı düşünüyorum. 15 gün nasılsa geçer, yeter ki Açık Radyo'cular tembelliğe alışıp tatili uzatmaya karar vermesinler, Çünkü bu 15 gün boyunca hayatlarının daha kolay olacağına şüphem yok.

2. son dakika...

Ankara 9. idare Mahkemesi tarafından Açık Radyonun yürütmeyi durdurma başvurusu kabul edildi.

"Yılın Alkışlanan Müzisyenleri"ni yine sizin değerlendirmeleriniz belirledi! Yazı içinde gördüğünüz isimlerin karşısındaki rakamlar 310 okurumuzun her kategoride dağıttığı 10'ar alkışla oluşan toplamları göstermektedir. Ankati cevaplayanların boş bıraktığı kategoriler olduğundan ve 100 alkıştan az alan isimler gösterilmediğinden kategori toplamları eşit değildir. Alkış dağıtma yerine tek bir ismin seçildiği Onur Ödülü benzeri kategorilerde ise en çok alkış alan müzisyen/grup/kişi/albüm belirtilmiştir.

Geçen kış ve gelen alkış üzerine

Serdar Karabatı

Aydın'lık bir yıl! Genel değerlendirme, piyano, tuşlular ve yılın albümü kategorilerinde çok çok alkışladığınız müzisyeni Jazz olarak biz de kutluyoruz! Onur Ödülü'ne genç yaşta kaybettiğimiz vokalist Ajlan'ı layık gördünüz, alkışlarla... Ajlan ismi acı bir kazayı da hatırlatıyor bizlere ne yazık ki; böylesi kayıpların neden önlenemediği sorusunu aklımıza takarak. Canlı performansını izleyebilmiş dinleyicilerde özel bir saygı uyandıran Sibel Köse'yi alkışlamaya bundan sonra da devam edeceğiz diye düşünüyorum! Geçen kış sezonunun en çok alkışlanan vokalistini birazcık daha tanımak için bu sayıdaki Körleme'yi kendisine ayırdım. Körleme, qu'est-ce kö se? İşleyen demir pas tutmaz! İmer Demirer trompet kategorisinde yine en çok alkışı alan isim oldu. Demirer gibi değerli müzisyenleri daha sık izlemek, yeni çalışmalarda görmek istiyoruz (Lütfen bu şikayetlerimiz kayda geçsin!). Maffy Falay nereye kayboldu sahi? Saksofon=İlhan Erşahin formülü bu yıl da geçerli. Yahya Dai da iyi. Bakalım bundan sonra yapacağımız ankette alkışlar başka bir isim çıkaracak mı? Jazz'cılar Fatih Erkoç'u koşuda tutmak için her şeyi yapıyor! Müzisyenden arayı kapatmasını bekliyoruz. Öte yandan, Elvan Aracı'nın rekabete aracı olması bu yılın çok güzel bir yanı daha. Gitar canlısı ikiliden Fo bu yılın da Önder'i. Fokur fokur çalışıyor! Mahmut Yalay sessizce de olsa önemli projelere imza attı son bir kaç yıl içinde. Aldığı alkışlar ise epey bir ses yapıyor! Akustik bas kategorisine dikkatli baktınız mı? Baskın bir liste. Elektriği Gürol Ağırbaş sağlıyor, bazen temassızlık yapsa da amaç ve gereci! Davulda kozları Can toplamış. Alkışları alan diğer müzisyenlerin elleri de iş yapıyor öte yandan, pas geçen yok gibi neredeyse! Vurmalı mı dediniz? OKAY, tamam! Oğuz Büyükberber diğerin değerini biliyor! Neredesiniz banjocular? Bir görünüp kaybolsa da, Hasan Kocamaz geçen kışın döneminin en renkli yüzlerindendi ve epey alkış aldı. Erkan Oğur yeniden Dışişleri Çalanı. Haberleri "dinlediniz."

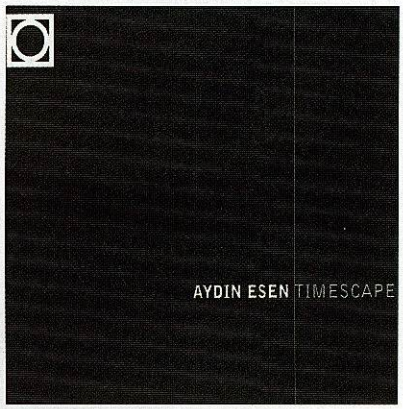

Yılın Albümü .... Timescape

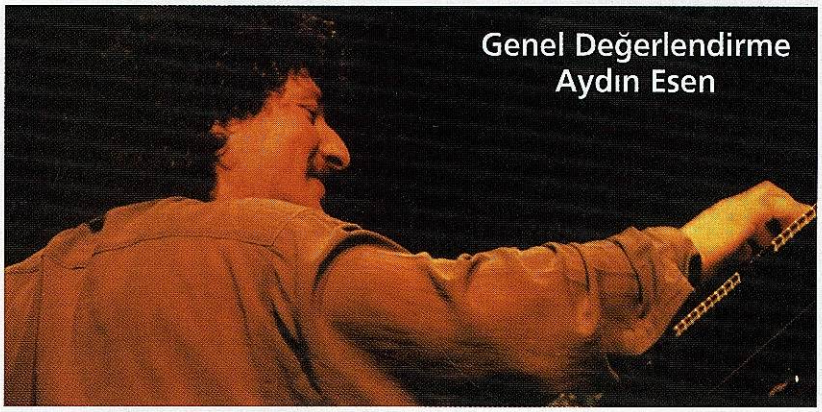

Piyano

Aydın Esen	845
Tuna Ötenel	780
Kerem Görsev	700
Emin Fındıkoğlu	150
Ali Perret	100

Tuşlular

Aydın Esen	1435
Emin Fındıkoğlu	540
Ali Perret	360
Mehmet Ali Sanlıkol	170
Selim Benba	145

Vokal

Sibel Köse	900
Yıldız İbrahimova	690
Ajlan	520
Nükhet Ruacan	400

Onur Ödülü ..... Ajlan

Trompet

İmer Demirer	1810
Şenova Ülker	560
Maffy Falay	330

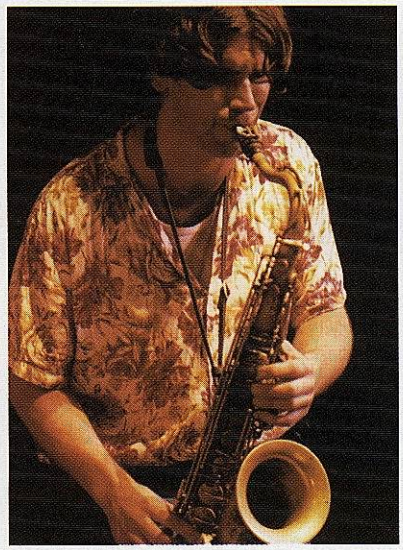

Saksofon

İlhan Erşahin 1285
Tuna Ötenel 680
Yahya Dai 575

Trombon

Fatih Erkoç 1450
Elvan Aracı 620
Levent Çoker 420
Emre Kayhan 205

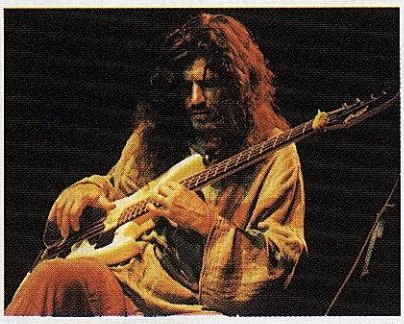

Elektrik Bas

Gürol Ağırbaş 1120
Kamil Erdem 465
Nezih Yeşilnil 400
Raci Pişmişoğlu 250
Çağlayan Yıldız 245
İsmail Soyberk 200

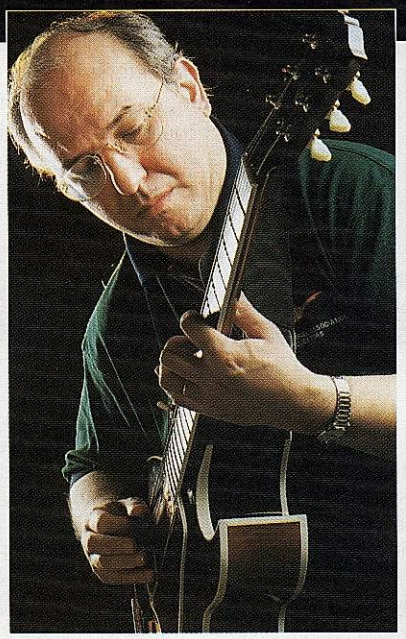

Gitar

Önder Focan 1170
Neşet Ruacan 820
Sarp Maden 380
Kamil Özler 160
Çağlayan Yıldız 110
Rene Macaroğlu 105

Akustik Bas

Mahmut Yalay 660
Nezih Yeşilnil 560
Volkan Hürsever 470
Kürşat And 385
Selçuk Sun 370
Oğuz Durukan 165
Yaz Baltacıgil 110

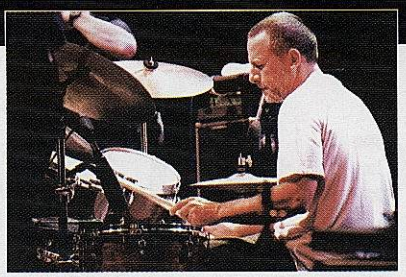

Davul

Can Kozlu 1145
Cem Aksel 475
Ateş Tezer 405
Volkan Öktem 385
Cengiz Baysal 100

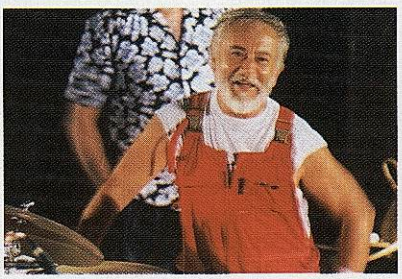

Vurmalılar

Okay Temiz 1155
Arto Tunçboyacıyan 650
Burhan Öçal 585
Birol Ağırbaş 175

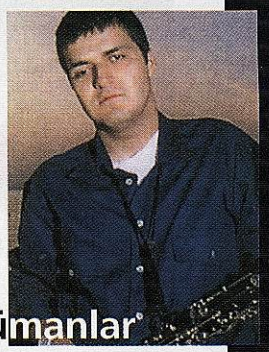

Diğer Enstrümanlar

Oğuz Büyükberber (clt) 1515
Hasan Kocamaz (har) 540

"Kayda Değer" jazz'cı

İmer Demirer 680
Neşet Ruacan 615
Sibel Köse 460
Can Kozlu 400
Nükhet Ruacan 140
Volkan Öktem 120
Ateş Tezer 115

Kategori Dışı

Müzisyen/Grup
Erkan Oğur

YENİ

www.

.com

Küba'da hürriyetin bedeli

Şebnem Şenyener/Küba

"Hürriyet sözcüğünü söylerken sulanıyor ağızları Kübalıların bal kutusu
bir karpuzu kesiyorlarmış gibi
ve gözleri parlıyor erkeklerinin
ve kızlarının eziliyor içi dokununca
dudakları hürriyet sözcüğüne
ve koca kişileri en tatlı anılarını çekip
kuyudan yudum yudum içiyor

...
yalansız... yalansız hürriyetin eli
kübadan döndüm bu sabah
yıl ikibin, temmuz ayının onbeşi"

sokaklar sıcaktı, öğle üzeri siesta vaktiydi, Gregorio Fuentes'in evine girdiğimde. Küçücük odada tek kişilik yatağına üzerindeki dizleri delik deşik gri pantalonu, bordo gömleğini çıkarmadan uzanmıştı Don Gregorio. Purosunu tüttürüyordu. Kapıdan içeri girdiğimi farkedince doğruldu. İhtiyar elleri, yüzü kırış kırış. Dudaklarında kanser, tütün ve güneş... dudakları kesik kesik... Ama gözleri hala, aynı, "İhtiyar ve Deniz"de Ernest Hemingway'in anlattığı gibi... deniz renginde, gözleri hala neşeli, gözleri hala yenilğiyi asla kabullenmeyecek bir başkaldırının kıvılcımlarını taşıyor Havana'ya seksen kilometre uzaklıktaki balıkçı köyünde taze boyanmış kulübesinde. Yüzüç yaşın verdiği hafiflikle ayağa kalktı, sanki çalkantılı denizde güvertede dengesini bulurcasına, etrafta bulduğu her şeye tutunarak bana doğru ilerledi. Oturma odasında sürekli açık televizyonun yanına yerleştirilmiş olan sallanan koltuğuna yürüdü. Sonra dümenin arkasına yerleşen bir kaptan edasıyla koltuğa oturdu. Denizi hatırlatan sallantıya bıraktı kendini.

Hemingway'e 1954'de Nobel Ödüllü kazadıran roman "İhtiyar ve Deniz"le ölümsüzleşen Don Gregorio bu Karaib adasındaki herkesin saygı gösterdiği ününe sadık şekilde yaşayan bir kahraman. Yarım yüzyıl önce Hemingway'in botu Pilar'la kılıç balığı avına çıktıklarında da ihtiyardı Don Gregorio, yarım yüzyıl sonra bugün hala ihtiyar. Evi Küba'nın turist uğraklarının başında. Hatıra defteri dünyanın dört bir yanından gelen ziyaretçilerin iyi dilekleriyle dolu. Bazen hele hele turist mevsiminde kapısında "uyuyorum, lütfen rahatsız etmeyin" tabelası asmasını gerektirecek kadar popüler... Kısacası ziyaretçilere alışkın Don Gregorio. Hemingway ile birlikte balığa çıktıkları günlerin fotoğraflarının bulunduğu bir kitabı sunarak başlıyor misafirlerini ağırlamaya. Elli yıl önceki fotoğraflarında çarpıcı derecede yakışıklı bir ihtiyar Don Gregorio. İspanyolların deyimiyle tam bir "guapo". Hemingway'in maço hayal dünyasını nasıl etkilediği belli. Don Gregorio yanında refakat eden torununa eliyle işaret ederek Hemingway'in oltasını getirttiriyor arka odadan. Tahta saplı olta ihtiyarda hala eski deniz şakalarının anılarını canlandıran bir hatıra. Torunu Don Gregorio'nun ölümsüzlük sırrını açıklıyor: viski, puro ve güzel kadınlar! Papa Hemingway hayatta olsaydı onunla gurur duyardı.

Hayatının yarısından çoğunu Küba'da geçiren Hemingway'in buradaki yaşantısına ait yerler, ambargoya rağmen Küba'ya akın eden Amerikan turistlerinin gözdesi. Küba'da Hemingway'in ayak izlerini takip eden Amerikalı turist potansiyelini farkeden Castro yönetimi bu durumdan yararlanmak amacıyla yazarın eski Havana'ya bakan köşkünü kısa bir süre önce müzeleştirdi. Hemingway'in Beyaz sömürgeci estetiğiyle döşediği, duvarlarında safari kurbanlarının başları asılı köşke gelen Amerikalı turistler, evin etrafında dolaşıp, pencelerden yazarın kokteyl barını, kütüphanesini, hatta eski Remington daktilosunu dahi görebiliyorlar artık. Hemingway'in Çanlar Kimin için Çalıyor romanını kaleme aldığı bu evin büyük tropik bahçesinde yüzme havuzunun yanında koyu kahve tahta cüssesiyle Pilar kızakta. Yazarın Don Gregorio'ya vasiyet ettiği Pilar müzenin en ilginç parçalarından. Heminway'in Don Gregorio ile birlikte efsanevi kılıç balığı avının yanısıra Alman denizaltılarının da peşine düştüğü Pilar'ın etrafını saran turistler yazarın çalkantılı hayatını, bir dizi elektrik tedavisinden sonra 1961'deki intiharına dek Küba'ya gelip giderek geçirdiği yirmi yılın hikayesini dinlemekten büyük keyif duyuyorlar. Müze dükkanında Hemingway'in komandante Fidel ile giriştiği balık avı yarışında çekilmiş bütün dünyanın tanıdığı fotoğraf dahil pek çok posta kartı ve poster bulmak mümkün.

Amerika'dan ambargo nedeniyle havadan ulaşım imkanı olmamasına rağmen, Marina Hemingway Amerikalı'ların Küba'da lüks yatlarını demirledikleri olağanüstü bir liman. Havana'nın hemen bitişiğinde kojimar'daki liman sadece taze biçilmiş çimleri, modern tatil evleriyle değil Küba bayrağının yanında dalgalanan Amerikan bayraklarıyla seyahat yasağıyla alay eden bir abide. Florida'dan iyi havada altı saat tutan bir yolculuktan sonra limana demirleyen Amerikan yatçıları, yatlarına iliştirdikleri pırıl pırıl parlayan Harley Davidson motorsikletlerine atlayıp eski Havana'nın gece hayatına karışmaktan büyük keyif alıyorlar. Çoğu Amerikalıyı Hemingway'in sık gittiği birbirinden çok farklı iki Havana barında bulmak mümkün. Yazarın kendi el yazısıyla "La Bodeguita'da mojitom, El Floridita'da dakirim" şeklindeki satırları iki barın duvarlarını süslüyor. La Bodeguita eski Havana'da kıyıya yakın bir sokakta sevimli küçük bar. Burada çok sayıda Amerikalıyı mojito adlı taze nane limon, şeker, soda ve rum'dan yapılan lezetli içkiyi yudumlarken bulmak mümkün. Dakirisi ile meşhur El Floridita ise şık, Parizyen bir havada. Kuyruklu yelekleriyle dolaşan garsonları keyifsiz ve sinirli. Barda en köşedeki taburenin etrafı kadife kordonla çevrili. Yazara ait olduğu anlaşılan bu taburenin üzerinde bir de karıştırılmasın diye tabela asılı. Her iki barın kapısında Kübalıları dışarıda tutmak üzere bekleyen sivil polisler burada hürriyetin bedelini simgeliyorlar.

Kübada hürriyetin bedeli ağır... Hemingway müzeleri ile Che Guevera posterlerinin Kübası artık öteki Karayip adalarından farksız bir turizm cenneti. Küba'da hürriyet Plaza Jose Marti'de ya da buralıların bildiği ismiyle Escina Caliente- sıcak köşe'de sadece spor tartışan kalabalıktaki birinin kulağıma fısıldadığı gibi sivil polis korkusu demek...

Latin severlere müjde!

Verve Brezilya müziklerinin 500. yılını kutluyor. Brazil 500 serisinde 16 orijinal albüm yepyeni baskılarıyla hazırlanmış. Gil Gilberto (542813-3), Gil Gilberto (Espresso 2222, 542814-2), Caetano Veloso (838557-2), Caetano Veloso (Outras Palavras 838465-2), Joao Gilberto (837589-2), Gal Costa (Gal Costa & Canta Caymmi 836014-2), Gal Costa (India 514994-2), Elis Regina & Antonio Carlos Jobim (Elis & Tom 824418-2), Caetano Veloso (Estrangerio 838297-2), Chico Buarque (Construcao 836013-2), Chico Buarque (Meus Caros Amigo 842013-2), Chico Buarque & Maria Bethania (836018-2), Joao Bosco (Joao Bosco ao Vivo 817282-2), Os Mutantes (Technicolro 546680-2), Joao Gilberto, Maria Bethania, Caetano Veloso e Gilberto Gil (Brazil 836203-2) bu serinin sanatçı ve albümleri.

Putumayo vadisinden tüm dünyaya yayılan sesler

Raife Polat

Yıl 1975. el sanatlarına ve otantik yolculuklara meraklı bir Amerikalı, Güney Amerika'ya yaptığı yolculuk dönüşü Manhattan'da, etnik kıyafetler ve el işleri satacağı bir dükkan açar. Dükkana da Kolombiya'daki bir vadinin adını verir: Putumayo. Muhtemelen, Putumayo'nun çok kısa bir süre sonra kendisine "etnik Ralph Lauren" lakabını getireceğini tahmin etmiyordu

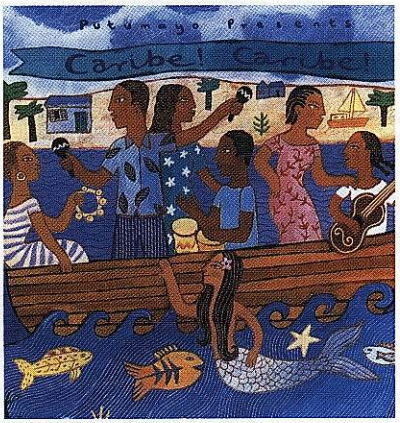

Dan Storper. Ne de Andie MacDowell gibi dünyaca ünlü bir modelin -henüz oyunculuk kariyerine başlamamıştır- Putumayo'nun da modeli olabileceğini. Ama önce moda dünyasına sağlam ve renkli bir giriş yapan Putumayo, Storper'ın etnik seslere de merak salmasıyla yaklaşık on beş yıl sonra müzik dünyasına da aynı hızla girdi.

İnsanların dans edip eğlendiği Afrika'dan "Kotoja" müziği ile başlayan etnik sesler dünyasındaki yolculuğu, bu müziği Putumayo'da çalmaya ve kopyalarını satmaya başlamasıyla farklı bir ivme kazandı. 1993 yılında ise ilk iki CD vitrinlerde yerini aldı: "World Vocal" ve "World Instrumental". Aynı yılın sonunda Mary Black ve Dougie MacLean'lı "Contemporary Folk" albümü geldi. Albümlerin satışları çok iyi gitti ve Putumayo World Music hiç ara vermeden "World Dance Party", "Reggae" ve "Kotoja"yı yayınladı. Aralarında Freedy Johnston, David Wilcox, Rory Block, Dougie MacLean, Laura Love'ın da bulunduğu 28 sanatçısıyla Carnegie Hall'de

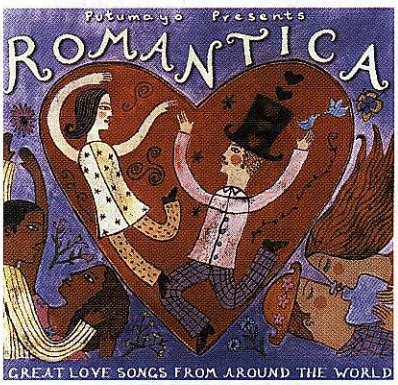

gerçekleşen First New York Singer-Songwriter Festival'e katıldı (1994).

1996 yılında çıkan "One World"de Bob Marley, Gipsy Kings, Peter Gabriel, Youssou N'Dour, Johnny Clegg gibi müzisyenlerin isimlerine rastlanıyordu. Artık Putumayo CD'leri bir salgın haline gelmişti. Dünyanın tüm sesleri Putumayo'nun pek çok müzisyenle yaptığı işbirlikleri ile dünyanın bir ucundan diğerine yayılmaya başlamıştı. Konserler, festivaller ve albümler birbirini kovalıyordu.

Şimdi aynı salgın Türkiye'ye de yayılmaya başladı. Putumayo World Music albümleri artık buradaki müzik marketlerin ve radyoların da vazgeçilmezleri arasına girecek muhtemelen. Ne de olsa Putumayo, kendinizi daha iyi hissedeceğinizi garanti ediyor.

Derleyen: Ali Sönmez
(alisonmezjazz@hotmail.com)

Şu jazz dedikleri...

"Amacı mümkün olan en fazla gürültüyü sağlamak olan JAZZ, yaşamı bir kabusa dönüştürme tehdidi taşıyan pek çok Amerikan garipliğinden biridir." - The Times, 19 Ocak 1919

Genç koleksiyoncu: BUD POWELL

(27 Eylül 1924 1 Ağustos 1966)

New York kentinde, müzikle içiçe bir ailede doğan (dedesi, babası ve iki kardeşi de müzisyendi) Earl "Bud" Powell, altı yaşından itibaren piyano çalıp klasik müzik eğitimi almaya başladı ve yedi yıl boyunca Bach, Beethoven, Chopin, Schumann, Liszt ve Debussy'nin eserlerini yorumlamayı öğrendi. Ergenlik çağından itibaren Jazz'a büyük ilgi duyan ve 1939 yılında, 15 yaşındayken okulu bırakıp profesyonel müzik yaşamına atılan Earl, o dönemlerden itibaren "Bud" diye anılmaya başladı. İlk olarak ağabeyi Bill'in grubunda çalan delikanlı, sonraları Coney Island, Harlem ve Greenwich Village'daki bar ve gece klüplerinde piyanistlik yaptı. Bir gece piyanist Thelonious Monk'la tanışması, Bud'ın müzik yaşamını değiştirdi. Artık gecenin ilerleyen saatlerinde, Minton's Playhouse'a uğruyor ve burada Bebop tarzının temelini atmakta olan öncü müzisyenleri dinleyerek, onların yeni fikirlerini özümsüyordu. Monk, başlangıçta daha çok gerçek bir piyano virtüozu olan Art Tatum'un etkisinde kalan bu içine kapanık genç piyanistin yeteneğini kısa sürede keşfederek ona kol kanat germişti. 1943-44 yıllarında Cootie Williams'ın orkestrasında görev alan Powell'ın dengesiz ruh halinin ilk belirtileri de bu dönemde ortaya çıktı. Çoğunlukla orkestradaki müzisyenlerle tartışan ve bazen sahnedeyken garip tavırlar sergileyen Bud Powell, yine de mükemmel tekniği ve kendine özgü stiliyle, 20 yaşından itibaren 52. Sokağın aranılan müzisyenleri arasına girmişti. 1945 yılında çevreyi rahatsız ettiği gerekçesiyle tutuklanan ve bir polis tarafından başına copla vurulan Powell, o günden itibaren hiç dinmeyen migren ağrılarının kurbanı olacaktı. Bu arada alkole alışan ve yine o yıl, tedavi görmek üzere ilk defa hastaneye yatan genç piyanist, kısa yaşamında, ruhsal bunalımlar ve sinir krizleri dönemlerinin ardından, daha pek çok kez psikiyatri koğuşlarını ziyaret etmek zorunda kalacaktı. 40'lı yılların ortalarında, John Kirby, Dizzy Gillespie, Don Byas, Dexter Gordon, J.J. Johnson gibi ünlü isimlerle çalışan Powell, bu dönemde plak kayıtlarına katılmaya da başlamıştı. Piyanist 1946 yılı içinde, Dexter Gordon'un "Long Tall Dexter" adlı albümünde, ertesi yıl da Charlie Parker'ın Savoy plak Şirketi için yaptığı ünlü kayıtlarda çaldı. Bud Powell, teknik yeteneğinin olanak verdiği hızlı, yoğun ve karmaşık çalış tarzıyla, Bebop akımının öncüleri Charlie Parker ve Dizzy Gillespie'nin saksofon ve trompete getirdiği yenilikleri piyanoya uyarlamayı becermişti. Biraz da Thelonious Monk'un etkisinde kalan sanatçı, sol eline pek az iş düşen (bu nedenle çoğunlukla "tek elli piyanist" diye küçümsenmiştir), sık notalı hatlarla nefesli sazlarla adeta yarışan, vurmalı bir stil yaratmıştı. Bir bakıma Monk'un keşfettiği bir yetenek olan Bud Powell, 50'li yılların ilk yarısında ustasından çok daha şöhretli bir piyanist olmuştu. Piyanist, kendi bestelerinin yanısıra, Jazz standartlarını yorumlarken de yaratıcılığı elden bırakmamış ve özgün fikirlerle zenginleştirdiği doğaçlamalarıyla bu tür yapıtlara yepyeni bir hava kazandırmayı bilmişti. Bud Powell için 1951, kısa meslek yaşamının en verimli senelerinden biri olmuştu. 27 yaşındaki piyanistin, basçı Curly Russell ve davulcu Max Roach'u içeren üçlüsüyle Blue Note için yaptığı efsanevi kayıtlar piyasaya sürüldüğünde büyük ilgi toplamıştı. 1951 yazında uyuşturucu bulundurmaktan tutuklanan Powell, geçirdiği büyük bir sinir krizinin ardından, 4 Eylül 1951'den 5 Şubat 1953'e kadar, Bellevue, Pilgrim State ve Creedmore gibi akıl hastanelerinde, ağırlıklı olarak elektro şok tedavisi gördü. 15 Mayıs 1953'te, Charlie Parker, Dizzy Gillespie, Charles Mingus ve Max Roach'la birlikte Kanada'da verdikleri ünlü Massey Hall konserinde sakinleştiricilerin etkisi altında olmasına rağmen genelde başarılı bir performans sergileyen Powell, Ağustos ayında da Blue Note için yeniden stüdyoya girdi. Bu kayıtlarda yer alan ve, kuşkusuz akıl hastanesinde geçen günlerin yalnızlık, melankoli ve tedirginliğini yansıtan "Glass Enclosure" adlı sıradışı, hatta garip diye tanımlanabilecek bestesi, sanatçının bu zor dönemdeki en önemli yapıtı kabul edilir. Dengesiz ruh halinin yanısıra, sanatçılara ve özellikle zenci müzisyenlere önem vermeyen bir toplumda yaşamanın getirdiği zorlukları alkol ve sakinleştiricilerle gidermeye çalışan piyanist, 1954-57 yılları arasında Verve ve RCA-Victor için çeşitli plaklar doldurmasına rağmen, birkaç yıl öncesinin yaratıcılığından oldukça uzaklaşmıştı. Powell, 50'li yılların ortasından itibaren, çılgınlığa varabilen depresyon nöbetleri ile alkol bağımlılığı arasında bocaladı. Beş yıllık bir aradan sonra, Blue Note plak şirketinin sahibi Alfred Lion, bir kez daha Powell'a destek oldu ve uzun süredir çoğunlukla sıradan plaklar dolduran bu bunalımlı dahiye 1957 ve 1958 yıllarında yeni kayıt olanakları sağladı. New York'ta gün geçtikçe bunalan Bud Powell 1959 yılının başında Paris'e gitti ve beş yıl boyunca, yetenekli bir sanatçı olarak değer verilip büyük saygı gördüğü bu kentte yaşadı. Powell, yaşama yeniden bağlandığı bu dönemde, kendisi gibi Paris'e göç etmiş davulcu Kenny Clarke ve Fransız basçı Pierre Michelot ile The Three Bosses adını verdiği üçlüyü kurdu ve 1962'ye kadar düzenli bir şekilde Blue Note gece klübünde çaldı. Gerek yeni karısının, gerekse genç Fransız Jazzsever Francis Poudras'ın desteğiyle alkolden uzak kalmayı başararak özel yaşamında ve müziğinde bir denge sağlayan Powell, 1963 yılında vereme yakalandı. Bir yıl süren tedavisi, bu talihsiz dahi için Birdland'de biraraya gelen ünlü Jazz müzisyenlerinin verdiği konserin geliriyle sağlandı. Verem tedavisinin ardından, 16 Ağustos 1964'te Francis Paudras'la beraber kısa bir süre için New York'a geri dönen Powell bir ay süreyle Birdland'de çalıştı. Ama performansları günden güne farklılık gösteriyordu ve birkaç gece Powell klube gelmedi. Poudras, piyanistin yeniden eski dengesiz yaşamına kaydığını görerek Paris'e birlikte geri dönmeleri için uçak biletlerini aldı, ama Powell son anda yine ortadan kayboldu. Paudras'ın o Ekim sonunda Paris'e gitmesinin ardından Brooklyn'e yerleşen Powell, 1965'in Mart ayında, Charlie Parker'ın 10. ölüm yıldönümü için Carnegie Hall'da verilen özel konserde uğradığı başarısızlığın ardından, gerek akli dengesindeki bozulma, gerekse alkolden harap olan karaciğeri yüzünden müziği bırakmak zorunda kaldı. Piyanist, 1966 yılının Temmuz ayını Ağustos'a bağlayan gece, Brooklyn'deki bir hastane odasında, henüz 42 yaşındayken hayata gözlerini kapadı. Powell'ın cenazesi kaldırılırken, 5000'i aşkın müziksever, bu çılgın dahiye son bir kez saygı duruşunda bulunmak üzere Harlem'in kaldırımlarını doldurmuştu. Francis Poudras'ın Bud Powell ile birlikte geçirdiği yılları anlattığı "La Dance des Infideles" adlı kitabı, Bertrand Tavernier'nin 1986 tarihli filmi "Round Midnight"ın senaryosunun temelini oluşturdu. Powell'ın olduğu kadar Lester Young'ın zorlu yaşam öyküsünden de yararlanan bu film, 60'lı yılların başında Paris'te Powell'la benzer sıkıntıları paylaşmış olan usta saksofoncu Dexter Gordon'un olağanüstü oyunculuğuyla Jazz sinema klasikleri arasına girdi... Piyanonun karakteristik tınısını ve potansiyelini bir kenara bırakmakla suçlanan; ama aslında melodi, armoni ve ritm açısından enstrümanların kapasitelerinin yeniden değerlendirilmesini savunan Bebop anlayışı doğrultusunda, Jazz piyanoda yepyeni bir metod yaratarak kendinden sonra gelen tüm piyanistleri derinden etkileyen Bud Powell'ın kısa ve çileli müzik yaşamına sığdırdığı, niteliği oldukça değişken pek çok albümü arasından yaptığımız seçimleri, her zamanki gibi, Jazz'a olan ilginize, bütçenize ve hedeflediğiniz koleksiyonun çapına göre sınıflandırdık. Bunlar arasından belli bir dönemde ülkemize ithal edilmiş olan CD'leri de bir ay-yıldızla işaretledik. Her bölümde öncelikli olarak alınması gereken, en başarılı yapıtları ise birer okla vurguladık.

DERLEME ALBÜMLER

(İlk CD'lerini alacaklar ve kısıtlı bütçeler için)

* Early Years of a Genius (1944-48) MYTHIC SOUND 6001
➲ The Best of Bud Powell - The Blue Note Years (1949-63) BLUE NOTE 93204 ☪
* Jazz Profile, Vol. 8 (1947-58) BLUE NOTE ☪
* Compact Jazz (1949-56) VERVE 517955 ☪
➲ The Best of Bud Powell on Verve (1949-55) VERVE 523392
➲ Ultimate Bud Powell (1949-55) VERVE 539788 ☪

ÖZGÜN ALBÜMLER

(Kapsamlı bir koleksiyonu hedefleyenler için)

* Bud Powell Trio Plays (1947, 1953) ROULETTE JAZZ
➲ The Amazing Bud Powell, Vol.1 (1949-51) BLUE NOTE 81503 ☪
* Jazz Giant (1949-50) VERVE 829937 ☪
➲ The Genius of Bud Powell (1950-51) VERVE 827901 ☪
* The Amazing Bud Powell, Vol.2 (1951-53) BLUE NOTE 81504
➲ Inner Fires (1953) DISCOVERY 71007
➲ Jazz at Massey Hall, Vol.2 (1953) DEBUT ORIGINAL JAZZ CLASSICS OJCCD-111 ☪
* Swingin' with Bud (1957) RCA 51507
* Bud! - The Amazing Bud Powell, Vol.3 (1957) BLUE NOTE
* Time Waits (1958) BLUE NOTE
* The Scene Changes (1958) BLUE NOTE
➲ The Complete Essen Jazz Festival Concert (1960) BLACK LION 760105
* Round About Midnight at the Blue Note (1961) DREYFUS JAZZ 849227
➲ Bouncing with Bud (1962) DELMARK 406
➲ Bud Powell in Paris (1963) REPRISE 45817
* Blues for Bouffemont (1964) BLACK LION 760135

KOMPLE SETLER

(Fanatik ve "tuzu gerçekten kuru" (!) Powell hayranları için)

* Early Bud Powell (1944-64) MYTHIC SOUND 6001-6010 (10 CD)
➲ The Complete Blue Note and Roost Recordings (1947-53, 1957-58) BLUE NOTE 830083 (4 CD)
* The Complete Bud Powell on Verve (1949-51, 1954-56) VERVE 521669 (5 CD)

ŞU CAZ DEDİKLERİ

Her Cuma gecesi 23:00-24:00 arası, TRT Radyo 3'te

2000 yılı boyunca her hafta, "Jazz'ın En Önemli 52 Albümü" kronolojik sırayla tanıtılıyor.

6 Ekim	Song for My Father (1963-1964) HORACE SILVER
13 Ekim	A Love Supreme (1964) JOHN COLTRANE
20 Ekim	Out to Lunch (1964) ERIC DOLPHY
27 Ekim	Speak No Evil (1964) WAYNE SHORTER
3 Kasım	Maiden Voyage (1965) HERBIE HANCOCK
10 Kasım	The Heliocentric Worlds of Sun Ra (1965) SUN RA
17 Kasım	Bitches Brew (1969) MILES DAVIS
24 Kasım	The Last Concert (1974) MODERN JAZZ QUARTET
1 Aralık	The Köln Concert (1975) KEITH JARRETT
8 Aralık	Heavy Weather (1976) WEATHER REPORT
15 Aralık	Nice Guys (1979) ART ENSEMBLE OF CHICAGO
22 Aralık	Revue (1982) WORLD SAXOPHONE QUARTET
29 Aralık	City Movement (1992) WYNTON MARSALIS

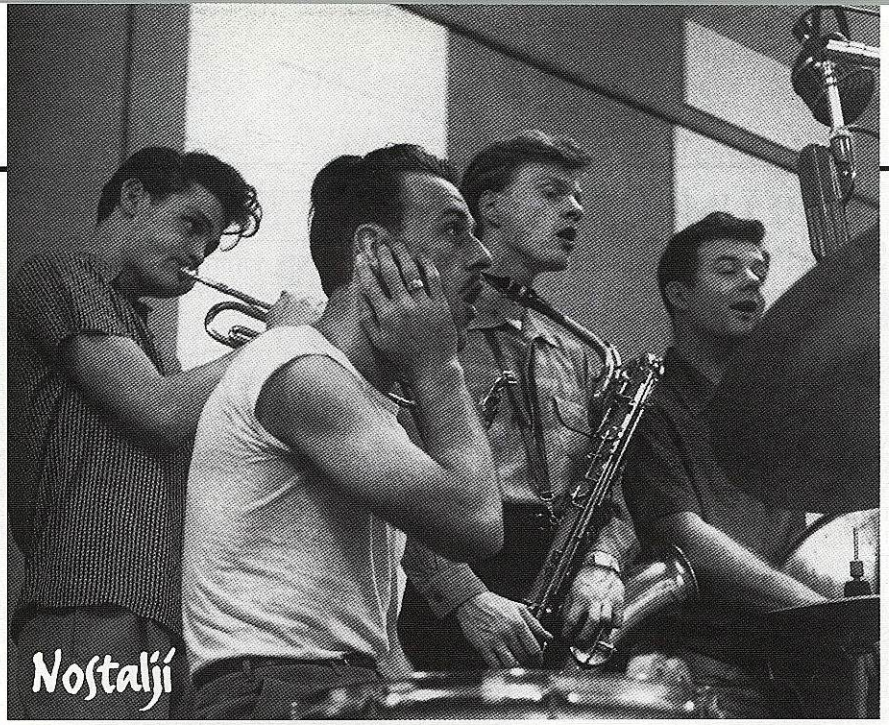

BATI KIYISININ YENİ BİR EKOL YARATAN GENÇ MÜZİSYENLERİ

Tarih: 1953 ilkbaharı; **Mekân:** Los Angeles'da Radio Records stüdyoları; **Katılanlar:** (Soldan sağa) Chet Baker ve onun solosunu şaşkınlıkla dinleyen Larry Bunker, Gerry Mulligan ve Carson Smith; **Vesile:** 1952 yazında, trompette Chet Baker'ı da içeren piyanosuz dörtlüsüyle The Haig adlı klüpte konserler verip ardından yaptığı plak kayıtlarıyla büyük ilgi uyandıran 26 yaşındaki bariton saksofoncu Gerry Mulligan'ın yeni dörtlüsü, 1953'ün Şubat, Nisan ve Mayıs aylarında, prodüktör Richard Bock'un Pacific Jazz plak şirketi için Jazz tarihine geçecek kayıtlar yapmışlardı; **Sonuç:** Genellikle beyaz müzisyenlerin öncülüğünde, Jazz'da 50'li yılların ilk yarısına damgasını vuran, California kökenli "West Coast Jazz"ın en önemli isimleri sayılan Mulligan ve Baker, birlikte yaptıkları uyumlu ve dingin müziğe karşın, kişisel ilişkilerinde büyük sorunlar yaşıyorlardı. İki müzisyenin sadece 11 ay süren verimli beraberlikleri, 1953'ün Haziran ayında sona erecek; Mulligan o Eylül'de uyuşturucuyla yakalanıp Noel'e kadar hapis yatacaktı. 1957 yılında "Reunion" adlı bir albümün kayıtları için tekrar biraraya gelen bu iki ünlü müzisyenin yeniden birlikte sahne almaları için 1970'lere kadar beklemeleri gerekecekti. (Fotoğraf: William Claxton)

JAZZ MARKET

Önümüzdeki aylarda CD olarak piyasaya sürülecek albümler...

EKİM

- **Frank Sinatra** Concepts (Capitol) (16 CD box set) *(Şarkıcının temalı Capitol jazz albümlerinin tümü - Digital remaster + 96 sayfalık kitapçık)*
- **Various Artists** The Sound of Jazz (Columbia) *(Ünlü live TV programının stüdyodaki prova kayıtları)*
- **Rosemary Clooney** The Songbook Collection (Concord) (6 CD box set)
- **Ray Brown** Some Of My Best Friends Are...The Trumpet Players (Telarc) *(Terence Blanchard, John Faddis, Nicholas Payton, Roy Hargrove ve Clark Terry ile beraber)*
- **Carla Bley** 4X4 (Watt/ECM)
- **John McLaughlin** The Heart of Things Live (Verve)
- **John McLaughlin** The Believer (Verve) *(Jazz-Indian fusion)*
- **Kenny Dorham** Whistle Stop (Blue Note RVG edition)
- **Joe Henderson** Our Thing (Blue Note RVG edition)
- **Herbie Hancock** The Prisoner (Blue Note RVG edition)
- **Hank Mobley** The Turnaround (Blue Note RVG edition)
- **Jimmy Smith** Houseparty (Blue Note RVG edition) *(Bir ekstra parça: "Confirmation")*
- **Keith Jarrett / Gary Peacock / Jack DeJohnette** Whisper Not (ECM) (2 CD) *(Temmuz 1999 Paris konserleri)*
- **Dave Douglas** Charms of the Night Sky A Thousand Evenings (RCA Victor) *(Gözde trompetçinin Trisha Brown Dance Company için yazdığı bir suite'i de içeriyor)*
- **Wallace Roney** No Room For Argument (Stretch)
- **John Zorn** Xu Feng (Tzadik)
- **Bill Evans** The Last Waltz (Fantasy/Milestone) (8 CD box) *(Piyanistin 31 Ağustos - 7 Eylül 1980 arasında, San Francisco'daki Keystone Korner'daki son performanslarının şimdiye kadar yayınlanmamış kayıtları)*
- **Eddie "Lockjaw" Davis & Johnny Griffin** Blues Up and Down (Fantasy/Milestone)
- **Joe Pass** Resonance (Fantasy/Pablo) *(Gitaristin 1982'deki bir konserinin hiç yayınlanmamış kayıtları)*
- **Zoot Sims** Down Home (Rhino)
- **Mal Waldron** Left Alone (Dedicated to Billie Holiday) (Rhino)
- **Charlie Parker** The Complete Dial and Savoy Studio Recordings (1944-48) (Savoy/Atlantic) (8 CD box) *("Bird"ün efsanevi kayıtları ilk defa birarada)*
- **Abbey Lincoln** Over the Years (Verve)

KASIM

- **Ella Fitzgerald** Sings the Irving Berlin Songbook (Verve Master Edition)
- **Roland Kirk** Domino (Verve Master Edition) *(Hiç yayınlanmamış 8 alternatif kayıt içeriyor)*
- **Jimmy Smith** Organ Grinders Swing (Verve Master Edition)
- **Max Roach** Complete Max Roach on Mercury (Mosaic) (7 CD box) *(Clifford Brown'ın ölümünden sonraki kayıtları)*
- **Kenny Burrell & Grover Washington Jr.** Togethering (Blue Note)
- **Lee Morgan & Wayne Shorter** The Complete Vee-Jay Recordings (Mosaic) (6 CD box)

ARALIK

- **Sonny Rollins** This Is What I Do (Fantasy/Milestone)
- **Freddie Hubbard & Jimmy Heath** Live at the Left Bank (Label M)
- **Various Artists** Suite for Sampler, Selected Signs II (ECM)
- **Louis Armstrong** Satchmo: A Musical Autobiography (Decca)
- **Jackie McLean** Capuchin Swing (Blue Note)
- **Duke Ellington** The Blanton-Webster Band (RCA Victor) (Re-mastered 3 CD box)
- **Dizzy Gillespie** A Musical Journey: 1945-51 (Savoy) (2 CD)

ÖLÜMSÜZ STANDARTLAR

MEAN TO ME

Söz: Roy Turk
Müzik: Fred E. Ahlert

You're mean to me
Why must you be mean to me?
Gee, honey, it seems to me
You love to see me cryin'
I don't know why
I stay home
Each night when you say you'll phone
You don't
And I'm left alone
Singin' the blues and sighin'

You treat me coldly
Each day of the year
You always scold me
Whenever somebody is near, dear

It must be
Great fun to be mean to me
You shouldn't -
For can't you see
What you mean to me

MISTY

Söz: Johnny Burke
Müzik: Erroll Garner

Look at me,
I'm as helpless as a kitten up a tree
And I feel like I'm clinging to a cloud
I can't understand,
I get misty just holding your hand.

Walk my way,
And a thousand violins begin to play
Or it might be the sound of your hello
That music I hear,
I get misty the moment you're near

You can say that you're leading me on
But it's just what I want you to do
Don't you notice how hopelessly I'm lost
That's why I'm following you.

On my own,
Would I wander through this wonderland alone
Never knowing my right foot from my left,
My hat from my glove,
I'm too misty, and too much in love.

NIGHT AND DAY

Söz ve Müzik: Cole Porter

Night and day, you are the one.
Only you beneath the moon, and under the sun.
Whether near to me or far,
It's no matter darling, where you are,
I think of you, night and day.

Day and night, why is it so
That this longing for you follows wherever I go?
In the roaring traffic's boom,
In the silence of my lonely room,
I think of you, night and day.

Night and day, under the hide of me,
There's an oh, such a hungry yearning burning inside of me.
And its torment won't be through
Till you let me spend my life making love to you
Day and night, night and day.

BİR KİTAP / BİR VİDEO

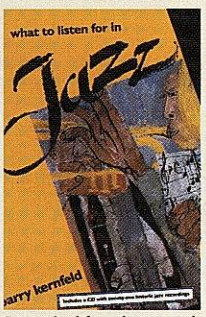

WHAT TO LISTEN FOR IN JAZZ

Barry Kernfeld
Yale University Press, ABD, 1995
ISBN 0-300-07259-7
248 sayfa, Karton kapaklı, 22.50$

Jazz hakkında en kapsamlı ansiklopedilerin başında gelen "The New Groove Dictionary of Jazz"ın editörü Barry Kernfeld'in kaleme aldığı bu kitap, ekinde verilen, değişik dönem ve türlere ait 21 Jazz kaydını içeren CD'nin de yardımıyla, okura daha fazla keyif vermesi için Jazz'ın nasıl ve nelere dikkat edilerek dinlenmesi gerektiğini anlatıyor.

Analitik bir yaklaşımla, Jelly Roll Morton ve Duke Ellington'dan Ornette Coleman ve Sun Ra'ya kadar uzanan geniş bir yelpaze içinde, Jazz müziğini yedi bölümde, yedi ayrı açıdan (ritm, biçim, düzenleme, kompozisyon, doğaçlama, sound ve stil) ele alarak inceleyen yazar, bir yandan her müzisyenin kişisel ifade biçiminin değişkenliğini gösterirken, Jazz'da farklı türleri birbirine bağlayan ortak paydaları da vurgulamayı ihmal etmiyor. Aslında daha çok Jazz öğrencilerine, eğitmenlerine ve müzisyenlerine (hatta hiç kuşkusuz eleştirmenlerine de!) seslendiğini düşündüğüm bu yapıt, içerdiği ilginç değerlendirme ve yorumlarla sıradan dinleyicinin de ilgisini çekebilir. 11. sayıdan itibaren, Jerry Coker'ın yazıp Ahmet Emin Akyavaş'ın çevirdiği "Jazz Nasıl Dinlenir?" köşesini takip eden Jazz okurları arasından iyi İngilizce bilenlere, alternatif bir "dinleme" kitabı.

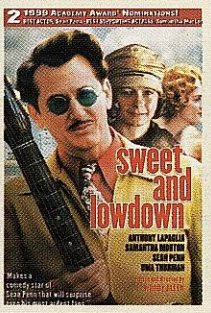

SWEET AND LOWDOWN

Yönetmen: Woody Allen
Oyuncular: Sean Penn, Samantha Morton, Uma Thurman, Anthony Lapaglia, Brian Markinson
Sony Pictures Classics, ABD, 1999/2000
ISBN: 0-7678-4754-7
95 dakika, Renkli, Dolby Digital 2.0 Stereo DVD
Region 1 / NTSC, 24.99$

Video köşemizde bu kez konulu bir film var. Jazz ve Sinema arasındaki sessiz filmlere kadar uzanan işbirliğinin bu son parlak örneğini, sinema dünyasının Jazz'a en yakın sanatçısı Woody Allen yazıp yönetmiş. Geçen Noel'de ABD'de gösterime çıkan, ancak ne yazık ki bugüne kadar ülkemize ithal edilmeyen bu çok keyifli filmde, Allen sinema dünyasının "mockumentary" adını verdiği, sahte belgesel türünü seçmiş. Filmin kahramanı Emmet Ray, 1930'lu yıllarda ABD'de yaşadığı iddia edilen, kendi deyişiyle "şu Fransa'daki çingenenin ardından dünyanın en iyi gitaristi". Çok yetenekli bir müzisyen olmasına karşın, özel hayatını bir türlü toparlayamayan, pezevenk, kleptoman, ayyaş bir anti-kahraman Ray. Onu ve müziğini gerçekten seven sağır bir çamaşırcı kızı terk ederek, daha güzel ve rafine bir kadını tercih eden Ray'in yaşamı, pek çok Jazz müzisyeninki gibi efsane ve söylentiler üzerine kurulu; öyleki bazı öykülerin alternatif sonları bile var. Filmde sadece tek bir sahnede görünen Woody Allen, filmin çeşitli bölümlerini birbirine bağlayan anlatıcısı. Ayrıca Jazz eleştirmeni Nat Hentoff gibi şahsiyetler, arasıra kamera önünde Ray'in müzik kariyeri üzerine yorumlarda bulunarak, filme gerçek bir belgesel havası katıyorlar. Alışık olmadığı tarzda bir rolde müthiş bir performans sergileyen Sean Penn, filmde gitar sololarını seslendiren Howard Alden'dan gitar çalmayı öğrendiği için, filmin çekimleri çok kolay olmuş. Jazzseverlerin mutlaka izlemesi gereken bu film aracılığıyla, umarız Django Reinhardt'ın müziği de

Jazz Sözlüğü

K

Kansas City – Tıpkı New Orleans, Chicago ve New York gibi, bir dönemde ünlü bir Jazz merkezi olan bu kent, bir Jazz türüne de ismini vermiştir. Missouri ve Kansas eyaletlerinin arasındaki sınırı çizen bir nehrin iki yakasında kurulu bu kentte 1927-38 yılları arasında belediye başkanı olan Tom Pendergast'ın kumarı ve gece hayatını teşvik eden, kanundışı idare anlayışı sayesinde, gangsterlerin koruması altındaki müzik klüpleri ihya olurken, Jazz müzisyenleri de buralarda kolaylıkla iş bulmuşlardı. Charlie Parker da bu dönemde Kansas City'de yetişmişti; **Kaycee (K.C.)** – Kansas City için kullanılan kısaltma ("*Destination K.C.*" – Lester Young).

Kansas City Jazz – Count Basie, Andy Kirk ve Bennie Moten'in orkestralarıyla özdeşleşen ve Swing döneminin zenci müziği olarak tarihe geçen Kansas City Stili, bir tür organize **"jam session"** (bkz. bu kelime) sayılabilecek, toplu **"riff"**lere (bkz. bu kelime) ya da sürekli tekrarlanan basit "riff"ler eşliğinde sololara dayanan, son derece ritmik, güçlü ve dinamik bir türdü.

Kazoo – Jug Band'lerde (bkz. bu kelime) kullanılan, üflendiğinde içindeki parşömen perdenin titreşimiyle ses çıkaran silindir biçiminde metalik bir tüp.

Kick – (Sözlük anlamı: Tekme atmak) Keyif, zevk; **Get a Kick Out of ...** – ...'den dolayı zevkten dört köşe olmak ("*I Get a Kick Out of You*" – Cole Porter); **Kick the Habit** – (Sözlük anlamı: Alışkanlığa tekme atmak) Uyuşturucu veya alkol bağımlılığından kurtulmak; **Kick the Bucket** – (Sözlük anlamı: kovaya tekme atmak) Ölmek; nalları dikmek; ("*Blues kicked the Bucket*" – Rex Stewart); **Kicks** – Zevk veren deneyim, keyifli ve tatmin edici bir heyecan; **To play for kicks** – Maddi kazanç yerine keyif için çalmak.

Kid – (Sözlük anlamı: Velet) Tromboncu ve orkestra şefi Edward "Kid" Ory'ın takma adı; **Kiddie (kiddeo; kiddo)** – Yeni yetme, deneyimsiz genç kız ("*Kiddo*" – Wardell Gray); **Kid Man** – Deneyimsiz delikanlı; genç aşık.

Kill – (Sözlük anlamı: Öldürmek) İzleyiciyi kendinden geçirecek kalitede bir performans sergilemek; **Killer-diller** – Heyecan verici bir deneyim **(Killout** ile eşanlamlı); **Killer** – (Sözlük anlamı: Katil) 1. Dikkat çeken, heyecan verici özellikleri ve yetenekleri olan kişi ("*Killer Joe*" – Art Farmer & Benny Golson); 2. Çalınması zor bir parça.

Kilroy – 2. Dünya Savaşı sırasında tuvaletlerde çok sık rastlanan ve Amerikan ordusunun oradan geçtiğini gösteren **"Kilroy Was Here** / Kilroy Buradaydı" graffitisine dayanılarak önemsiz kişileri kastetmek için kullanılan isim. "Tosun"un Amerikalı kuzeni!

King – (Sözlük anlamı: Kral) Kornetçi Buddy Bolden, kornetçi Joe "King" Oliver ve piyanist-şarkıcı Nat "King" Cole'ün takma adı; **King Kong** – en kötü kaliteden viski veya şarap.

Kitchen department – (Sözlük anlamı: Mutfak bölümü) Genelde ritm seksiyon, özelde davulcular için kullanılan bir terim.

Kitty (Kitten) – (Sözlük anlamı: Kedicik) Arzu uyandıran saf genç kız ("*Kitty on Toast*" – Horace Henderson)

Klook – Davulcu Kenny Clarke'ın lakabı. Aksak ritmli davul performanslarına dayanan, ve herhangi bir anlamı olmayan **"klook-a-mop"** teriminin kısaltılmışıdır.

Knock – Vermek ("*Knock Me a Kiss*" – Louis Jordan); **Knock it Out** – Düzmek, becermek; **Knock (someone's) off his feet** – Devirmek; haklamak; tavlamak; **Knock (someone) out** – Şaşırtmak; ambale etmek.

İnternette "%100 güvenli" alışveriş için e-kart

AKBANK
Güveninizin Eseri

www.akbank.com.tr

REPRO

özel ruh hallerinin müzisyeni: John Surman

15-16 Aralık tarihlerinde Garanti Bankası sponsorluğundaki "Garanti Jazz Yeşili Konserleri" kapsamında iki konser için Babylon'da

Orhan Kâhyaoğlu

John Surman, jazz ortamının, derinlik ve inceliklerle özdeşleştirilen bir sanatçısı. Onun için, jazz'da doygunluk en önemli ölçü. Müziği en başta, kendi kendine konuşarak yapıyor. Müziğin de bir poetikası olduğunun farkında. Bu yüzden, kişisellikle şiirsellik, müziğinde birbirinden kopmaz iki öğe. Gençlik döneminde ağırlık verdiği avant-garde jazz deneylerinde bile bu kriterlerden hiç ödün vermemiş bir sanatçı. Müziğinde, içinde yaşadığı coğrafya özel bir öneme sahip. En basit folklorik öğeden, dev Avrupa Klasik Müzik geleneğine kadar uzanan, atmosferik bir müzikal spektrum, onun jazz tavrını etkileyen, şekillendiren unsurlar. Ancak, bu etkilenimde abartıya yer vermiyor Surman. Her tür müziğin temiz ve sade olmasından yana. Abartmanın, onun müziğinde yer tutması olası değil. Bellekten kolay silinmeyen melodik zenginliği oluştururken, sanatçının en çok kendi iç dünyasına baktığı kesin. Basitlik ve sadelik duygusu, onun için orkestral yapılar kurarken de geçerli. Ama, bu müzik hiçbir zaman sıradanlığa düşmüyor. Basit bir ezgiden hareketle keskin doğaçlamalara ulaşabiliyor. Müziğinde, kontrastlar çoğu kez belirleyici.

John Surman, bugün bir jazz fenomeni olarak kabul ediliyor. Jazz müziğinin özünü oluşturan ana unsurlar müziğin de her daim mevcut. Buna ek olarak, Avrupalı kimliğini kendi soundunda hep ön planda tutuyor. Bu, yalnızca, Surman'ın verdiği bir uğraş değil. Birçok müzik otoritesi, özellikle

John Surman İstanbul'da piyanoda John Taylor, basda Chris Laurence, davulda John Marshall ile birlikte sahne alacak.

son yirmi yıl içinde Avrupa jazz'ında bir rönesans dönemi yaşandığını kabul ediyor. Folk'tan klasik'e birçok Avrupa müziği, jazz'ın içinde yeni bir çehreye, bir senteze ulaşıyor. Melodik unsur çoğu kez bu müzikte ön plana çıktığı için farklı doğaçlama tekniklerini beraberinde getiriyor. Sonuçta, ortaya, Amerikan jazz'ından farklı bir jazz estetiği çıkıyor. Bu yeni yapının oluşmasında çaba harcayan sayısız sanatçı ve topluluk var bugün. Ama, bazı isimler bu değişimin öncüleri kabul ediliyor. Örneğin; John Mc Laughlin, Dave Holland ya da Jan Garberek ilk akla gelen isimler nokta. İşte Surman'da bu üstün özelliklere sahip jazz figürlerinin arasında yer alıyor. Birçok müzik tarzından esinlendiği ölçüde, benzersizleşmiş John Surman. Kullandığı sayısız enstrümanın, kendi kişiliğini oluşturmada belirgin payı var. Çeşitli saksofon ve klarinet türleri çalmanın yanında; keyboard ve perküsyonı da bazı albümlerinde kullanmış. En önemlisi ise, Surman'ın estetiğinde synthesizer'ın özel bir önem taşıması. Sade olduğu kadar komplike bir müzik tadını, bestelerinde barındırıyor. Onu, Avrupa jazz'ında anahtar bir müzisyen yapan bu özelliği. Surman, müzik çalışmaları boyunca solo konser ve albümlerin yanında, orkestralarla- ve orkestralar için- müzik yapıyor. Kendi gruplarıyla çalıyor. İkili çalışmalar yapıyor. Müziğin, özellikle bale ile olan ilişkisi onu çok ilgilendiriyor. Nitekim, bazı dönemler, bale için de müzik yazıyor, canlı olarak çalıyor. Besteci ve enstrümantalist kimliğinin yanında, o denli önemli bir performans sanatçısı. Albüm ve performansları dolayısıyla sayısız ödül sahibi. Ama, buna rağmen, 'popüler' sanatçı kategorisine pek girmiyor. Kendi adına ya da gruplarıyla çıkardığı sayısız albüm var. Albümlerin büyük çoğunluğu ECM'den yayınlanmış. Kendi estetiğinin oluşmasında ECM sound'u ve özellikle bu firmanın sahibi, prodüktör Manfred Eicher'inde özel bir yeri var. Bunların dışında, Surman'ın gruplarında çaldığı bir çok dev jazz müzisyeni var. Sanatçının ikili çıkardığı albümler var ki; bunların çoğu birer jazz klasiği kabul ediliyor. ECM dizisinde yayınlanan tek örnek, ünlü davulcu Jack DeJohnette'la çıkardığı 'The Amazing Adventures Of Simon Simon'.

Müzikçi bir İngiliz ailenin çocuğu olan John Surman 1944 Devon doğumlu. Sanatçı, henüz 7 yaşındayken Kilise Korosu'nda şarkı söylemeye başlıyor. Yıllar sonra, sesi bozulduğu için şarkı söylemekten vazgeçtiğinde, onun bir enstrümana yönelmesinin gerekliliği gündeme geliyor. 15 yaşında, klarinet alıp kendi kendine çalmaya ve geliştirmeye başlıyor. Lokallerde müzik yapmaya başlayan Surman'ın bu dönem iki tutkunu var: Louis Armstrong ve King Oliver. Jazz'a olan düşkünlüğü bu dönem hızla gelişiyor. Aynı dönem bariton saksofon çalmaya da başlayan Surman, 16 yaşında Mike Westbrook'la tanışıyor. Bir piyano ve tuba ustası olan Westbrook'un Plymouth Sanat Merkezi'ndeki jazz workshop'larına katılıyor.

Surman, müzikte yoğunlaştıkça arayışları artıyor. Artık bu sanata ilişkin sıkı bir eğitim yapma zamanı geldiğine inanıyor ve 1962 yılında Londra Müzik Koleji'ne giriyor. Dört yıl süren sıkı eğitim onun formasyonunun oluşmasının en önemli nedeni denilebilir. O dönem, saksofon fazla ilgi gören bir enstrüman olmadığı halde, bunda yoğunlaşmayı seçiyor Surman. Bir çok ana müzik kuralını öğrenirken klarinet ve keyboard'da yetkinlişiyor. Güçlü armoni bilgisinin arkasında bu okulda yaptığı eğitim yatıyor. Burayı bitirdikten sonra, bir yıl da, Londra Üniversitesi Eğitim Enstitüsü'ne devam ediyor.

Profesyonel hayatında, 60'lı yıllarda birlikte çaldığı ilk sanatçı gitarist, piyanist ve şarkıcı Alexis Korner. Bu arada, ilk ustası Mike Westbrook'da Londra'ya geliyor ve ustanın kurduğu grupta Surman uzun yıllar çalıyor. Doğaçlama, ilk gençliğinde onun için en önemli öğe. Kişiselliğin ve kendi müzikal kimliğinin oluşmasında 'doğaçlama sınavı' özel önem taşıyor. Yetisini geliştirdikçe doğaçlamada benzersiz bir düzey yakalıyor. Dinleyenin kulağıyla olan sezgisel bağı bu dönem kurmayı başarıyor. Free-jazz'ın etki alanında gezindiği söylenebilir.Bir çok önemli İngiliz jazz'cısıyla diyalogları artıp, farklı biçimlerde müzikler yapıyor. Daha sonraki yıllarda, birlikte Brass Project'i kuracağı John Warren'la bu dönem tanışıp, müzik yapmaya başlıyor. John McLaughlin, Dave Holland, The Brotherhood Of Breath, birlikte müzik yaptığı diğer önemli müzisyen ve topluluklar.

1960'lı yılların sonlarına yaklaşırken, Surman, artık avant-garde jazz kulvarında yer tutmaya başlıyor. Westbrook'un grubunda çalarken, beste ve düzenlemeleri ilgi topluyor. Aynı dönem orkestral çalışmalara imza atmaya yöneliyor. Bu dönemin en iyi orkestral çalışma örneğinin 'Marching Song' olduğu söylenebilir. Surman'ın adının yaygınlaşmasına bir ödül neden oluyor. 1968 Montreux Jazz Festivali'ne Westbrook'un grubunda katılan Surman, bu festivalin en iyi solisti seçiliyor. Bariton saksofon ve bas klarinette o dönemin en iyisi durumunda Surman.

Aynı yıl ilk kez kendi dörtlüsünü kuruyor. Bir yılı aşkın bir dönem süren grup çalışmasından farklı bir yapılanmaya sıçrıyor. Jazz sanatında özel bir yere sahip olan The Trio'yu 1969'da kuruyor. O dönem çok adı geçen bu üçlüde, bası Barre Philips, davulu Stu Martin çalıyor. Tamamen avant-garde deneylerle dolu müziklerini Avrupa'nın dört bir yanına turnelerle taşıyorlar. Grup büyük ilgi görüyor. 1970'de yayınladıkları 'The Trio' albümü, dönemin başarılı çalışmalarından biri kabul ediliyor. Surman, bu dönem, grubuyla, Kıta Avrupası'nda, Belçika'da yaşıyor.

Sanatçı, aynı yıl bir turnede, sonraki yıllarda özel yol arkadaşı olacak davulcu Jack deJohnette'la tanışıyor. DeJohnette yoluyla, Surman, kısa bir süre de, bir albüm için Miles Davis'in kadrosunda gözüküyor. 1960'lı yılların en önemli jazz olaylarından biri kabul edilen John Mc Laughlin'in 1969 albümü 'Extrpolation'da Surman, bariton ve soprano saksofon çalıyor. Sanatçının ilk doruk dönemi olan 'The Trio' serüveninden sonra, 70'lerin hemen başında kısa bir süre bunalımlar yaşayıp müzikten uzaklaşıp evine kapanıyor. Ancak, bu kapanma kısa sürüyor ve tekrar müzik ortamına dönüyor.

Bu geri dönüşle birlikte, müzikal tavrında az da olsa bir yumuşama hissediliyor. 1972 yılında sanatçının, kendi adına çıkardığı 'Westering Home' adlı albümü yayınlanıyor. Bu dönem, elektro müziğe ve synthesizer'a daha bir yöneliyor. Ama, müzikal eğilimdeki yenilik onu ilginç bir lirizmlede başbaşa bırakıyor. İngilizlerin folk müziğinden, etnik müziklerden sıkça yararlanmaya başlıyor. Klasik Müzik'in ana esin kaynağı olmasının ipuçlarını bu dönemki değişimle beraber yakalamak mümkün. John Surman'ın Norveç'li ünlü jazz şarkıcısı Karin Krog'la tanışması da bu zamana denk geliyor. İskandinav jazz'ının bu ünlü sesiyle, bugüne kadar uzanan otuz yıllık müzikli diyaloğunun başlangıcı bu döneme denk gelmekte. Artık Surman, yeni ve farklı bir müzikal kişiliğe doğru evrilmekte. Sanatçı, 1973 yılında, yine

önemli bir deneyimle buluşuyor. Kurduğu yeni grubun adı S.O.S. iki saksofoncu ile kurduğu bir tiro bu grup. Üyeler Alan Skidmore ve Mike Osborne. Bu grubun birkaç yıl süren serüveninde avant-garde müzikle lirizmin müzikal kesişme noktalarını yakalamak mümkün. Grupla aynı adı taşıyan ve 1975'te yayınlanan 'S.O.S.' adlı albümde bunu yakalayabiliriz. Surman, bu uğraşların içindeyken, 1973'de ikinci solo albümünü yayınlamayı başarıyor. 'Morning Glory' adlı bu çalışmada, sanatçının yol arkadaşları; uzun yıllar sonra kurduğu dörtlünün de piyanisti olan İngiliz müzisyen John Taylor'la, Norveç'in yarattığı en önemli jazz figürlerinden biri olan gitarist Terje Rypdal.

1970 ortalarında, Surman'ın yenilikçi uğraşları jazz ortamını ilginç bir deneyimle başbaşa bırakıyor. Kıta Avrupası'nda oluşturduğu duraklardan biri de Paris oluyor. Bu kentin ünlü operasının büyülü isimlerinden Carolyn Carlos'la ilginç çalışmalara giriyor. Carlos'un kendi adına kurduğu Dans Tiyatrosu için müzik çalışmaları yapıyor. Müziğin görsel boyutları Surman'ı bu dönem fazlasıyla etkiliyor. Bale için müzikler yazıyor. Ancak, kendi esas sanatı olan jazz'dan kopmuyor. Jazz'la bale müziği arasında ilginç köprüler kuruyor. Carolyn Carlos'la olan ilişki birkaç yıl devam ediyor. Daha sonraki on yılda da kısa dönem de olsa, sanatsal ilişkileri sürüyor.

Surman, dans ve bale müziği deneyimlerinin yanında, bir çok önemli albümde yer alıyor; önemli sanatçılarla ortak- çoğu kez de ikili olarak- albümler yayınlıyor. Örneğin, sanatçının 'The Trio'daki arkadaşı basçı Barre Philips'in 'Mountainscapes' albümünde synthesizer'la ilginç müzikal- estetik deneyler yapıyor. Tamamen deneye yönelik ilginç bir projenin içinde yer alıyor: M.U.M.P.S. Bir trombon ustası, Avrupa jazz'ının devlerinden Albert Mangelsdorff'un öncülüğünde oluşan ekip çalışmasında, Surman'ın yanında Berri Philips'de yer alan müzisyenlerden. Jazz'ın sınır ve olanaklarını genişletmek için verilen Avrupa merkezli uğraşın en ilginç duraklarından biriydi bu çalışma da.

Surman'ın en üretken yıllarından birinin de 1978 olduğunu özellikle vurgulamak lazım. Müzik tarihindeki en ilginç deneyimlerden ikisi bu yıl gerçekleşiyor. Jazz ortamının önemli piyanistlerinden biri olan Stan Tracey'la beraber yaptığı ikili çalışma 'Sonatinas'da artık olgunlaşmış bir Surman'la karşılaşılıyor. Saksofon ve klarinette ulaştığı düzey, yalnızca bir virtüozite değil, Surman'ın kendi sound'uyla ilintili oluyor. Aynı yıl bir başka müzisyenle çıkardığı diğer önemli çalışma ise Karin Krog'la gerçekleşiyor. Krog'un jazz vokaldeki benzersiz gırtlağı, Surman'ın derinlikli estetik kaygılarıyla buluştuğunda, ortaya çıkan 'Cloud Line Blue' adlı çalışmanın jazz literatüründe özel bir yere sahip olduğu söylenebilir. Bu ikilinin çalışmaları, kısa aralara rağmen bu güne dek sürer. Birbirlerinin hep yanında yer alırlar. Özellikle 1985 albümü 'Freestyle'da ikilinin arayışları dikkat çekicidir.

Karın Krog ve John Surman

1979 yılı, bence John Surman'ın müzik hayatında önemli bir dönüm noktasıdır. O tarihte, sanatçı, ECM firmasıyla buluşacak; o günden bu güne, solo ve gruplarıyla yaptığı çalışmalar bu firmadan yayınlanacaktır. Bu firmanın sahibi ve prodüktör Manfred Eicher'in Surman sound'unda etkileri hissedilir. Sonuçta müzik tabii ki Surman'ındır. Ancak, albümü herşeyiyle bir bütün olarak düşündüğümüzde, çalışmanın özgün yanı bütünlüğe ulaşacaktır. Surman'ın ECM'le yaptığı ilk çalışma 1979'da 'Upon Reflection' adıyla yayınlanır. Bir solo albümdür bu. Sanatçı, synthesizer'ı da kullanarak yeni ve parıltılı bir müzik ufkunu öne çıkarmaktadır. Lirizm albümde ön plandadır. Kendine özgü, şiirsel müzik cümleleriyle dinleyeni hemen kucaklamaktadır 'Upon Reflection. Bir yıl sonra, albüm, İtalyan müzik eleştirmenlerinin ödülünü alır.

Bu yılla birlikte, önemli bir basçının ekibiyle turnelere çıkar Surman. Bu basçı Miroslav Vitous'dur. Aynı tür bir turne yolculuğunu, Barre Philips'le de yapar. Ancak, Vitous'la olan serüveni oldukça uzun sürer. Sanatçının 1981'deki Avustralya turnesinde bile Surman yer almaktadır. Bu arada, 1970 yılında tanıştığı Jack deJohnette'la olan birlikteliği, belli aralıklarla turnelere de dönüşmüştür. Bu usta davulcuyla ortak bir soluk alışları vardır. Uyumlu serüven, 1981 yılında ilginç bir albüme dönüşür. ECM'den çıkan bu çalışmanın adı 'The Amazing Advantures Of Simon Simon'dur. Yıllar süren birliktelik ve birikimin bir sonucudur bu. Aynı dönem –hatta biraz daha önce – Surman'ı Miroslav Vitous'un bir ECM albümünde de görürüz. 'First Meating' adlı bu çalışmada, ünlü basçı yetkin bir performans sunarken, Surman'ın lirizminin müziğe kattığı boyutu es geçmek olası değildir. Aynı dönemlerde, Surman'ı Barre Philips'in bir başka albümü 'Journal Violone II' ve Mick Goodrick'in 'In

Shure KSM 32 Cardioid Condenser Mikrofon (20 Hz - 20 kHz)
Tüm stüdyo ve sahne uygulamalarında fiyatı ve performansıyla rakipsiz.

NEFAN
TİCARET ve SANAYİ LTD. ŞTİ.

Yıldız Posta Cad. Vefa Bey Sok. No: 26 Yeşil Apt. A Blok D: 5 Esentepe - İSTANBUL **Tel :** (0212) 288 41 39 - 275 97 52 **Fax :** (0212) 266 95 58 **E-mail :** nefan@turk.net.tr
Şube: Bağlar Cd. 159/3 Seyranbağları / ANKARA **Tel :** (0312) 447 07 92 **Fax :** (0312) 447 07 93

Passing'inde dinlemek mümkündür.
Surman'ın konuk olduğu albümler aslında daha fazladır. Bu tür albümlerde, sanatçının ayrıcalıklı stili, synthesizer'ı kullanma tarzı, nefeslileri hemen ayrılmaktadır. Bu, onun artık kişiliğini oluşturmuş bir sanatçı olduğunun temel ipuçlarıdır. ECM'den çıkan bir başka albüm ise 1983 yapımı 'Such Winters Of Memory'dir. Ünlü Norveçli yol arkadaşı Karin Krog bu albümde vokalleriyle yer almaktadır. Büyülü diyalog, Krog'un 'Freestyle' albümünde devam eder. Bu kez desteği veren Surman'dır. Sanatçının kendine özgü mistiği bu albümle birlikte zenginleşir.
1981 yılında, eski müzik arkadaşı, İngiliz John Warren'la bir 'Brass Project' grubu kurarlar. Yazdığı orkestral müzikler, bu nefesli grup tarafından yorumlanır. Bu grup, çeşitli aralıklarla devamlı Surman'ın gündeminde olur. 'The Brass Project' albümü ise uzun bir gecikmeden sonra 1993 yılında yayınlanacaktır. Sanatçı aynı dönemlerde- 80'lerin ilk yılları- Albert Mangeldorff, John Taylor ve Tony Oxley'le ortak çalışmalar yapar, turnelere çıkar. Kenny Wheeler, Dave Holland ve Elvin Jones ise birlikte müzik yaptığı bir başka grup müzisyendir. Surman, artık jazz ortamının vazgeçilmez bir figürüdür. Sanatçı, tutkun olduğu dans ortamından da 80'lerde eksik kalmaz. Avrupa'da turne yapan bazı kumpanyalara katılır. En çok da tabii ki Carolyn Carlos'la birliktedir.
Kenny Wheeler, John Taylor'larla birlikte turneler yaptığı 1985 yılında, Surman ECM kökenli ikinci solo albümünü yayınlar: 'Withholding Pattern'. Belli bir denge ve ağırbaşlı müzikal tonu simgeler bu çalışma. Saksofon, klarinet ve synthesizer'ın yanında piyano da çalmaktadır. Gitgide rafineleşen bir müzikaliteyle içiçedir. Doğaçlama, müziğinin kopmaz parçasıdır. Kendine özgü olan ritm duygusu parçalarda hemen hissedilir. Bu albümün ardından, Surman, ECM yoluyla ilginç bir buluşmaya soyunmaktadır. Paul Bley'in öncülüğünü yaptığı bir dörtlüdür bu. Ünlü piyanistin yanında, aynı ölçüde önemli gitarcı Bill Frisell ve davulcu Paul Motion yer almaktadır. Konser, turne ve albümlerle dolu yıllara adım atmıştır dörtlü. 'Fragmets' ve 'The Paul Bley Quartet' bu dönemin albümleridir. Çalışmalar, birer jazz klasiği kabul edilir bugün. Ve bu özelliklerin oluşmasında Surman'ın önemli bir paya sahip olduğu söylenebilir.

Aynı dönem Surman, bale ve kilise müziği yapmaya devam etmektedir. Klasik Müzik geleneği onun jazz tavrında hep önem taşır. Bu serüvende Norveç TV'si ve Norsk Opera için yazdığı bale müziklerinin gördüğü aşırı ilginin özel bir önem arzettiği söylenebilir. Sanatçı, ünlü jazz figürü Gil Evans'la bazı koral projelerde yer alır. Surman'ın kendi özel çalışmalarına dönersek, en hareketli döneme gelinmiştir. 1989'daki 'Privete City'den bugüne Surman'ın ortalama her yıl bir albümü yayınlanır. Bazıları grubuyla, bazıları solo çalışmalardır. Son 10 yıl, özel projelerin ürünü çalışmalara da rastlanır. Sanatçı, 'Private City'i bir bale temsili için yazmıştır. Büyülü bir atmosferi vardır bu müziğin ve müzikal açıdans bir bütünlük oluşturmaktadır. Jazz'a ilişkin oluşturduğu renkler, klasik birikimle buluştuğunda ortaya benzersiz bir müzikalite çıkacaktır. Bu dönem, sanatçı, İngiltere'de jazz'a yaptığı katkılar dolayısıyla Wire dergisinin ödülünü kazanır. Aynı yıl sanatçı, Northsea Festival'inde 'Bird' ödülünü almaktadır. Getirdiği yenilikler jazz ortamını yoğun biçimde etkiler. Kendine ait olan müzik tavrında, İngiliz folk müziğinin önemli payı olduğu söylenebilir. Nitekim, sanatçının ECM'den çıkan dördüncü solo albümü 'Road To Saint Ives' sanatçının bir doruk noktasıdır. Jack deJohnette'la yaptığı doğaçlama deneylerin; Tony Axley ve Steve Tracey'le yaptığı ortak çalışmaların ve DeJohnette'la birlikte ünlü Balanescu Quartet için yaptığı bestelerin ardından müzikal bir durak noktasına ulaşma zamanı gelmiştir.
'Road To Saint Ives'de tam bir ermişlik dönemine gelinecektir. Bu albümü, tam anlamıyla jazz kategorisinde değerlendirmek zordur. Kilise müziğinin ve folklorün özel etkilerinden söz edilebilir. Surman'ın beste ve yorum gücü; müzik algısındaki zenginlik hemen dikkat çeker. ECM ruhu ve sound'unun bu albümün şekillenmesinde özel bir katkısı vardır. Lirik temalar ön plandadır albümde. Doğaçlama düzeyi teknik ve ruh açısından ön plandadır. Bu albüm, ünlü 'Radio Jazz FM' tarafından yılın albümü ödülünü alır. Surman'ın melodik gücünün ulaştığı noktayı göstermektedir albüm. Kendi mistiği bu albümle yoğrulmuştur.
Surman, 1991'de Carlson'un balesi 'Cornerstone' için Krog'la turne yapar. Aynı yıl içinde solo konserlere devam eder. Eski göz ağrısı topluluğu Brass Project'le de turneler yapar. Bir yıl sonra, dans kumpanyası için eski yol arkadaşı John Taylor'la 'Ballet For Sax'ı yazacaktır. Bu dönem, yine eski bir arkadaşı olan gitarcı Terje Rypdal'le de ilginç çalışmalara imza atacaktır.
Sanatçı Brass Project'le albüm hazırlığına bu dönem başlar. Ancak bu çalışma albüme dönmeden önce bir başka önemli albümle jazz ortamında yer tutacaktır Surman. Oluşturduğu dörtlüde; piyanoyu Paul Bley, bası Gary Peacock, davulu
Tony Axley çalar. 'Adventure Playground' adını verdiği bu çalışmada, jazz'cı kişiliği ön plana çıkar. Teknik açıdan yetkin bir grup çalışmasıdır yapılan. Kendi bestelerinin yanında, diğer üyelerin katkılarına rastlanır. Bu kez, jazz duygusunun ağır bastığı bir lirizm vardır. Klasik ve folk motifler tamamen arka plandadır. Saksofon ve klarinet çalışında, jazz'ın etkili atmosferi dikkat çekmektedir. Ama, tüm bunlara rağmen, sanatçının Avrupalı müzisyen olma duygusu çalışmalarına siner. John Warren ve Brass Project'le yaptığı albüm projesiyse 1993 ilkbaharında neticelenip, yayınlanır. Son yıllardaki dörtlüsünün iki önemli üyesi basçı Chris Laurence ve davulcu John Marshall bu albümde yer almaktadır. Nefeslilerin ağırlıkta olduğu ilginç bir deneydir bu. Grubun İngiliz müzisyenlerden oluşması özel bir önem taşımaktadır. İngiltere'de jazz'ın ulaştığı nokta konusunda ipuçları vermektedir bu albüm.
Sanatçının Krog'la olan turne ve festival konserleri bir yanıyla devam eder. Bu ikili Avrupalı jazz severlerin sevgilisi durumundadır. O yılların ilginç çalışmalarından biri de, Oslo Radyo Senfoni Orkestrası ve dörtlüsü için yazdığı suittir. Bu yapıt 1993 kasım ayında yorumlanır. Dörtlüde Taylor'la beraber basçı Laurence ve davulcu Marshall yer almaktadır. Üretken sanatçı, suit projesinden hemen sonra, bu dörtlüyle yeni bir albüm daha çıkarır: Stranger Than Fiction
1994, Surman için özel bir önem arzeder. 'The Bath Festival' sanatçıya, 50. doğum günü dolayısıyla bir 'saygı ödülü' verir. Sanatçının verdiği konser bir şölene dönüşür. Solo gösterisinden sonra, dörtlüsü ve ayrıca Brass Project'le birlikte çalar. Kutlamalar, Londra'daki South Bank konserleriyle devam eder. Bu serüvende Surman'ın bir de 'Nordic Quartet'ı vardır. Kendi jazz tarihinde yer tutan üç Norveçli Karin Krog, Terje Rypdal ve Vigleik Stoiaas ekipte yer alır. Grup, 1994'de

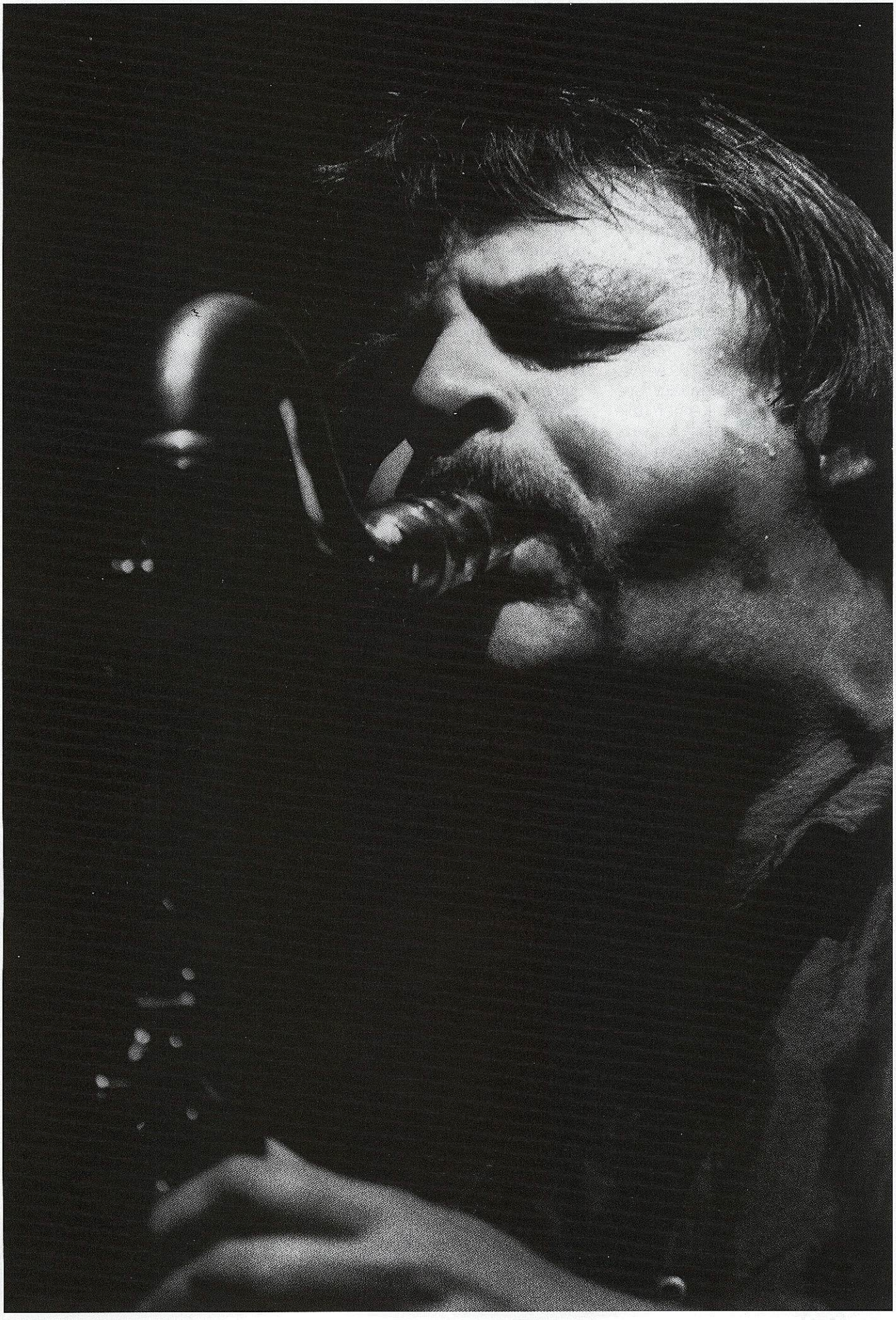

Murad Şekerli

'The Nordic Quartet adıyla etkileyici bir albüm çıkarır. Kuzey jazz'ının derin etkilerine, folklorüne rastlanır. Her biri deneyimli ustalardan oluşan grup, jazz ortamını bu albümle kıyasıya etkiler. Sanatçının temposunda hiçbir iniş olmaz. Paul Bley, Karin Krog ve Brass Project'le turneleri sürdürür. Bu arada, Surman, ünlü gitarcı John Abercrombie'yle de turnelere katılır. Gitarcının Trio'sunun da içindedir. Abercrombie'nin başarılı albümü 'November'da çalmaktadır.

Bu dönem, son oluşturduğu İngiliz dörtlüyle, ECM'nin kuruluşunun 25. yılı dolayısıyla Japonya'da konserler verir Surman. Britanya'nın bağımsız bir dergisi olan 'On Sunday' 1995'de Surman'ı yılın jazz sanatçısı seçer. Ayrıcalığı, kendinin olan bir müziği yapmasında kural tanımaz. Kendi müzik kurallarını kendi oluşturur. Bu yüzden, tam anlamıyla bir 'market' sanatçısı olmamıştır. Norveçli müzisyenlerden oluşan grubuyla turneleri sürdürürken, tekrar kendine dönmeyi de seçebilecektir. Yani, sanatçının, yaklaşık beş yıllık bir aradan sonra, bir solo albümü daha yayınlanır. Bu son albümün adı 'Biography Of The Rev. Absalom Dave'dir . Artık bir dinginlik döneminin işaretleriyle doludur albüm. Yumuşak ama derinlikli; atmosferik bir soundu devamlı kazımaktadır. Klarinet ve saksofonların yanında keyboard'da kullanmaktadır. Synthesizer'a pek yüz vermez. Mistik havasının yanında belirgin bir romantizm yakalanır. Bu, Surman'ın birazcık yaşlanması, ağırlaşmasının ipuçlarıdır. Tam bir rafine noktayı yakalamıştır. Albümde biraz da hüzünlü bir atmosferden söz edilebilir.

Surman, artık özel, atmosferik bir müziği temsil etmektedir. Özgür jazz fonlarından 'mood' müziğine doğru yaptığı, tempolu, gerilimli müziğin yerini, daha çok orkestralı, hüzün yüklü melodiler, parçalar almaktadır artık. 1996 yılında ECM'den çok ilginç bir albümü daha çıkar. 'Proverbs And Songs' adını verdiği bu albüm, bir konser kaydıdır. Salisbury Katedralin'de verilmiş bir konserdir bu. Katedralin korosu, parçalarda yer almaktadır. Surman'ın yanında, yalnız orguyla John Taylor vardır. Bu orkestral yapıtın kondüktörü ise Howard Moody'dir. Surman müziğinin özel atmosferine, bu albümde, bir de mistik ve melankolik bir boyut katılır. Kilise Müziği'nin etkisi, Surman'ın özel folklor dayanakları ve benzersiz jazzy mood'u birleştiğinde garip, büyülü bir sound'la buluşur dinleyici. Bariton ve soprano saksofon, bas klarinet Surman'ın albümde kullandığı klasikleşmiş enstrümanlardır.

Surman'ın müzik algısında, uçsuz bucaksız bir vizyonun hakimiyeti hep dikkat çeker. İlginç ve deneysel her projeye açıktır. Bunlardan biri 1997 yılında gerçekleşir. Ortadoğu'lu ud virtüözü Anouar Brahem'in 'Thimar' adlı son albümünde, ünlü basçı Dave Holland'la birlikte Brahem'e eşlik ederler. Örneğine az rastlanır bir jazz'dır ortaya çıkan. Bu müzisyenlerin buluşması, ortaya, hakim oryantalist algıya yaslanmayan, has bir sound'u çıkarır. Aynı yılın son ayında, Surman, ECM sanatçısı ilginç piyanistlerden Misha Alperin'in 'First Impression' albümüne konuk olur. Ünlü John Christensen'ın de bulunduğu, İskandinav müzisyenlerden oluşan kadroya, Surman, bilinen enstrümanlarıyla benzersiz bir lirizm, bir büyü katmaktadır. 'Dolmen Orchestra ve Tomasz Stanko, son yıllar içinde, albümlerine konuk olduğu diğer müzisyen ve gruplardan.

Surman, 1999 yılında, bir düo albümle daha karşımıza çıkar. Onun, hayattaki en kadim yol arkadaşlarından biri olan Norveçli şarkıcı Karin Krog'la çıkardıkları albüme 'Bluesand Meantime' adını vermişler. Albümdeki tüm kompozisyonlar, ikilinin besteleridir. Krog, elektronik ses efektleri de kullanırken, Surman, klasikleşmiş saksofonlarının yanında, bas ve kontrbas klarinetler, piyano ve synthesizer kullanmaktadır. Uçuk ve düşsel bir müzik yolculuğudur yaptıkları. İkilinin duyuş ortaklığının tüm incelikleri yakalanır albümdeki şarkılarda. Surman'dan, geçen yıl, anımsatmadan geçemeyeceğimiz son örnek, John Dowland'in 'In Darkness Let Me Dwall' albümü. Etnik deneylerin çokca dikkat çektiği bu ilginç albüm projesinin özel bir mistiği yakalamasında, geleneksel bazı enstrümanların yanında, Surman'ın üflemelilerinin büyük bir katkısı var.

Bu albümlerden söz ederken, yaklaşık geçen dört uzun yıla rağmen, Surman'ın hala kendi adına bir solo albüm yayınlaması en büyük isteğimizdir. Bu beklenti, sonunda, geçen haftalarda gerçekleşti. Ortaya, tabii ki ECM'den 'Coruscating' adlı bir albüm çıktı. Son yıllarda 'atmosferik müzik' şeklinde tanımlayabileceğimiz Surman sound'unun, müzikal açıdan ulaştığı bir tepe nokta bu albüm. Altı müzisyenden oluşan bir orkestra kurmuş. Bas, kemanlar ve çellodan oluşan bir 'mini orkestra'. Albümdeki özel sound ve ruh hallerinin biçimlenmesinde basçı Chris Laurence hemen öne çıkıyor. Surman'ın kıdemli bir yol arkadaşı olduğundan, bestelere çoğu parçada yeni bir uslüp, farklı bir anlatım kazandırıyor. Albümdeki müziğin kökleri Kıta Avrupa'sına Klasik Müzik geleneğine yaslanıyor. FolklOrik renkler, fazla melodik olmamak şartıyla, önde denilebilir. Ama, en önemlisi, albümün özünün rafine bir doğaçlamacı tavıra dayanması. Küçük orkestra, albümdeki sekiz Surman bestesine, apayrı bir boyut kazandırıyor. Çellist Nick Cooper'in solo kesitlerde, parçaları derinden etkilediği söylenebilir. Adından da geldiği gibi 'Coruscating' albümü oldukça parıltılı, ışıltılı bir çalışma. Ne kadar müzik, huzurlu bir mood'u çağrıştırsa da; hüznün, içe dönüklüğün, karamsar bir dünya algısının izlerine rastlamak mümkün. Altını özellikle çizmemiz gereken konu, Surman'ın yalnızca bir 'virtüöz' olarak değerlendirilmesinin yanlışlığı. Ancak, tek başına bir özel ruh halini de yansıtmıyor. Aynı zamanda, müziğine her albümde yeni, farklı renkler taşıyor. Sadelik, dinginlik, doygunluk gibi sözcüklere çokça sığınmamak gerekir. Ama, Surman müziğindeki tüm bu özelliğin yanında; bir seçenek olarak böylesi bir 'düzgün' sound'u hep sorguluyor. En rafine parçalarında bile, tedirgin ruh hallerinin izleri var. 'Coruscating', bir parçalar bütünü. Keman, çello gibi yaylılar, albümdeki müzikle kusursuzluğun ibaresi. Hazırlanan orkestral düzenleme başarıyla gerçekleşmiş. 'Coruscating' Surman'ın, müziğinde ulaştığı en yetkin düzeylerden biri. Avant- garde'ı dışlamamış. Biraz süs gibi enstrümanlarla işlemiş ve yepyeni melodik cümlelere ulaşmış. Bestelerin çoğunda, Kilise Müziği'nin yarattığı atmosferin izlerine rastlanıyor.

Jazz'dan hareketle jazz'ın ötesine, Klasik gelenekten hareketle uçuk, avant-garde deneylere uzanabilen; bir fenomen müzisyendir John Surman. Geçen otuzbeş yıla rağmen, tüm yaşadığı değişim, kendi yenilikleriyle müziğini bir adım öne taşımıştır. Hem geçmişin, hem geleceğin habercisidir sound'u. Ama, 'gelecek' düşünün zorlukları, anlamsızlıklarının farkındadır. Bu yüzden, en çok an'ın duyarlılığı, özel ruh hali onun müziğinin dayanak noktasıdır. Bakalım, yeni binyıla daha ne tür yenilikler getirecek? Sanırız, yine en başta hüznün habercisi olacaktır John Surman.

SAÇINIZI
YENİLEYEN
İLK ŞAMPUAN.
ZAMANIN OLUMSUZ
ETKİLERİNİ %40'A KADAR
AZALTIR.
SAÇINIZI E VİTAMİNİYLE
GÜÇLENDİRİRKEN, ZAMANLA
KAYBETTİĞİ AMİNOASİTLERİ
GERİ KAZANDIRIR.
ORGANICS
VITAL
YENİ
E VİTAMİNİ
AMİNOASİTLER
YENİLEYİCİ
ŞAMPUAN
Organics Vital
Saçlarınız daima genç kalsın.
ORGANICS=
=Hayat
Güzellik

High End 2000 Fuarı

Tunç Bozoğlu
e-mail: mailto:tunc@lotushifi.com
web: http://www.lotushifi.com

High-end bir sistemin kalitesi hakkında fikir elde etmek için kullanacağınız kaynak, LP veya CD, analog ya da dijital, ne olursa olsun, ***akustik*** müzikten oluşmalı. Elektronik müzikte tonlama ve tınılar, sanatçı ve tonmaysterlerin zevklerine göre değişebilirken, akustik müzik kayıtlarında tınılarla oynanmaz. Akustik müzik konserleri, ya da akustik enstrümanların yer aldığı diğer etkinlikler, zamanla, kulağınızda **referans tınılar** bırakırlar. Bir müzik sisteminin gerçeğe yakın ses verip vermediği hakkında sağlıklı bir yorum yapabilmek için işte bu referanslara sahip olmanız ilk şarttır. İkinci şart ise, tabii ki çalacağınız LP ya da CD'nin kayıt kalitesi.

İyi akustik müzik kayıtlarına bir örnek *Buena Vista Social Club* grubunun *Ry Cooder* ile birlikte çıkardıkları aynı adlı albüm olabilir. Her ne kadar bu albüm *Küba* müziğinden oluşuyor, ancak ülkemizdeki dahi! DJ'ler tarafından *Latin* müzik olarak algılanmış ve geçtiğimiz yaz sezonu gereksiz bir *Latin* müzik kirliliği tüm bar/disco ve radyoları kaplamış olsa da, biz high-end tutkunları için müzik sistemlerimizde *BVSC* 'ın akıcı ritmlerini dinleme zevki halen sürüyor. *BVSC müziği* tamamiyle akustik enstrüman ve insan sesinden kaynaklanıyor, *klasik müzik* haricinde akustik müzikle fazla haşır neşir olmayan kulaklarımızda bir bayram havası estiriyor. Bu arada *BVSC* 'nin CD'sini satın alıp da kayıttan memnun olmayanlara, maalesef ülkemizde bu CD'nin de korsan basımlarının satıldığını hatırlatır, imkanları varsa yurt dışından (özellike ABD'den) temin etmelerini salık veririm.

Kabul edersiniz ki, klasik müziği, özellikle de bir senfoniyi icra eden komple bir orkestrayı kayıt etmek çok zor, o kayıtı tekrar seslendirmek ise ondan daha da zor bir olaydır. *BVSC'nin* müziğinde kullanılan hem akustik enstrüman hem de vokalist sayısı birkaç adetle sınırlı. Dolayısı ile frekans spektrumu

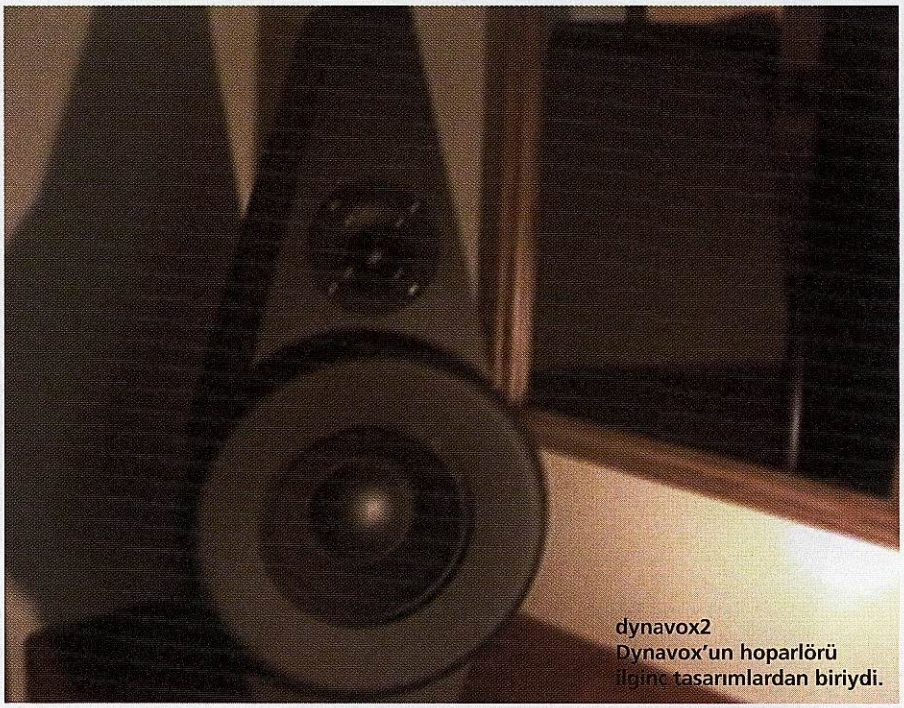

dynavox2
Dynavox'un hoparlörü ilginç tasarımlardan biriydi.

çok geniş olmayan bu sesleri – eğer son 4 yılda dijital kayıt sistemlerindeki değişimleri yakından takip etmiş ve uyguluyorsanız – kayıpsız bir şekilde kayıt etmek bir orkestra kaydına nazaran çok daha kolay. Buna karşılık, dijital ya da analog, kayıt sistemlerindeki gelişmeleri ne kadar yakından izlerseniz izleyin tam kapsamlı bir orkestrayı hatasız kayıt edip yeniden çalabilmek şu an için imkansızdır.

Hayır! Ben tam kapsamlı bir orkestranın tüm seslerini yeniden üretebilirim! iddiasındaki bir takım sistemleri geçtiğimiz Mayıs ayında Frankfurt'ta gerçekleştirilen **HighEnd 2000** fuarında dinleme fırsatını buldum. Bunlardan aklımda kalan biri, ***Cabasse***'ın ünlü *Atlantis* model hoparlörünün ufak türevi, *Adriatis*'in kullanıldığı sistem. *Adriatis*'leri, ***Accuphase*** marka CD ve yine aynı firmanın kanal başına birkaç adet kullanılmakta olan, ünlü *M- 50V mono* amplileri ile dinledim. Edindiğim izlenim şu; sanki müzisyenler plastikten oluşan güçlü, şeffaf bir balonla sarmalanmışlar ve bu balondan dışarıya çıkabilmek için olabildiğince güçlü çalıyorlardı. Abartılı dinamikler üzerinizde öylesine bir stres yaratıyorlardı ki, odadan bir an önce çıkmak istiyordunuz. Canlı müzikte bu tarz bir gerilime rastlamak imkansız gibi birşey.

dvd_audio_pioneer
DVD-Audio'nun ara-yüzü görüntüye dayanıyor, parça isimleri, kimin tarafından seslendirildiği vs. gibi bilgiler ekranda yer alıyor. En çok eleştirildiği yer de bu özelliği.

Frankfurt High-End 2000 fuarı tabii ki bu iki firma ile sınırlı değildi. Pekçok Avrupa high-end kuruluşu kendine ait özel odalarda demolar yapmakta, yine birçok Amerikan firması da Almanya/Avrupa distribütörleri tarafından temsil edilmekteydi. Distribütör tarafından temsil edilmenin en büyük sakıncası, sanırım firmanın kendi ürünlerini asla eşleştirmeyeceği başka bir ürünle aynı mekanda yan yana yer alabilmesi.

Geçtiğimiz yıl ***Vaessen*** soyadlı birinden

almış olduğum e-mail ve ona iliştirilmiş resim sonrasında oldukça meraklandığım hoparlör tasarımını görme fırsatını da bu fuarda edindim. Yumurta şeklindeki kutu tasarımı ses dalgalarının kutu içerisinde bastırılması için ideal gözüküyor. Ancak, *Vaessen,* odanın akustiğinden ötürü *sattelite* tipli, ufak hoparlörlerini çalmayı uygun görmüştü, benim merak ettiğim tasarım ise sessiz bir şekilde duruyordu. Vaessen'in özürü "*yeni bir tasarımı böylesine kötü akustiği olan bir mekanda tanıtmak istemiyorum*"du, ve hak vermemek elde değildi.

HighEnd 2000 fuarındaki genel performansın beni oldukça etkilediğini belirtmeliyim; her yıl Ocak ayında LasVegas'ta (*CES*) , ve Eylül ayında Londra'da (*HiFi Show*) düzenlenen hi-fi ve teknoloji fuarlarına nazaran hemen her odada güzel bir ses vardı. Sanırım fuar logosundaki *HighEnd* kelimesinin bunda büyük etkisi olmuştu. Fuara katılan sistemlerin büyük çoğunluğu high-end kavramına yakışır nitelikteydi. Bu arada, Frankfurt'un voltaj temizliğini de unutmamak gerek. Geçtiğimiz aylarda, Etiler-Alkent Sitesindeki *Lotus*'un voltaj hattının yenilenmesi, elektrik saatinden hemen sonra sadece müzik setinin bağlı olduğu prizlere kadar gelen hattın çekimi, ve yine bağımsız bir toprak hattı ilavesi ile elde ettiğimiz ses iyileşmesi o kadar kayda değerdi ki, bu sistemi bir paket program halinde müşterilerimize sunmaya karar verdik. İşte o iyileşmeye, ve getirdiği saf , berrak sese Frankfurt HighEnd 2000'de hemen her odada rastlamak mümkündü.

En az Vaessen'in hoparlörü kadar ilginç bir tasarım da, şekli, E.T filminin uzaylı kahramanına benzeyen, alümünyumdan yapılmış ***O'heocha*** adlı hoparlördü. Alümünyumdan yapılı uzun bacaklar üzerinde duran hoparlör bas seslerdeki eksikliğine rağmen oldukça iyi bir sahne yaratıyordu.

Hemen her odada CD'nin yanında analog kaynak olarak pikap da bulunuyor, ve genelde plak çalınıyordu. Birkaç odada *Stevie Ray Vaughan (SRV)'ın "Tin Pan Alley"* parçasının – gerek CD gerekse LP olarak - çalınışına rastlamak beni oldukça şaşırttı. Çünkü, *Tin Pan Alley*'i yaklaşık bir yıldır biz de *Lotus*'taki sistemlerde demo amaçlı kullanmaktaydık. High-end'ciler arasında olası bir telepatik haberleşme varlığına inanmaya başladım!

CD çıktıktan sonra ses kalitesine bakmadan analog, yani plağı bir kenara fırlatan audio tutkunları arasında herhalde Türkler birinci gelir. Ne İngiliz ne de Almanlar plağı terk etmediler, aksine analog sistemleri daha da geliştirerek kullandılar ve halen LP'den CD'ye oranla daha iyi ses elde ediyorlar. ***Pioneer*** firmasının her yarım saatte bir düzenlediği ***SACD, DVD-Audio, LP*** karşılaştırmasında da sadece bu özellik onaylandı diyebilirim. Analog olarak ***Transrotor*** markalı çift kollu bir pikabın, dijitalde ***Pioneer***'in yeni ürettiği üniversal çalıcı DV-AX10 modelin karşılaştırıldığı, amplifikasyonun tamamiyle Pioneer marka cihazlardan oluştuğu, hoparlörlerin ise ***Isophon*** marka olduğu sistemde SACD, DVD-A ve LP karşılaştırıldı. Ama ne karşılaştırma! Bu testten, bana göre, plağın ne kadar yumuşak ve akışkan bir ses üretebildiğinden başka bir sonuç çıkmadı. Dinletilen parçalardan örneğin Beethoven'in 5.Senfonisinin yorumları her bir formatta değişikti; SACD'deki kayıtta orkestra giriş bölümünde gerçekten bir kapının yumruklanmasını andırır sertlikte çalarken DVD-A için seçilen örnekte bu giriş çok daha yumuşak gelişmekteydi, dolayısı ile hangi sistemin daha üstün olduğuna dair bir karar vermek imkansızdı. Yine de SACD'nin, şu anda referans sistemimizde kullandığımız ***dCS*** firmasının ***Purcell/Delius*** ikilisinin CD'den *upsampling* yöntemi ile ürettiği, 24bit 192 kHz benzeri, akışkan bir ses yarattığını söyleyebilirim. Yüksek örnekleme frekanslarına çıktığınızda, CD'nin 16/44.1 kayıt sistemindeki, sesler arası kopukluktan kurtuluyorsunuz, ayrıca dinamik alan genişliyor vs. vs.

Electrocompaniet Electrocompaniet'in NEMO amplileri ve Audiodata'nın büyük boyutlu hoparlörleri

Fuar genelinde *Home Theater* (ya da *Home Cinema*) yani **Ev Sineması** sistemleri, HighEnd ile HomeTheater kavramlarını birleştirmenin zorluğundan olsa gerek, azınlıktaydı. Olanlarda da görüntü olarak Projeksiyon-Perde sistemi kullanılıyordu, Plazma-TV yaygın değildi, istisnalar *Pioneer* ve *Marantz* standlarıydı.

Norveçli ***Electrocompaniet*** (EC) firması kendi CD çaları ve NEMO adlı mono amplileri ile ***Audiodata*** firmasının yarı aktif, dev boyutlu hoparlörü *Sculpture*'dan oluşan sistemi dinletiyordu. Bu odada da yine SRV'nin *Tin Pan Alley* parçası çalınmaktaydı. Sistemden elde edilen sahne abartılı büyüklükteydi. EC'nin yeni, alümünyum görünüşlü elektronik serisinin işçiliğini pek beğendiğimi söyleyemem. Uzaktan bakınca güzel bir görüntü veren cihazların ön panel işçiliği bu tarz üretim yapan ***Burmester***'in standardından çok uzaktaydı. *Burmester*'dan söz etmişken fuarın **en güzel sesine** sahip olduğunu belirtmeliyim. *Burmester*, yeni *B99* model hoparlörünü, yine yeni ürettiği volüm kontrollü CD çaları *001* ve *951mkII* power amplisi ile sürüyordu. Yine Burmester'a ait gümüş/bakır alaşımlı ara ve hoparlör kablolarının kullanıldığı sistem ortanın çok üzerinde bir sese sahipti. Burmester marka sistemler, *dinamik-*

lik+anındalık+gürültüsüzlük özelliklerine sahip.

Geçtiğimiz yıl Türkiye temsilciliğini aldığımız firmanın sahibi Bay **Dieter Burmester** ile de bu fuarda tanışma olanağı buldum. Gençliğinde kendi müzik grubunda bas gitar çalmış olan *Dieter*, B99 model hoparlörün tasarımı sırasında yaşadığı heyecanı ve bu heyecanla birlikte yeni bir grup kurduklarını hararetli bir şekilde anlatıyordu. Bay Burmester'in cihazlarına verdiği model isimleri çok ilginç; örneğin şu anda dünyanın en iyi preamplisi olarak kabul gören *808mkV*'in model numarasını cihazın ilk üretildiği tarih belirliyor, yani 1980 yılının 8.ayı. Cihazın '80 yılında üretilmiş olan ilk modeli dahi şu andaki mkV statüsüne getirilebiliyor, kısacası her ne kadar biraz pahalı olsalar da ***Burmester*** markalı cihazlar yatırımınızı iyi koruyorlar. Burmester ile ilgili son birşey; *Burmester 3* adlı demo CD'si hemen tüm odalarda çalınmaktaydı. Klasikten rock'a müzik içeriği çok iyi olan bu CD'yi *Lotus*'tan elde edebilirsiniz.

Theta Digital ve ***California AudioLabs (CAL)*** firmalarının Alman distribütörü aynı olduğundan her iki firma da aynı odayı paylaşıyordu. Yerinde bir rastlantı denebilir, çünkü Theta'nın sahibi *Neil Sinclair* de bir zamanlar (tıpkı geçtiğimiz günlerde **kapanan *Wadia***'nın kurucusu gibi) CAL'ın ortaklarındandı. Theta'nın *DA-Vid2* DVD çaları, *Casablanca-2* dijital pre/surround çözümleyici ve 5 kanal amplisi *Dreadnaught*'un yer aldığı odada ilk gün firma sahibi *Neil Sinclair* de bulunuyordu. Kendisinden aldığım bilgiye göre son günlerde methini çok duymakta olduğumuz Dreadnaught'un tasarımcısı *Dave Reich*'miş. David'i 1990 yılında ithalatına başladığımız ***Classe Audio***'dan tanırım. Classe Audio'nun ***DR*** modelleri David'in adının baş harflerinden oluşuyor, amplinin iç devre plaketinde de yine onun imzası yer alıyordu. Classe'den ayrıldıktan sonra pek haber alamadığımız *DR* çok kanallı ampli tasarımında son noktayı koydu sanırım.

Classe Audio'nun cihazları da *Theta* gibi statik, yani sessiz bir odada yer almaktaydı. Yaklaşık iki yıl önce dev power-ampli *Omega'yı* üreten firma daha sonra diğer cihazlarının dış görüntüsünü de **aynı** tarzda yeniledi. Beyaz ve siyah alümünyumun bir arada bulunduğu yeni dış görünüş, siyah renkten bıkanlar için iyi bir alternatif.

Alman kökenli ***Manger*** firmasının Hi-Fi dergilerinde yer alan ilanları gözünüze çarpmıştır. 300Hz ile 35kHz arası sesleri tek bir diyaframdan veren ünitenin üreticisi olarak bildiğimiz firma fuarda, bu üniteyi kullandığı kendi hoparlörlerini tanıtıyordu. Hoparlörlerin üç yüzeyinde de Manger ünitesini görmek enteresandı. Kaynak olarak Sony'nin SCD-1 ve yine aynı firmanın modifiye edilmiş bir CD çalarının kullanıldığı sistemden çıkan ses zahmetsiz, ancak biraz da soluksuzdu.

Fuarda birkaç adet oda akustiği düzenleyen firma yer alıyordu. Bunların çoğu, ***w-vier*** firması gibi, duvar ve tavana monte edilebilen akustik düzenleyici ürünler tanıtırken, ***Ascendo*** gibi bazıları da dijital hoparlörler! tanıtıyorlardı. Dijital hoparlörden kasıt; hoparlör *crossover* devresinin dijital bir oda/hoparlör akustiği düzenleyici/çözümleyici ile birlikte kullanılması, böylelikle akustikten doğan problemlerin elimine edilmesi. Gelecekte yaygın kullanım bulacağı umulan bu tarz sistemlerin şu anda 30.000 DEM dolayındaki fiyatlarının epey aşağılara inmesi gerekiyor.

Oda akustiği düzelten sistemlerin aksine ***Dynavox*** firmasının tuhaf biçimli hoparlörleri, bulundukları odanın akus

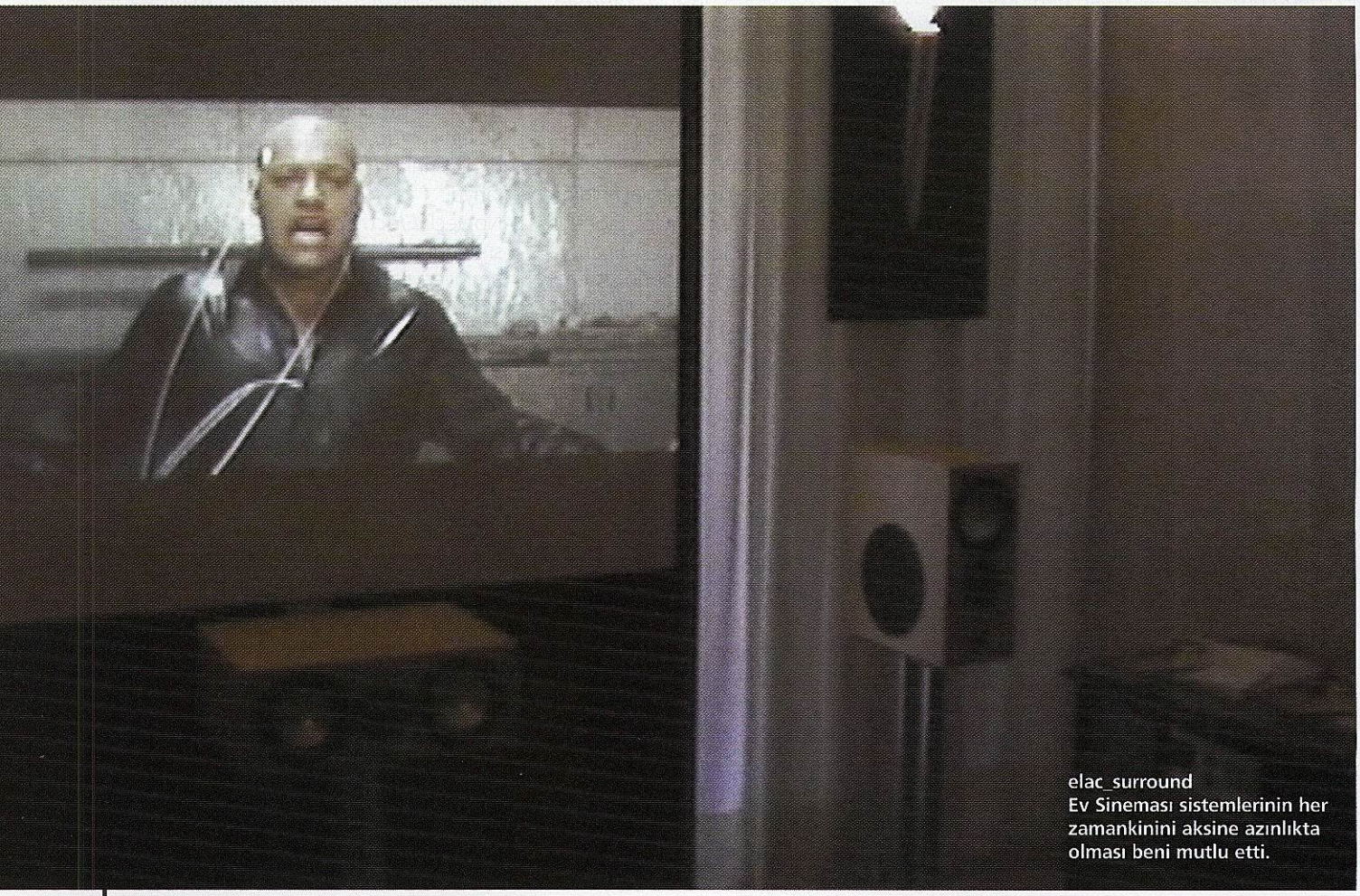

elac_surround
Ev Sineması sistemlerinin her zamankinini aksine azınlıkta olması beni mutlu etti.

tiğini bozuyorlardı. Tabii ki şaka! ***Microgroove*** marka lambalı ampliler ile sürülmekte olan hoparlörlerden oldukça dinamik ses çıkıyordu, öylesine ki odanın köşelerindeki bas patlamaları epey rahatsız ediciydi. Bu tarz sistemler için ***SigTech, TACT***, veya ***Accuphase*** firmalarının ürettikleri dijital ses düzelticiler kullanmak kaçınılmaz gözüküyor.

Dynavox kadar tuhaf görünüşlü olmayan ancak oldukça kütlesel duran bir hoparlör tasarımı da ***Shahinian*** tarafından üretiliyor. Avrupa dağıtıcılığını ***PearAudio***'nun yaptığı *Shahinian* hoparlörleri, aynı firmanın elektronikleri ile sürülüyordu. Sadece LP çalınmakta olan odada *Shahinian*'ın *Obelisk* model hoparlörü çok net, ama biraz keskin piyano sesleri üretiyordu. Hoparlörler duvardan yansıtmalı ses verdikleri için olsa gerek. Ancak yine de bu oda en fazla müzik dinlediğim yerlerden biriydi.

Yine fuarın en iyi sesleri arasında yer alan bir başka odada ***Avalon***'un *Opus* model hoparlörleri, ***Ayre Acoustic*** firmasının CD/DVD çalar + pre + power ampli kombinasyonuyla, ***NBS***'in yeni **Monitor** serisi kabloları kullanılarak çalıyordu. Sistem dinlendirici olduğu kadar da net bir ses veriyordu, ve yine *Tin Pan Alley* çalıyordu! Bu odadaki sesin üzerinde ***DAAD*** marka akustik düzenleyicilerin olumlu katkısını da unutmamak gerek, kaynağın LP olduğunu, bilmem belirtmem gerekir mi?

Ayre power amplinin her iki kenarı boyunca dizili duran kare şeklindeki cisimler ilgimi çekti, ancak hangi firmaya ait olduklarını sormadım. Büyük ihtimalle Japonların batıl inançlarını garip tahtalar ve cisimlerle audio dünyasına sokan ***Shun-Mook*** firmasına aittiler. Bu tarz cisimler yüzünden artık ciddi birtakım firmalar, ilanlarında "*Science Not VooDoo!*" (Büyü Değil, Bilim!) gibi sloganlar kullanmak zorunda kalıyorlar. Audio öyle birşey ki, amplinin ya da CD çaların üzerine kül tablası koysanız bile sese etkisini kolayca fark edebiliyorsunuz. ***Tweak*** diye adlandırılan bu milyonlarca çeşit ufak tefek parçalar sayesinde yeni bir sektör ortaya çıktı. (Daha sonra öğrendiğime göre *Ayre*'nin amplisi ***ActiveAudio*** tarafından modifiye edilmiş, üzerindeki metaller de yine aynı firmaya aitmiş.)

Genesis 500'lerin ***Balance Audio Technology*** (***BAT***)'nin cihazlarıyla yarattığı ses "bu kadar ufak bir hoparlörden bu baslar nasıl çıkar?" dedirtiyordu. ***Genesis***'in servo basının ürettiği alt baslara başka odalarda rastlamıyordunuz, nitekim kilise orguna dayalı müzik de bu oda haricinde başka hemen hiçbir sistemde çalınmıyordu.

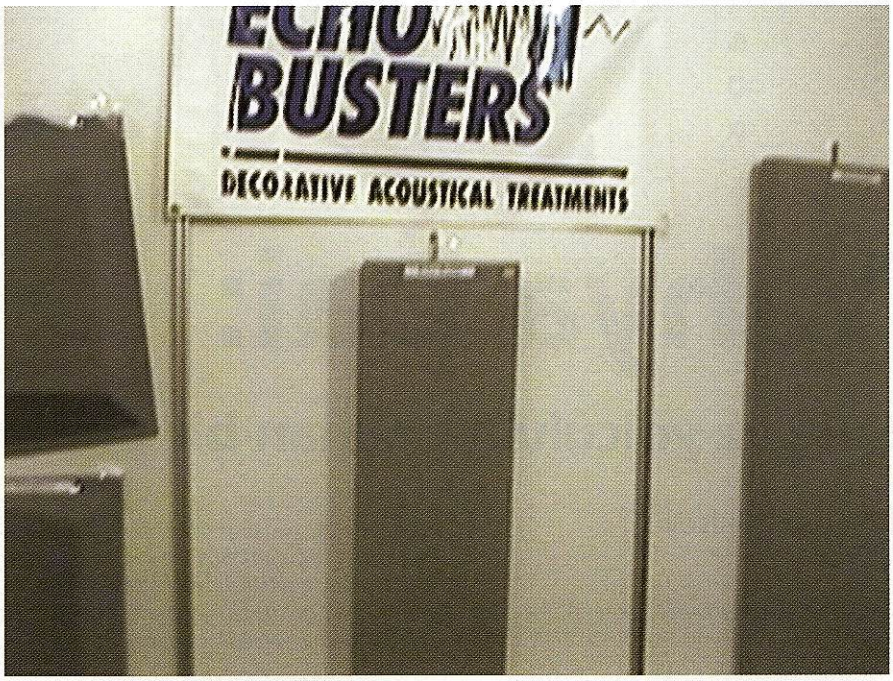

Quatro Fil ara kabloları ve *SPM* hoparlör kablolarının çok natürel ses vermesiyle ünlü ***Nordost*** firmasından *Joe Reynolds* ile sohbet imkanı da bulduğum fuarda, **kablo yakıcı**! bir cihaz üretip üretmediğini kendisine sordum. Genelde gözden kaçan böyle bir ürünün var olduğunun teyidi ile birlikte cihazın orada olduğunu ve demosunu yapabileceğini söyledi. Gerçekten kablo yakıcı cihazda 2 saat takılı durmuş olan bir çift kablo ile hiç yanmamış, kutusundan yeni çıkmış aynı cins kablo arasında **müthiş** bir ses farkı vardı.1000 Dolar satış fiyatı olan bu cihaz değişik kablo kullananlar, özellikle de kablo satıcıları için ideal.

Nightingale ve ***Pearl***, ilanlarına pek rastlanmayan dolayısı ile adları pek duyulmuş firmalar değiller. *Nightingale*'in *Armonia* model lambalı entegre amplifikatörü ile birlikte *Pearl*'ün *Celesta* ve *Conebass* hoparlör seti (resimde ortada duran koni aslında bas hoparlör) oldukça etkileyici vokal sesler üretiyordu. Yine etkileyici sese sahip bir başka sistem de ***Meteor*** marka lambalı cihazlar ile birlikte ***AvantGarde Audio***'nun horn tipindeki hoparlörü *Duo* idi. *Duo* bas ünitesi olarak klasik dinamik hoparlör kullanıyor, orta ve tiz üniteleri ise *horn* tarzında. Üflemeli enstrüman seslerinin oldukça güzel çıktığı bu sistemi bence biraz uzaktan dinlemek gerekiyor, aksi takdirde üniteler arasında seste kopukluk hissediyorsunuz. Oda biraz daha büyük olsaydı herhalde komple horn tipi sürücülerden oluşan *Trio* modelini teşhir ederlerdi.

İngiliz firması ***Arcam,*** **CMJ** adını verdiği yeni beyaz serisinin tanıtımını yapıyordu. ***NAD*** firması da geçtiğimiz yıl *SilverLine* adında beyaz bir seri üretmişti, ancak duyduğumuza göre cihazlar zamanla renk değiştiriyor ve bu nedenle NAD bu cihazları geri topluyormuş. Fuarda ***NAD*** ve ***Dynaudio*** ürünleri aynı odada, statik haldeydiler. ***Vaic*** çıkış lambaları ile ünlü bir firma. Bu lambaları kullandığı kanal başına 150 watt! *Single Ended* tasarımlar oldukça pahalı. Yine benzer bir firma ***KR-Enterprise*** da yüksek watt'lı *Single-Ended* tasarımlar üretiyor, hem de *Vaic*'in üçte bir fiyatına! Finlandiyalı genç bir tasarımcıyı kiralamış olan firma üretimin de Çekoslavakya'da yaptırdığı için ürünlerini ucuza satabiliyor. Bir konuşma sırasında aynı kişinin *Mark Levinson (ML)* için de tasarım yaptığına kulak misafiri oldum.

Evet, bu anlattıklarım fuarın belki onda biri bile değil. İrili ufaklı, hepsi de kendi çapında iyi ses veren pekçok sistemi üç dört sayfa içerisine sığdırmanın imkanı yok. Gönül isterdi ki *ProAc, mbl* gibi firmalar da fuara katılmış olsalardı. Katılımın az olacağı tahmini ile hareket eden bu firmalar bence önümüzdeki yıl kesinlikle HighEnd 2000 fuarına katılacaklardır, yolunuz düşerse mutlaka ziyaret edin.

Bol müzikli günler.

RÖP.

Yahya Dai:

Sonsuz yolculukta alınan bir molanın öyküsü

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Onun mutsuz olduğunu ortak bir dostumuzdan öğrendim. Halbuki benim için Yahya Dai bitmez tükenmek bilmeyen bir enerji ile saksofon çalan ve iç enerjisini etrafına tıpkı bir ışık kaynağı gibi yayan bir müzisyendi.

Bazen bir insanı tanırım sanırsınız, an gelir o insan hakkında ne denli az şey bildiğinizi farkedersiniz. Önce onu telefonda dinledim. Kelimelerin arkasındaki üzüntüyü kolayca hissedebilirdiniz;

"Amerika'ya gitmek istiyorum çünkü yaşamımda bugüne kadar yapabildiklerimi bambaşka bir dünyadan yeniden bakarak değerlendirmek istiyorum. Bugüne kadar neyi getirebildim, bu günden itibaren neyi ileriye götürebilirim bir görmek istiyorum. Arkadaşım Alper Yılmaz'ın yanında kalmak üzere Sacremento'ya gidiyorum. Alper bana bir saksofon üstadı da ayarlayacak, ondan ders alacağım. Bir anlamda kendimi ona danışacağım, beni ön yargısız değerlendirecek bir adamın yorumunu alacağım. Daha evel Amerika'ya gittiğimde siyahlar ile beraber müzik yapmaktan büyük zevk aldığımı hissettim. Çok içten çalıyorlar ve birbirlerine destek oluyorlar. Seni de kendileri gibi içten çaldırıyorlar. Birini birşeyler yaparken gördüklerinde ona yaptığını daha iyi yapması için destek oluyorlar.

Türkiye'de ise durum farklı. Burada birisinin projesinde yer alır da beğenilirsen bir müddet sonra istenmeyen adam oluyorsun. Ne yazık ki bu gerçek.

Amerika'da iyi bir fırsat olursa kendimi geliştirmek istiyorum. Ama birşeyler planlayarak yola çıktığın zaman olan şeylerin o plana ne kadar uyup uymadığını gözlemlemekten olan şeylerin tadını çıkartıp onlar ile doğaçlama bir ilişkiye girme fırsatını kaçırıyorsun.

Bugün 37 yaşındayım, sağlığım, gücüm, enerjim, birikimim beni daha ne kadar bu işte destekler bilemiyorum. Ama hayatımın kalan kısmını pazarlıksız yaşamak istiyorum. Ön ko-

Aykut Uslutekin

Aykut Uslutekin

şul koymaksızın ve salt müzik ile yaşamak istiyorum. Daha iyi bir müzik ortamı, beraber çalabildiğim ve benimle çalmak istiyen müzisyenler, daha iyi bir seyirci hakkettiğimi düşünüyorum."

Sözler yüreğime oturdu...

Beatles'ın çok sevdiğim bir parçasını hatırladım, 'She is Leaving Home'. Eh 'she' yerine 'he' koymanın bir sakıncası olmaz diye düşündüm. Bu şarkıda anne ve baba evden ayrılan çocuklarının ardından sorarlar: niye gidiyor, halbuki biz ona herşeyi vermiştik?

Onun ile birlikte yaşadığım bir konser anısı gözlerimin önüne geliyor. Açıkhava Tiyatrosundaki konserde Kenny Garrett saksofonu ile seyirciye karşılıklı bir şarkı söyletiyordu. Kenny saksofon ile bir cümle üflüyor sonra durup seyircinin aynı melodiyi tekrar etmesini dinliyordu. "Çabuk saksofonunu çıkart!". Yahya bu sözlerime şaşırmakla beraber hiç itiraz etmeden ayağının dibindeki kutudan saksofonunu çıkarttı, sonra tekrar seyircinin sırası geldiğinde Kenny Garrett'e saksofonu ile yanıt verdi. Kenny o sırada sahnenin ilgi merkezi ve tartışmasız kıralı idi. Bir an şaşırdı ve kendi sahasına girmeye cüret eden densizi aradı, sonra Yahya'yı gördü, önce kızdığını sandım ama sonra jazz adamı dayanışma duygusunun ağır bastığını hissettim, gözleri ile Yahya'ya bir selam vererek show'una devam etti. O gece ben de Yahya ile ortak bir başka yönümü keşfetmiştim, ikimizin de içinde muzip bir çocuk ruhu yaşıyordu.

Bunca yıl sonra sadece konser salonlarında ve albümlerde tanımış olduğum bir insanı daha yakından tanımak istedim, bir cumartesi günü öğleden sonra bu fırsatı buldum.

"Başkurt sokak No 40, giriş katı, bir numaralı daire, marketin yanı..." Evi Taksim civarında Kazancı yokuşu civarında bir yerde idi, telefonda bana arabamı park etmem gereken yeri bile güzelce tarif etti, yeri elimle koymuş gibi buldum.

O minicik evin içerisinde Yahya'nın tüm yaşamının bir kesitini gördüm. Müzik seti, onları tamamlayan Castle Monitor speaker'lar, güzel bir ses. Sonra bir çalışma köşesi, bilgisayar, kitaplar, CD'ler bir mantığa göre düzenlenmiş. Saksofoncular alt sırada, trompetçiler üst rafa dizilmişler. Sonra gözlerim etraftaki yoğunluğa alıştı, bakamaya devam ettim. Maket otomobiller, Aykut Uslutekin'in çekmiş olduğu güzel bir konser fotoğrafı, ufak ama muntazam bir yatak odası, sonra bir dolu saksofon ağızlığı ve kamışı, duvarları süsleyen posterler. Mutfaktan açılan bir kapı arka bahçeye veya balkona (size nasıl gelirse) açılıyor. Burada bir çamaşır makinası ve iki yarış bisikleti duruyor. Sonunda minik bir yemek masasının etrafına çöktük, bu sefer etraftaki bir dolu bavul, saksofon ve tek başına mağrur bir eda ile duran bir pan flüt gözüme çarpıyor.

Kapkara minik bir kedi sohbetimizin başlangıç noktası oluyor: *"Adı Şobe, hayır sobe değil, Şobe. Bak şu gördüğün pencerenin önü sokak, bazen mahallenin çocukları onun dibinde saklambaç oynarlar, bir seferinde çocukların en ufağı duvara koştu elini vururken 'Şobe' dedi, belli ki doğrusunu telaffuz edemiyor. Ben de sokakta bulduğum bu minnoşa 'Şobe' ismini verdim. Kedim çok entelektüeldir. Evde olmadığım zaman ona mutlaka açık müzik bırakırım, en çok Radyo Oksijen'i seviyor. Bu kanalda daha yeni tarz jazz müzikleri var."*

Aslan yattığı yerden belli olur, ev titiz bir bekar evi. Yahya bir tepsi ile geldi, sıcak su, Nescafe, şeker, süt, bardaklar, kaşık ve beyaz peçeteler tepsiyi süslüyordu. Onun özenli bir ev sahibi olduğunu düşündüm. Ayrıntılar da atlanan hiç birşey yok. Bir de taze vaferlerin enfes tadını hatırlıyorum. Kahve içerken sohbetimize daldık gittik.

Yahya 25 Aralık 1963 de doğmuş, yani İsa peygamberin göğe çıktığı gün. Önce ona İsa ismini vermeyi düşünmüşler ama sonra başka bir kutsal kitap isminde karar kılınmış ve ailesi oğullarına Yahya ismini uygun görmüşler. Soyadı 'Dai' ise dua eden anlamına geliyor. Sonra zor geçen çocukluk yıllarını dinliyorum. O henüz 4.5 yaşında iken ayrılan, her ikisi de müzisyen olan bir anne baba, iki müzisyen teyze, ressam bir dede, Abidin Elderoğlu. Onun ve anneannesinin yanında geçen çocukluk yılları, dedenin klasik müzik plaklarını dinleyiş, sonra zaman zaman annenin evine dönüşler. Annesinin küçük transistörlü radyosunu yastığının altına sokarak sessizce müzik dinleyen küçük bir çocuğun yanlız, uykusuz ve uzun geceleri.

Annesinin arpist arkadaşının hediyesi olan bir blok flüt onun yaşamında sahip olduğu ilk enstrümanı, henüz dördüncü sınıfta. 15 günlük bir blok flüt öğrenimi ile nefesli sazlardaki yolculuğuna başlıyor.

İki ev arasında geçen bu çocukluk yıllarını tamamlayan yatılı okul yıllarından bahsediyor. Bilecik Ertuğrul Gazi Lisesi, Anadolu'nun tüm yörelerinden gelen çocukların kaynaştığı bir okul burası, çoğu ya fakir, ya da anne baba ayrı. Bu okulda seçme ders olarak alınan müzik derslerini, herkesin yemekte olduğu sırada çok güzel bir reverb'i olan koridorda çaldığı blok flütü hatırlıyor. Sonra bir yıl sonu gösterisinde öğretmeninin desteği ile kendi kendine flüt ile çaldığı Abba parçalarını ilk defa insan içerisinde çalışını hatırlıyor. Bu onun ilk resmi konseri.

Birgün okul biter ve Ankara'ya döner ama annesi ikinci defa evlenmiştir. Üvey babası Nail Payza Bey hayatında gördüğü en disiplinli insanlardan biridir. İlk önceleri onun bir saksofon almasına engel olmasına rağmen ileride birgün sırası geldiğine inanınca Yahya'ya bir saksafon da aynı Nail Bey alacaktır.

Bir enstrümana sahip olmak konusunda ilk duyduğu heyecan ona doğum gününde hediye edilen gül ağacı bir tenor blok flüt olur. Aslında bu flütü vitrinde görmüş ama annesinin ve yeni babasının kendisine almayacağını düşünmüş.

Kahve içmeye devam ediyoruz, bana o gül ağacı blok flütü göstermesini istedim. Getirdi, özenle kutusunu açtı, parçaları birleştirdi, yıllar flütü yıpratmıştı ama tıpkı gençliğinde çok güzel olan bir kadın gibi hala güzelliği göz kamaştırıyordu. "Bu flütün bir ruhu var" dedim o ise "her enstrümanın vardır" dedi. Blok flütü yanımıza itina ile yerleştirerek konuşmamıza devam ettik. Flütün bizi dinlediğine emindik. Enstrüman konusundaki ikinci benzer duyguyu ilk saksofonunun kapağını açtığı an yaşar. Bu 1,5 yıl beklenmiş bir alto saksofondur ve Yahya'nın hayatında bambaşka bir dönem başlamaktadır. Blok flütte çıkarabildiği seslerin bir sınırı olduğunu ve bunun da kendi becerisinden değil enstrümandan kaynaklandığını farkettiği bir dönemde saksofon dünyasına geçecektir.

"İlk saksofonumu gizlice almıştım, kendi biriktirdiğim para ile yurtdışından bir arkadaşıma ısmarlayarak getirttim, anneannemin evinde kalırdı. İlk saksofonumu elime aldığımdan beri 19 yıl geçti, seneye 20. yılımı kutlayacağım."

Yahya liseye meslek lisesinde başlar ama başarılı bir öğrenci olarak ikinci yılından itibaren teknik liseye transfer olarak motor bölümüne kayıt olur.

Teknik lise yılları çok başarılı geçer, özellikle otomobil motorları konusunda çok şey öğrenir, bir yandan da amatör olarak birçok değişik grupla müzik çalışmalarına devam eder.

"Aslında liseyi bitirdiğim yıllarda amacım bir atölye açmak, gündüz atölyemde çalışmak, akşamları ise saksofon çalmaktı. Makina mühendisi olmak ve tasarım yapmak istiyordum. Ama sonunda sadece ODTÜ fizik bölümünü kazandım. Malesef akademik olarak pek başarılı olamadım. Fizik bölümünde benim tanıdığım fizik 15 günde geçilmişti. Kuantum fiziği başlayınca ben tamamen devre dışı kaldım. Üvey babamın istememesine rağmen 6 ay sonra okulu bıraktım ve tekrar üniversite sınavlarına girerek Antalya Akdeniz Üniversitesi Meslek Yüksek Öğretim Okuluna girdim. İki yıllık olan bu okulu çok keyifli okudum, bol bol bisiklete bindim, müzik yaptım. Bazen Antalya yat limanına gider müzik çalardık. Antalya Develi Restoranda ilk defa profesyonel olarak sahneye çıktım. Birgün Doktor İbrahim Esener ile tanıştım. O zamanlar CD'ler yeni çıkmıştı ve ilk jazz CD'lerini onda gördüm. Bana 'çok güzel çalıyorsun, bu yolda git' dedi. Çok etkilendim o güne kadar hiç kimse bana öyle birşey söylememişti. Okulun son yılında bisikletimi satmış mobilet almıştım. Askere gitmeden önce bir atraksiyon olsun diye mobilet ile Ankara'ya dönmek istedim. İbrahim ağabey bana bir otobüs bileti vermesine rağmen Ankara'ya mobilet ile döndüm. Eşyalarımı otobüs ile yollamıştım ama alto saksofonuma kıyamadım ve onu mobiletimle getirdim. 17 saatte Ankara'ya vardım, eve 1,5 kilometre kala motorun diyaframı kırıldı ve pedal çevirerek eve varabildim. Annem tam bir hafta benimle konuşmadı."

Annesi ile aynı görüşü paylaştığımı içimden

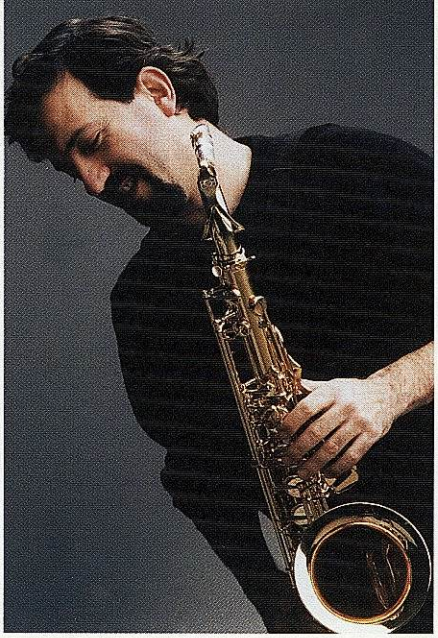
Aykut Uslutekin

geçirdim ama Yahya'ya açıklamak istemedim, çünkü o tatlı bir tempo ile geçmişini yeniden yaşamaya başlamıştı. *"1987'de müzisyen olarak yaşamaya karar vermişdim ve eski arkadaşlarım Sina Hakman, Erkan Gençol, İhsan Akyüz ile 'Grafitti'yi kurdum. Ankara'daki Eylül barda çalışmaya başladık. Barın sahibi Ayten hanım bize sahip çıktı. İlk defa derli toplu parçalar çaldık. İyi bir saksofon tonu yakaldım, inanılmaz bir keyif alıyordum. Aslında saksofon çalmayı öğremek için hiç bir zaman ders alacak param olmamıştı. İki yıl doğru dürüst ses çıkartamadan kendi kendime çalışmıştım. Anneannemin evinin koridorlarında kendi kendime çalardım.*

Şunu farketttim, müzikte o güne kadar içinde olduğum mekanik- teknik dünyasının ötesinde engin ve derin bir tat var. O güne kadar müziği sadece dinliyordum ama çalmaya ve duyduğum sesleri çıkartmaya başladıktan sonra başka bir tad aldım.

1987'de askere gittim, er olacaktım ama önce müzisyen olduğumu söylemedim, yeni yeni oluşmakta olan müzikal aromamı kirletmek istemedim. Ama birgün bölükte aramızda müzisyen olup olmadığını sordular, ben gayri ihtiyari öne çıktım, bu şekilde ordudaki müzisyenlik hayatım başladı. Antalya Karpuzkaldıran'da müzisyen olarak çalışacaktım. Birgün eğitim alanında çavuş içinizde kim saks çalıyor diye sordu, bir asker kendini tutamadı güldü, çavuş onu ceza olarak kulaklarından tutup tutup havaya kaldırdı, kulak kıkırdaklarının çatırdısını duydum, kendimi çok suçlu hissettim. Unutamadığım olaylardan birisi de 1988'de Miles Davis'in İstanbul konseri oldu. Ona çok gitmek istiyordum, babası general olan İstanbullu bir arkadaş bana izin aldırabileceğini söyledi, ama sonra bunun acısını benden çıkarırlar diye teşekkür ederek istemedim, ama bugün çok pişmanım."

Ancak Yahya Miles Davis'in kasetlerini alır ve defalarca dinler. Sonra bunu başka jazz müzisyenlerinin kasetleri izler, iyi bir dinleyici olmaya başlamıştır.

"Birgün General Muhittin Fisunoğlu'nun karşısında çalıyoruz, müzik bitti komutan bizi yanına çağırdı, çok korktum, ama beklediğim gibi olmadı. Meğer Fisunoğlu çaldığım tenor blok flütün sesini çok beğenmiş, beni tebrik etti elimi sıktı, o sıkınca herkes elimi sıktı, çok şaşırmıştım. Füsunoğlu beni ve gözüne kestirdiği bir klarinetçiyi İzmir'deki Konak ordu evine getirtti. Bundan sonrası daha rahat geçti. Kokteyller, sosyal ilişkiler, çok mutlu oldum. Bana bir çalışma mekanı da sağladılar, klarinet çalmayı öğrendim, tenor saks çaldım. Hergün subaylara yemek müziği çaldım. Bu çalışlar sırasında genel olarak pop jazz ve jazz standartları çalıyordum. Orada farkettimki daha önce böyle müzikleri hiç dinlememiş olan insanlar bile hoşlanabiliyor. Canlı çalışta kasetlerde olmayan bir başka etki var.

Jazz'ı yemek müziği olarak çalarak birçok insana sevdirdim, geldiler bana teşekkür ettiler. Bu bana sevdiğim şeyi yani jazz müziğini başkalarına da sevdirebileceğime dair ümit verdi."

Gün gelir askerlik biter ve Yahya eve döner. Üvey babası ile olan ilişkiler zorlaşınca evden ayrılır, bir tiyatrocu arkadaşı ile ufak bir çatı katı tutar, çeşitli gruplarda çalışmaya başlar. Hatta para biriktirip bir yarış bisikleti bile alır. O sırada hayatını değiştirecek bir şey olur:

"Şimdi ayrılmış olduğum eşim Özlem ile o sıralarda tanıştım. Özlem bir şehir planlamacısı idi, tiyatro ile uğraşıyordu ve 12 ortaklı bir kafe işletiyordu. 1990 yılında evlendik, müzik ile uğraşmaya devam ettim. Tuna Ötenel ile tanışmıştım, onunla Mimarlar Derneği'nde çalışıyordum. Tuna Ötenel'i kendi tarzına çok hakim olabildiği için beğenirim.

Evlendikten sonra bir 67 model Wolkswagen minibüs aldık, tüp gaz, yatak, buz kutusu falan, yazları Bodrum'a gider çalışırdık. O zamanlar Bodrum Caz Kafe henüz marina tarafında idi. Cengiz ve Mete ile tanışmamız da o döneme denk geldi ve Caz Kafe'de çalıştık. 1991'de TAI (Turkish Aerospace Indusrtry)ye girdim, önce uçak gövdelerinin montajında çalıştım, sonra motor bölümüne geçtim. Beni İtalya'ya kursa gönderdiler, saksofonum ile gittim, orada jam-sessionlara katıldım.

Şöyle düşünüyordum, müzisyenlik zor iş, normal bir para kazanacak işim olsun ama hafta sonları ödünsüz müzik yapayım. Ama kısa zamanda gördüm ki bütün hafta enerjimi işe harcayınca hafta sonu sazım bana yabancı geliyor. Değil müzikte ilerlemek gerilemeye başlamıştım.

Asia Minor 1990' da başlamıştı. TAI'de çalışırken onlar ile beraber İtalya'ya gitmek için işimden zar zor izin aldım, bu benim ilk yurt dışı deneyimim oldu, Viyana'ya gittik. Ama anladım ki Asia Minor ciddi bir proje, motorculuğu bırakıp devam etmek lazım, ama bir kere bırakırsam uçak motorculuğuna bir daha kariyer olarak dönemem, bir yol ayrımına gelmiştim. Ayrılmaya karar verdim, en çok kayınvalidem itiraz etti, onun için müzik bir hoşça vakit geçirme biçimi idi. Bense müzikte para kazanmasam bile çok mutlu oluyordum. Sonunda ayrıldım ve Asia Minor ile çalışmaya başladık. Bir çok yerde konderler verdik, turnelere çıktık.

Avrupa benim ufkumu açtı. Orada çok farklı bir dinleyici olduğunu keşfettim. Çalana ve sanatçıya inanılmaz bir saygı var. Türkiye'de bağırtı çağırtı arasında çalıyoruz ve bu durum beni hep mutsuz ediyor. Orada ise insanlar nefeslerini tutuyorlar. Orada daha değerli mahluklarız, sanat ile uğraşmak önemli birşey, bu duygu seyirciden sanatçıya yansıyor. Burada kalabalıktan bir kaç kişi seni dinlerken orada seni dinlemeyen ancak bir kaç kişi olabilir. Halbuki en mühim olan şey dinleyici ile müzisyenin iletişimi. Çalmanın dinleyici tarafından absorbe edilmesi lazım. İnsan tek başına çalarak bir yere varamıyor. Müzik dinleyiciye çalınınca anlam kazanıyor.

Yahya bu arada Bilkent Üniversitesinde Polonyalı Janusz Szpot ile çalışır. 1991'de bu üniversitede bir jazz bölümü açılmıştır ama kısa zaman sonra bunun bir vitrin olduğunu farkeder. Açıldıktan bir yıl sonra bile okula öğretmenler gelmemiştir. Jazz bölümü çabasının samimi olmadığını hissedince oradan ayrılır. Derken bir gün gelir Yahya'nın Ankara'daki müzik hayatı biter. Beraber çalıştığı arkadaşlarından önce Volkan Hürsever sonra Sibel Köse İstanbul'a giderler. Ama onun hayatında daha ilginç bir değişiklik olacaktır.

"1994 yılında baba oldum, oğlum Ege doğdu, uçak fabrikasından ayrıldıktan sonra geçimimi sağlayamayağımı biliyordum, bir çocuk sahibi olmak bu açıdan daha da zor bir iş idi. Ayrıca benim için müzik bir öncelik idi, böyle olunca da özel hayata yer kalmıyor, oğlum 2,5 yaşında iken eşimden ayrıldım. Yok sadece ekonomik sıkıntı değil, standart dışı bir yaşam bu, sıkıntılı, evime ve çocuğuma vakit ayıramadım. Zar zor başka bir eve çıktım, yeni bir düzen kurdum, çok zor günler geçirdim. Sık sık İstanbul'a gidip gelirken en sonunda daha çok iş imkanı var diye İstanbul'a taşındım.

İstanbul bu, dışı Ankaralıyı içi İstanbulluyu yakar. Kahve filan kalmadı, Yahya mahalledeki pideciye gidelim diyor ama konuşmaya kaptırmışız, bir türlü evden çıkamıyoruz. Sonunda buzdolabından bir çiğ köfte getiriyor. Balık pazarından aldım, iyi bir yerden, bizim Antep damak tadına uyuyor diyor. Ben yeşil yaprağa ilk köfteyi saraken o bana İstanbul günlerini anlatıyor:

"1998'de Cumhuriyet'in 75. Yılı kutlamaları çerçevesinde Amerika turnesine gittim, hem Asia Minor hem de Yeni Türkü ile çaldım. Her iki grupda da aynı özen ve performansı gösterebilmem için sağlığıma, konsantrasyonuma çok özen göstermem lazımdı. Küçük bir perfomans düşüklüğü onlara diğer gruba daha özenli çalıp kendilerini ihmal ettiğim etkisini verebilirdi. İşte bu yaşanmasın diye uğraştım. Aslında bu benim ikinci Amerika turnemdi. İlkini 1996'da Asia Minor ile yapmıştık.

Amerika'dan dönünce şu an içinde oturduğumuz bu evi tuttum. Çok umutlu idim, yaşıtlarım müzisyenlerin arasında idim ve aklımdaki müziğe onlar ile beraber çalarak varabileceğimi düşünüyordum. Ama 1999 yılında ekonomik kriz başladı ve en popüler müzisyenler bile işsiz kaldı. Bu benim için büyük bir piskolojik yıkım oldu.

Fakat bundan daha da kötüsü sorunun sadece ekonomik olmadığını anladım.

Esas sorun bizim yaptığımız sanat endişeli müziğin Türkiye'de bir değerinin olmaması. Önemli olan ekmek parasının kazanılabileceği müziği yapmak, birilerinden iş kapmak, bir şekilde geleceği mümkün olduğunca garantiye alabilmek.

İstanbul'da insan ilişkileri Ankara'ya göre daha kirli veya ben kendim profesyonelleştikçe olayı böyle görüyorum. Bir çok ters ve tatsız deneyimim oldu, beraber çalmak istiyebileceğim insanların sayısı azaldı".

KEF

cresta²

Cresta için söylenenler:
"Sesteki inceliği ve heyacanı eşit yansıtan hasas bir denge. Mükemmel kalite ve şık görünüm"
WHAT HI-FI Ekim 1999

KEF'in Cresta ve Concerto modelleri söylenenlerin ötesinde, kusursuz sesi yeniden yarattı
Dinleyin...

Concerto

NEFAN *Türkiye Distribütörü*
TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Vefa Bey Sokak 26 Yeşil Apt. A Blok Daire: 5 Yıldız Posta Caddesi Esentepe/İSTANBUL Tel: (0212) 288 41 39 - 275 97 52 Fax: (0212) 266 95 58
Bağlar Caddesi 159/A Seyranbağları Çankaya/ANKARA Tel: (0312) 447 07 92 - 93 Fax: (0312) 447 07 93
Yetkili Satıcılar: İSTANBUL Ondört Ticaret Beşiktaş Tel: (0212) 236 26 16, Girit Müzik Nişantaşı Tel: (0212) 225 27 75,
ANKARA Sigma Tel: (0312) 466 21 69, **ANTALYA** Şener Elektronik Tel: (0242) 242 01 13

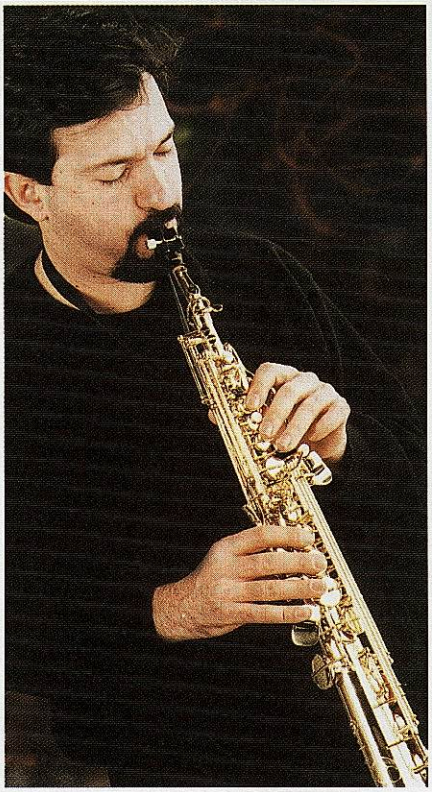
Aykut Usluteken

Sesindeki kırgınlığı saklamıyor, aslında telefonda kısaca değindiği bazı şeylere ancak şimdi sıra gelmiş oluyor. Onu dinlemeye devam ediyorum.

"İstanbul'da iki türlü jazz müzisyeni var. Bunlardan ilk grubu kendilerine düzenli gelir sağlayacak bir işte çalışıyorlar, kalan vakitlerinde ise müzik ile uğraşıyorlar. Aslında bu müziğe jazz demek de doğru değil, yaratıcı doğaçlama müzik dersek daha doğru olacak. Çünkü bir çok insan jazz müziğini mainstream olarak algılıyor.

Bir de daha genç bir nesil var, memurluktan uzak, bunlar daha çok pop piyasasında çalıyorlar, kayıt ve konserlerden kazandıkları paralarla geçimlerini sürdürerek kalan vakitlerinde jazz faaliyetinde bulunuyorlar.

Ben her ikisini de denedim. Ama benim için esas olan sevdiğim müziği yapabilmekti. Para kazanmak istese idim hazır bir işim de vardı. Pop camiasına gelince, onların arasına katılınca farkettim ki orada bir görev veriyorlar ve yapar yapmaz da toz olmanı istiyorlar. Ayrıca birçok dolap, hile hurda da var. Farkettim ki herkes bana 'cazcıdır, az ile yetinir' diye davranıyor.

Ben sevdiğim müziği başkalarına da sevdirmek için yola çıkmış bir müzisyenim. Kişisel başarımın ölçüsünü radyoda dinlediğim ve sevdiğim müziği üretebilen insan olabilmek olarak belirlemiştim. 'Para kazandıran' işler ile uğraştığımda müziği sevdirmek istediğim kitleye bugün olduğu kadar erişemiyordum. Erişebilmek için doğaçlama da çok önemli, teknik de çok önemli. Ama ruhunun hissettiği gibi müzik yapmakta serbest olmazsan yaptığın müziğin adı jazz olamaz, zaten bundan gerisi de çok önemli değil. Ruh dediğin düğmeye basılınca harekete geçmiyor. O bütün hayatın geneline yayılıyor. Sosyal hayatından özel hayatına kadar kendini bu atmosferde hissetmen lazım. Para kazanmak için sevmediğin ve yaratıcı olmayan bir müziğe bulaşırsan kendi yaratıcılığını bölüyorsun. Ondan sonra gidip yepyeni bir müzik yapmak veya olan müziği yepyeni bir şekilde yorumlamak mümkün değil. Bunu umabilmek ise sadece hayalperestlik."

Yahya müziğin teknik yönü konusunda bazı eksiklikleri olduğunu düşünüyor.

Bugünkü aklım olsa idi annemi dinler konservatuara gitmiş olurdum. Halbuki ben çocukluk yıllarımda klasik müzikten keyif almamıştım. Genç yaşta temel müzik eğitimi almış olsa idim daha iyi bir altyapı ile bugünü yaşardım. Kompozisyon bilgim az, beste yapabilmek ve çalmak için alt yapımın eksik olmasının huzursuzluğunu hissediyorum. Tabi bunlar olmadan da beste yapılabiliyor ama ben ilk çalıştığım yıllardan beri hep aklımdan geçen melodiyi enstrümanıma hiçbir engelle karşılaşmadan aktarmak istedim. Melodi ve emprovizasyona çok emek harcadım, bir çok kişi ile çaldım, ciddi bir sahne deneyimim oldu. Tabi bu olayın bir yönü. Ama öte yandan da bugün özgür bir yürek ve beyin ile müzik yapabilmemi herhangi bir sistemin dişlisine girmemiş olmama borçluyum. Dolayısı ile bedeli bugün ve ileride ödenmek kaydı ile ulaşabileceğim daha güzel yerler olabilir. Okullardan belli bir alt yapı ile çıkanlar aslında o alt yapının esiri oluyorlar. Birbirlerine benzer şeyler yapıyorlar ve yaptıklarını savunmak zorunda kalan insanlar haline geliyorlar. Güzellik evrensel bir kavram, sadece belirli bir eğitim ile ulaşılabilecek birşey değil. Ona doğru herkesin farklı bir yoldan ulaşma hakkı ve imkanı olmalıdır.

Çiğ köfte bile kalmadı, son köfteyi misafir olarak alma hakkının bende olduğunu düşündüm. Pide ihtimali gittikçe uzaklaşmaya başladı. Bu arada durmadan müzik dinliyoruz, bazen Yahya'nın henüz yayınlanmamış kayıtları da araya giriyor. Ben onun CD'lerini incelerken saksofoncuların ağırlıkta olduğunu görüyorum, eh bu çok doğal ama Yahya'nın müzik paleti oldukça geniş. Grover Washington'un albümünü elime alarak onun hakkında yazdığım ölüm yazısını okuyup okumadığını soruyorum.

Saksofon çalmak için bana ilham veren kişi Grover Washington Jr. idi. Onun yüzünden bu aleti çalmam lazım geldiğini düşündüm. Daha sonra da David Sanborn bana ilham verdi. Bundan sonra bir çok isimle aynı anda tanıştım. Charlie Parker, John Coltrane, Dexter Gordon, Wayne Shorter, önce onları kasetlerden tanıdım. Sonra kendimi daha da yakın hissettiğim insanlar oldu. Michael Brecker, Kenny Garrett. Ama iki isim daha var, Miles Davis ve Marcus Miller. Steve Wonder'ı çok beğenirim, bildiğimiz anlamda jazz yapmaz ama özellikle eski albümlerinden derin bir keyif alırım.

Steve Wonder'ın albümünü dinlemeye başladık, 'Love is in need of Love Today'.

Bu şarkının sözlerinde günümüzü anlatan birşeyler buluyorum: *"Bugün sevginin sevgiye gereksinimi var, Geciktirme, Sen sevgini yolla bir an önce,*
Nefret fırdöndü dolanıyor etrafımızda, Tüm yürekleri kırıp dökerek, Durdur nefreti bir an önce, Artık çok geç olmadan..."

Bazen sessizlik sözlerden daha fazla şey iletir. İkimiz de bir an susuyoruz. Ben kütüphanedeki maket trenlere bakıyorum, Yahya tekrar söze giriyor: *"Oyuncak trenlere meraklıyım. Yatılı okula tren ile gitmiştim, o trenlerde birçok şey yaşadım, bir kere tren kazasında mahsur kaldım, uzun tren yolculuklarında birçok insan ile tanıştım, sohbetler ettim. Trenler otomobillere göre daha huzurlu araçlar. Hem insanla hem doğa ile daha uyumlular. Küçük bir tren setim var. Fantezim evde rahat bir salonumun olması ve orada büyük bir tren seti dünyamın bulunması. Orada vakit geçirmek ve makinistlik yapmak isterim."*

Sonra müzik bitiyor. Başka bir albüm dinlemek istemiyoruz. Sokakta çocuklar oynuyor. İçlerinden biri sanki 'Şobe' dedi gibi geliyor bana. Senin çocuklar diyorum, o an aklına başka bir çocuk geliyor: *"Oğlumu az görüyorum bu da beni çok mutsuz ediyor. Şartlar elvermiyor."*

Gene susuyoruz, konuşmanın sonuna geldiğimizi ona gelen bir cep telefonundan anlıyorum. Bir hanım ile konuşuyor. Konuşmasından artık bitirmemiz gerektiğini anlıyorum, onun labirentlerinde son noktaya yaklaştığımı hissediyorum. *"İleride nasıl hatırlanacağımı bilmiyorum. Çok bulunmaz bir yetenek değilim, geldiğim noktada çalmış olduğum 8-9 albüm var, Jazz Dergisi'nde en iyi ikinci saksofoncu seçildim. Ama başladığım noktadan çok başka bir yere vardım. İnandığı şeyin peşinde koşmuş, kendine ve hayata karşı dürüst olmuş bir insan olarak hatırlanmak istiyorum. Türkiye'de jazz müziğinin anlaşılıp sevilmesinde rolü olmuş bir insan olarak anılmak öbür dünyada bana en çok keyif verecek şey olacaktır.*

Bugün geldiğim noktada şunu düşünüyorum. Müzik denen şey bu dünyaya ait bir uğraş değil. Müziği dinleyen de yapan da mental olarak bir başka dünyaya gidiyor. Dolayısı ile biz müzisyenler o mental dünyayı hasbel kader keşfetmiş gezginleriz ve dinleyici denen kitleyi o başka dünyaya götürüp getiren gemilere kaptanlık yapıyoruz ve yol gösteriyoruz.

Bundan sonra acid jazz veya hip hop jazz yapacağım. Bugünün insanında ağır müzik dinleyip onu derinlemesine inceleyebilecek ruh ve enerji kalmıyor. Sistem insanın posasını çıkartıyor. Bugün sanat değil 'entertaintment' yani 'eğlence' anlayışı egemen. Acid jazz'ın çok yavan örnekleri var ama insanların hem eğlenebildiği hem de dans edebildiği ve bir yandan da jazz'ın içerisinde yer alabildiği sınırlı çalışmalardan bir tanesi."

Yahya Dai 28 Nisan 2000 günü Amerika'ya gitti. Kendini yeniden sorgulamak ve eksik bulduğu yönlerini tamamlamak için. Bugün 37 yaşında ve henüz bunu yapabilecek enerjisi varken.

Beatles'ın çok sevdiğim parçası 'She is Leaving Home'da anne ve baba evden ayrılan çocuklarının ardından sorarlar: Niye gidiyor? Halbuki biz ona herşeyi vermiştik. Bu sorunun yanıtı şarkının en son kısmında verilir, anne ve baba gerçeği farkederler.

"Biz ona herşeyi verdik sandık ama sevgiyi veremedik."

Lütfen hepimiz düşünelim, biz çevremize yeterince sevgi verebiliyor muyuz?

TRT İstanbul
Hafif Müzik ve Caz orkestrası

Erhan Altunay
erhan@cyberdude.com

Merih Akoğul

Şubat 87 Tuna Ötenel, Yalçın Ateş, Atakan Ünüvar

Her radyo programcısının yayın hayatında büyük heyecan duyduğu yapımları vardır. Benim için de iki önemli konuğu ağırlayacağım gece öyle oldu. Editörümüz Zuhal Focan'ın önerisi ile TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası hakkında bir yazı yazmaya karar vermiştim. Bu arada Türkiye'deki jazz'ın gelişiminde rol oynamış birkaç isimle de söyleşi yapma olanağı bulacaktım. Bu durumdan yararlanıp, "bir taşla iki kuş vurmak" düşüncesi ile **TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası**'nın kıymetli şefi **Neşet Ruacan**'ı, eski şef Süheyl Denizci'yi ve yılların efsane ismi **Yalçın Ateş**'i Yapı Radyo'da "Vanilya ve Çikolata" programına davet edip söyleşiyi orada yapmak cazip geldi.
Nisan ayı başında TRT ile başlayan temasımız birçok yazışma ve görüşmeden sonra Haziran ayında meyvesini verdi ve TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası'nın çıkarmış olduğu albümü çalmamız ve üyeleri ile söyleşi yapabilmemiz için beklediğimiz izin Yapı Radyo'ya mektupla ulaştı.
Bu keyifli programda ülkemizdeki en önemli jazz orkestralarından birincisi olan TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası'nın şefini ve bu orkestranın bir üyesi olan Yalçın Ateş'i ağırlamak büyük bir zevk oldu. Hatta normal yayın süresi iki saat olan Vanilya ve Çikolata o gece, diğer arkadaşların da hoşgörüsüne sığınarak, üç saat olarak yayımlandı. Gönül isterdi ki Süheyl Denizci de bu sohbete katılsın, ancak onu başka bir zamana bırakıp bu önemli müzik adamını tatillinden etmek istemedik. Sizlere bu keyifli sohbeti Jazz Dergisi aracılığı ile sunmak ise başka bir zevk. Ayrıca bu söyleşinin havasını bozmamak için de konuşmaları deşifre ederken müdahale etmedik ve sizlere o sohbetin keyfini yaşatmak istedik. Onun için bir radyo programı havasında okursanız belki aralarda çalan müzikler de kulağınıza gelebilir.
Yıllardır TRT Radyo-3'de özel programlarını dinlediğimiz TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası

Merih Akoğul

Şubat 87 Ayhan Yünkuş

1982 yılında kurulmuş. Orkestranın kurulmasında en büyük rolü oynayan kişi 1997 yılında emekli olana kadar orkestranın şefliğini sürdüren Süheyl Denizci.
TRT'nin kendi yayın organında çıkan, Şehnaz Kaya ile yaptığı bir söyleşide **Süheyl Denizci** bu orkestranın kuruluşunda emeği geçen kişiler arasında ayrıca şu an TRT Müzik Dairesi Başkanı olan Mine Çalışal'ın (kendisinin bu söyleşinin gerçekleşmesinde de büyük katkısı oldu, teşekkür ederiz) ve o zamanki Müzik Dairesi Başkanı Kenan Yomralı'nın adını da saymakta. Yine aynı söyleşide, Süheyl Denizci başlangıçta zorluklar çektiğini, hatta yer alabilecek her müzisyeni tanımak için yıllarca çalıştıkları yerlere gidip dinlediğini anlatmaktadır.
"Başlangıçta tabii epey zorluk çektik. Türkiye'de ilk defa böyle bir orkestra kuruluyor. Başlangıçta özellikle boyumuzun üstündeki parçaları çalışmak için orkestraya getirdim. Daha sonraları zaman geçtikçe uyum sağlandı. Zaten zaman ihtiyacı olan bir çalışmadır bu. Böylece bugüne geldik (...). Yolumuza devam edeceğiz. Bu arada ben 1997 senesinde emekli oldum. Yine de arkadaşlarımı bırakmıyorum tabii. Bu orkestra benim çocuğum çünkü. Yardımcı oluyorum. Benden sonra Neşet Ruacan devraldı. Zaman zaman ben de gelip Neşet'e yardımcı olmaya çalışıyorum. Böylece götürmeye çalışıyoruz."
Süheyl Denizci yine aynı söyleşide kendine has tevazu ve duygusallığı ile böyle özetliyor geçen 18 yılı.
Orkestra bugün geldiği noktada bazı eksiklerine rağmen büyük bir övgüyü hak ediyor. Ülkemizin ünlü jazz'cılarını barındırmasının yanı sıra orkestra Avrupa Yayın Birliği'nin (EBU) jazz müziği alanındaki etkinliklerine katılmakta ve orkestranın bant kayıtları da EBU'ya bağlı yayın kuruluşları arasındaki program değişiminde yer almakta.
İşte orkestranın bugününde **Neşet Ruacan** ve **Yalçın Ateş** ile söyleşiyoruz :

EA: Hoş geldiniz, bizi kırmadınız geldiniz.
NR: Hoş bulduk. Sevinerek geldim.
EA: Çok heyecanlıyım bu gece, tabii müziği bize sevdiren TRT Radyo-3 oldu ve Radyo 3'de de TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası'nın sürekli programlarını dinlerdik. Eskiden Cuma günleri 16:30'da idi, şimdi de yine Cuma günleri 17:15'de yanılmıyorsam. Jazz'ı sevmemizde o yorumların büyük katkısı oldu. Bir "*Blue Bossa*" yorumu var, hala unutmadım. Biraz orkestradan bahsedelim. Süheyl Denizci'den sonra şefliği siz aldınız .
NR: Evet. Orkestramız, Süheyl Denizci'nin önderliğinde kuruldu. 1982 senesinden evvel bu müzisyenler bir araya geldiler, **Ümit Aksu, Kamil Özler**... Onlar kendi evlerinde prova yaparak büyük orkestra temelleri atıp sonra bunu TRT'ye sunuyorlar ve TRT kabul ediyor ve bu orkestra 1982'de kadrolu olarak tescil edilmiş oluyor TRT bünyesinde. Ben o sırada yurt dışındaydım. Benim girişim 1985 senesi. Ve uzun seneler Kamil Özler'le birlikte gitarist olarak görevimizi sürdürdük. Sonra Süheyl Bey'in emekliliği geldi, tabii bürokratik birşey, o zaman şeflik görevini bana verdiler. Hem gitaristliğini yapıyorum, Kamil

Özler'le birlikte, hem de şefliğini yürütmeye çalışıyorum.

EA: Şu an Türkiye'nin sayılı büyük orkestralarından biri. Büyükşehir Belediyelerinin vardı ama duruyorlar mı bilmiyorum. Ankara'nın vardı, **Yahya Dai**'yi bahçıvan yapmışları zannedersem.

NR: Olabiliyor bazen böyle şeyler.

EA: TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası'ndan önce, yani 1982'den önce Faruk Güvenç'in kurduğu bir orkestra vardı zannedersem.

NR: Aslında İstanbul Radyo'sunda eğlence programlarını götürmek üzere bir orkestra kurulması öngörülmüş, çünkü her defasında dışarıdan müzisyenler bulmak kolay olmamış, dolayısıyla ilk orkestralar bu programlar için kurulmuş. Bizim orkestramız farklı, bizim kadromuzda yaylı sazlar dahi var. Bir türlü bu kadroları dolduramadık, yoksa bizim senfonik orkestraya kadar kadromuz var. İnşallah ileride o da olur.

EA: Jazz severler sizi, orkestranızı daha çok radyo programlarından tanıyorlardı. Ancak bu sene bir albümünüz çıktı.

NR: Bu albüm aslında 1999 senesine ait. 2000 yılının olurunu da aldık, ikinci CD'mizi hazırlayabilmek için; şimdi bunun hazırlıklarını yapıyoruz.

EA: Çok güzel, Jazz severlere zaten bu CD'yi kesinlikle öneriyoruz. Ancak sadece, burada, İstanbul Radyo'sundan alınabiliyor zannedersem.

NR: Başka yerlerde de var aslında ama, en garantisi İstanbul Radyosu. Her zaman orada bulunabilir.

EA: İsterseniz albümden giriş parçasını dinleyelim.

NR: Giriş parçası Charade adlı parça. Müzik dinleyicisi bu parçayı çok iyi tanıyor aslında, Türkçe'ye çevrildi "*Saklambaç*" adıyla.

EA: Rahmetli Fecri Ebcioğlu'nun sözleri ile.

NR: Evet, ünlü şarkıcılarımız bunu yorumladılar. Ajda Pekkan gibi. Bizdeki jazz versiyonu. Tanıması biraz daha zor gelebilir. Ama jazz dinleyicisi için farklı.

...

EA: TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası'ndan dinledik, Charade. Gerçekten de mükemmel bir yorum.

NR: Bunu Süheyl Denizci yönetmişti, halk önünde olan bir konserden. Süheyl Ağabey'in çok sevdiği bir düzenlemedir bu, çok dinamik zaten. Soloculara güzel yerler açılmış. Zevkli bir düzenleme.

EA: Yalnız CD'de sololar yazmıyor.

NR: Evet. Burada **Erol Duygulu** var, **Yalçın Ateş** var, **Ergüven Başaran** var. Onların soloları var. O sırada bizde piyano çalan **Ümit Aksu** idi yanılmıyorsam. **Kerem Görsev** de olabilir. O kısa çalıştı.

EA: Ümit Aksu'yu da bir kez daha analım buradan.

NR: Evet rahmetle anıyoruz. Çok önemli biriydi. Çok nadir bulunan, çok geniş kültüre sahip bir insandı Ümit Aksu. Çok lisan bilirdi, çok okumuş yazmış biriydi. Bizim bu ağabeylerimiz kayıpları bir de yaşayan kütüphanelerin kayıpları gibi oluyor.

EA: Bir de, son zamanlarda depremde kaybettiğimiz **Ertuğrul Çayıroğlu**...

NR: Evet, bizim büyüğümüzdü o. Eşiyle birlikte. Öyle ilginç ki, kaçtıkları oda sağlam kalıyor, gittiği yerde ölüyor.

EA: Böylece bu sanatçılarımızı anmış olduk. Aslında onların kayıtlarını bulmamız gerekiyor yaşatmak için.

NR: Tabii, bu arşivlerin dijital ortama geçirilmesi gerek, bantlar eskiyor. 20 senenin üzerinde bantlar değerini kaybediyor.

EA: Türk dinleyicisi birkaç yeni isme bağlı kalıyor ve daha evvelini bilmiyor, kayıtlar olmadığı için.

NR: Evet, böyle birşey var. Ama bizim dinleyicimiz, takip ediyor ve müzisyen çizgisini değiştirmezse sadık kalıyor. Ama eskiyi de bilmeleri gerek. Bunu bizim araştırmamız, bulmamız, sunmamız gerek.

EA: Bizim bu kayıtları bulmamız zor. Örneğin Ümit Aksu'yu kaybettiğimizde, kaydını bulamadık. Sizde

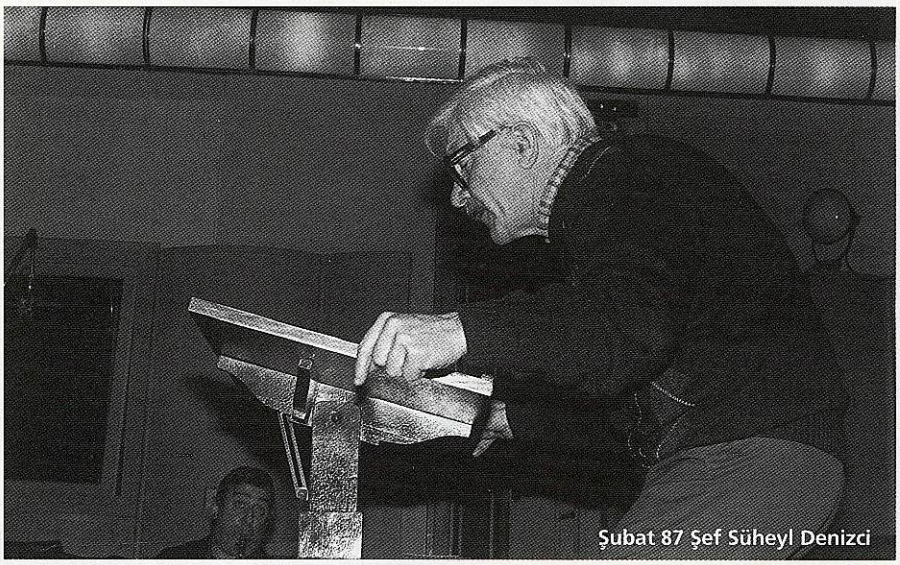

Merih Akoğul

Şubat 87 Şef Süheyl Denizci

var tabii. Kayıt bulamayınca Oyun Havaları albümünden çalmak zorunda kaldım.

NR: Bizde var tabii. Kimlerin çaldığı da belli parçaları.

EA: İkinci CD çalışmanızdan söz etmiştiniz?

NR: Evet bunun da parçalarını toparlamaya çalışıyoruz. Burada bizim dikkat edeceğimiz şey, başta bestesi ve aranjmanı bize ait olan eserlere bu sefer daha ağırlık vermek. Özellikle yabancılar için bu daha ilginç oluyor. Biz zaten bizim parçaları ezbere biliyoruz diyorlar ve bunları dinlemeyi arzu ediyorlar. Biz farklılığımızı ortaya koyarsak daha kıymetli olur. Biz de biraz buna ağırlık vereceğiz ve sanıyorum bu da birincisi gibi başarılı olacak.

EA: Merakla bekliyoruz. Bir kere daha anımsatalım, birinci albümü jazz severler Harbiye İstanbul Radyosundan ya da TRT'nin Internet'teki sitesinden alabilirler. Hatta bu siteden dinleyebilirler. Bizce her jazz severin arşivinde bulunması gereken bir eser. TRT'nin çok büyük bir hizmeti.

NR: Bizce de önemli birşey.

EA: Beni en çok ilgilendiren konuyu sorayım size. Halka açık konserleri ne zaman veriyorsunuz?

NR: Bizim halka açık periyodik konserlerimiz yok. Bunu birkaç kez yaptık, Taksim Gezi Parkında, Kalamış Marina'da. Dediğiniz gibi bunlara biraz daha ağırlık vermemiz lazım. Ama biz, bunun dışında, daha evvel oldu ama, en önemli olarak İstanbul Jazz Festivali'nde çaldık. Cemal Reşit Rey salonunda çaldık, geçtiğimiz günlerde İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası ile birlikte bir konser verdik. Çaldığımız birçok parçanın düzenlemesi bize aitti. Biz götürdük. Bunlar Türkiye için biraz yapılmamış şeyler. Bunlardan başarıyla çıktık ve çok sevinçliyim.

EA: Kayıtları var mı ?

NR: Evet, kayıtları var. Çok övgüler aldık. Repertuarı iyi seçtik ve bize ait olanları iyi öne çıkardık. Solistlerimizi iyi öne çıkardık.

EA: Türkiye'de çok büyük sayıda jazz dinleyicisi var. Bana göre ikinci kuşak jazz dinleyicisi bunlar. Yani jazz'ın popüler dönemlerini yaşamamış, sonradan tanışmış ancak daha rafine, daha elit bir dinleyici. Ancak, sizden özür dileyerek söylüyorum, bu dinleyici TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası'na layık olduğu ilgiyi göstermiyor. Orkestra çaldığı zaman büyük övgüler alıyor, ancak halk önüne çok çıkmıyor. Düzenli konserleriniz olsa...

NR: Olması lazım. Onların çünkü dinleyiciye faydası olduğu gibi orkestraya da çok faydası var. Halk önünde çalmadığınız zaman, bir makineye çaldığınız zaman performans farklıdır. Yaratıcılık farklıdır. İnsan insana çalınan birşeydir müzik.

EA: Bizim için de öyle, program canlı olmayınca keyfi olmuyor.

NR: Evet. Canlı programın zevki ayrı. Bunu bizim biraz çoğaltmamız gerekiyor. Kadro sorunumuz oldu son senelerde, ayrılanlar oldu, emekli olanlar oldu, onların yerine eleman bulmakta zorlandık. Bu da yönetimin suçu değil. Sadece o insanları bulamadık. Okulda olan vardı, askerde olan vardı. İnşallah düzelecek.

EA: İlginç birşey var, yine arşiv sorunu, eski jazz topluluklarının sanatçılarının kayıtlarını bulamıyoruz, ama eski 45'liklerdeki kayıtlardan bulabiliyoruz. Bizim gibi kurum dışından olanlar için bu da büyük bir olanak.

NR: Bizim Yalçın Ateş ile müthiş kayıtlarımız var mesela. Ancak bunlar o dönemin pop müziği. Yalnız o dönemin pop müziği kayıtlarına baktığımız zaman, Türkçe söz yazılmış hafif müzik ve jazz parçaları, hatta bir çoğu jazz olarak sınıflanabilir.

EA: Evet birçok örnek var. Örneğin Kamuran Akkor var, Vasfi Uçaroğlu orkestrası ile, Sezen Cumhur Önal'ın sözleri ile "*Recado Bossa Nova*"yı yapmışlar.

NR: Evet, o dönem çok moda idi, pop parçalarının yanında jazz parçalarını da yorumlamışlardı.

EA: Bizim için büyük kaynak, bu kayıtlar. Yalçın Ateş, Vasfi Uçaroğlu, Doruk Onatkut orkestraları gibi orkestralar. Tabii çok önemli isim olarak Durul Gence. Müthiş kayıtlar. Yine orkestraya dönelim. Repertuar meselesi, notalar dışarıdan geliyor demiştiniz.

NR: Hazır aranjmanlar sipariş ediliyor. Bunlar orkestraya geliyor, orkestra bunların üzerinde eğitimizi yapıyor, çünkü büyük orkestra farklı; müzisyenler ne kadar iyi olursa olsun, orkestra bir oturuşta çıkartamıyor. Sadece nota okumakla olmuyor, bütün ifadelerin birbirini tutması lazım. Bunun için yabancı aranjmanlar, büyük orkestraların zorluk derecesine göre seçiliyor. Zorluk derecesi altıya kadar gider, siz ufaklardan başlarsınız. Kolaylardan başlarsınız. Zorluk derecesi altı olana kadar birkaç sene geçer. Bunlar yabancı oluyor. Ancak bazıları, eğitim dışında konser repertuarına da konulabiliyor. Sonra orkestra içinde kendi aranjörleri oluşması gerekiyor. Orkestranın yaşaması için yazacak birileri lazım. Bu bütün orkestralarda böyle olmuş, Glenn Miller, Duke Ellington, Count Basie gibi Orkestralarda böyle olmuş. İçerden biri olmazsa orkestranın bunu dışarıdan alması lazım, ama böyle olunca orkestranın şahsiyeti olmuyor.

EA: Benny Goodman orkestrasının aranjmanlarının çoğunu Fletcher Henderson yapmış, orkestra dışı.

NR: Orkestra dışı ama çok iyi bir kaynak. Özel olarak orkestra için yapılıyor. Dolayısıyla içeriden gibi oluyor.

www.babylon-ist.com

Garanti Caz Yeşili
James Carter Electric "Groove" Band
27 / 28 Ekim

Greg Osby Quintet
24 / 25 Kasım

John Surman Quartet
15 / 16 Aralık

FujiFilm Music Week-Ends - Latin Explotion
Jimmy Bosch "Salsa Dura"
13 / 14 Ekim

Sierra Maestra
16 / 17 / 18 Kasım

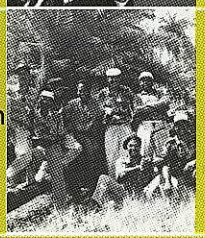

Mavi Müzik
Richard Dorfmeister - d Zihan & Kamien
3 / 4 Kasım

Powered by Diesel
Kyoto Jazz Massive
11 Ekim

Fiesta Latina
20 Ekim

DJ U.F.U.K
21 Ekim

Babylon Sound System
11 Kasım

Bollywood Funk Night with Badmarsh & Aref & JC001
6 Ekim

London Elektricity
7 Ekim

Sigi Finkel & African Heart
12 Ekim

Ian Pooley
10 Kasım

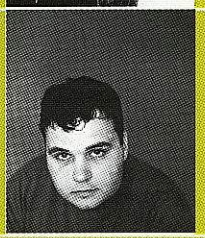

Yerli Müzikler

Laço Tayfa
4 Ekim / 8 Kasım

Replikas
5 Ekim

İzmir'den Pire'ye Rebetiko
18 Ekim

Ayşegül
25 Ekim

Pasaporte Latino
1 Kasım

Önder Focan
9 Kasım

Velvele
14 Kasım

Birol Topaloğlu
21 Kasım

Baba Zula
22 Kasım

Aşkın Arsunan Ethno Karma Band
29 Kasım

Partiler

Açık Radyo Partisi
13 / 19 Ekim

Urban Grooves by Radio Oxi-Gen
26 Ekim / 23 Kasım

Putumayo Dünya Müzikleri Partisi
2 Kasım

Şehbender Sokak No: 3 Asmalımescit - Tünel / Beyoğlu 80040 İstanbul / Türkiye
Tel: (0212) 292 7368 e-mail: babylon@turk.net

babylon

Bizde de, Süheyl Ağabey bunu gördüğü için, orkestra içinden yazanları destekliyor. Bizde başta Aydın Özarı ve Kamil Özler var. Bu iki kişi dışında Süheyl Denizci'nin kendi yazdığı parçalar var, Erol Duygulu'nun var, Aldoğan **Şimşekyay**'ın yazıp getirdiği var, Ergüven Başaran'ın var. Benim bestesiyle, yazısıyla katkılarım olan birkaç parça var. Ama bu işin sandalyesinde oturan kişiler olarak, Aydın Özarı, Kamil Özler var, bir de yeni bir kardeşimiz var, tromboncu olarak Kürşat var. Aranjörlük tahsili yaptı. Bu üç elemanın etrafında dönecek, bizlerin katkıları, bir renk olarak senede birkaç parça ile sınırlı kalacak.

EA: Süheyl Bey kopamıyor daha zannedersem. Çocuğu gibi orkestra.

NR: Zaten Süheyl Ağabeyin kopmasına imkan yok. Bir müzisyenin, özellikle de Süheyl Denizci gibi bir müzisyenin emekli olması ancak kâğıt üzerinde olur. Dolayısıyla o her zaman yanımızda, bir şey olduğunda hemen telefon açar sorarız, ya da her zaman gelir, yardım eder. Bu hiç değişmez birşey.

EA: CD'den bir parça daha dinleyelim isterseniz. Portrait of Jenie.

NR: Evet, burada **İmer Demirer**'in çok güzel bir yorumu var. O da bizim bir uluslararası kabiliyetimiz. Bütün dünya tanıyor onu.

EA: Türkiye'de jazz dedik, tarihe baktığımızda yayın dünyasında TRT'nin katkıları büyük.

NR: Zaten uzun zamana kadar başka birşey yoktu, ama bunun iyi değerlendirilmesi, bilinçli olarak olarak müziğe gereklı önemi vermesi çok güzel. Ben yabancılardan duyduğumu hatırlıyorum; "sizin radyolarınızda çok güzel jazz programları var, bizde böyle şeyleri bulamıyoruz" demeleri çok sevindirici.

EA: Ben eski radyo mecmualarına bakıyorum, sürekli jazz programları var, orkestralar var ama destek de var. Bizden solistler var. **Sevinç Tevs** gibi. Zaten Radyo-3'de jazz programları var.

NR: Evet, **Hülya Tunçağ** senelerdir var. **Aykut Sporel**, **Erol Pekcan** vardı.

EA: Aykut Sporel'i de Erol Pekcan'ı da kaybettik.

NR: Evet, Allah rahmet eylesin. Erol Ağabey'in programı, Willis Conover tarzında idi. O da öldü. O bütün radyoların jazz babasıydı. Voice of America'da program hazırlardı. Bütün Doğu bloku ülkeleri de gizli gizli dinlermiş. Gittiğinde kırmızı halı serdiler. Erol Ağabey o çizgide idi. O da aynı lezzette program sunardı ve aynı derecede bilgiliydi. Jazz müzisyeni olarak hayatını kazanan bir sürü insandan daha fazla detay bilirdi. Az bulunur bir şey.

EA: Bu sene Erol Pekcan'ı anma gecesi çok harikaydı. Yalçın Ateş oradaydı, siz oradaydınız.

NR: O sağlığında da birleştirici bir insandı. O ölünce birtakım aktiviteler yok oldu. Bazı şeyleri yaratıyordu. O sadece jazz çalmış biri idi içimizde. Başka türlere sapmadı. Ben şahsen 80'den sonra sadece jazz çalmaya başladım . Ben hafif müzik stüdyolarında bile çaldım 70-80 arası. Ama o sadece jazz çalmıştı. Tuna Ötenel, Kudret Öztoprak, onlar öyleydi.

EA: Bu arada Sayın Yalçın Ateş de stüdyomuza geldiler. Hoş geldiniz. Sizi de burada görmek çok güzel, çok heyecan verici. Kırmadığınız için teşekkürler.

YA: Ben teşekkür ederim.

EA: Bu arada bir telefonumuz var. Bir dinleyicimiz hatta. İyi akşamlar.

D: Ben Selahattin Ölçeroğlu. Ben Erhan Bey'e ve Yapı Radyo'ya sizleri konuk ettiği için teşekkür ediyorum . Benim bir sorum var. Az önce Erhan Bey jazz müziğinin elit bir kitleye yayıldığını söyledi. Ancak benim bir gözlemim öyle değil . Ben yıllardır jazz müziği dinliyorum. Bu bir türlü mümkün olmadı. Bu arada pop'a kayan gençleri jazz'a çekmek de kolay değil, bunun için ne yapılabilir. Rahmetli Erol Pekcan'ın albümü Jazz Semai gibi eserlerin çoğalması gençleri jazz'a daha da çeker. Ayrıca sayın Ruacan ve sayın Ateş'den kalıcı eserler bekliyoruz.

NR: Biz de Selahattin Bey'e katılıyoruz. Söylediklerinin özünde özgün eserlerin çoğalması var. Bu bizim de temennimiz. Seçkin kitleye gelince. Aslında jazz'ı seçkin bir kitle dinliyor. Jazz pop değil, ilk dinleyişte algılanmıyor. Seçkinlik burada, ön bir tanışıklık istiyor. Bir zaman jazz'ın popüler olmuş olması onu pop yapmaz. Sanatsal içeriği yüksek bir şeyin popüler olması toplumun seviyesinin yüksek olduğunu gösterir. Özlenen de bu. Toplumun seviyesinin yükselmesi ve sanatçıyı içinde eriteceğine, sanatçıyı daha ileri götürmesi. Yoksa sanatçı daha aşağılara inmemeli.

EA: Sizin orkestrayı ilgilendiren bir örnek var aslında; **Fatih Erkoç**.

NR: Fatih Erkoç çok kabiliyetli ve bilinçli biri. Kendi açık açık söylüyor. "Orada da varım, burada da varım" diyor. Bu herkes için mümkün değil. Ancak kabiliyetli biri için mümkün. Genele bakarsak halkın beğenilerinden vaz geçmeyip ben sanatçıyım demek kolay değil. Ama sanatçı bunu yapmalı. Sanatçı halktan koparsa sanatçı değildir deniyor. Bu olmaz, ama sanat eğitimi almayan birileri bu işten geçiniyor. Bu mantıkla gidersen konservatuarı kapatmak gerek. Herşeyin yeri ayrı. Karıştırmamak gerek. Bir Halk Türkücüsü kendini Pavarotti ile kıyaslıyor. İkisinin de yeri ayrı, güzelliği ayrı. Birini doğuştan yapabilirsiniz, ama öbürü için doğuştan gelen yetenek dışında eğitim de gerek. Herkes yerini de bilmeli. Ben çavuşsam ve albay rütbesi takarsam bu bir suçtur. Ama sanatta bu yapılıyor. Bunu halk değerlendirecek.

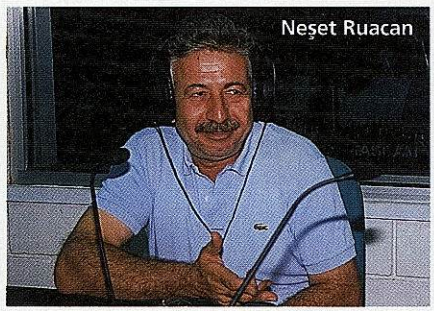

EA: Bu arada pop yapıp jazz yapan örnekler vardı. **Ajlan Büyükburç** vardı. Ömrü yetseydi, çok büyük bir değerdi.

NR: Ajlan çok kabiliyetli idi. Repertuarında 300-350 şarkı vardı. İnanılmaz birşey. Bu kız bunları ne zaman öğrendi, ne zaman çalıştı. Ben de şaşırmıştım.

EA: Onu da buradan anıyoruz. Yalçın Bey siz ne diyorsunuz? Siz her zaman hafif müzik ve jazz ile iç içe oldunuz. Radyoda adınız çok geçiyor aslında. Eski kayıtlarınız çalıyoruz. Yalçın Ateş Beşlisi, Altılısı diye.

YA: Yalçın Ateş Altılı'sında Neşet Ruacan ile birlikteydik.

EA: Siz o zaman pop olan müziğin de içindeydiniz, Sezen Cumhur Önal ile, Fecri Ebcioğlu ile, Fikret Şeneş ile çalıştınız. O zaman da jazz ve hafif müzik farklı idi.

YA: Sahnelerde de, gece kulüplerinde de bu akım vardı. Yabancı parçaların üzerine yazılan sözlerle yapılan aranjmanlar vardı. O zamanlar jazz orkestraları değil de dans orkestraları çalardı bunları. Tam bir jazz orkestrası değillerdi bunlar.

EA: Ama **Durul Gence** toplulukları gibi topluluklar da vardı. Bir tarafta jazz yaparken, bir tarafta da bu parçaları çalıyordu.

YA: Bunlar çoğunlukla gece kulüplerinde çalarlardı. Dans ritmi içinde, dans müziği çalarlardı. Özellikle sırf jazz çalanlar birkaç gece kulübü dışında yoktu. Bizim şimdiki topluluğumuz gibi bir topluluk yoktu. O zamanki müziğe jazz demek zor. Yabancı parçaları Türkçe sözlerle seslendirmekti o. Biz bir de aynı yorumu yapıyorduk. Tom Jones'in yorumunda nasıl çalınmışsa öyle. Ben buna jazz demiyorum. Şu an Neşet'le, Süheyl Ağabey ile yaptığımız jazz. Gerçekten dışarıdaki bir jazz orkestrasının taklit etmeden çalmaya uğraşıyorsunuz.

EA: Ve kendi repertuarınızı oluşturuyorsunuz. Peki dışarıdan talep oluyor mu? Sizin düzenlemeleriniz ya da bizim bestelerimiz için?

YA: Şu anda bizim aramızda üç aranjörümüz var. Onlar çok güzel şeyler yapıyorlar. Bunlar Türkiye için çok güzel şeyler.

EA: Ben yaşayamadım ama, Türkiye'de jazz tarihine bakalım.

YA: Neşet daha iyi bilir. Ama son zamanlarda çok başarılı kişiler var. Ben **Selçuk Sun** ile çalıştım. Erol İle çalıştım. Şimdi İmer Demirer var. Bir çok arkadaşımız var, genç ama istikbal vaad ediyorlar. İftihar ediyoruz. Onlara örnek olmaya çalışıyoruz. Aslında ben kendime göre yorumluyorum. Neşet memnun. Arkadan gelen arkadaşlar da öyle yapıyor. Çok güzel bir eser çıkıyor. Keşke birkaç orkestra daha çıksa.

EA: Çıkar mı?

NR: Aslında kaynak ile ilgili. Mesela orta okul ve lise bandoları Avrupa ve Amerika'da orkestraların en büyük kaynağı. Clinton da oradan. Okul bandoları özellikle nefesli sazlarda çok iyi eleman yetiştiriyor.

EA: Bizim orkestralar astsubaylardan da iyi bir kaynak buluyorlar.

NR: Evet, bizim orkestrada da ordudan gelmiş ağabeylerimiz, kardeşlerimiz var. Bu çok önemli.

EA: Deniz Kuvvetleri var.

NR: Bunu özel okullara yayarsak daha iyi. Müzik dersini ayırmak lazım. Çalmak isteyene ortam açmak gerek. Müzik dersinde sadece bilgi vermek gerek.

EA: Bir telefonumuz var.

DİNLEYİCİ: Ben Ayşe Erbil. Jazz belli kitleye hitap ediyor, ama en önemlisi müziğe ulaşmak. Jazz her yerde yok. Bir çok yerde pop var ama İstanbul'da kaç tane jazz bar var. Ben her zaman dileyemiyorum. Ancak festivaller olunca dinliyorum. Dolayısıyla jazz'a ulaşmak zor. Sadece meraklıları dinliyor. Ama Neşet Bey'e teşekkür. Onları hep dinledim. Ben Cole Porter dinleyerek jazz'a başladım. Ve dinleyerek alıştım .Bu arada bir türkücünün "O Sole Mio"yu söylemesi de güzel. Bir gelişme.

EA: Ayşe Hanım haklı. Jazz'a erişmek kolay değil. Jazz dinlemek için mutlaka kulübe mi gitmek gerek.

NR: Evet. Ben Oslo'da bir kulüp görmüştüm. Club 7 diye, çok amaçlı bir yer, burada jazz konserleri de oluyor, hatta gündüz de oluyor, gece de. Gençlere uygun. Ama jazz kulübüne gitmeden jazz dinlemek zor. Burada rahat rahat oturup dinliyorsunuz.

EA: Bu arada müzisyenin de kazanması gerek.

NR: Ben konser atmosferini sevmem. İnsanların sana sıra sıra bakması hoş değil. İnsanların kıpırdamadan baktıkları bir ortam bir sohbet ortamı değil. Jazz'da bir alış veriş var. Hem müzisyenler arasında, hem de dinleyici ile.

EA: Aslında bizim dinleyici de ilginç. Jazz müziğini oturup, hareketsiz, klasik müzik dinler gibi dinliyor.

NR: O saygıyı hissetmek de güzel, ama çok da katı kalmamak lazım.

EA: Bir ritm tutar insan.

YA: Ben bir araya gireyim. Müzik çalarken, jazz çalarken bir sanatçı o günkü ruh halini anlatmaya uğraşır. Günlük yaşantısında bir olay geçmiş olabilir başından, o anda solosu geldiği zaman, doğaçlama yaparken birşey anlatmaya uğraşır. Onu anlamak, duygularını anlamak dinleyiciye ait. Konserden ya da jazz kulübünden çıkınca dinleyici müzisyen için iyi çaldı ya da kötü çaldı diyor. Bu aslında dinleyicinin de durumuna bağlı. İnsan kavga etmiştir, sazını alınca bunu anlatır. Jazz'ın önemi bu, kendi duygusunu bir başkasına aktarabilme olayı. Armoni içince dürüst bir biçimde anlatma. Dinleyici de önemli. Konser dinler gibi değil.

EA: Bu arada Zuhal Focan telefonda.

ZF: Gelecektim ama, şu anda Bağcılar'da matbaada Jazz Dergisi'nin renk ayrımındayım.

EA: Bu söyleşi de Jazz Dergisi'nde yayınlanacak.

Yalçın Ateş, Neşet Ruacan, Erhan Altuna

ZF: Bu yapılan işlerin kendi aramızda kalmaması gerek. Tüm Türkiye'ye ulaşması gerek. İlgilenen herkese ulaşmak istiyoruz. Bu arada kaydınız için okuyucularımızdan mektuplar aldık, o kayıtlara nasıl ulaşacağız diye merak ediyorlar.

YA: İnşallah yeni bir CD'miz daha hazırlanıyor. O da çok güzel olacak, çok daha başka bir yorumla olacak, kendi arkadaşlarımızın eseri olacak. Neşet bu işe baş koydu. Biz kaybolmadan bu işi daha güzel hale getireceğiz. Özellikle yorum üzerine de gireceğiz. Bizim yorumlarımız.

ZF: Jazz'ın özü bu. Bizlere vereceğiniz her şeyi bekliyoruz.

EA: Şimdi biraz nostalji yapalım. Yalçın Ateş Altılısı. Neşet Ruacan da içinde. Çok hoş bir parça çalacağım. Çok ilginçtir, bu parçayı çalınca çok kişi telefon etti, kimin seslendirdiğini sordu. Bu parça benim programımdan sonraki diğer programlarda da istek almış.

...

YA: Bu parça rahmetli Ertan Anapa'nın seslendirdiği, Sezen Cumhur Önal'ın sözlerini yazdığı bir parça, *Sen Bir Tanesin*, burada Neşet Ruacan gitar çalıyor, bariton sax solo da benim. 1969 yılında seslendirdik. O ara biz o arada altı şirketin plak orkestrası idik, hatırladığım kadarı ile 240, 243 plak yaptık. Pop'la jazz arasında böyle yorumları bir Durul yaptı, bir de biz yaptık. Böyle yorumlar yaptık. Şimdi dinlerken kendimi tanıyamadım.

NR: Aslında yabancı bir parça Türkiye'de çalınırken, orijinal kayıtta solo nasıl çalınmışsa aynen çalınırdı. Bizde farklı idi, Yalçın ağabey solo olan kısımlarda çalanı rahat bırakırdı. Bu çok önemli. Öbür türlü jazz'ın yanlış alınması. Doğaçlama bölümler taklit edilmez.

EA: Bir kere İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası yapmıştı, yanılmıyorsam 1986'da, jazz çalmıştı, ama sololar da orijinaline sadık, notalardan çalındı.

NR: Yalnız o orkestrada çok iyi jazz sanatçıları var. Mesela **Erol Erdinç** çok iyi bir jazz piyanistidir, katıksız bir jazz piyanistidir. **Kent Mete** var, olağanüstü bir jazz piyanistidir. **Celal Akatlar** da öyle. Bu çok kıymetli birşey.

EA: Ne çalalım şimdi?

NR: Nilüfer Verdi var. Evde yaptığımız kayıtlar var. İyi müzisyenlerle çaldık orda. Hazır Erol Ağabeyden bahsetmişken albümde Erol Pekcan anısına bir parça var. Onu çalarım. Onun süpürgeleri ile çaldığı gibi.

EA: Ben bir parça daha çalmak istiyorum. Bizden çok istek alan bir parça. Hani o dualı parça diyorlar. Ertan Anapa, Benim Bütün Dualarım Seninle.

YA: çok güzel bir parça, Ertan çok güzel yorumlamış. Tam hafif müzik ile jazz arasında bir parça. Benim bir flüt solom var.

NR: Yalçın Ağabey çok flüt çaldı, alto sax çaldı, klarinet çaldı, vurmalı çalgılarda iyidir.

EA: Ben canlı olarak sadece Erol Pekcan'ı anma konserinde dinledim. Sizi daha çok dinlemek isterim.

YA: Ancak bazı konserlerde duyabilir dinleyiciler.

EA: Bir şey sormak istiyorum. Her Cuma Radyo-3'de, saat 17:15'de TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası'nın programı var. Bunlar stüdyo kaydı. Bu konserler canlı olabilir, dinleyici önünde olabilir, radyonun stüdyoları da uygun buna.

NR: Ben yeni Avrupa Yayın Birliği toplantısından döndüm. Birliğe bağlı radyolar arasında bu konser kayırları alış verişi var. Birliğin programında halk önünde konser programı da var. Hatta sanatçı paslaşması da var. Zaten burada jazz için yaptığınız her şeyi bütün dünya duyuyor. Önümüzdeki sene kadromuz toparlanacak, farklı olacak.

EA: Biraz duygusal bir şey sorayım Yalçın Bey'e, örneğin Benny Goodman 30'lu yıllardan sonra, 50'lerde yine aynı dörtlüsü ile "Together Again" diye bir albüm çıkardı. Siz de eski topluluğunuz ile böyle bir şey düşünür müsünüz?

YA: Aslında daha farklı bir şey yaptık Şevket Uğurluer ile. Bas trombon korno, kornocu benim oğlum, alto saksofon, **Kamil Özler**'in bir parçasını yaptık. Ekim ayına yayına girecek. TRT olanak sağlıyor. Ufak gruplarla olabilir. Bizim ufak gruplarımız da var orkestrada. Kayıtlarını yapıyoruz. Yorum açısından değerli. Ben bir grup yapıyorum. İmer bir grup yapıyor. Farklı yorumlar çıkıyor.

NR: Ufak grupların tınısı başka.

EA: Biz mahrum kalıyoruz. Radyo programını kaçırınca herşey bitiyor. Programın sonunda söylemek istediğiniz bir şey var mı?

NR: Özel radyoların da böyle seçkin müzik türlerine de yer vermesi büyük mutluluk. Kaliteyle elde edilen değerlerin uzun ömürlü olduğunu unutmamak gerek. Sizi tebrik ediyorum

YA: Yaptığımız işin kalitesi kadar geniş kitlelere de ulaşabiliyorsak mutluyuz. Özel Radyoları çabası önemli. Bizler elimizden geleni yapıyoruz. Yaşımız hayli ilerlemesine rağmen koşturuyoruz. Dinleyiciye ulaşınca ne mutlu bize.

EA: Yalnız dinleyici ister. İkinci CD çıkacak, dinleyici üçüncüyü isteyecek, dördüncüyü isteyecek.

YA: Biz ortadan kaybolmadan her şeyi yapmaya hazırız.

EA: Sakın kaybolmayın. Daha çok şey var yapacak. Benim en büyük mutluluğum sizin CD'leri yurt dışında büyük mağazalarda görmek olur. Önder Focan'ın albümlerini görebiliyorum. Umarım sizinkini de görürüm.

NR: Bu çok önemli. Bugün bu olmazsa hiçbir şey olmaz. Ben biraz kendi CD'lerim için tutuk kalıyorum. Benim başkalarının yanında çaldıklarım var. Ama bütün kayıtlar basılsa benim kaydımın olan bir çok parça var.

EA: Biz çok şey isteriz. Umarım bizim radyo programlarımız, Jazz Dergisi buna öncelik eder. İsterseniz programa biraz devam edelim, dinleyicilerin ve yapımcı arkadaşların hoş görüsü ile süremizi biraz aşalım. Sizin albümden bir parça dinleyelim. Selmi Andak parçası. "Ve ben Yalnız"

NR: Selmi Ağabey bu parçayı alın ve orkestraya uygulayın derdi. Düzenlemeyi Kamil Özler yaptı. Bu parça ilginç oldu. Fransız ekolünden geldiği için onun dizdiği notalar jazz'a yakın. Antonio Carlos Jobim gibi o da jazz bestecisi değil. Selmi Andak'da var. Onun parçaları jazz'a uyuyor.

YA: Bunu da ben yorumladım.

EA: Sayın Ateş, sizin hafif müziğe kayan bir çok parçanız var. Ama o günlerin güzelliği orada. Sezen Cumhur Önal ile konuşmuştuk yıllar önce. Bu programa konuk almak için. Çok istedim, hâlâ istiyorum. Fırsat olmadı. Bu parçaları çaldığımı söyledim. O da parçaların bu haliyle beğenilmeyebileceğini söyledi. Ama yorumların güzellikleri orkestralarda.

YA: Bizim çalıştığımız yerlerde, o zamanki parçaları çalınca halk daha memnun oluyor.

EA: Halk yorumcuyu duymak istiyor. Duyguyu duymak istiyor.

Bu arada siz de, TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası olarak belki eski kayıtlarınızı çıkartırsınız.

NR: Biz yeni yorumlarla albüm çıkaralım istedik.

EA: Eskiler de kaybolmasın. Belki ön ayak olursunuz başka şeyler de çıkar. **Sevinç Tevs, Emin Fındıkoğlu, Durul Gence** gibi.

YA: Yeni arkadaşlar var, genç arkadaşlar var. Biz de oturduk artık. Yeni yorumlarımız çok daha güzel olur.

EA: Siz kadro sorunumuz var diyorsunuz ama, gençlerin sizinle çalabilmesi çok büyük şans, sizin gibi ustalarla çalışmak. Koşa koşa gelmeleri gerek.

NR: Evet. Aslında bizim coğrafyamızda, Avrupalı geçinen Yunanistan dahil böyle orkestra yok. Aslında bir ülkenin medeniyeti büyük orkestraları ve vokal grupları ile ölçülür. Birkaç şarkıcı ile değil. Bunlarda kalite yakaladınız mı?

EA: Vokal grubu deyince örnek?

YA: Bizim Deniz Harp Okulu grubu vardı. **Erkut Taçkın** falan.

NR: Modern Folk Üçlüsü, Mazhar-Fuat-Özkan, **Atakan Ünüvar**'ın Beş Yıl Önce On Yıl Sonra.

EA: Yine arşiv. Bu eski arşivler ortaya çıkmalı.

NR: Olur, çok güzel şeyler çıkar. Belki biz de TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası adıyla, solosu olanları çıkartırız, Yalçın Ateş albümü, Fatih Erkoç albümü gibi.

EA: Dinleyicilerimiz, TRT'nin Internet sitesini sık sık yoklasınlar artık. Hatta Radyo-3'ün yayın akışına baksınlar. Erol Tulay'ın, Ali Sönmez'in, Renin Battgün'ün jazz programları var. Bizim radyoda (Yapı Radyo 102.2) Zuhal Focan'ın Jazz Dergisi (Pazartesi 22-23), benim Ve jazz (Salı 09:35) ile Vanilya ve Çikolata (Pazartesi ve Çarşamba 20-22) var. Ama TRT'nin yeri başka (*).

NR: Özel radyolar da önemli ama TRT ile rekabet olmaz. Ama özel radyolar çok sesliliği getiriyor.

EA: Ne sıklıkla çalışıyorsunuz?

NR: Haftada 4 gün ama özel konserler ve televizyon programları oluyor. Zevkli olduğu için yorgunluk hissetmiyorsunuz. Şikayet ederek stüdyodan çıkan kimse yoktur.

EA: Devamını bekliyoruz, çok şey bekliyoruz. Çok çok teşekkürler. TRT'ye de çok teşekkür ediyoruz.

(*): Yapı Radyo 15 Eylül'den itibaren sponsor bulunamadığından yayınlarına ara verdi.

St. Petersburg'da bir sonbahar günü

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Siz hiç St. Petersburg'a gittiniz mi? St. Petersburg şehrinin kuruluşu bizim 'deli' diye bildiğimiz, ama Rus'ların 'büyük' diye ifade ettikleri bir insanın tutku ve hayallerinin gerçekleşmesinin öyküsüdür.

Çar Petro bundan yaklaşık 350 yıl önce Rusya'yı geri kalmışlıktan kurtarmak ve dünyaya açabilmek için ülkesinin kuzeyinde yepyeni bir liman şehri kurmak istiyordu. Petro o güne kadar hiç kimsenin düşünemediği ve cesaret edemeyeceği birşey yaptı. Oysa Neva nehirinin hemen ağzındaki bataklık delta bir çok insan için böyle bir proje için hiç de uygun bir mekan olamazdı. Ama Petro'nun bir rüyası vardı, asla karşılaştığı zorluklardan yılmadı. Şehir kurulurken işin başından ayrılmamak için tahta bir kulubede yaşadı, zamanının en iyi mimar ve mühendislerini tuttu, bataklıkları kanallar haline getirdi ve sonunda birgün hayallerindeki şehri kurdu.

İşte St. Petersburg şehri böyle bir tutkunun sonucu olarak yükseldi. Yıllar sonra bir başka tutkunun peşinde, genç bir müzisyen ve onun bir avuç yoldaşı aynı şehire kendi hayallerini gerçekleştirmek üzere vardılar. St. Petersburg onlara da kucağını açtı...

'November in St. Petersburg' **Kerem Görsev**'in en son albümünün ismi ama aslında bir albümden daha kapsamlı bir proje. Yayınlanmış olan albüm ve İstanbul Jazz Festivali kapsamında izlediğimiz konser bu projenin ilk iki adımını oluşturuyor. Kerem'in esas hedefi bu projeyi dünya jazz festivallerinin bir parçası yapabilmek. Proje aslında yaylı sazlar eşliğinde bir trio ile jazz standartları çalmak üzere tasarlanmış. Kerem bu proje için New York'dan 48 adet büyük orkestra aranjmanlı jazz standardı notası almış. Amerika gibi jazz müziğinin beşiği bir ülkede bile onları çok zor olarak ve sadece bir yerde bulabilmiş. 1996'da kaybettiği arkadaşı Murat Ersen Antonio Carlos Jobim'i çok sevdiği için Kerem başka bir arkadaşı olan **Kamil Özler**'den kendi parçalarından bazılarını Jobim tarzında düzenlemesini istemiş. Ortaya çıkan sonuçlar çok hoş olunca, Kamil Özler tüm albümü Kerem'in bestelerinden yapmalarını önermiş. Bir iki deneme daha yapmışlar. Bu sonuçlar da Kerem'in hoşuna gidince albümün kavramını yeniden oluşturarak bu gün dinlediğimiz şeklinde karar kılmış.

Kerem'i İstanbul'da verdiği konserden sonraki gün projesinin öyküsünü kapsamlı bir şekilde öğrenmek üzere evinde ziyaret ettim.

O gün yaptığımız sohbette en çok neyi hatırladığım sorulsa idi herhalde kocaman güzel bir piyano demem gerekirdi. Oturduğumuz salonun baş köşesinde duran muhteşem piyano, 'bir Steinway D274, Concert Grand', yani tam boy bir konser piyanosu idi. Kerem onu bana gösterirken gözleri parıldadı. Bu piyanoyu almak için gene Steinway marka olan iki eski piyanosunu satmak zorunda kaldığını öğrendim.

"*İleride bir çiftlik evi alarak stüdyo haline sokmak istiyorum. Bu piyanomu da inşallah oraya götüreceğim. O evde tıpkı bir ilkokul öğrencisi gibi piyano çalışmak istiyorum.*" Halbuki Kerem ilkokul günlerini ardında bırakalı çok yıllar geçmiş olmalıydı. Ama içindeki çocuksu heyecan aynen duruyordu. Sonra evindeki müzik sistemine baktık, benim meraklı olduğum düzeyde olmadığını biliyordu ama ben onu teselli ettim. Bana göre HiFi müzik seti bekleyebilirdi, Kerem gibi bir piyanistin parası kendi çaldığı enstrümanın en iyisine gitmeliydi. Kerem koleksiyonunu karıştırdı ve bir albüm çıkarttı. 'Bill Evans Trio with Strings' albümünü dinlemeye başladık. Kafasındaki kavramı anlatabilecek albüm olarak bana dinletmek üzere onu seçmişti. *"Bu albüm benim 1970'li yıllardan beri dinlediğim bir müzik tarzının kendi müziğimdeki yansımaları. Kendi CD koleksiyonum içerisinde 30-40 tane böyle prodüksiyon var. Bill Evans'ın Symbiosis albümündeki yaylı sazlar düzenlemelerini yapmış olan Claus Ogerman'a hayranım. Bu adam aynı zamanda Antonio Carlos Jobim'in düzenlemelerini de yapan kişidir. Gene aynı şekilde Robert Farnon, Johnny Mandel ve Nelson Riddle'e hayranım. Bunlar yıllardan beri yaptıkları muhteşem düzenlemeleri hayranlıkla dinlediğim müzik adamları. Onların düzenlemeleri tüm bestelere bambaşka bir derin boyut kazandırıyor. Bu büyük prodüksiyonlar bana bu hayalleri kurdurdu. Niye ben de ileride böyle bir müzik ve albüm yapmayayım diye düşündüm. Bestelerimi büyük bir orkestranın eşliğinde çalabilmeyi hayal ettim. Onları dinledikçe zamanla benim içimde de bir özlem oluştu. Eski Amerikan filmlerinde görürdük. Büyük orkestralar jazz çalarken insanlar bu müzik ile dans ederlerdi. Ben küçüklüğümde Sammy Davis Jr., Frank Sinatra ve Dean Martin'in müziklerini de hayranlıkla dinlerdim. Onlara eşlik eden orkestralarda da yaylı sazlar olurdu ve o orkestraların ciddiyetlerine hayran olurdum. Bu orkestralar benim için müzikalitenin en üst seviyelerini oluştururlardı. Orkestranın yay çekmesi, lirik ve sevecen bir şekilde Ekim ayında esen bir tatlı rüzgar gibi çalması bana hep büyüleyici geldi. Jazz düzenleyicilerinin yarattığı teknik benim için okyanus dalgaları gibi yumuşacık sallanan bir müzik oluştururdu."*

Bill Evans bitmişti. Kerem ayağa fırladı. Yüzlerce albüm arasından eli ile koymuş gibi bir başkasını seçti. Bir **Claus Ogerman** albümünü dinlemeye başladık. Kerem Ogerman'ı şöyle anlattı.

"*Ogerman'ın yaptığı düzenlemeler ile Antonio Carlos Jobim'i dünyaya tanıtan adam olduğunu söylemiştim. Bak bu düzenlemelerin bende uyandırdığı duyguları sana şöyle tarif edeyim. Gökyüzünde sabit ve bir hizada duran iki sessiz helikopter hayal et. Onların arasına bir ipek çarşaf ger. Rüzgarda yumuşacık bir salınımla uçuşan bir çarşaf. Kendini bu çarşafın üzerinde hafif hafif yaylanırken hisset. İşte öyle bir duygudur yaylıların yaptığı müziği dinlemek. Ben bunlarla büyüdüm. Yaylı sazlar eşliğinde bir albüm yapmak, kendi bestelerimi böyle bir düzenleme ile çalmak ve dinlemek, bunu hep hayal ettim, tam yirmi yıldır.* Ama yaylılar ile Kerem arasındaki bağlantı sadece

Açıl börek, açıl!

Nefis börekler açmaya ne dersiniz? Börek açmaya zamanınız mı yok? Açmayı mı bilmiyorsunuz? Banvit böreklerin sadece ambalajını "açıyorsunuz"! Sonra doğru pişmeye... Gelsin harika börekler (miniler, bohçalar, gözlemeler). Börekler böyle kendiliğinden açılınca, insanın masallara inanası geliyor! Açıl börek, açıl!

BANVİT BEYAZ MUTFAK
SAĞLIKLI • LEZZETLİ • PRATİK

banvit

KLAN★EURO RSCG

dinlediği müzikler ile sınırlı değilmiş, biraz da geçmiş günlere döndük:

"1967 de Belediye Konservatuarına girdim. Rana Erksan'ın sınıfında Mehveş Emeç ile beraber piyano bölümünde okuduk. 1972'de devlet konservatuarı açıldı ve oraya transfer oldum. Gönül Gökdoğan ile beş yıl keman, profösör Özer Sezgin ile üç sene viyola çalıştım. Konservatuar döneminin sonuna doğru Bill Evans Trio'yu yaylı sazlar ile beraber yaptıkları bir albümde dinledim ve çok etkilendim."

Başka bir müziğe geçtik. Bu sefer Johnny Mendel'in düzenlemesi ile Shirley Horn'u bir yaylı sazlar orkestrası eşliğinde dinledik. Albümün ismini okudum: 'Here's to Life'. Kerem bu sefer de klasik öğrenimden sonra nasıl jazz müziğinin kıyılarına vardığını anlatmaya başladı.

"Fotoğrafçı ve ressam Ali Arif Ersen bana ilk jazz müziğini dinleten ve sevdiren kişidir. Hank Jones, Red Garland, Wynton Kelly, Tommy Flanagan gibi jazz müzisyenlerini ve daha bir çok diğerlerini bana dinleterek o öğretti. İçimdeki gelenekçi jazz sevgisini, akustik jazz'ı, naturel aletler ile yapılan müzik sevgisini ondan aldım."

Kerem Görsev'in iyi bir icracı olduğu kadar çok verimli bir besteci yönü de var:

"Birşeyi yaşamadan beste yapamam. Olayı hissetmem gerekir. Benim için beste yapmak ipek yapmak için tırtıl büyütmeye benzer. Ben tırtılı kendim büyütmeliyim. Onu dut yaprağı ile beslemeliyim. O tırtıl koza yapmalı ve sonra kelebek olarak uçup gitmeli. Ben onun bıraktığı ipekten güzel ve yumuşak bir kumaş örebilmeliyim. Ancak o zaman bu kumaştan elbise dikebilirim. Ben terzi değilim, sipariş üzerine elbise dikemem.

Tüm bu albümde yaşadığım tabiat olaylarını, insan ilişkilerini, kendi kişisel deneyimlerimi ve eski arkadaşlarımı anlattım." Projenin gerçekleşmesinde Kerem'in yanı sıra iki değerli müzik adamının daha çok önemli katkıları var. Bunlardan ilki olan Kamil Özler'e tekrar döndük.

"Kamil Özler'i TRT Caz Orkestrasından tanırım. Ben de o orkestranın elemanı idim.

Kamil'e beğendiğim CD'leri verdim ve dinlettim. Sonra bir müddet evinde çalıştık. Onun keyboard'ını kullandım. Daha sonra o benim bestelerim üzerinde çalışmaya ve onların yaylı sazlar ile beraber icra edileceği düzenlemeleri yapmaya başladı. Bazen gece yarısı telefon eder yaptığı düzenlemeleri kendi bilgisayarından bana telefon aracılığı ile dinletirdi."

Ancak Kerem için işin en zor yanı Kamil'in işini bitirmesinden sonra başlamış. Her bir beste için yapılan düzenlemelerin teker teker fotokopilerinin çekilmesi ve alt alta getirilip yapıştırılmasını bizzat Kerem yapmış. Bu onun bir hayli vaktini alan bir çalışma olmuş. Daha sonra düzenlemeler incelenmek üzere St. Petersburg Filarmoniye gönderilmiş ve Ruslar hiç bir rötüş yapma gereği hissetmemişler. Yalnız İstanbul'da verilen orkestra konseri için arşe çekimleri yeni baştan yazılmış.

Projenin diğer önemli ismi ise klasik müzik severlerin yakından tanıdığı bir şef olan **Erol Erdinç.** Onun katkısını da Kerem'den şöyle dinledim:

"Erol Erdinç eski bir arkadaşım. Son üç dört yıldan beri beraber bazı çalışmalarımız oldu. Çift piyano çaldığımız konserler verdik. Erol jazz müziğini bildiği için klasik müziğe de değişik bir açıdan bakabiliyor. St. Petersburg orkestrasını şeflerinden biri olarak evvelden beri tanıyordu. Bu orkestra ile temasımı Erol Erdinç sağladı. Geçtiğimiz Kasım ayı için gün aldık. Altı kişi gittik. Eski bir kilisede kayıt yapıldı."

Kayıtlarda **Ateş Tezer** davulda yer almış. Kontrabasda Rusya'da **Valentin Malinev** Trio'yu tamamlamış. **Volkan Hürsever** ise İstanbul konserinde Kerem'e eşlik etmişti.

Parçaların her birinin ayrı bir öyküsü var:

'A morning in New York' Kerem'in New York'da yaşadığı bir sabahı anlatıyor. Evine yakın bir yer, 57. Cadde, kamyonlar sabahın erken saatlerinde dükkanlara mal getirmişler. Herkes yeni uyanmış, insanlar işlerine gitmek üzere acele acele yürüyorlar. Burası herşeyin büyük olduğu bir şehir, otomobiller, insanlar, herşey yollarda yaylana yaylana gidiyor. Herşeyin çok büyük olmasından dolayı kimse şehirin hızını farkedemiyor. Bir kısım insanlar sabah kahvaltısında yemek için bir şeyler almak üzere dükkanlara giriyorlar. İşte böyle bir dükkana 'bagel' almak için giren Kerem o sırada dükkan sahibinin mırıldandığı bir melodiyi duymuş. Hiç birşey almadan hemen evine koşarak Kawai marka piyanosunu başına oturmuş ve dükkanda duyduğu melodiyi çalmaya başlamış.

*'I Love May'*ın ilhamı eşi Pınar. 1995 yılında Pınar'ın Amerika'dan Türkiye'ye gelmesini beklerken duyduğu özlem ve Mayıs ayında gelmesi üzerine içinde hissettiği sevinci yansıtıyor. *'Relaxing'*in farklı bir öyküsü var. Türkiye'nin geçtiği çok kötü dönemlerden birinde çok sıkıntılı olduğu bir gün hissettiği şeyleri yansıtıyor. Toplumun ferahlamasını isteyen bir müzik adamının duyguyularını yansıtan bir beste. Burada insanlar üstlerinde oluşan baskıdan kurtulsunlar, ferahlasınlar istemiş.

'Hands and Lips' iki önemli jazz müzisyeni için yazılmış bir parça. Kerem piyanist Eliane Elias ve Toots Thilemans'a olan hayranlığını ve sevgisini bu parça ile ifade etmiş. Burada 'Hands', yani eller Elias'ı, 'Lips', yani dudaklar ise Thilemans'ı temsil ediyorlar. Kerem bu bestesinin notalarını 1994'de tanıştığı Toots Thilemans'a hediye de etmiş ama sonradan onun bunları değerlendirip değerlendirmediğini bilmiyor.

'November In St. Petersburg' hem Kerem'in albümde en sevdiği parça hem de tüm projenin adı. Gitmeden hayalini kurduğu güzel St. Petersburg şehrini, onun görkemli tarihini, o şehirde yaşayan muhteşem sanatçıları, güneşin asla batmadığı beyaz geceleri, herbiri sanat eseri olan Nevski caddesindeki biblo gibi evleri ve Kasım ayında çabucacık kararan havaları, düşünmüş. Sonra piyanosunun başında tüm hayal ettiği güzel şeyleri müzik olarak ifade etmiş. Şöyle diyor:

"Tüm bunları içimde hissederek bir beste yaptım. Gün geldi güzelliklerini hayal ederek kendisi için beste yaptığım kente gittim ve yarım saat içerisinde hiç de yanılmamış olduğumu farkettim."

'Painter', Kerem'in 20 yıllık ressam arkadaşı Argun Okumuşoğlu için yapmış olduğu bir beste. Biz konuşurken Kerem bana onun duvardaki resimlerini gösterdi. Kerem yaz tatillerinde Fethiye'deki Hillside oteline gitmeyi tercih edermiş çünkü bu otelde çalabileceği yarım kuyruk bir Stainway piyano varmış. Bu bestesini de şöyle anlattı:

"İşte orada olduğum bir gün Argun ile beraber oturuyorduk. Kendisi çok dramatik bir insandır. Beraber oturduğumuz o gün hem karanlık hem de aydınlık bir anda onun yüzüne bakıyordum, içime ilham geldi. Piyanonun başına oturdum, yarım saatte parça çıkmıştı."

'I remember your face' 10 yıldan beri görmediği babası için yapılmış bir parça. Bu besteyi yaptıktan sonra babasıyla görüşmesi kısmet olmuş ve onunla da tesadüfen bir otelde da karşılaşmışlar.

'Linden' Türkçede ıhlamur demek. Ihlamur yokuşundan aşağı yürüdüğü pırıl pırıl bir günün öyküsü:

"Ihlamur kokusu dayanılmaz bir hoşlukla genzimi yakıyordu. İçim heyecan doldu. Hemen yokuşun bitimindeki Yapalı'nın piyano dükkanına girdim ve bir piyanonun başına oturdum, inanılmaz bir hızla bestemi bitirdim."

Albümde Kerem'in çok sevdiği bir dostu olan Saaddettin Davran içinde yapılmış bir beste var, *'Sailor Longed For'*. Saaadettin Davran'dan bahsederken gözleri parıldıyor. Bu parçanın geçmişini konserinde de anlatmıştı:

"Saadettin biz jazz müzisyenlerini uzun yol kaptanlarına benzetir. Parçanın ismi Türkçe'de yolu beklenen denizciler anlamına geliyor. Bu besteyi onun sakin ve beyefendi kişiliği için yaptım."

'Sunset' aslında arşe ile çalınan bir kontrabas parçası. Kerem'in geçmişte yaşadığı Rumelihisarı'ndaki muhteşem gün batışlarını anlatıyor. Klasik müzik havasındaki bu parçayı bir keresinde kontrbasçı Eric Reves seslendirmiş.

'Jumping to the Void' albümde bir dosta ithaf edilmiş üçüncü parça. Kelime anlamı olarak boşluğa uçmak olarak tercüme edilebilir. Onun ardındaki ilhamı Kerem'den dinledim:

"Yavuz Baydar da yakın arkadaşımdır. Bir gün onun Baltalimanı'ndaki evinde oturuyorduk. Yavuz'un çok çılgın bir koleksiyonu vardır. O gün bana inanılmaz bir jazz piyanistleri koleksiyonu dinletti. Çok doldum, ve kendimi çok yukarılara uçmuş hissettim. Bu parçayı beraber yaşadığımız o özel günün anısına Yavuz için besteledim."

Albümde eşi Pınar için yazmış olduğu ikinci parçayı onun yanında anlattı:

'Seems so Far'ı Pınar için yazdım. Onun Amerika'ya gittiği ve benim onu çok özlediğim bir zamanı anlatır. O günlerde Amerika bana çok uzak gözükmüştü.

Albümde yer alan *'Expectations'* Kerem'in 1987 de yapmış olduğu ilk bestelerinden biri ve çok yanlız kaldığı bir gün içinde hissettiği korkuları yansıtıyor.

Kerem'in müzik anlayışında genç müzisyenler için bazı mesajlar olduğunu düşünüyorum.

"Müzikte katı olmamak lazım, her zaman ve herkesten öğrenilecek şeyler vardır. Ben beş yaşındaki bir çocuğu bile dinlerim, ondan da öğrenilecek şeyler vardır."

İnsanın hayal kurması güzel bir şey ama sonra onu gerçekleştirebilmesi için hayalden başka şeyler de gerekiyor. Kerem bu albüm ile ilgili tüm harcamaları önce kendi cebinden yapmış. Albüm bittikten sonra Garanti Bankası murahas azası Akın Öngör beye dinletmiş, ve o beğenince de banka sponsor olmaya karar vermiş.

Artık zaman ilerlemişti, ışıklar kararmıştı. Kerem'in arkasında dolunayın yükselmeye başladığını farkettim ve 'ne güzel bir ay doğuyor' diye kendisine işaret ettim.Ama Kerem'in dolunaydan hoşlanmadığını da bu vesile ile öğrenmiş oldum. Kalktı, bu sefer de George Shearing orkestrasının bir albümünü koydu, onu dinlemeye başladık. Bir yandan da masamıza getirmiş olduğu diğer albümlere baktım. Hepsi kendi son albümüne ilham veren müziklerdi. 'How beautiful is the night, The Robert Farnon Orchestra', 'Charlie Parker with Strings, the master takes'. Hepsi birbirinden güzel şeylerdi ve herbirinden bir şeyler dinledik. Piyanonun altında bizimle beraber müzik dinleyen köpek dikkatimi çekti. Bu Bebop'du, Kerem'in Dalmaçyalı cinsi sevgili köpeği.

Onları Nişantaşı'nda sokakta sahibi ile yürürken, ve bazen de Kerem'in jazz barında gördüğümü hatırladım. Kerem'e göre Bebop müziğe çok düşkün bir hayvan, Kerem'in piyanosunun altında onun müziklerini dinliyerek büyümüş.

Yakında Kerem'in sonbahar temalı bir başka albümü daha olacak, ve 'Warm Autumn' adını taşıyacak. Altı kişilik bir orkestra ile çalacaklar. Üç nefesli saz, trompet, trombon ve tenor sax piyano, bas ve davul üçlüsünü tamalayacak. Kerem bu projenin kapsamını 1960'lı yıllarda Benny Golson, Art Farmer, ve Curtis Fuller in yaratmış olduğu sound'un aynını yıldızı yeni parlayan genç müzisyenler ile gerçekleştirmek olarak tanımlıyor.

Ama son tahlilde Kerem için jazz müziğindeki ideal formatı piyano, davul ve basdan oluşan klasik trio. Ona bir an için herhangi bir sınır düşünmeden kendisinin piyanoda olacağı ideal bir trio hayal etmesini istedim:

"Kendimi şanslı hissediyorum, çok iyi bir kontrabasçılar ile çalıştım, Steve Kirby, Eric Reves. Steve Kirby ile daha sonra Elvin Jones Jazz Machine grubunda çaldım. Çok özel bir konserdi. Böyle bir soruyu yanıtlamak çok zor."

Bir an sustu, sonra yavaşça devam etti:

"Aslında trio değil ama Bill Evans ile birlikte çalmak isterdim, iki piyano olarak. Basta Paul Chambers, davulda Philly Joe Jones'un olduğu bir grup. Gerçekte kendimin piyano çaldığı bir çok başka triolar düşlüyebiliyorum. George Mraz ve Jimmy Cobb ile, Lewis Nash ve Christian McBride ile çalmak isterdim. Bunlardan başka triolar da var hayalimde. Örneğin Mulgrew Miller ve Niels Henning Orsted Pedersen ile de çok iyi bir grup olabilirdik." Ben St. Petersburg'u görme şansını yakalmış insanlardan biriyim. Kerem ile yaptığımız tüm sohbet sırasında bir zamanlar gitmiş olduğum bu güzel kenti tekrar hayalimde yaşadım. Kerem Görsev için aynı şehir gün geldi gençlik hayallerinin gerçekleştiği kent oldu. Tıpkı 350 yıl önce onu kuran tutkulu bir çarın hayallerini de gerçekleştirdiği gibi. Herkesin mutlaka bir hayali vardır, eminim sizlerin de. Ama bilmem onları gerçekleştirmek için bir şeyler yapabiliyor musunuz ?

Şurası muhakkak ki Kerem Görsev'in albümününün öyküsünde, ruhunda bir tutku taşıyan ve hayal kurabilen her insanın alabileceği bir ders vardır.

RÖP.

Patricia Barber
ile siber röportaja ne dersiniz?

Seda Binbaşgil
mailto:esintiler@turk.net - http://www.esintiler.org

"Burası -Babylon'un kulisini kastederek- **şu anda çok kalabalık. Ama siz bana sorularınızı elektronik posta ile yollarsanız, daha salim kafayla cevaplarım. Burda** -Türkiye'yi kastediyor bu defa- ***elektronik postalaşılıyor,* değil mi?"** diye sordu bana Patricia Barber, geçtiğimiz yaz İstanbul Caz Festivali kapsamında Babylon'da verdiği konser sonrası.

Postalaşılmasına postalaşılıyor da, ya buradan gidince herşeyi unutur ve cevap vermezse, veya beni başından savmak için o an aklına gelen bir bahane ise bu. Ya bir kağıt parçasına çiziktirdiği, gördüğüm en uzun ve karmaşık e-posta adresinde bir harfi yanlış yazmışsa. Ama teklifini kabul etmekten başka çarem mi vardı sanki?

Konser Öncesi

Patricia Barber'la bu yıl İstanbul Jazz Festivali kapsamında Babylon'da verdiği konserden evvel tanışmak ve röportaj yapmak istedim. Hem festivalin en iyi konselerinden biriydi, hem de Patricia Barber benim için çok özel bir müzisyendi.

Festival Basın Bürosu'na randevu için telefon ettiğimde hiç umutlu değildim. Ne de olsa bir evvelki Jazz Dergisi'nde hakkında yazı yazmadan önce Patricia Barber'ı epey detaylı araştırmış ve onun -bırakın röportaj vermeyi- turnelere bile çıkmak istemediğinden bağlı bulunduğu plak şirketiyle sık sık başının belaya girdiğini öğrenmiştim. Anlayacağınız çok insan canlısı biri değildi Patricia Barber.

Ertesi gün basın bürosundan aldığım cevap aynen beklediğim gibiydi: Patricia Barber, çok yorgun olduğundan hiç bir dergi veya gazeteye röportaj vermeyecekti! Peki ama, radyo da mı dahildi buna? Elbette! Hatta hem radyo, hem de ondan sonra benimle röportaj yapsın diye aklıma gelen herşey de buna dahildi.

Ne yapalım, ben de şansımı konserde denemeye karar verdim. İstanbul Jazz Festivali'nin bence en güzel gecelerinden biriydi. 21:30 da Önder Focan, sonra Michelle Camillo ve Tomatito, ardından da Patricia Barber! Tabi, her üçüne de gitmek istesem de pratikte mümkün olamayacağından, Önder Focan'dan sonra Açık Hava'yı terkedip, Patricia Barber'ı kaçırmamak için Babylon'un yolunu tuttum. İçimde hala bir umut, elimde ise kendisi hakkında yazdığım yazı bulunan Jazz Dergisi'nin son sayısı. Konserden evvel hep kulisi kolladım ama son dakikalarda kulübe gelip, oyalanmadan hemen sahneye çıktı ve üçlüsüyle konserine başladı.

Konser

Siyah bir t-shirt, yine siyah alelade bir pantalon. Hepsi bu. Ayakkabı dahi giymemiş... yüzünde bir dirhem makyaj yok. Patricia Barber'da, özellikle Amerikalı siyah kadın jazz şarkıcılarında sık sık rastladığımız abartılı süslenme ve takıp takıştırma

DOUBLEMOON RECORDS

virgo ilhan erşahin

larry grenadier bass brian blade drums jon davis piano val sampler spoken word saul williams spoken word

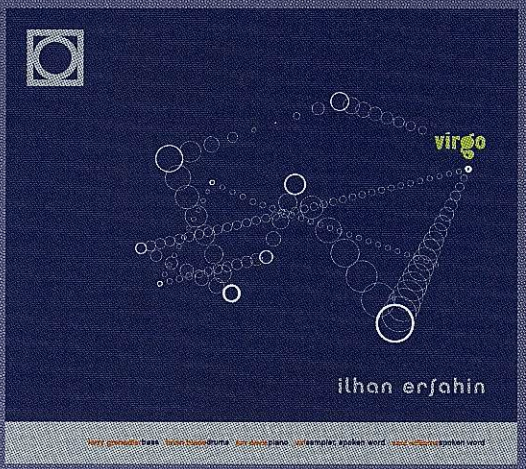

RH

Rh Pozitif Müzik Yapım Sanayi ve Organizasyon Tic A.Ş.
Hayyar Sok. No:54 80060 Cihangir, İstanbul/Turkey
Tel: (0212) 292 97 71/72 Fax: (0212) 292 97 73
www.doublemoon.com.tr
e-mail: doublemoon@turk.net

EMI

Genel Dağıtım:
EMI-KENT Elektronik San. ve Tic. A.Ş.
I.M.C. 6.Blok No. 6302 34470 Unkapanı/İstanbul
Tel: (0212) 514 16 22 / 520 92 31
Fax: (0212) 519 10 66

olmadığı gibi, çağdaş jazz'cılarda gördüğümüz rüküşlükten de eser yok. Sade olduğu kadar zarif ve bir o kadar da ciddi ve entellektüel görünüşlü biri o.
En çok dikkatimi çeken şey elleri oldu. Bazen piyano çalmaya ara verip, şarkı söylemeye başlıyor, o zaman o elleri nereye koyacağını bilemiyor, kimi zaman arkasında kenetliyor, kimi zaman piyano üstünde ritm tutuyor, kimi zaman üstünde oturuyor. Uzun sözün kısası, piyano çalmadığı zamanlar elleriyle ne yapacağını bilmediği kesin!
Hiç bir açılış konuşması yapmadan girdiği konserinde arka arkaya "Modern Cool", "Companion" ve "Cafe Blue"dan parçalar ve daha evvelki albümlerinde bulunmayan, içlerinde Beatles cover'ları da yeralan jazz ve rock yorumları çaldı. Sonra, bunların Eylül'de piyasaya çıkarmayı düşündüğü yeni albümü "Nightclub"tan olduğunu öğrendim. O örneklere bakılırsa, bizi yine şiirsel yorumların yeraldığı enfes bir albüm bekliyor diyebilirim.
Konser esnasında son derece seyrek yaptığı konuşmalardan birinde yeni albümünden bahsetti ve "bilmem benim albümlerim hiç bu diyarlara uğruyor mu" gibi talihsiz bir soru sordu. Talihsiz, çünkü artık internetin kablosunu değdirmediği bir yer kalmış mıydı şu dünyada? Tabi ki konsedeki herkes albümlerini tanıyordu, Patricia Barber'dan parçalar isteyecek, hatta bir parçasının hangi albümden olduğunu söylerken, yanlış yapınca, onu düzeltecek kadar! Konsere beraber gittiğim ve psikolojiden anlayan bir arkadaşım Patricia Barber'ın mesafeli ve sinirli tavırlarına bakarak "çok nörotik birine benziyor" dedi "eğer, röportaj istemediğini söylemesine rağmen, konserden sonra hala yanına gidip konuşmayı deneyeceksen Allah yardımcın olsun. Senin yerinde olmak istemezdim."

Konser sonrası

Bu laflar şevkimi kırmadı değil, ama konser bitip de Patricia Barber'ı sahnede bir an yalnız başına toparlanırken görünce "işte fırsat bu fırsat" diye hemen Jazz Dergisi'ni -kendisi hakkında yazdığım sayfa açık olarak- eline tutuşturdum. O anda yüzü aydınlandı, gözleri sevinçle parladı. Kendimi tanıttım, Türkiye'de sevildiğini ve sandığının aksine albümlerinin satıldığını, olmayanlarının ise internetten rahatça temin edilebildiğini söyledim, şaşırarak sevindi, beklemeden sordum "Sizinle biraz konuşmak isterdim, mümkün mü, acaba?". Tabi, dedi, sevimli bir ifadeyle, "niye olmasın? Benimle kulise gelin." Gerisini biliyorsunuz. İşte size Patricia Barber'la yaptığım siber röportaj:

İstanbul Jazz Festivali kapsamında verdiğiniz konser, Türkiye'deki ilk konseriniz. Nasıl buldunuz? İzleyenleri, ortamı ve performansınızı?

Tüm deneyim harikaydı. İzleyiciler, isteğimize saygı gösterip, sigara içmediler. Ayrıca Festival personeli çok tatlı insanlardan oluşuyordu. Bir de konser verdiğimiz kulüp nefis bir yerdi.

Babylon'dan söz açılmışken, orası da sizin Chicago'da sürekli çaldığınız "Green Mill" gibi kendi halinde, abartısız bir gece kulübü. Bu tip bir yeri, Jazz Festivali'nde konser verilen diğer yerlere siz mi tercih ettiniz yoksa böyle mi denk düştü?

Aslında burayı, ajansım, menajerim ve Türkiye'deki ilişkilerimi yürüten kişi beraber seçti. Bu insanlar, beni dinlemeye geleceklerin sayısının mesela bir Pat Metheny konserindeki kadar kalabalık olmayacağını biliyorlardı. Dolayısıyla, onlar da diğer konser mekanlarına göre daha küçük bir yer olan Babylon'u seçmiş olmalılar. Bu seçimden de çok memnun kaldık. "Trio"m, en iyi yerde çaldığımızı düşünüyor. O gece Babylon'daki hava adeta sihirliydi. Biz büyük konser salonlarında ve açık havada daha büyük mekanlarda da çaldık. Ama, vokalli bir piyano trionun öyle samimi, farklı bir havası vardır ki en iyi bu tip kulüplere uyar.

İstanbul'a geldiğinizde Türk etnik müziğini biraz olsun keşfedebilecek zamanınız oldu mu?

Maalesef. Ama bunu yapmaya zamanım olsun çok isterdim. Türk müziğine bayılıyorum, özellikle o geleneksel flütünüzü çok seviyorum, sanıyorum adı "ney". Bu tarz bir müziğin çalındığı bir konsere çok gitmek isterdim.

Pop ve rock parçalarını yorumlamayı sevdiğinizi biliyoruz. Dünya müziği veya Türk müziği ile jazz'ı buluşturup, benzer deneylere girmeyi düşünür müydünüz?

Müzikal olarak çalışacağından emin olduğum zaman sanırım bunu deneyeceğim. Ama ille de böyle bir şey yapmış olmak için iki farklı müziği birbirine yapıştırıp ortaya çıkmam. Böyle bir postmodern aldatışa karşıyım.

Yaptığınız albümlerden sizce en çok hangisi Patricia Barber'ı temsil ediyor?

Modern Cool ve Eylül'de piyasaya çıkaracağım "Nightclub" isimli albümüm.

Nightclub'la ilgili bize neler söylemek istersiniz?

Bir trio'yla gerçekleştirilen sade ve samimi bir kayıt oldu bu. 20 yıl boyunca her gece kulüplerde çalmanın bir ürünüydü. Gece geç vakit, bir jazz kulübü atmosferinde çalmanın getirdiği özel bir tarz vardır. Çalarken farklı duygular içinde olursunuz hatta bu yerlerin kendine ait bir müziği olduğu bile söylenebilir. Bu albümde işte tüm bunları yakalamaya çalıştım.

Son albümünüz "Companion"da Hammond B-3 org çalıyorsunuz. Pek çoğumuz bu enstrümanı "Progressive Rock"çulardan tanırız. Progressive Rock müziğinin üstünüzde bir etkisi oldu mu?

Evet, oldu. Alternatif Rock'ı çok severim ve yeni çıkan kayıtları da yakından takip etmeye çalışırım.

Canınız şöyle güzel bir müzik dinlemek istese neyi seçersiniz?

Jazz, klasik, pop. Hep değişir aslında tercihlerim. Örneğin, Kronos Quartet'i çok beğenirim, kayıtları her zaman son derece enteresan yeniliklerle doludur. Bir diğer favorim Joni Mitchell'dır. Bana hiç bir zaman sıkıcı gelmeyen klasik bir çok kaydı vardır. Sonra nerdeyse tüm klasik jazz'cılar gelir tercih sıramda; Peggy Lee ve Sarah Vaughan gibi vokalistlerden tutun da, Stan Getz ve John Coltrane gibi virtüözlere kadar. Ama en fazla neyi dinliyorum derseniz: Mitsuko Uchido'nun çaldığı Mozart'ın Piyano Sonatları, mükemmel!

Yeni albüm ve projeleriniz için esin kaynaklarınız neler oluyor?

Öncelikle çok okurum. Böylece, ilgimi çeken değişik konular ve kompozisyonlar gün be gün hayatımın içine örülür adeta. Bir de tabi müzik. Çölde susuzluktan ölmek üzere olan biri nasıl su içerse, ben de müziği işte öyle dinliyorum. Bazı müzikler veya öyküler zaman içinde doygunluğa erişiyor, ben de onlara yeniden hayat vermeye çalışıyorum, bir müzik formunda.

Yeniden Türkiye'ye gelmek istediğinden bahsediyor, ben de ona son olarak niye Türkiye'de kimselerle röportaj yapmadığını soruyorum. Oysa onu Türkiye'de daha yakından tanımak isteyecek öyle çok hayranı var ki.

Doğru diyor. Ama turne beni çok yormuştu ve benim en önemli sorumluluğum beden ve kafa olarak kendimi konser verebilecek bir duruma getirmem, hazırlanmamdır. Günün birinde daha az yıpratıcı bir programım olduğunda seve seve röportaj yaparım.
Bu arada yardımların için sana çok teşekkür ederim.

Cevaplarını e-postadan alıp, klaviyeme döktüğümde, bu röportajın gerçekleşmesi konusundaki endişelerimin ne kadar yersiz olduğunu düşündüm. Patricia Barber, tanıdığım kadarıyla -ve artık sanırım hakkında yazdığım iki yazı ve Açık Radyo'da yaptığım programlardan sonra oldukça iyi tanıyor sayılabilirim- son derece güvenilir, işini ve insanları ciddiye alan biri. Sorularımı gönderdiğimin akşamı cevaplarını almıştım ve ister siber ister miber, sonunda onunla röportaj yapmayı becermiştim!

Gitar ve Bas Telleri

Jazz, Blues ve Rock için

İpeksi tuşe ve
çalma rahatlığı...
Olağanüstü tonalite ve
renklilik...
Tüm
büyük müzisyenlerce
tercih edilmekte.

Power Bass
Round Wound

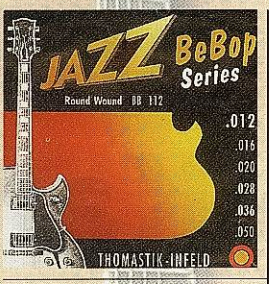

Jazz
Bebop Series
Round Wound

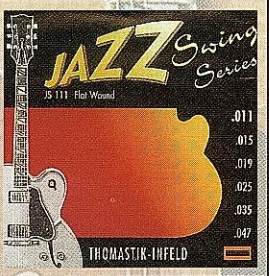

Jazz
Swing Series
Flat Wound

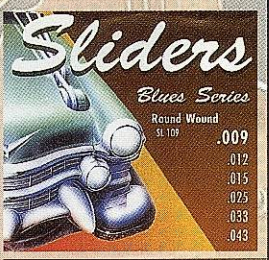

Sliders
Blues Series
Round Wound

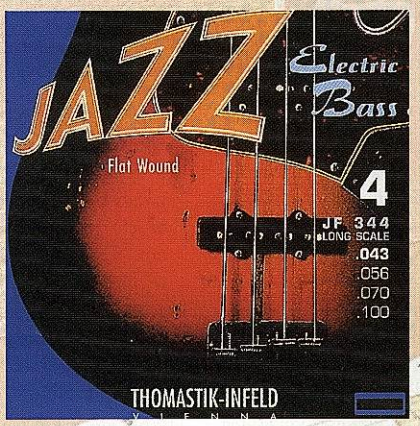

Jazz
Electric Bass
Flat Wound

Plectrum
Acoustic Series

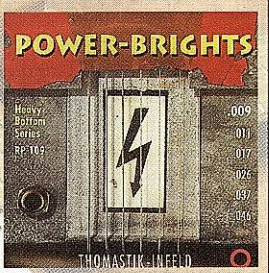

Power Brights
Heavy Bottom
Series

Techno Brights
Fusion Series

THOMASTIK-INFELD

Toptan Dağıtım : Kaya Sultan Sok. Cemal Bey Apt. 22/4 Kozyatağı İstanbul
Tel: (0216) 372 77 31 Faks: (0216) 416 94 45

İstanbul : Lale Plak, Galip Dede Cad. No:1 Tünel İstanbul
Tel-Faks: (0212) 293 77 39

Ankara : Mavi Müzik, Selanik Cad. 65/A Kızılay Ankara
Tel-Faks: (0312) 417 04 93

İzmir : Deta Tüketim Malları, Cumhuriyet Bulvarı 143/B Alsancak İzmir
Tel: (0232) 464 45 66 Faks: (0232) 464 45 67

RÖP:

Aşkın Arsunan ve Ethno Karma Project

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

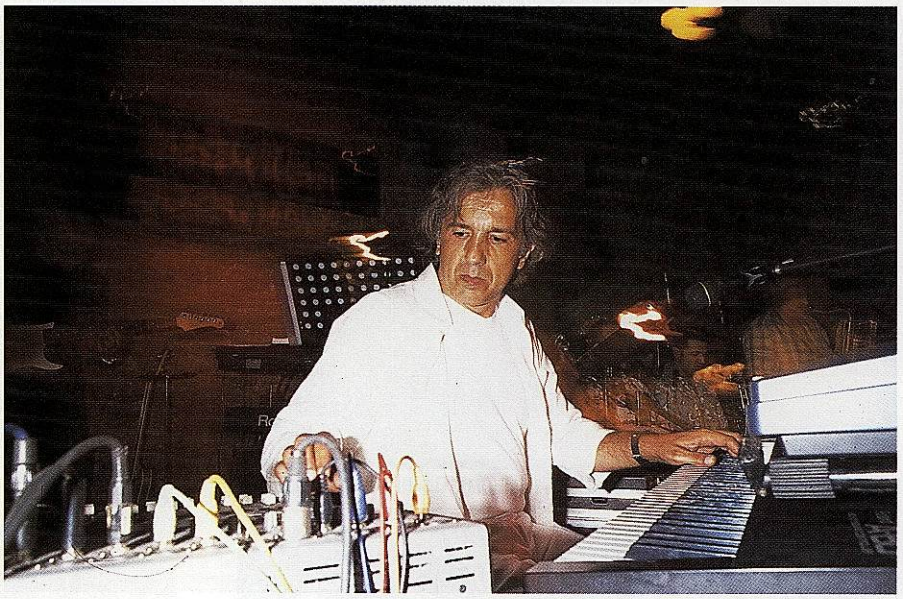

Bazen insan ağaçlara bakarken ormanı göremez derler. Bu söz detaylara bakarken bütünü gözden kaçıran insanlar için söylenir. Ama bir gün benim için bunun tersi de oldu. Ormana bakarken ağaçları göremediğimi farkettim.

İstanbul Jazz Festivali için bastırılmış olan küçük bir broşürde şöyle yazıyordu:

"*Aşkın Arsunan son zamanlarda jazz sahnemizde adından sıkça söz edilen bir piyanist/besteci. Ethno-Karma Project'in müziği, modern jazz ile doğunun etnik ögelerinin ustaca harmanlanmış çoşkulu bir sentezi.*"

Sonra Aşkın ile beraber çalan müzisyenlerden bahsedilmiş. Biletler 8 Milyon lira ama indirimli tarife de var. Küçücük bir fotoğraf, 9 gülümseyen müzisyen, sevgili kardeşim Şenova Ülker, Aşkın'ın arkasından trompetini havaya kaldırmış. Yabancı bir göz baksa hangisinin bu projenin yaratıcısı olduğunu bile farketmez.

Cümleyi tekrar okudum. Adından sıkça söz edilen piyanist besteci, coşkulu sentez falan filan. Peki ne dersiniz, bu coşkulu sentez durup duruken gökten mi indi ?

"*Günün birinde jazz müziğinde bir milyon dolar yapmak isterseniz önce iki milyon dolarla başlamanız gerekir.*"

Aşkın Arsunan ile konuşmamız bana söylediği bu cümle ile başladı. Üstelik

içinde bulunduğumuz ev de insana böyle bir başlangıç yapmış olduğu havasını veriyordu ama konuşmamız bittiğinde farklı düşünecektim.

"*46 yaşındayım. 1972'de Türkiye'den ayrıldım ve yeni döndüm. Uzun yıllar yurt dışında bulundum. Tüm ailem müzisyen. Dayım ve amcam saksofoncu. Babam trompet, piyano ve kontrabas çalıyor. Ablam Amerika'da oturuyor, o da piyano öğretmeni. Ağabeyim trombonçu. Ailemde herkes müzikle ilgili.*

Çocukluğumuzda evimizde çok ilginç bir kültür sentezi vardı. Babam jazz çalardı. Ablam klasik müzik ile ilgilenirdi. Ağabeyim rock and roll'cuydu, annem ise Türk Klasik Sanat Müziği ile ilgilenirdi. Ben herkesin aynı anda prova yaptığı böyle bir evde büyüdüm. Ben de 5 yaşımdan itibaren hep birşeyler çalardım. Piyano öğrenimine evde başladım. Ankara Devlet Konservatuarı'nda okudum ama bitirmeden ayrıldım. Erol Erdinç dönem arkadaşımdı.

Sonra yurtdışında gidecek okul aradım. Bir yandan da piyasada çalışmaya başlamıştım. İlhan Feyman Kulüp'te çalıştım. Zamanla günde üç ayrı yerde çalışmaya başladım. Gündüzleri matinelerde, geceleri düğün salonlarında çalışıyordum ve gece yarısından sonra da pavyonlarda çalışarak günü bitirirdim."

Ama birgün gelmiş ve Aşkın yurt dışına gitmiş. Bu yıllarda birbirinden ilginç deneyimleri olmuş. Almanya'da müzik öğrenimi göreceği bir konservatuar arayışı, Turhan Eteke Orkestrasına katılışı, İsveç'e yerleşişi, burada Flamingo adlı bir grupla çalışması ve onlarla beraber altın plak alışı, hepsini dün yaşanmışcasına heyecanlı bir şekilde anlattı. Ama bana göre en önemli şey onun çalıştığı süreler boyunca her zaman müzik öğrenimine büyük bir ciddiyetle devam etmesi ve bundan gurur duyması:

"*İsveç'in önemli bir müzik okulu olan Semus'a devam ettim ve ileri piyano dersleri aldım. Hocam Carl Axel Hall hem klasik hem de jazz müziği konusunda iyi bir müzisyendi. Dünya şekeri bir insandı. Bir sene öğrencisi oldum. Klasik piyanoyu ve Debussy'i o bana sevdirdi.*"

Aşkın'ın hayatının bundan sonraki bölümünde kendi kurmuş olduğu jazz fusion grubu Illusion, İsveçli şarkıcı Lil Babs'a ve Birleşmiş Milletler kültür büyükelçisi Aria Sayoma'ya eşlik ettiği konserler var.

Ama birgün aldığı bir davet yaşamını değiştiriverir.

"*Birgün rahmetli Erol Pekcan beni aradı ve Türkiye'de bir jazz kulübünde çalmamı istedi. Ben 15 yıldan beri Türkiye'den uzakdım. Arada sırada tatil için geliyordum ama kesin dönüş yapmamıştım. Telefonu kapattıktan sonra içimde Türkiye'nin çanlarını duymaya başladım. Geldim ve Yeniköy Bilsak'da çalmaya başladım. Bu arada kendim de bir orkestra kurdum ve jazz çalmaya başladık. Levent Yüksel, Sertap Erener, Fatih Erkoç. Bu şekilde 1990'lara geldik. TRT müzikleri, TV Show'lar, Sezen Aksu ve daha bir yığın pop müzisyeni ile birlikte çalıştım.*"

Ama Aşkın için yurtdışı yaşantı henüz bitmemiştir. Arada bir müzik çalışmaları için Amerika'ya da gidip gelmektedir. Sonunda temelli olarak oraya yerleşmeye karar verir ve 1991'de bunu gerçekleştirir. Amerika'da da onu yoğun bir müzik yaşamı beklemektedir. Film müzikleri, dökümanterler, kayıt stüdyoları, gece kulüpleri derken bu sefer de başka bir ünlü şarkıcı olan Patty Austin ile yolları kesişir.

Beraberce güzel çalışmalar gerçekleştiriler ama gün gelir bir kere daha doğduğu yere dönecektir.

"*Türkiye'ye 1996'da döndüm. Rahmetli Onno Tunç ile ortaklık yaptım. Bazı prodüksiyonlar yaptım. Zuhal Olcay ile yapmış olduğumuz çalışmayı çok beğenirim.*

Sezen Aksu ile çalıştım. Manhattan'ın telefon böl-

ge kodu olan 0212 adlı bir müzik grubu kurdum. Şenova Ülker, Levent Altındağ, Aycan Teztel, Volkan Öktem. Backstage'de çalıştık. Grafiğimiz yavaş yavaş yükseldi. Önce jazz ile açıyor ve standartlar çalıyorduk, sonra Latin, fusion'a geçiyorduk."

Ben Aşkın'ı işte bu çalışmalar sırasında tanımıştım. 0212 gerçekten çok iyi bir gruptu ama çalıştıkları kulüp ile anlaşamadılar ve dağıldılar. Ama Aşkın için bu yeni arayışların bir başlangıcı oldu. Bu noktada bana ülkemiz hakkındaki düşüncelerini anlattı:

"Uzun yıllar ayrı kaldığım Türkiye'yi çok özlemiştim. Yurtdışında yaşamak ne olursa olsun çok zor. O ülkenin dilini çok iyi konuşsanız bile insanlar farklı, kültürleri farklı. Ben yurtdışında her zaman yaşadığım ülkenin A Takımı müzisyenleri ile çalıştım. Bu insanlardan çok önemli bir şey öğrendim, paylaşmayı.

Bana göre insan başkaları ile paylaşmak ve onlara haz verebilmek için müzik yapmalı. Paylaşmadan müzik olmuyor."

Bana göre bugün Türk Pop müziği denilen müziklerden zehirlenmiş genç bir nesil var. Doktor önce onlara bir sakinleştirici vermeli ki rahatlasınlar. Sonra gerçek müziği dinlemeye başlasınlar.

Türkiye'de jazz müziği dinletebilmek için yanına bir rahatlatıcı koymak lazım. Kültür olarak jazz müziğine uygun bir "background"umuz yok. Biz tek sesli müzikle yetişmiş bir milletiz. İnsanlar ile buluşabileceğiniz bir platform lazım."

İşte bu platformda buluşma kavramı Aşkın Arsunan'ın yeni projesinin temelini oluşturuyor.

"1998' de sadece ticari müzik yapan kişiliğimden sıyrılarak derin bir öz eleştiri yapmaya başladım. 25 yıl kadar gerilere gittim, o zamandan beri neler yaptığımı tarttım ve sonra müziğe yeni bir bakış açısı ile dönmeye karar verdim. Tekrar piyano çalışmaya başladım.

Ama bir de yaşamın varolma çizgisi var. Ailenizi geçindirmeniz gerekiyor ve bunun için de para kazanmanız lazım.

Müzik ve var olma çizgisinin doğru bir şekilde dengeleneceği bir proje düşünmüştüm.

Bu arada yıllardır beraber olduğum arkadaşlarım **Levent Altındağ** *ve* **Aycan Teztel'***in desteği ve ısrarı ile tüm düşüncelerimi harmanlayan Etno Karma projesini hazırlamaya başladım.*

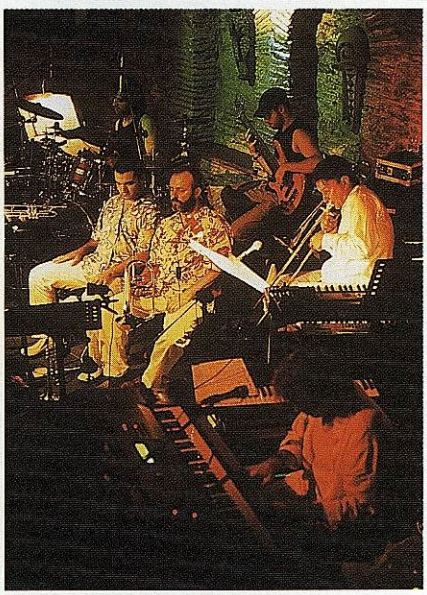

İstanbul Jazz festivali yöneticisi **Görgün Taner** *ile buluşup projemi açtım, o da enteresan buldu ve festival sırasında bir konser verdik.*

Sahnede 10 kişi oluyoruz. Levent Altındağ tenor ve soprano saksofon ve Aycan Teztel tuşlu çalgılar ve trombon çalıyorlar. **Şenova Ülker** *ve* **Halil İbrahim** *onlara trompetleri ile katılıyorlar.* **Eylem Pelit** *bas,* **Sıtkı Sırtanadolu** *ise gitarda bize katılıyorlar. Bir de etnik enstrümanlarımız var. Bunlardan ilki* **Ertan Tetik'***in duduk'u.* **Mehmet Akatay, Hamdi Akatay** *ve* **Cengiz Ercümer** *etnik perküsyon grubunu oluşturuyorlar.*

Kavramımız "Doğu Jazz"ı yapabilmek. Bakın Kuzey Avrupa ülkelerinde "Nordik Jazz" diye kabul edilen bir jazz var. "Amerikan Jazz"ı da var, peki o zaman niye İstanbul gibi doğu ile batının buluştuğu bir yerde Doğu Jazz'ı diye bir şey olmasın ki. Tabi bu çok zor bir iş. Aslında biz şanslıyız. Türkiye'de yaşayan insanlar olarak hem doğuyu hem de batıyı hissedebiliyoruz. İkisi de içimize işlemiş. Ama bu şans aynı zamanda işimizi zorlaştırıyor çünkü bu ikisi arasında bir denge oluşturmak çok zor. İlkönce enteresan bir tad yaratacaksın, sonra da hem doğu kültürünün, hem de batı kültürünün insanı bu tadı aynı keyiflele yiyebilecek. Ayrıca böyle bir sentezde ne doğu, ne de batı birbirinden birşeyler çalmış olmayacak.

Ben Avrupa'da ve Amerika'da insanları nasıl mutlu edebileceğimi biliyorum ama Türkiye'de bunu başarabilmek çok zor. Başka ülkelerde müzikte üç boyut varsa burada 9 boyut var.

Bir kere Türkiye'de herşeye rağmen uluslararası bir jazz kültürü var, başlangıç noktası bu. Sonra bunun üzerine Anadolu'da asırlardır birikmiş olan derin doğu kültürünü katacaksın. Ortaya çıkan tüm boyutları hiç birini ayırmadan aynı özenle besleyeceksin, yoksa hemen ölürler. Böyle bir yaklaşım tabiki ilk defa denenmiş olmuyor biliyorum. Ama şimdiye kadar yapılmış olan deneylerden de iyi netice alındığını düşünmüyorum."

İşte bu noktada tüm jazz müzisyenlerine sorulan ama onların yanıtlamayı asla sevmedikleri soruya sıra geliyor. Peki jazz nedir? Aşkın da bu konuda bir istisna değil. Uzun uzun düşündükten sonra bana düşüncelerini aktardı:

"Jazz şey be ağabey, kalbinin içi, yaşadığın herşey, sevinç, zulüm, etrafımızda olan tüm şeyler, tüm bunların ifadesi, anlatımı, bir dil, kelime kullanılmayan bir dil ve herşeyden önemlisi jazz özgürlüktür...

Ethno Karma Band siz bu satırları okuduğunuzda büyük bir ihtimalle stüdyo kayıtlarını bitirmiş ve albüm çalışmalarına başlamış olacak.

Aşkın Arsunan'ın Ethno Karma Band'ın dışında da ilginç çalışmaları var. Amerika'da başlamış olduğu senfonik müzik çalışmalarına Türkiye'de devam etmek istiyor.

Bir başka projesi de bazı jazz standartlarını kendi hissettiği şekilde yeniden düzenleyerek çalmak. Bu bir trio çalışması olacak ve seslendirilecek parçalar arasında 'Take Five', 'Autumn Leaves' ve 'Bridge Over Troubled Water da var.

Aşkın kendi çalışmalarının temel anlayışını da şu sözlerle ifade ediyor:

"Kimseye benzememeye, kopya çekmemeye çalışıyorum. 24 saat müzik ile yaşıyorum.

Benim için hayattaki her ses bir müziktir. Aslında doğada herşey var. Yazdığımız müzikler de doğada var ve biz doğada zaten var olanı yeniden yazıyoruz. Bir 46 yıl yaşayabilir miyim bilmiyorum, artık zamanımız azalıyor, insanlara daha hızlı erişmek istiyorum. Bu yüzden daha avantgarde olabileceğim halde olmadım.

Yaşam felsefem herkese çok saygı, herkese çok sevgi olarak ifade edilebilir.

Ancak şunun da farkındayım. Türk müzisyenlerinin birbirleri ile sıkıntıları var. Her biri çok özel ve duygulu kişiler, ama herkes çok sıkıntılı. Ben bu konuda bazı olumlu şeyler yapılabileceğine inanıyorum. İnsanlar arasında kurulması gereken daha bir çok köprü var. İnsanları ortak projeler çevresinde toplamaya çalışıyorum.

İleride iyi müzik yapan bir müzisyen, iyi bir arkadaş, ve dostluğu iyi paylaşan bir insan olarak hatırlanmak isterim."

İstanbul Jazz Festivali için bastırılmış olan küçük broşürün bir kopyasını Aşkın Arsunan'ın evinin zemin katındaki stüdyosunda da gördüm ve tekrar okudum:

"Aşkın Arsunan son zamanlarda jazz sahnemizde adından sıkça söz edilen bir piyanist/besteci. Ethno-Karma Project'in müziği, modern jazz ile doğunun etnik ögelerinin ustaca harmanlanmış çoşkulu bir sentezi."

Demek ki coşkulu sentez gökten inmemişti. Konuşmamız bittiğinde biraz da olsa artık ormanın içerisinden ağaçları ayırabildiğimi farkediyordum. Sıra benim iki milyon dolar bulmama kaldı.

Oğuz Büyükberber:

'Hep kendi müziğimi çalmak istedim'

Raife Polat

Oğuz Büyükberber genç kuşak jazz müzisyenlerinden. Müzikle ilişkisi kendiliğinden başlamış ve bugünlere kadar olgunlaşarak gelmiş. Jazz dünyası onu farklı projeleriyle tanıyor. Şu sıralar en çok zamanını alan projesi Velvele. Ufukta görünmeye başlayan ise Duo'lar... Bir de alto saksofona merak salmış bugünlerde. İşte biz de bu yeni oluşumlar hakkında konuştuk Oğuz Büyükberber'le...

Jazz Türkiye'de birkaç yıldır göreceli olarak gündemde. Ama sizin bundan çok daha öncesinde jazz'a meyliniz var. Müzikle tanışıklığınız ve jazz'a geçiş süreciniz nasıl oldu?

Müzikle çok doğal bir ilişkim vardı. Hep derler, çok küçük yaşlardan beri diye ama doğal olarak öyle oluyor. Ortada hiçbir şey yokken, 30 yaşında hadi ben müzikle uğraşayım diye olmuyor. Sadece müzikle de değil, görsel sanatlara da ilgim vardı, hala da var. Hatta o zamanlar resme olan ilgim müziğin önündeydi. O zamanlardan kastım liseye kadar, hatta liseyi de kapsayan bir dönem. Zamanla eşitlendi ve müzik öne geçti. Ben tuşlu çalgılar çalıyordum, synthesizer falan. Ve rock çalıyordum, John Lord, Keith Emerson dinliyordum. Rock'n'roll'dan senfonik rock'a gelen çizgiyi düşünecek olursanız, aslında rock-'n'roll temelinde blues'la çok yakın. Senfonik rock'a doğru giderken de, progresive jazz'la biraz ilişki kurabilirsiniz. Avrupa jazz'ıyla falan belki. Dolayısıyla hem bir taraftan progresive rock'a kayıp hem de işin içindeki blues'u biraz daha yakından hissetmemeye başlayınca, eşelemek ihtiyacı doğuruyor. Paldır küldür progresive rock'tan New Orleans'a geliyorsunuz. Normalde jazz rock'dan yavaş yavaş geçilir. Benimkisi direk 1920'lere inmek oldu. Bunda biraz klaviyeden akustik piyanoya geçme isteğimin de etkisi oldu. Yine rock yapmak istiyordum ama piyanoyla yapayım dedim. Çocukluktan klasik müzik de paralel gidiyor, hiçbir zaman sadece rock dinlemedim ben. Klasik müzikte de beni en çok çeken tını hep nefeslilerdi. Bir keman değildi mesela, nefeslilerin içinde de fagot ya da flüttü ilgimi çeken. Kendimi de birden bire 1920'lerin New Orleans'ında bulunca, orada kullanılan klarinete aşık oldum. Zaten kökeninde çok özgür bir müzik ve klarinet o özgürlüğün en uç örneği. Çünkü trompet melodiyi çalar,

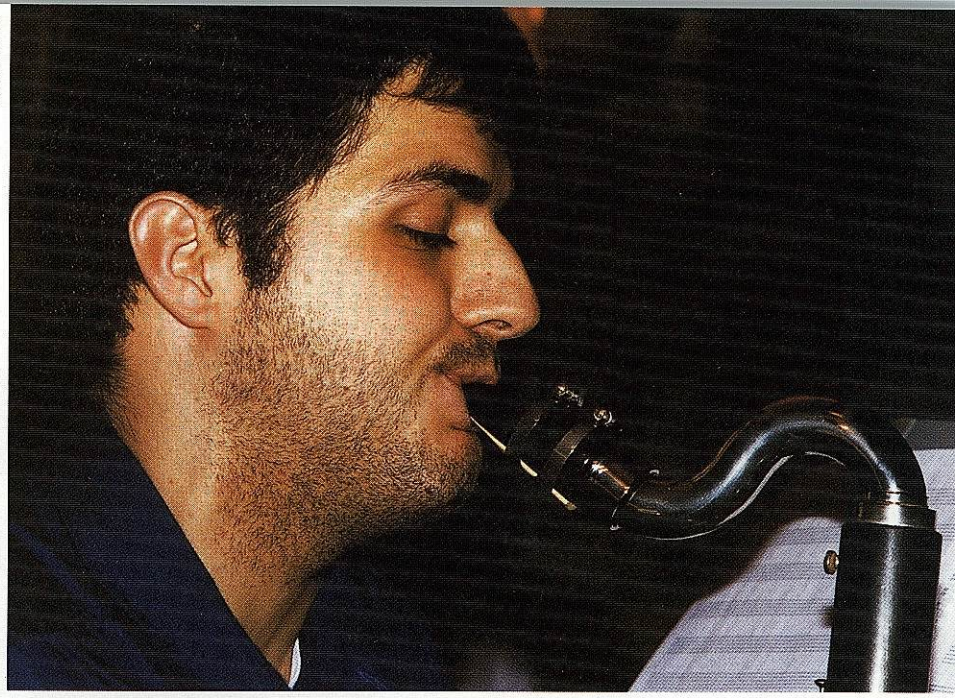
Zuhal Focan

bakır nefesliler alt yapıyı oluşturur. Klarinet de nakış gibi işler. Bu acayip çekici geldi bana. Komik şeyler de var tabii. Piyanonun çok sabit olması, hiçbir yere taşınamaması da etkileyici faktörler. İşte ben de bir gün karar verdim ve klarinet aldım. Nefesli çalgı nasıl çalınıra bir yatkınlığım vardı ve klarineti de kendi başıma buralara kadar getirdim.

Yaptığınız müzik yenilikçi, farklı akımlara açık. Üretimleriniz de çok yönlü, Türkiye'de üretilen jazz'ın biraz daha dışında. Müzik yaparken nelerden etkileniyorsunuz?

Daha rock dinleyip, rock çalarken de kendi müziğimi yapmak istiyordum ben. Bazı lise grupları vardır, bizim 'tıpkı yorum' dediğimiz şeyi yaparlar. Adamın solosunu birebir çalarlar. Hatta bu belirli bir kült içinde büyük bir erdem kabul edilir. Bende yarı amatörken bile hiç olmayan bir şeydi bu. Hep kendi müziğimi çalmak istedim. Tamamen müzikle olan ilişkimden, müziği algılayış biçimimden kaynaklanıyor. Müzik, hayat, ben üçgeninde müziğin bana sağlamasını istediğim şey bu. Kendiliğinden gelişen bir şey. Klasik müzik icracılarına çok saygım var. Yüzlerce önce yazılmış olan eserleri bugün duymamızı sağlıyorlar herşeyden önce. Yazılanı çalmak var, çalmak var. Bu ayrı bir sanat. Tıpkı yorum çalmak da kendi içinde ayrı bir yol. Ama ben onu seçmedim hiçbir zaman. Jazz'la ne ilgisi var diyeceksiniz? Mesela mainstream çalmak, adamın solosunu birebir çalmasanız da, tamamen o stil içinde kalarak bir anlamda tıpkı yorum yapılıyor. Bunu dinlemeyi, hatta yapanlarla birlikte çalmayı seviyorum. Ama onlarla birlikte çalarken bile, o stil içinde yine kendi istediğim şeyi çalmak istiyorum. Dikkat edilmesi gereken hususlar var muhakkak, tutup da oradaki bütün form ve geleneği yok etmek doğru olmaz. Ama özellikle kendi müziğimi kurgularken, çok farklı türlerin beni etkilediğini düşünüyorum.

Bir ara Yunanlı müzisyenlerle ortak çalışma içindeydim. Hatta kendi bestelerimin de içinde yer aldığı üç CD yayınlandı yurt dışında. Bunlardan sadece bir tanesi, Yunanistan'da 1996 yılında çıkıp yılın albümü seçilen albüm, Ada Müzik tarafından hakları satın alınarak geçen yıl basıldı. Mesela oradaki grup formasyonu çok alakasız. Bakacak olursanız, Oğuz Lodos'ta çalıyor, AZ diye bir projesi var, Velvele diye bambaşka bir projesi var, Önder Focan'la, Acid Trippen, Ayşe Tütüncü, Craig Harris'le çalıyor falan. Bu bahsettiğim projede ise, her biri kendi alanlarında gerçekten en üst düzeyde olan Türk Sanat Müziği -Sanat Müziği yanlış bir kullanım aslında, Osmanlı müziği daha doğru- ustalarıyla çaldım. Hasan Esen, Vahit Anadolu, Arif Erdemir gibi. Ben de onlarla birlikte bas klarinet çaldım ve çalınan eserler 16. yüzyıl Bizans müzikleri.

Besteleriniz de o tarzda mı?

Öyle demek o döneme ve tarza haksızlık olur, ama o atmosferde doğmuş, o kültürden etkilenmiş besteler.

Ne kadar süreyi kapsayan bir çalışmaydı bu?

1995'ten 1999 başına kadar. Ve bu ekiple Türkiye'de sadece bir konser verebildik, AKM'de. Ama Yunanistan'da belki yirmi konser verdik. Çünkü grubun prodüktörü Yunanlıydı.

Üretken birisiniz ve farklı projelerde yer alıyorsunuz sürekli. Fakat bunların kayıtları çok az. Bu piyasanın getirdiği bir sonuç mu, sizin tercihiniz mi?

Piyasanın getirdiği bir şey tabii. Mesela Velvele'nin ilk konseri gerçekleştiğinde, albüm piyasaya çıkmayı bekliyordu, hala da bekliyor. Velvele albümünün kaydı 1999 yılı bitmeden tamamlanmıştı. Benim hedefim, konserlerin albüm çıkışından hemen önce olmasıydı ama olmadı. Konser ekibinin dışında (Demirhan Baylan, Volkan Öktem ve Büyükberber) albümde çok fazla müzisyen var. Ama maalesef Demirhan bir zaman uyumsuzluğu nedeniyle kayıtlarda yok. Çağlayan Yıldız, Volkan Öktem, Yahya Dai, Sibel Köse, Tolga Tüzün, Alper Maral, Ümit Onartan, Mike Wilkens ve Alpay Dinletir kayıtlarda yer aldılar. On kişilik bir canlı performans, prova, maddi olarak doyuruculuk, insanların hepsinin aynı zamanda bir arada bulunamaması gibi zorluklar nedeniyle mümkün olamıyor. Ama Velvele en başından beri sahnede bu şekilde olacağını bildiğim ve kurguladığım bir şeydi. Albümde bu kadar sayıda müzisyen olmasına ve her birinin canlı yani akustik enstrümanlar çalmış olmasına rağmen, hatırı sayılır bir oranda elektronik destek var. Benim bir kısmını evde, bir kısmını stüdyoda hazırladığım bayağı malzeme var. Bunu sahnede minimum müzisyen ve her birinin versatile'liği ile çözeceğimi düşünmüştüm. Mesela Volkan bence sadece bir davulcu değil. Biz müzisyenler arasında bir sürü davulcu şakası yapılır ve davulcular pek müzisyen sayılmaz. Ama bence Volkan bir müzisyen. Aynı şekilde Volkan'ın uygun olmadığı zamanlarda Velvele'de yer alan Engin Gürkey'de öyle. Demirhan'ın yükü ise zaten hepimizden ağır bu projede. Çünkü Demirhan Berklee'de Sound Engeenering, ses mühendisliği okudu. Ve böyle bir projede hem bas hem gitar hem ses mühendisliğini üstlenerek büyük bir yük alıyor bizim üzerimizden. Şu ana kadar yedi sekiz konser verdik ve bunların hepsini oldukça iyi kalitede kaydettik. Ve stüdyo albümünün yanı sıra bir de konser albümü çıkarabilecek durumdayız. İnşallah olur.

Biraz da yeni projelerden söz edelim?

Velvele'nin dışında şu anda üzerinde çalıştığım Oğuz Büyükberber'li Duo'lar var.

Evet, Darphane'de verdiğiniz ilk konseri dinleme şansım oldu.

Bu aslında uzun zamandır gerçekleştirmeyi düşündüğüm bir proje. Artık inat ettim. Neredeyse iki elin parmakları kadar müzisyen var. Bunların kimilerinin kafası uyuyor, kimilerinin uymuyor. Projeler de hep ikili, üçlü, beşli. Tamam burada da duo'lar söz konusu ama..

Ama duo'lar sonunda çoğaldı...

Evet, çoğaldık. Mümkün olduğu kadar fazla renkte müzisyeni bir sahnede toplayabilmek istedim. O konserdeki tek ortak nokta belki, hepsinde benim olmam. Tabi ki ortak bir anlayışta toplanmasalar orda olamazlardı ama her biri şahsına münhasır kişiler (Sami Altındağ, Ayşe Tütüncü, Yahya Dai, Selen Gülün ve Mike Wilkens'den söz ediyor). Bu da bana çok büyük keyif veriyor.

Başka söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Ne söylemek isterim acaba?

Ben jazz'a nasıl bakıyorsunuz gibi klişe sorular sormak istemiyorum artık. Çünkü burada bir şekilde yuvarlanıp gidiyor jazz.

Jazz bir şekilde yuvarlak bir sözcük oldu zaten bütün dünyada. Bir tarafım bundan yargı ile söz etmek isterken, diğer tarafım herşey olacağına varır diyor. Burada şunu da söylemek istiyorum. İstanbul Jazz Festivali'nin -tırnak içinde- programına baktığınız zaman gerçekten ne yapacağınızı bilemiyorsunuz. Hiç olmazsa eskiden adı İstanbul Festivali olan bir şey vardı. Ama bir şeyin adını çok keskin şekilde koyduğunuz zaman 'Jazz Festivali' gibi, o zaman çok daha dikkatli olmanız lazım. Jazz diye bir şey yoksa, Müzik Festivali olsun, Muammer Ketencoğlu da çıksın, Erkan Oğur da çıksın. Geçen sene Khaled çıktı! Neyse...

Ne söylemek istersiniz sorusunun cevabı aslında, 'keşke daha fazla çalabilsek.' Bir araya gelemiyoruz. Bir çoğumuz pop müzik icra ederek faturalarımızı ödüyoruz. Bir tarafta jazz tutkunlarından bahsediliyor, bir tarafta jazz dinlemek için metresi beş bin dolar olan Hi Fi kablolarından söz ediliyor, bir tarafta da jazz müzisyenlerinin bırakın para kazanmayı keyiflerince çalabilecekleri mekan yok.

RÖP.

Kent Mete;

zor bir başak burcu

Zuhal Focan

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Gelin bir test yapalım. Lütfen doğru yanıtı işaretleyin:

Aşağıdaki kelimeler arasındaki ortak bağ nedir?
'N.Y.Z', 'A.B's Dream, Bıyıksız Kedi, Virgo, Jerusalem

a) Hiç bir şey / b) Müzik / c) Piyanist / d) Çellist / e) Özgün çalışma.

Doğru yanıtı bulabildiniz mi? Size bir sır vermek istiyorum, tüm seçenekler doğru sayılabilir, bu tamamen Kent Mete'ye nasıl baktığınıza bağlı. Gelin, sizlere nedenlerini anlatayım: Kent Mete'yi tanırmısınız? Ben onu önce İstanbul Senfoni Orkestrası'nın sessiz ve sakin çellistlerinden biri olarak haftasonu konserlerinde görürdüm. Sonra birgün arkadaşım Bozkurt Cendey'in çok sevgi ve hayranlık ile bahsettiği piyano hocasının o olduğunu öğrenerek şaşırdım. Kent hem klasik, hem de jazz müziği kulvarlarında koşan özel bir sanatçıydı. Bestelerini dinledikçe daha da çok şaşırdım. Her beste yapan müzisyen gibi onun da hayalinde yapmayı planladığı bir albüm vardı. Vardı diyorum çünkü kendisi ile konuştuğum gün o albümün somut olarak değilse bile soyut olarak onun gönlünde yaratılmış olduğunu gördüm.

"Türk jazz müzisyenlerinin özgün eserlerinden oluşan bir konser vermeyi planlıyorum. 26 Eylül günü Borusan Kültür Merkezinin katkıları ile İtalyan Kültür Merkezinde çalacağız. Daha sonra bu konserde çalacağımız parçaları bir albüm haline getirmeyi planlıyoruz. Her müzisyen gibi ben de bir albüm yapmayı hayal ediyorum. Ama benim seçtiğim parçalar klasik Amerikan jazz standartları değil. 50 yıllık parçaları icra etmektense kendi memleketimdeki çok değerli müzisyenlerin yapıtlarını değişik bir tını ile icra etmek istedim.

Müziklerini seçtiğim tüm bestecilere teşekkür ederim. Hepsi çok değer verdiğim insanlar. Bana şeref verdiler. Onların yapıtlarını seçmemin bir sebebi de klasik Amerikan standartlarına benzememeleri.

Standartların belli kalıpları var, çoğu birbirine benziyor. Bundan kaçınıyorum. Ben değişik tınılar arıyorum, doğaçlamaya geniş ufuklar açacak soluklu parçaların peşindeyim."

Kent'e kontrabasta Yaz Baltacıgil eşlik edecek. Türkiye'de daha evvel hiç denenmemiş bir formatta çalacaklar. Kent de Yaz da davuldan hoşlanmıyorlar ve davul olmadan daha homojen bir tını yakalayacaklarını düşünüyorlar. Ama CD yapılırsa davul dışı, belki perküsyon kullanmayı planlıyorlar.

Kent'in parçalarını çalmayı planladığı tüm müzisyenler yakından tanınmış isimler.

İlk parça Emin Fındıkoğlu'nun bir bestesi olan 'N.Y.Z'. Bu üç harf aslında bir isim olan Niyazi'nin kısaltılmış hali. Sanırım Emin Hoca esprili dünya görüşünü yansıtan bir seçim yapmış.

Sırada Emin Hoca'nın çevresinden bir başka tanınmış müzisyen var. Kent aynı zamanda Türkiye'de en çok beğendiği jazz müzisyenlerinden biri olarak tanımladığı İmer Demirer'den de üç parça seçmiş. 'Ballade for Ayşe', 'Monday Morning' ve 'İmer'in Valsi'. Bilmeyenler için söylemekte yarar var. 'Ballade For Ayşe' İmer'in çok sevdiği eşi Ayşe Gencer için yapılmış bir aşk şarkısı. Diğerlerinin temasını sanırım konserde öğrenebileceğiz.

Bana göre eğer bir Türk jazz standardı varsa o da sevgili dostum Önder Focan'ın çok sevilen parçası olan 'Erken'dir. Kent de bu parçayı uluslararası platformda en tanınmış Türk jazz bestesi olduğunu düşündüğü için seçmiş. 'AB's Dream' Önder'in geçen yıl gencecik yaşında kaybettiğimiz Ajlan Büyükburç'un anısına yapmış olduğu bir beste.

Albümde iki parça daha yer alıyor. Bunlardan birisinin bestesi tanınmış orkestra şefi Erol Erdinç'e ait, ve ilginç bir ismi var, 'Bıyıksız Kedi'. Diğeri ise Elvan Aracı'nın bestesi 'Night Flower.

Albüm burada bitmiyor. Sırada Kent'in kendi besteleri var. Bunlardan ilki 'Virgo', Türkçede Başak anlamına geliyor, ve Kent'in doğduğu burç da başak. Bu burcun insanları detayların üzerinde çok hassasiyet ile dururlar, hesap kitap işlerini çok iyi takip ederler. İnşallah bu albümde de öyle olur ve ortaya güzel bir şey çıkar. 'Merve' Kent'in ablasının sevimli kızı için yapılmış bir parça, bir dayının yeğeni için hissettiği güzel şeyleri ifade ediyor. Albümde yer alan bir başka bestesi için Kent henüz bir isim düşünmemiş, siz bu dergiyi okuduğunuzda sanırım o da tamamlanmış olur.

Son parça dünyanın en ilginç şehirlerinden biri olan Küdüs için yazılmış. İngilizce yazılışı ile albümde yer alan bu parçanın ismi de'Jerusalem'. Kent'in ifadesi ile 'makamsal' bir müzik, hiç gidilmemiş bir kent için sadece hayal edilerek yaratılmış bir parça. Benim önsezim doğru çıkarsa tüm albümün en güzel parçası bu olacak, çünkü hiç bir gerçek şey insanın hayallerindeki şeyler kadar güzel olamaz.

Ama Kent için hayallerin bittiği ve gerçekler ile karşı karşıya kaldığı bir nokta var:

"Konser projemi kalıcı hale getirmeliyim. Ön-

ceden bir sponsor bulmak bana çok zor geliyor. Zaten bu finansman eksikliği Türkiye'de jazz müziğinin gelişimini engelliyor."

Ona müzikte varmış olduğu noktayı sorduğumda çok ilgimi çeken bir yanıt veriyor:

"Hala çok eksiğim var. Çok çalışmalıyım, vaktim yetmiyor. Elimde olsa günü 24 saatten 30 saate çıkartırdım.

Jazz benim için spontane bir olay. Önümde bir melodi var, onu çalarken ne hissediyorsan onu çalıyorsun. Beyninden o an geçeni parmakların uygulayabilmeli. Bunun için de iyi bir enstrüman hakimiyeti dolayısı ile de çok sıkı çalışma gerekiyor.

Jazz müziği klasik müzikten farklı. Bir Beethoven sonatını nasıl yazıldıysa o şekilde çalmak gerekir. İstediğin şekilde çalamazsın. Ama bir jazz standardını sonsuz şekillerde yorumlayabilirsin."

Kent kendisini bir jazz müzisyeni olarak nitelendirmiyor ve çalışmalarını 'jazz üslubunu kullanarak kendi müziğini yapmak' olarak ifade ediyor. 'Beni kategorize etmeyin, ben temel olarak bir müzisyenim' diyor ve her çalışmasında jazz kalıplarını kullanmak zorunda olmak istemiyor.

Kent 19 Eylül 1965 yılında İstanbul'da doğmuş. Eşi Zeynep de çellocu.

1974'de İstanbul Devlet Konservatuarı kontrabas bölümüne girmiş ama iki yıl sonra çello bölümüne geçerek 1987'de mezun olmuş. Askerliğini yaptıktan sonra 1989'da tekrar konservatuara girerek 1994'de kompozisyon lisans bölümünü pek iyi derece ile bitirmiş. Bu bölümde Evlin Bağçevan ile çalışmış ve ciddi bir piyano eğitimi görmüş.

Konservatuar yıllarında bir çok değerli hocadan ders aldığını önemle vurguluyor. Profesör Reşit Erzin'den çello, Profesör Ercivan Saydam'dan armoni ve Profesör Cengiz Tanç'dan çağdaş kompozisyon dersleri almış. Bir müzisyen olarak çok iyi bir eğitim aldığını düşünüyor.

Babası kontrabasçı Aydemir Mete, oğlunu da kendisi gibi müziğe yöneltmiş ve Kent onunla çalışırken jazz müziği dünyasına da bir şekilde girmiş:

"Jazz müziğinin temelinde ve teorisinde zaten klasik müzik var. En büyük şansım babamın müzisyen olması. 1983'de babamın orkestrasında piyano çalmaya başladım. Hilton otelinde çalışıyorduk. Babam aslında İstanbul Senfoni Orkestras'ında kontrabasçı idi ama bir çok jazz kontrabasçısı da aslında klasik müzik orkestralarından emekli olmuşlardır. Ron Carter buna iyi bir örnektir.

Çok iyi müzisyenler arasında çalarak sahnede çok şey öğrendim. Sahne farklıdır, orada hiç şansınız yoktur. Ya çok iyi olacaksındır, ya da yapamazsın. Babamla çalışmak benim için çok büyük bir tecrübe oldu, çok zorlandım, ondan epey laf işittim. Ama bu sayede de geliştim ve bir profesyonel olarak mesleğimde olgunlaştım.

Sonuçta her zaman profesyonel yaklaşımı öğrenmeniz gerekiyor."

Kent'e göre çalışma hayatına eşi Zeynep'in de çok önemli katkıları olmuş ve müzikte birçok şey paylaşmışlar.

"Eşim Zeynep bana her zaman çok destek oldu. Her yıl bir iki klasik müzik içerikli resital gerçekleştiriyoruz. Geçen yıl eşim için bir çello sonatı yazdım ve iki değişik yerde beraberce çaldık. Ayrıca yaylı sazalar ve çello için yazmış olduğum bir poem var onu da Bursa Devlet Senfoni Orkestrası icra etti."

Kent 1985 yılında girmiş olduğu İstanbul Senfoni Orkestrasında çellist olarak çalışmaya devam ediyor. Klasik müzik ve jazz çalışmalarının yanı sıra bir çok genç müzisyene ders veriyor:

"Türkiyede ciddi anlamda bir jazz eğitimi henüz yaygınlaşmadı, insanlar daha çok kendi kendilerini yetiştiriyorlar. Herkesin Berklee jazz okuluna gitme şansı olamıyor.

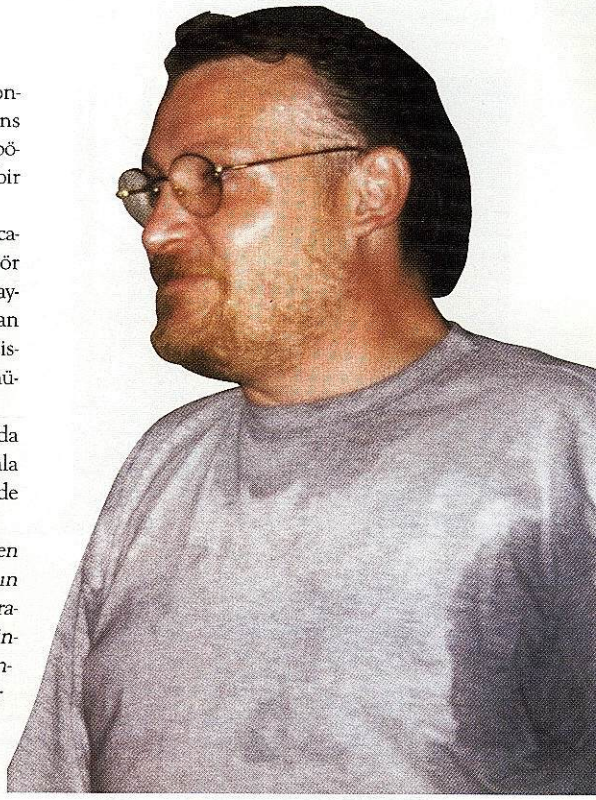

Hem belki bu okullara gidememenin yararlı bir yönü de olabilir. Okulun tekdüzeliği yerine çok daha geniş bir perspektifden, daha çok öğrenme isteği ile ve dinleyerek işe sarılma bazen daha iyi netice de verebilir. Bunun, Mozart, Beethoven, Schumann gibi örnekleri de var. Birçok ön klasikçi diye tanımlanan müzisyen okullara giderek değil özel dersler ile yetişmişlerdir." Kent kendini işine tamamen konsantre olmuş, onun dışında pek bir şeye vakit ayıramayan ve 'zor' bir insan olarak tanımlıyor. Piyanosundan 10 gün bile uzaklaşamadığı için yıllardan beri eşi ile tatil yapamamış. Ama tatil için olmasa da gitmek istediği bazı yerler var:

"Bundan sonra Balkan Ülkeleri jazz festivallerinde yer almak istiyorum. O ülkelerde müzik dinleme seviyesi oldukça yüksek. Kendi yetiştirdikleri müzisyenler de çok üst düzeyde. Onlara müziğimi sunmak ve kendimi önce bu ülkelerde tartmak, eksik yönlerimi tamamlamak istiyorum. Onlarla birlikte bir proje üretme düşüncem de var.

Jazz müziğinde yoğunlaşmış, kulağıyla değil, beyniyle jazz yapan müzisyenlerle çalışmak istiyorum. Gelin bir test daha yapalım. Lütfen doğru yanıtı işaretleyin:

Aşağıdaki kelimeler arasındaki ortak bağ nedir?

Tommiks, Teksas, Teks, Tuna

a) Hiç bir şey / b) Hepsinin T harfi ile başlaması / c) Kent Mete / d) Kahraman

Doğru yanıtı bulabildiniz mi?

Yanıt, gene olaya nasıl baktığınıza bağlı. Ama size bir tiyo vereyim. Kent Mete için tüm bu isimler birer kahramanmış. Tuna Ötenel'i çizgi roman okuduğu yıllarda hayranlıkla izlediğini öğrendim. Peki bu dört kahramanı hangi sıra ile beğeniyorsun diye de sormadım, çünkü alfebetik sıra ile diyebilirdi.

Sevgili Kent, bence sen zor insan değilsin, biz seni anlamakta zorlanıyoruz.

UNIVERSAL

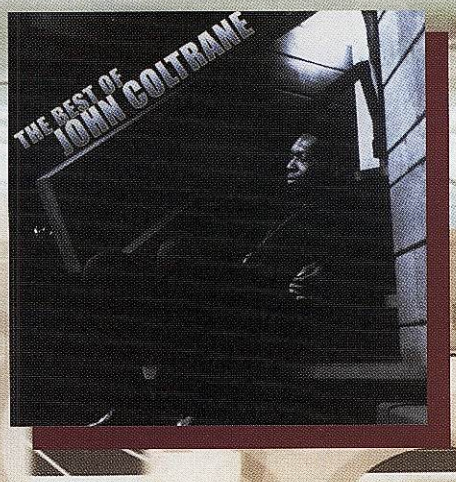

The Best of
John Coltrane
UMD 80554

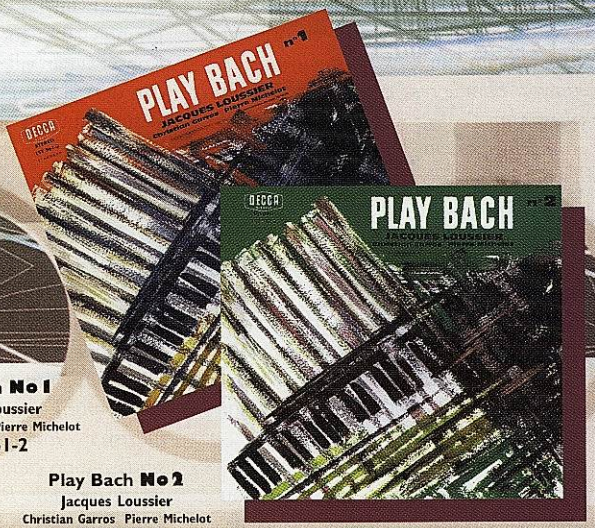

Play Bach No 1
Jacques Loussier
Christian Garros Pierre Michelot
157 561-2

Play Bach No 2
Jacques Loussier
Christian Garros Pierre Michelot
157 562-2

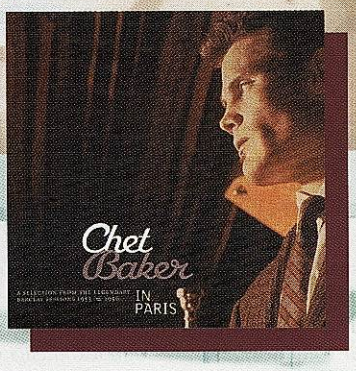

Chet Baker In
Paris
543 547-2

Remember
SHAKTI
John McLaughlin
Zakir Hussain
U.Shrinivas V.Selvaganesh
549 044-2

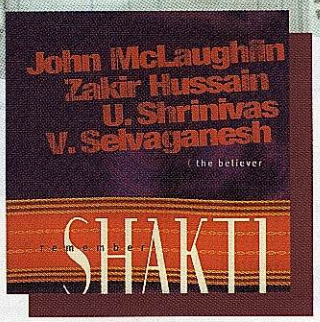

Jazz Sebastian Bach
Swingle Singers
542 552-2

Jazz Sebastian Bach
volume2
Swingle Singers
542 553-2

Through the looking glass
Viktoria Mullova
464 184-2

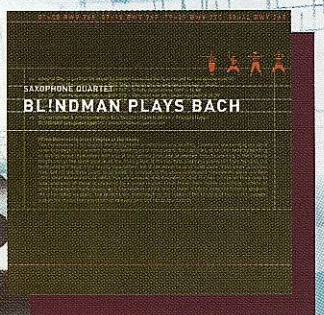

Blindman Plays Bach
Saxophone Quartet
157675-2

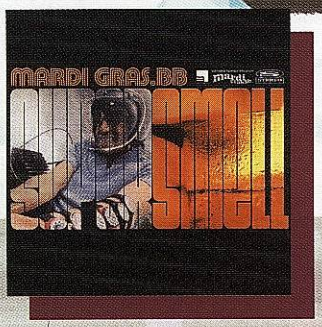

Super Smell
Mardi Grass.BB
UN900

UNIVERSAL

Satış ve Dağıtım
Tel: (0 212) 520 85 99
Fax: (0 212) 520 85 48

CLASSICS & JAZZ

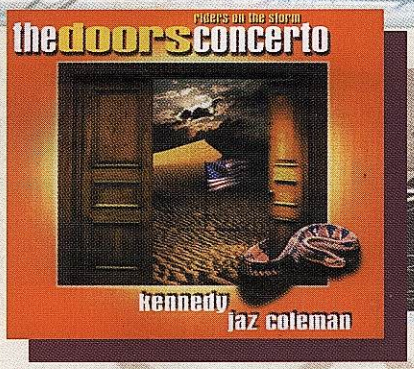

Riders on the storm
The Doors Concerto
Kennedy Jaz Coleman
467 350-2

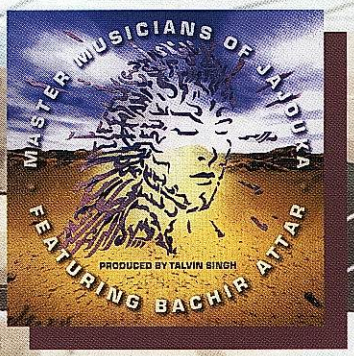

Master Musicians of Jajouka
Featuring Bachir Attar
464 536-2

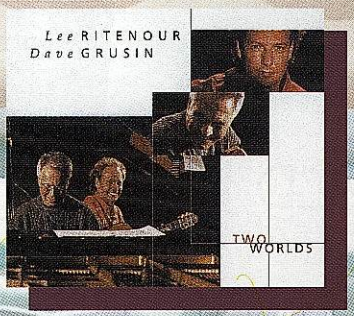

Two Worlds
Lee Ritenour Dave Grusin
467 132-2

Misa Criolla
Mercedes Sosa
467 095-2

DİNLEYİCİ ANKET FORMU

Hediyeler Bizden!

Anketi doldurup bize yollayın, birbirinden güzel hediyeler kazanın.

Anket formunu bize ulaştıran ilk beşyüz kişiden biri olun Verve'den t-shirtler, CD'ler, şapkalar, posterler, yaka iğneleri kazanın.

İsim, soyadı:
Adres:

Tel/Fax:
E-mail:
Yaşınız: Cinsiyetiniz: Kadın ❑ Erkek ❑

Eğitim Durumu: ❑ Orta ❑ Lise ❑ Üniversite öğrencisi ❑ Üniversite mezunu

• CD alırken kararınızı etkileyen faktörleri işaretler misiniz?

❑ TV reklamı	❑ Gazete
❑ Poster, Billboard	❑ Dergi
❑ Radyo reklamı	❑ Arkadaş tavsiyesi
❑ Internet	❑ Mağazadaki satış elemanının tavsiyesi
❑ Fiyat	❑ Raflardan kendiniz araştırmanız
❑ Diğer (Lütfen belirtiniz)	

• 1 yılda kaç müzik albümü satın alıyorsunuz, bunlardan kaç tanesi caz albümü?

/

• Kaset ve CD'leri nerelerden satın alıyorsunuz?

❑ D&R	❑ Raksotek	❑ Uzelli
❑ Kaçak CD'ciler	❑ Megavizyon	❑ Ada Müzik
❑ Dost Müzik	❑ İstiklal Caddesi'ndeki Müzik Mağ.	
❑ Lale Plak	❑ Diğer (Lütfen belirtiniz)	

• Sevdiğiniz ve dinlediğiniz müzik türlerini 5 tam puan üzerinden değerlendirir misiniz?

Klasik Batı Müziği	House/Techno
Rock	Rap/Hip Hop
Pop	Klasik Türk Müziği
Country	Türk Halk Müziği
Müzikal	Caz

• Aşağıdaki caz türlerini değerlendirir misiniz ?

Standart Caz	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Dixie	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Swing	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Bebop	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Free/Avantgarde	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Fusion	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Güncel	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Dans	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum

• Aşağıdaki ikincil caz türlerini değerlendirir misiniz?

Easy listening	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
World	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Latin	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Drum n' bass/elektro	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum
Soul/ funk	❑ seviyorum	❑ çok seviyorum	❑ sevmiyorum	❑ bilmiyorum

• Yeni çıkan albümlerimiz hakkında bilgilendirilmek ister misiniz?
❑ Evet ❑ Hayır

• Not:

Adres: Universal Müzik Yapım Org. San. ve Tic. A.Ş.
Klasik ve Caz Departmanı
Gümüşsuyu İş Merkezi Zafer Tunaya Sok. No: 14 Kat 4
Gümüşsuyu 80090 İstanbul
kerim.selcuk@umusic.com

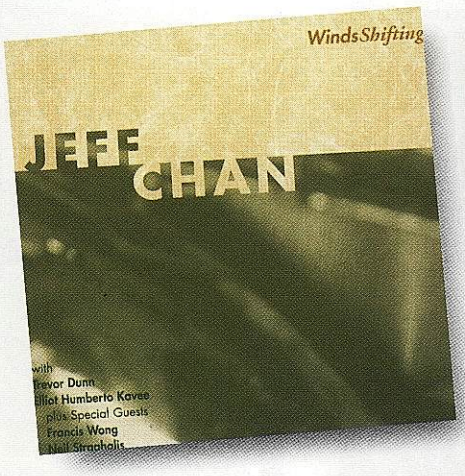

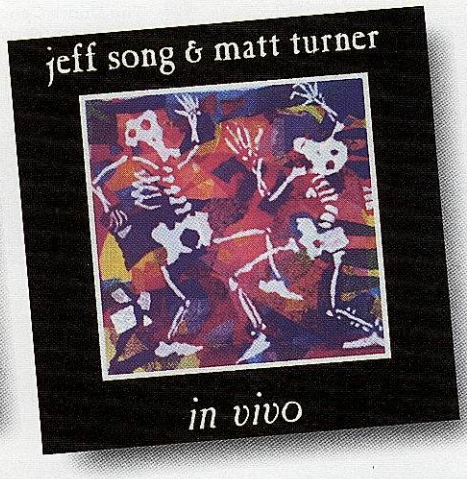

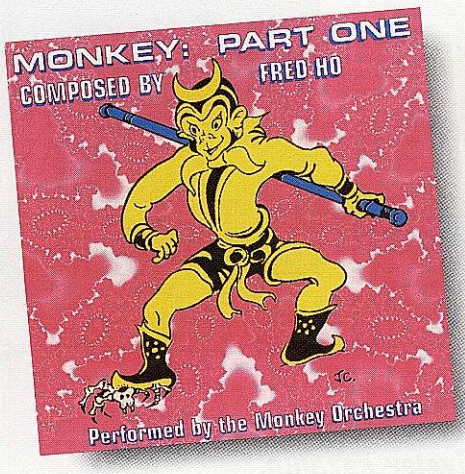

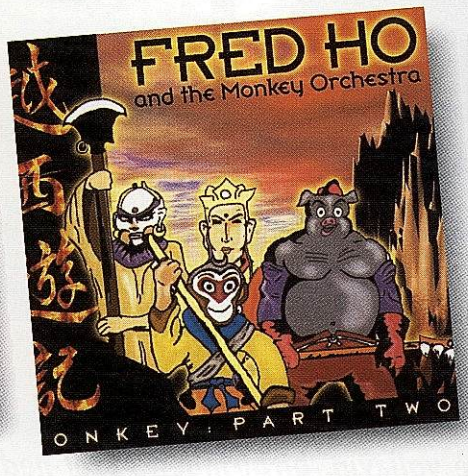

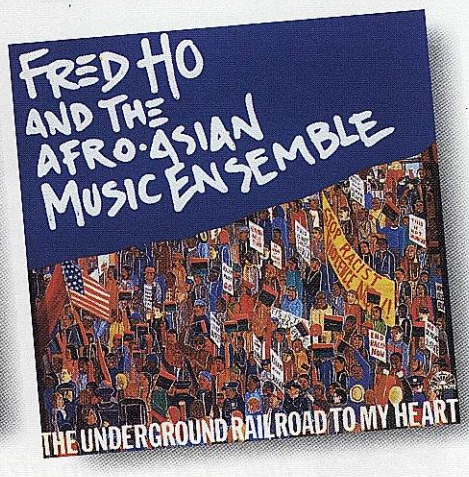

Fred Ho, Jon Jang, Hafez Modirzadeh, Vijay İyer, Anthony Brown, Miya Masaoka ve öteki Asyalı çekik gözlü yoldaşlar geliyor, savulun!

Zeynep Çiftçi Ün

Bir: Asya tarzı doğaçlama

Jazz, kökenine baktığımızda Afrika çıkışlı olmakla birlikte, Avrupa çok sesli müziğininin hem armonilerini, hem de çalgılarını ödünç alarak Amerika Birleşik Devletleri'nde yaratılmış ve yüzyılımıza damgasını vurmuş bir müzik. Ama yıllar geçtikçe farklı ülkelerin, farklı iklimlerin bu müziğe katkısını esirgemediğini gözlemliyoruz: kırklı yıllardan bu yana ritmleriyle, ezgileriyle ağırlığını hissettiren Latin'lerin örneğin. Oysa ellili yılların ortalarından başlayarak doğu batı bireşimini deneyen Yusef Lateef, Joe Harriott, Paul Horn gibi az sayıda müzikçinin çalışmalarını göz önünde bulundursak bile Asyalılar ağırlıklarını duyurmamışlardı pek. Seksenli yıllar yeni bir akımın doğuşuna tanıklık etti: Asian Improv adı verilen Asya kökenli Amerikalı sanatçıların çabalarına. Jon Jang, Francis Wong, Glenn Horiuchi, Mark Izu, Miya Masaoka, Fred Ho, Jeff Song, Hafez Modirzadeh ve Vijay Iyer bunlardan en başta gelenleri. Afrika kökenli Amerikalılardan Anthony Brown ve James Newton da bu akımın gelişmesinde katkıda bulunanlar arasında.

Tek bir biçemde serpilmedi bu doğaçlama anlayışı, tam aksine Çin, Japonya, Hindistan, Kore ve Filipinler gibi ülkelerin hem klasik hem de halk müziklerini, çağdaş jazz'ı sindirmiş müzikçilerinin farklı yapıtlarında boy gösterdi. Bu çalışmaların bir akım özelliğini yansıtabilmelerinde, müzikçilerin düzeyi, bilgi ve birikimleri etken oldu: tembelce yapılan derme çatma bir doğu batı buluşması değildi bu.

Akımın başka bir önemli özelliği, Asya kökenli sanatçıların arasında gözlemlenen bir siyasal bilinç ve eylem anlayışı. Sözkonusu sanatçıların çoğu Amerika doğumlu olduğu için, Amerikan anaakımı ve müzik sanayinden soyutlanmış kendi kabuklarında yaşıyorlardı. Anababaları gibi açık bir ırkçılıkla, kurumsal bir dışlamayla karşılaşmamış olsalar da bölünmüşlük kültürü ve farklılıklarından doğan hoşgörüsüzlük hem yaşamlarına hem sanatlarına yön vermişti. Vijay Iyer bu duyguyu Architextures başlıklı albümünün kapak notlarında şöyle anlatıyor:

"Bu albümdeki müzik benim yaşamım deneyimlerini bir araya getirme çabamın ürünü. Amerikan anaakım kültürünün sınırlarında dolaşan bir sarı benizli olarak, bir bedene, anılara, duygulara ve tinsel emellere sahip biri olarak çok kültürlü Güney Asya cemaati içinde neler öğrendiğimi anlatıyorum burada. Ben Kuzey Amerika'da yaşayan Hintli, Pakistanlı, Bangladeşli, Afgan, Nepalli, Sri Lankalıların oluşturduğu cemaatin birinci ve ikinci kuşaktan üyelerinden biri olarak, müziğimin bu farklı unsurlardan oluşan topluluğun sahici bir ürünü olarak algılanmasını diliyorum. Ben resmi bir temsilci olarak işlev görmüyorum, aksine tekil bir sesim - milyonların içinde bir ses. "

Bu hoşgörüsüzlük, yalıtılmışlık ve yanlış anlaşılma Asian Improv sanatçılarıyla jazz ve Afrika ve Amerika arasında sürüp gitmiş olan deneyimi birbirine

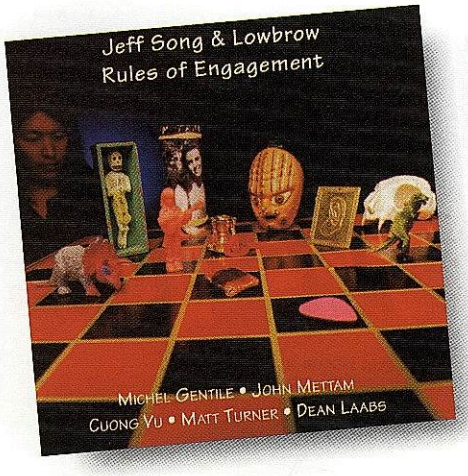

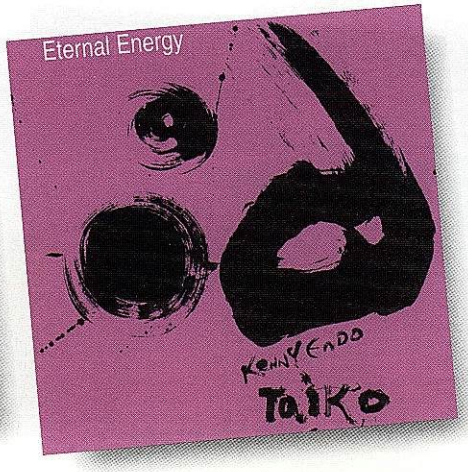

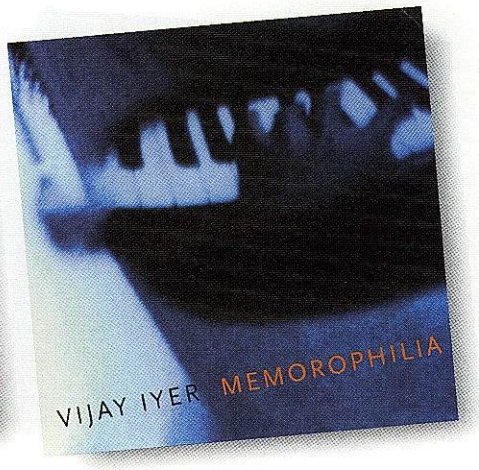

bağlayan en önemli nokta konumunda. Bu konunun özellikle altını çizen kotocu Miya Masaoka, Dan Oulette ile yaptığı bir konuşmada "Bir cemaat içindeki kültürden geliyor müziğimiz. İşte bu nedenle, Afrika cemaati içinde gelişmiş olan jazz biz Asyalı Amerikalılara çok çekici geliyor" biçiminde dile getiriyor görüşünü.

Asian Improv hareketi seksenlerde gelişmeğe başladığında, Asyalı Amerikalılar arasında gittikçe keskinleşen bir siyasal eylemler dizisi gözlemleniyordu. Yeniden Eğitme ve Yeniden Uluslaştırma hareketi bu eylemci etkinliklere örnek gösterilebilir. Bu çabalar İkinci Dünya Savaşı sırasında Japon kökenli Amerikalıların uğradıkları kötü davranışların hükümetçe itiraf edilmesini amaçlıyordu. Bunun Asyalı Amerikalılar arasındaki yansıması edebiyat, sinema ve grafik sanatlarda önemli yapıtlarla görüldü ve bu cemaat içinde bir sanat ve kültür rönesansı yaşandı.

Asian Improv akımının merkezi olarak San Francisco Körfez Bölgesi ve Asian Improv Records'u gösterebiliriz. Piyanist Jon Jang ve saksofoncu Francis Wong bu şirketi 1987 yılında kurdu. Bu tarihten bu yana akımın en ilginç örnekleri bu etiketten piyasaya sürüldü. Ama Jang'ın en önemli yapıtları ilginçtir İtalyan Soul Note'dan piyasaya sürülürken, aynı şirket Fred Ho'nun albümlerini de düzenli biçimde yayımladı. Ayrıca Koch ve O.O. da Asyalı doğaçlamacılara olanak sunan şirketlerden ikisi.

İki: Jon Jang

Jon Jang hem besteci, hem piyanist hem de bir sanat yöneticisi olarak içerdiği farklı etkilenimlerle, farklı tınılarla sınırları parçalayan biri olarak belirdi . Çin halk müziklerini farklı müzik bağlamlarına döşeyerek jazz ve klasik müziği yeni bir değerlendirmeye iten bir öncü kimliği taşıdı hep.

Jang piyanoya çok geç bir yaşta, 19 yaşında başladı ve Lydia Lord Davis bursundan yararlandı. 1978 yılında Oberlin Müzik Konservatuarından mezun oldu. Wilbur Price ile piyano, Wendell Logan ile bestecilik eğitimi gördü. Wendell Logan'ın yönetiminde çeşitli topluluklarda çalıştı. Ukraynalı film yönetmeni Aleksandr Dovzhenko'nun çektiği Cephane adlı 1928 yapımı Sovyet sessiz filminin bestesini yapmak için 1996 yılında Berkeley'deki Pasifik Film Arşivi ve California Üniversitesi'nden sipariş aldı. Jang'ın toplulukları Güney Afrika, Avrupa, Kanada ve ABD'de sayısız konserler verdi, festivallere katıldı. Önemli albümlerinden Two Flowers From A Stem David Murray ve James Newton'lu kadrosuyla göz kamaştırırken doksanlı yılların en parlak yapıtları arasında kendine bir yer edindi. Başlığını Haziran 89'da demokrasi yanlısı emekçi ve öğrencilerin verdiği mücadeleye silahlı güçlerin müdahale ettiği, yüzlerce devrimcinin öldürüldüğü meydandan alan ve güzellik ve acıyı, ezilmeyle gelen umutsuzluğu, daha iyi bir dünyaya duyulan özlemi anlatan Tiananmen ise Jazz Composer's Alliance/Julius Hemphill beste ödülünü kazandı. 1997 yılındaki Down Beat dergisinin düzenlediği Uluslarası Eleştirmenler Soruşturmasında Daha Çok Tanınmağa Değer Sanatçılar dalında yılın en iyi bestecisi seçildi. Çin müziği, Duke, Mingus, Max Roach ve Charlie Haden, Sun Ra ve Horace Tapscott esin kaynakları arasında. Arkestra'sını 1988'de kurmuştu. Çalışkanlığı ve üretkenliğiyle ününü Kalifornia Körfez Bölgesi'nin çok ötesine taşıdı günümüzde.

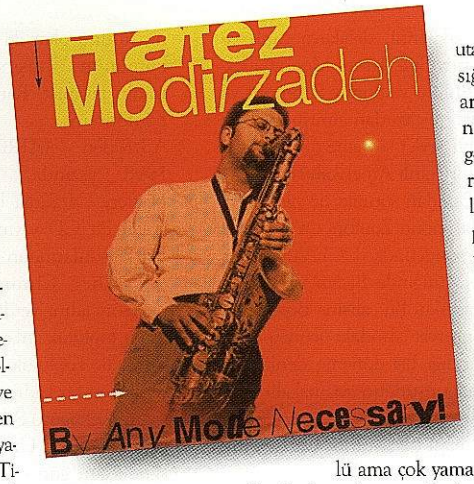

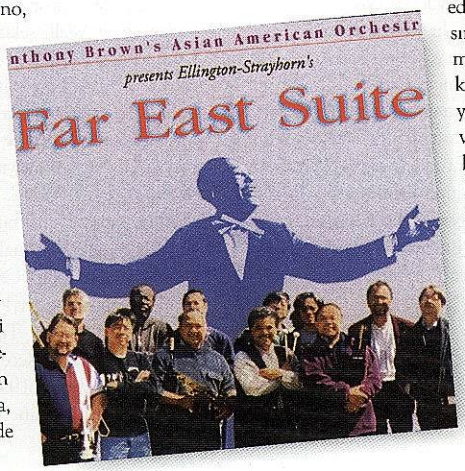

Üç: Fred Ho

Ho'yu Asyalı yoldaşların en eylem yanlısı, en sivrisi olarak nitelendirmek yanlış olmaz. İri yarı cüssesine, kalıplı bedenine kocaman bariton saksofonu yakışıyor doğrusu. Aslında Ho'ya kulak verirseniz bir taşla o kadar çok kuş vurursunuz ki anlatamam size. Sona'dan kulintang'a kadar bir yığın uzakdoğu çalgısıyla tanış olur, Çin tarihinden birçok soylu devrimcinin zorba iktidarlara kafa tutuşlarına, dirençle karşı koyuşlarına tanıklık eder, seksen sonrası dünyasında genç ve başarılı iş adamı felsefelerine ağız dolusu küfreder, ABD'deki çeşitli yeraltı örgütlerinin adlarını ve etkinliklerini öğrenir, hem Birleşik Devletler hem de Uzak Doğu'dan yığınla ozanın hem duygularımıza, hem de usumuza serinlik veren dizeleriyle erinç duyar, kadın hakları konusunda bilincimizi tazeler, yeni sağın Bush ve Reagan sonrası nasıl eylemlere kalkıştığını hayretle ve utançla görür, Haitili sığınmacılar, Sanctuary eylemcileriyle gönül bağı kurar, batı ve geleneksel Çin çalgılarının kusursuz uyumlarına hayranlığa kapılır, Journey Beyond The West Orchestra ve Afro Asian Music Ensemble gibi harika toplulukları ve yoldaş royal hartigan (hayır, adı küçük harfle yazılıyor bu alçakgönüllü ama çok yaman davulcunun, baskı yanlışıyla karşı karşıya değilsiniz), tenorcu David Bindman, altocu Sam Furnace, saksofon ve flütçü James Norton gibi adsız ama dehşetli müzikerlerini keşfeder, Caravan'ın 15/8'lik yorumuna sıkıştırılmış toplumculuk ve adalet için mücadele ruhu karşısında coşkuya kapılır, Andre Gide'in ünlü deyişi, iyi duygularla iyi edebiyat olmaz sözünü sorgular, Auld Lang Syne'ın bir noel şarkısının ötesindeki anlamını kavrar, Çin'in ünlü çizgi romanı Maymun ve Domuz'un maceralarına kendinizi kaptırır, bir müzisyenin hayattaki duruşuyla toplumsal değişim karşısındaki yerini araştırır, en yalın ezgilere en karmaşık akor ilerleyişlerinin eklenmesine büyülenir, blues ile çin ezgilerinin benzerliği nedeniyle insan deneyiminin evrenselliği üzerinde uzun uzun yoğunlaşırsınız. Evet, bir taşla bu kadar çok kuş vurursunuz işte: The Underground Railroad To My Heart (S.Note), We Refuse To Be Used And Abused (S.Note), Monkey Part One ve Part Two (Koch), Yes Means Yes, No Means No, Whatever She Wears, Wherever She Goes ve Warrior Sisters (Koch) gibi başyapıtları alarak, defalarca dinleyerek yapabilirsiniz bunu (yoksa siz de hala babanız gibi jazz'ın başyapıtlarının yalnızca King Oliver ya da Charlie Christian ya da yüzyıl öncesinin tıfıl ve kavruk, karaderili bançocular tarafından mı üretildiğine inanıyorsunuz?).

Dört: Hafez Modirzadeh

Benim doksanlı yılların ortalarından beri dinleye dinleye CD'sini eskittiğim In Chromodal Discourse albümü nedeniyle yere göğe sığdıramadığım Hafez 1962 yılında North Carolina'da doğdu. Babası Tahranlı bir İranlı, annesi New Yorklu bir Avrupalı/Amerikan meleziydi. İran'dan yayılan geniş göç dalgası ABD'yi sarmadan 15 yıl öncesinde, Fransa'da ve İran'da geçirdiği yıllara karşın kendini çok farklı bir kökenden gelen biri saymıyordu. 1977'de ABD'ye yeniden döndükten dört yıl sonra, kendini bir jazz saksofoncusu olarak duyumsamaya başladı.

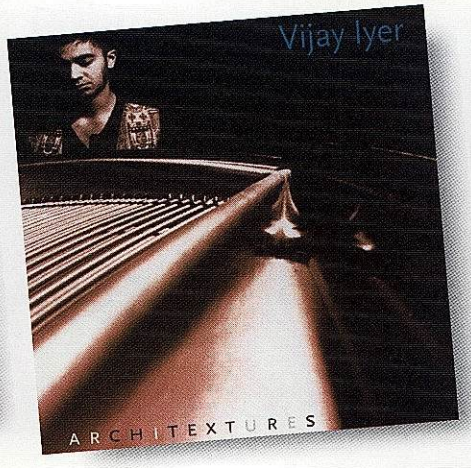

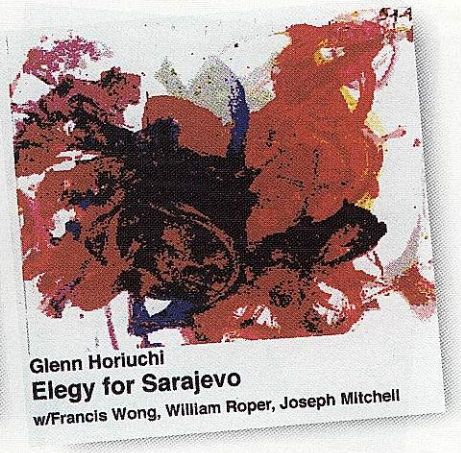

Afrika ve Amerika etkilerini, defalarca canlı ve plaktan dinlediği Sonny Stitt, James Moody, Dexter Gordon, Sonny Rollins ve Sonny Simmons ve Norman Williams gibi ustalardan almıştı. Seksen sonrası kendine ait bir şeyler söyleme zorunluluğu hissetti. Böylece arı bir İranlı Amerikalı biçemi geliştirmeye koyuldu. Bundan sonraki üç yıl boyunca, keman ustası Mahmoud Zoufonoun'dan özel dersler aldı. Bunun sonucunda; UCLA'da, 1986 yılında, İran Klasik Müziğinde Biçem ve Yorum başlıklı lisansüstü tezi çıktı. Bu çalışma Boston'daki New England Konservatuarındaki üçüncü akım çalışmalarının canlandığı bir döneme denk düşmüştü. Kültürler arası unsurların adamakallı araştırıldığı bir dönemdi ve Hafez daha dürüst, daha özgün bir şeyler bulmaya çalışıyordu. Daha sonra Chromodal diye tanımlayacaktı kendi biçemini. UCLA sonrası, New York City'de iki yıl süren serbest çalışma izledi. Çok farklı ortamlarda bulundu, Charlie Persip'in Superband'ından, Fred Ho'nun Afro-Asian Ensemble'ına kadar. Bu arada, jazz'da doğaçlama kavramına özgün bir yaklaşım getirmeye çalışırken, bir yığın farklı parmak basma tekniği geliştirerek İran tınılarını sazından çıkarmaya başladı. Connecticut'ta, Wesleyan Üniversitesi'ne devam etti. Müzikal Yapıda Kültür Alışverişi ve Chromodality başlıklı bir doktora tezi yazdı (1992). 1990-98 arasında San Jose Eyaleti Üniversitesinde, Doğaçlama Müzik Araştırmaları Programı dahilinde çalıştı. Hem gelenekler, hem de deneysellik bu çalışmalarda içiçe girmişti ve öğrenciler yaratıcılığa itiliyordu. 1996 yılında Spartan Press, Doğaçlama Müziklere Chromodal Yaklaşım adlı kuramsal yapıtını yayımladı. 1994-95 yıllarında Üniversite'den ayrılarak, İran'a geldi ve Kültür Bakanlığı denetiminde müzik çalışmaları yönetti. Bu hep yapmak istediği bir şeydi aslında: kültür insan ilişkisi bağlamında. İran'dan yerel sayısız üflemeli çalgıyla döndü: karna, sorna, vb. Çok geçmeden dağarcığına yerleşti bu çalgılar.

Son on yılda çalıştığı toplulukların bazıları şunlar: Francis Wong'un Desert Flower Ensemble, Miya Masaoka'nın Orchestra'sı, Fred Ho'nun Monkey Orchestra'sı, Peter Apfelbaum'un Hieroglyphics Ensemble'ı, Ann Dyer'ın No Good Time Fairies, vb. 1993-96 arasında gerçekleştirdiği ve lisansüstü çalışmalarının ürünü olan iki albümünün dışında, İranlı piyanist Ramin Zoufonoun ile A.I.R'den (AIR036) 1998 yazında, The Mystery Of Sama başlığında bir CD yayınladı. 1997 sonlarından beri de, The Chromodal Consort adını verdiği yeni bir topluluk anlayışı benimsedi. Topluluk sürekli yenilenen bir kadroyla çalışıyor; 1998 güzü San Francisco Eyaleti Üniversitesi'nde tam gün eğitmenliğe başladı. Artık bütün enerjisini öğrencilerine yoğunlaştırıyor.

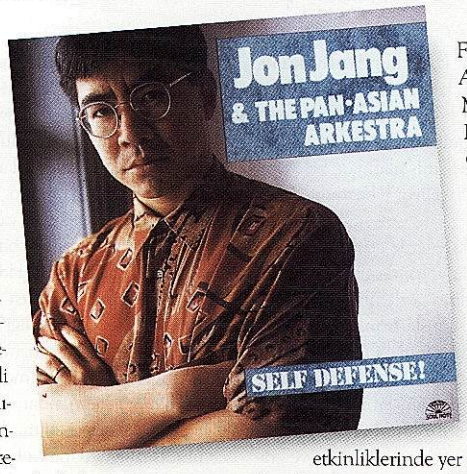

Beş: Tatsu Aoki

«private »Tatsu Aoki yandaşlarının aksine Rüzgarlı Kent'te fırtınalar estiriyor. Chicago'nun en çok sözü edilen en üretken bascılarının başında geliyor. Tatsu Aoki geleneksel Asya müziklerinden jazz ve özgür ve deneysel müziklere kadar çok geniş bir alan içinde çalışıyor. Asıl amacı doğaçlama. Chicago'daki, ilki 1996 Ekim ayında yapılan, Asyalı Amerikalılar Jazz Festivali'nin de kurucusu ve sanat yönetmeni. Solodan geniş topluluklara, anakımdan öncü çalışmalara Fred Anderson, Von Freeman, Afifi Phillard, Mwata Bowden, Francis Wong ve Malachi Favors gibi seçkin adlarla çalıştı. Bası bir eşlik çalgısından çıkarıp melodik çalgı olarak kullanmasıyla tanındı. Aoki Asyalı Amerikalılar arasında ayrıcalıklı bir yere sahip. Altı solo bas albümü gerçekleştirdi, beş de farklı sanatçılarla başbaşa, ikili çalışma. Son onbeş yılda ürettikleri arasında tek başına basında yaptıkları, uluslarası düzeyde en çok ilgi uyandırandı: bas çalgısına getirdiği taze yaklaşım nedeniyle. Yapımcı olarak da Asyalı Amerikalı sanatçıların sayısız tasarısına katıldı. Film müzikleri yaptı, konserler düzenledi. Japonya'da doğan Aoki, Chicago Sanat Enstitüsü Okulu mezunu. Burada güzel sanatlar alanında yüksek lisans yapmıştı, şu anda da bu okulda eğitmenlik yapıyor. Önemli yapıtları: Fred Anderson ile Fred (Southport), Red Fire Ant Trio Live (Toe In), Mwata Bowden ve Afifi Phillard ile Power Trio (AIR).

Altı: Francis Wong

Saksofoncu ve flütçü Francis Wong Asya kökenli Amerikalı yaratıcı müzikçiler arasında, son on yılın en çalışkan ve verimli müzikçilerinden biri. Akımın neredeyse tüm ses getiren etkinliklerinde yer aldı. İlk çalışması piyanist Jon Jang'ın çağ açan albümü Are You Chinese or Charlie Chan? (1984) ile gerçekleşmişti. ABD, Kanada, Hong Kong ve Avrupa'nın her yanında çaldı neredeyse. Yapıtları da iyi belgelendi doğrusu. 18 albümü var Wong'un. Jon Jang, Glenn Horiuchi, Fred Ho ve kendi topluluğu The Great Wall kaydedilen çalışmalarının bir kısmında yanında olanlar.

Jang'ın Pan Asian Arkestra'sı ve Mark Izu'nun topluluklarının üyesi olmanın dışında, başka ortaklaşa çabalara da imzasını attı: jazz ve taikonun (Japon davulu), jazz ve çin geleneksel çalgılarının buluşması gibi. Hem Çin hem de Japon geleneksel müziklerinin eğitimini aldı. San Francisco Gagaku Society topluluğunun da kurucuları arasındaydı. Saksofoncu olarak esinlendiği müzikçiler arasında John Coltrane, Sonny Rollins va çağdaş usta David Murray sayılabilir. Afrika kökenli Amerikalı ustaların yanında kızılderili kökenli erken yaşta yitirdiğimiz Jim Pepper, Hafez Modirzadeh de var. San Francisco Examiner gazetesi eleştirmeni Philip Elwood Wong'u kuşağının en parlak adları arasında sayıyor. Önder olarak çalıştığı topluluklar Great Wall, sekiz üyeli Asian Improv aRts Composers Workshop (AirShop) ve Ming adını verdiği üçlüsü. Şair/performans sanatçısı Genny Lim, koreograf sanatçısı Sachiko Nakamura, aralarında çeşitli tiyatrocu ve mimcilerin bulunduğu sanatçılarla da çok sayıda işbirliğinde bulundu. Wong öğretmen olarak da adını da duyurdu. Cemaatine sahip çıkmış biri. Çeşitli kurumların burs ve ödülleriyle çalışmalarına ivme kazandırıyor 1992 yılından beri. Çalışmaları arasında, Great Wall, (Asian Improv,1993), Ming, (Asian Improv,1994), Chicago Time Code (Asian Improv,1995), Urban Reception, (South Port,1996), Duets (Asian Imrov,1996), Pilgrimage, Music and Arts, Devotee, (Asian Improv,1997),The Lament

www.musicshopmolu.de

Tel : 0049-711-22 61 471
Fax : 0049-711-22 68 350
Kronprinzstr.6
70173 Stuttgart / Germany

MUSIC SHOP
MOLU
Music Shop Molu GmbH

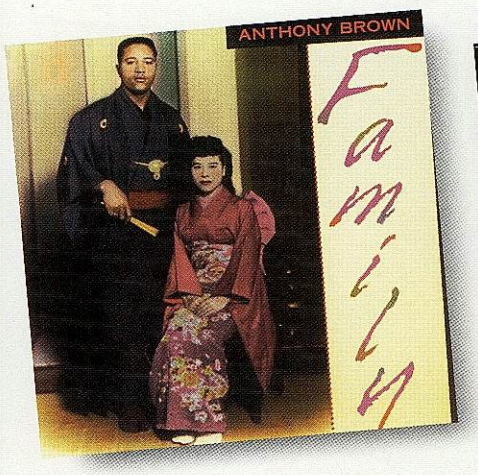

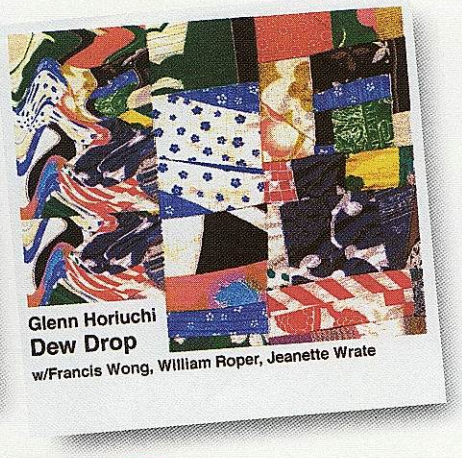

of Absalom (Asian Improv,1998), Legends and Legacies (Asian Improv 1998) sayılabilir. Francis Wong'un da ilk albümü Great Wall of China harika bir dörtlü albümüydü. Albüm anakım jazz ile çin müziğinin güzel bir bireşimiydi.

Yedi : Vijay Iyer

26 Ekim 1971 tarihinde doğdu. New York'ta yaşayan Güney Hindistan göçmeni anababasının yanında yetişti. Üç yaşında keman dersleri almaya başladı. Daha sonra piyanosunun başına geçip, kendisini en iyi bu alette ifade edeceğine karar verdi. Öğrenme süreci uzun oldu: radyoyu dinliyor, duyduklarını aynen çalmaya gayret ediyordu. Kendi kendine öğrenme yöntemi Afrika kökenli Amerikan müziğinin tarihinde de ağırlığını duyurmuş bir yöntemdi. Olgunlaştıkça sıradışı müzikçilere ilgisi yoğunlaştı: Ellington, Monk, Cecil Taylor gibi. İyer'e göre bu renkli derili müzikçilerin herbirinin attığı bir çığlık vardı haksız ve sömürgen bir dünyaya karşı. Onlarla özdeşleştirdi kendisini. Böylece dünyayı değiştirme isteği sanatına yön verdi. Ve Asyalı Doğaçlamacılar kervanına katıldı. Güney Hint kültürünü jazz'ın Afrika kökleriyle, Sun Ra, Randy Weston, Art Ensemble of Chicago ve John Coltrane'in müzikleriyle birleştirdi. Memorophilia (1995) ve Architextures (1996) albümleri çok başarılı eleştiriler aldı ve Asian Improv akımının başyapıtları arasında gösterildi.

Sekiz: Miya Masaoka

Miya Masaoka jazz, batı klasik müziği, elektronik müzik, geleneksel Japon müziği, özgür doğaçlama gibi birbirinden uzak alanlar içinde çok rahat hareket ediyor; şu anda geleneksel Japon saray müziğini yorumlayan bir topluluk olan, San Francisco Gagaku Society'nin de yöneticisi konumunda. Japon müziğini saray müzikçisi Suenobu Togi'nin yanında öğrendi; müzik öğrenimini San Francisco Eyalet Üniversitesi'nde gördü. Mills Üniversitesi'nde yüksek lisans yaptı. Chikushi Gakko Okulunda da eğitim aldı. Solo koto'ya ayırdığı, ilk albümü Compositions/Improvisations hem Avrupa, hem ABD'de çok güzel eleştiriler aldı. Coda, The Bay Guardian, ve the East Bay Express'de yıl sonu listelerinde yer aldı. Japonya ve ABD'de etkin bir dinleti ve festival katılımı yaşadı. Hindistan ve Kanada'ya da turnelere çıktı. Buralarda hem solo çaldı, hem de Pharoah Sanders, L. Subramaniam, The Berlin Rias Dorchester Symphony ve Berlin Opera, Rova Saxophone Dörtlüsü, Steve Coleman, Mark Izu, Francis Wong, George Lewis, Henry Kaiser, Fred Frith, Wadada Leo Smith, Rohan de Saram, James Newton ve bir yığın başka müzikçiyle. Doğuya özgü zaman ve uzam anlayışı, sahip olduğu farklı güzelduyu kavramları ve doğaçlama yetenekleri Masaoka'yı uluslarası arenada usta bir yorumcu yaptı. Hollanda'da, STEIM'da 21 telli bir Japon çalgısı olan, zither'e benzeyen ve vibrafon gibi yatay konumda çalınan koto ile araştırma olanağı sunuldu kendisine. Yapıtları arasında Compositions/Improvisations Solo koto (James Newton ile) AIR, What We Live For-Lisle Ellis Black Saint; Steve Coleman and the Mystic Rhythm Society, RCA Records; Tribute to Sun Ra (seçki) Rastascan Records sayılabilir. Çok başarılı albümlerden biri de Monk's Japanese Folk Song: iki usta, bascı Reggie Workman ve davulcu Andrew Cyrille'in desteğiyle gerçekleştirdiği albüm ya Monk besteleri ya da Monk'dan esinlenerek yapılan bestelerden oluşuyor. Doksanların Monk'a adanan en parlak albümlerinden biri bu. Monk'un köşeli, iğneli besteli besteleri için koto Masaoka'nın ellerinde tam uygun tınılıyor.

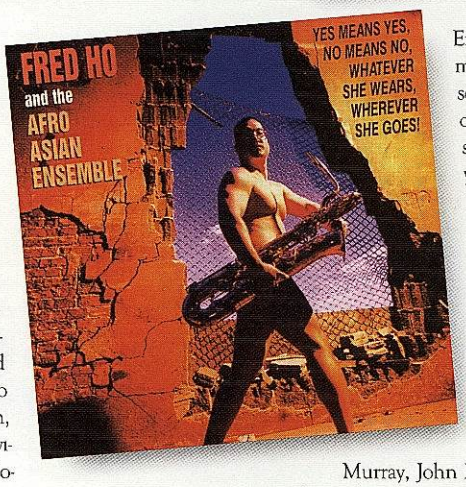

Dokuz: Anthony Brown

Uluslarası saygınlığa ulaşmış bir vurmalı çalgılar ustası, besteci ve etnomüzikolog. Besteleri Avrupa, Asya ve Amerika kıtalarında seslendirildi, koreografileri yapıldı. Hem filmlerde hem de radyo belgesellerinde kullanıldı. Dr. Brown eğitimini aldığı California Üniversitesinde eğitimcilik yapıyor şu anda. Müzikte Ford Vakfından aldığı bursla UC Berkeley'de öğrenimini tamamladıktan sonra, Smithsonian Enstitüsü'nde Amerikan müzik kültürü eğitmeni ve sözlü jazz tarihi yöneticisi olarak 1992-96 yılları arasında hizmet verdi. 1997 yılında, Dr.Brown yeni kurulan Asian-American Jazz Orchestra'nın sanat yöneticiliğine getirildi. Anthony Davis'in operası X–Malcolm X 'in Zamanı ve Yaşamı'nın ilk sunuluşunda San Francisco Senfoni'ye konuk sanatçı olarak katıldı. Julius Hemphill, David Murray, John Purcell, Max Roach, Cecil Taylor, Zakir Hussain, Billy Taylor, Andrew Hill, John Handy, Butch Morris, George Lewis, Wadada Leo Smith, Peter Kowald, şair Sonia Sanchez, Janice Mirikatani, Jayne Cortez ile çalıştı. Kuzey Amerika ve Avrupa'da flütçü James Newton, Jon Jan ve Pan-Asian Arkestra ve jazz dörtlüsü United Front ile konserler verdi, turnelere çıktı, plaklar yaptı. Kendi solo albümü Family (AIR), Jon Jang'ın Tiananmen!, Self Defense! Never Give Up!, James Newton'u Water Mystery (Gramavision), African Flower (Blue Note) çaldığı önemli çalışmalar arasında.

On: Jeff Chan

Concord CA'da doğdu ve yetişti. Şimdi San Francisco'da yaşıyor. Tenor saksofoncu ve besteci. Jeff Chan Kalifornia Körfez Bölgesinin yaratıcı müzikçileri arasında kendi sesini duyurmak için çabalarken özellikle Afrika kökenli yaratıcı müzisyenlerin yapıtlarından esinlendi. Bu sanatın öncülerinin taşıdığı özgürlük, ifade gücü, bireysellik ve kendini adama ruhuna sahip bir müzikçi. Chan esin kaynakları arasında Charlie Parker, Sonny Rollins, Miles Davis, John Coltrane ve Ornette Coleman'ı sayıyor. Chan'ın amacı kendine özgü, kişisel, değerli yapıtlar üreterek başkalarına esin kaynağı olabilmek. Winds Shifting adlı ilk yapıtı Asian Improv Records'dan yayınlandığında San Fransisco'nun en yetenekli adlarını yanında toplamıştı: Wong, bascı Trevor Dunn ve davulcu/çellocu Elliot Humberto Kavee'yi. Winds Shifting'in eleştirisinde Sam Prestianni "Çok olgun bir yapıtın karşısındayız. Jeff Chan'ın düzeyi çok yüksek, örnek bir müzisyen" diyordu.

1998 yılı Chan için hem kendi topluluklarını yöneten bir önder olarak, hem de yerel müzikçiler arasında çalışan bir konuk sanatçı olarak verimli geçti.

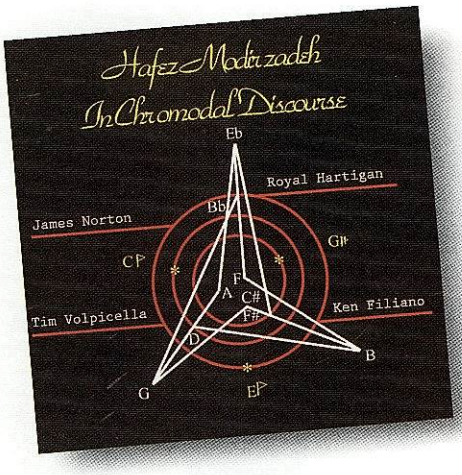

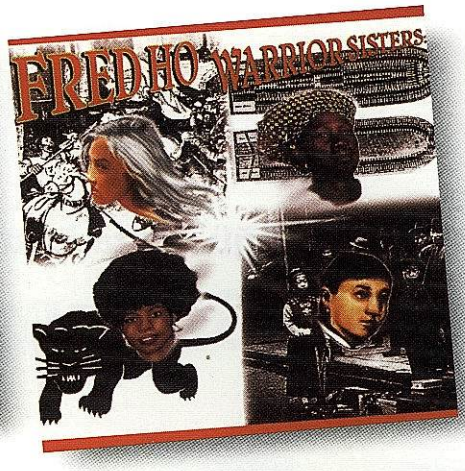

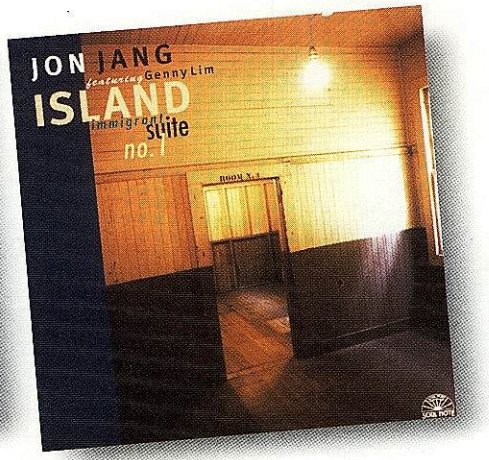

Knitting Factory'nin New York Jazz Festival'inde ve Chicago Asian American Jazz Festivali'nde de çaldı. Şu anki topluluğu, her üyenin sınırsız olanaklara sahip olduğu bir üçlü: saksofon/bas/davul'dan oluşuyor. Chan Adam Lane'in Full Throttle Orchestra'sına da katkıda bulunuyor. Bu altılı güçlü bir topluluk dinamiği içinde farklı beste ve doğaçlama teknikleri uygulamayı amaçlayan bir oluşum. Öteki katıldığı tasarılar arasında bütünüyle özgür doğaçlamaya yönelen Damon Smith Üçlüsü, hem doğaçlama hem de beste ağırlıklı bir üflemeliler altılısı sayılabilir.

Onbir: Glenn Horiuchi

Japon kökenli bir Amerikalı Horiuchi. Piyano, shamisen çalıyor, besteci ve eğitmen. Jazz'ın öncü akımları, Asya geleneksel müzikleri, batı klasik müziği yararlandığı kaynaklar. Katıldığı festivaller arasında Berlin Jazz Festivali, Vancouver Jazz Festivali, San Francisco ve Chicago'daki Asyalı Amerikalılar Jazz Festivalleri'ni sayabiliriz. Birlikte çalıştığı müzikçiler arasında Joseph Jarman, Wadada Leo Smith, George Lewis, John Tchicai, Art Davis, Francis Wong, Miya Masaoka, Tatsu Aoki, Mark Izu, Min Xiao Feng, Tom Buckner, San Jose Taiko, Nobuko Miyamoto gibi saygın isimler var. Son yıllarda eğitimci olarak Wesleyan Üniversitesi, Northeastern Üniversitesi, California Sanat Enstitüsü, Denver Üniversitesi, Stanford Üniversitesi, Colorado Üniversitesi, San Jose Eyalet Üniversitesi, Güney Kaliforniya Üniversitesi, Berkeley'deki California, Üniversitesi'nde dersler ve konferanslar verdi. Şu anda Los Angeles Müzik ve Sanat Okulu'na piyano ve Japon Amerikan Ulusal Müzede shamisen eğitmenliği yapıyor. Yapıtları arasında en önemlileri Fair Play (Soul Note), Elegy for Sarajevo (AIR), Pachinko Dream Track 10 (Music and Arts), Dew Drop (AIR), Kenzo's Vision (AIR), Oxnard Beet (Soul Note).

Oniki: Mark Izu

Mark Izu Asya klasik müziğini Afrika kökenli Amerikan jazz'ıyla iyi harmanlamış bir besteci ve müzisyen. Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Avrupa'da konserler verdi, saygın şenliklere katıldı. Izu'nun birlikte çaldığı sanatçı ve topluluklar arasında Cecil Taylor, George Lewis, James Newton, Karl Berger, United Front, Jon Jang'ın Pan Asian Arkestra'sı, ve Fred Ho's Trilogy Bamboo That Snaps Back sayılabilir. Yer aldığı çalışmaların bazıları Path with a Heart, Ohm: Unit of Resistance, Live in Berlin; Are You Chinese or Charlie Chan, Never Give Up, Self Defense, Circle of Fire. Izu ünlü bascı Lisle Elis ile bir bas dörtlüsü içinde yer aldı. Basın yanında bir yığın Asya çalgısı (Çin çalgısı sheng, Japon çalgısı sho) da çalıyor. Mark Izu sho için deneyimli ve saygın Japon müzikçisi Suenobu Togi'nin yanında 1976'dan bu yana öğrenim görüyor.

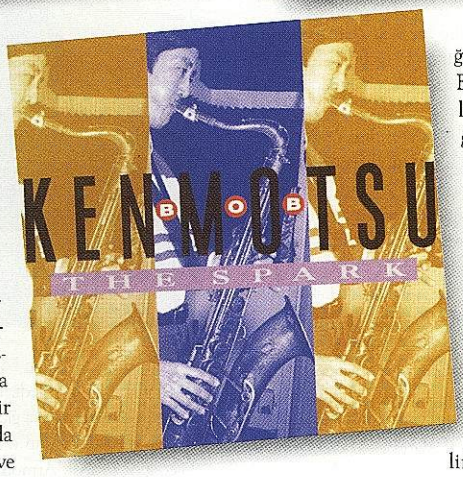

Onüç: Jeff Song

Çağdaş doğaçlamacılar arasında Song özellikle çok sayıda farklı çalışmaya aynı ustalıkla uyum sağlamasıyla dikkat çekiyor. Iowa'lı bir müzikçi: jazz, rock, funk da ilgi alanına giriyor. Boston ve New York'daki çağdaş doğaçlamacıların arasında 1982 yılından beri bulunuyor. Öncelikli olarak bir bas gitarcı ve şarkıcı, ama aynı zamanda kayagum adı verilen, oniki telli bir Kore zither'ini de çalıyor. Geleneksel Kore estetiğinin dışında, Song çalgıda kendine özgü bir biçem, yaklaşım ve teknik geliştirdi. Boston Üniversitesi Antroploji bölümünden 1987 yılında mezun oldu. Lisans üstü öğrenimini New England Müzik Konservatuarında Üçüncü Akım Jazz Araştırmaları konusunda 1992 yılında tamamladı. 1992'den bu yana, "In Vivo" (Asian Improv Records), "Love & Fear" (O.O.Discs) ve "Invisible Maniac" (Asian Improv Records) gibi albümler üretti. Song kendi topluluğu Lowbrow'u 1996 yılında kurdu; hem melodik, hem doğaçlama konusundaki deneylerini bu topluluğuyla derinleştirdi. Lowbrow'un gerçekleştirdiği iki CD var: "Rules of Engagement" (Asian Improv Records) ve "The Other Pocket" (Music & Arts) - Song 1996 yılında Dadadah ile birlikte Knitting Factory'nin What is Jazz adlı konserlerine, 1997 yılında yine aynı mekanda yapılan New York City Jazz Festival'ine de Debris topluluğuyla katıldı. 1997'de Boston'daki Asyalı Amerikalılar Yaratıcı Müzik Festivalinde hem düzenleyici hem de sanat yönetmeni olarak çalıştı.

Ondört: Bob Kenmotsu

Bob Kenmotsu üçüncü kuşak bir Japon kökenli Amerikalı. California eyaletinden. Müziği esnek, en öfkeli çığlıklardan en dingin yoğunluklara kadar zorlanmadan gidip geliyor. Armoni anlayışı zengin, canlı, devingen bir tınısı var. Spark (AIR) albümü bu özellikleri belirgin kılıyor. İlk dinleyişte doğu etkileri sezilmiyor doğrusu: Amerikan gelenekleri, alıştığımız jazz çalgıları, tonal bir biçem. Ama Kenmotsu farkının yaklaşımında billurlaştığını söylüyor. Sabır ve sürekli çalışmanın getirdiği bir yaklaşım farkı bu. Benliğin silindiği, Asyalılara özgü bir duyarlığın egemen olduğu bir anlayış. Yaşamın ve müziğin gerçekleştirelecek bir amaç olmaktan çok bir süreç olduğuna inanıyor o. Yolculuk nesnenin kendisi aslında. Böylece her defasında ulaşılacak nokta, bir sonraki ulaşılacak noktanın kalkış yerini belirliyor yalnızca. Bop, modal, özgür armoniler tek bir kişisel ifadenin içinde eriyor böylece.

Onbeş: Kenny Endo

Los Angeles'te doğdu Endo. Davula ve vurmalılara erken yaşlarda başladı. Kaynaşım ve çok sesli müzik topluluklarında çalıştı. 1975'de Japon davulu taiko'ya yanaştığında köklerini keşfetti. San Francisco'da Taiko Dojo okulunda eğitim aldı. 1980'de Japonya'ya dönerek on yıl boyunca anavatanında kaldı, taiko eğitimini derinleştirdi. Edo Bayashi'nin yanında da ustalığını arttırdı. ABD, İngiltere, Fransa, Hong Kong, Malezya, Kanada, Avustralya, Belçika'da konserler verdi. Taiko'ya yeni bir boyut kazandırdı; batı müziğiyle, dünya halk müzikleri ve geleneksel japon davulu arasında köprüler kurdu. Eternal Energy (AIR) albümünün kapak notlarında müzik anlayışını şöyle dile getiriyor: ''Bir müzisyen sahneye çıktığında yalnızca kendi gücüne ve yeteneğine dayanmamalı. Bunu öğretti bize hocalarımız. Kendilerinden önce gelen sanatçıların da bıraktığı uzun tarih ve enerjiyi de mal etmeli kendine. Kendi egolarını terkedip, onların güzünü kullanırsa umulmadık yerlere ulaşabilir sanatçı. Ben bu enerjiyi duyumsuyorum bedenimde. Dürüstçe ve içtenlikle buna yöneldiğimizde bence sınırlar gökyüzüne kadar çekilebiliyor. Amacım birçok farklı insanı ve kültürü bir araya getirip, barışın ülküsel düzlemde kalan bir kavram olmanın ötesinde dünyamızda gerçekleştirilebilir bir şey olduğunu göstermek".

Onaltı: Meraklısı için

Sözü geçen sanatçıların albümlerine ulaşmak isteyenler Cadence dergisinin (www.cadencebuilding.com) müzik satış bölümüne başvurup, kredi kartlarıyla alış veriş yapabilirler: Asian Improv Records'un doğrudan satışları ne yazık ki Birleşik Devletler içiyle sınırlı.

Delta blues'un folk blues'a dönüştüğü noktada armonika-gitar buluşması:

Sonny Terry ve Brownie McGhee

Benan Dinçtürk
bdincturk@hotmail.com

Müzik dünyasından kimbilir kaç ikili gelip geçmiştir! Bunların çoğu çok kısa ömürlü olmuştur. Dinleyicinin tadı damağında kalmış, ikilinin başka albümleri olup olmadığının arayışına girmişlerdir. Çoğunlukla düo üyelerinin tek başına yaptıkları albümleri dinlemekle avunmaya çalışmışlardır. Blues dünyasının belki de en uzun ömürlü ikilisi olan armonikacı Sonny Terry ve gitarist Brownie McGhee, otuz yıldan fazla birlikte çalışarak bir anlamda rekor kırmışlardır. Birbirinden farklı tarzları olan bu iki müzisyen, günümüz müzik dünyasında naif olarak nitelenecek bir şekilde, aralarında hiç bir zaman imzalı bir kontrat olmadan, kazandıkları parayı eşit olarak paylaşarak yürütmüşlerdir bu ortaklığı. Sonny Terry ve Brownie McGhee'nin müziğini country blues ya da folk blues geleneği içinde ele almak mümkündür. Özellikle Sonny Terry'nin armonikayı kullanma biçimi dönemin en etkin blues adamlarından önemli farklılıklar taşımaktadır. Dönemin Chicago blues armonikacılarından farklı olarak doğadaki sesleri, trenleri, avcılara eşlik eden köpeklerin seslerini taklit ederek folk blues geleneğinin sözcüsü olmuştur Sonny Terry. Onun müziğini, Delta'da tarlada çalışırken kendi kendine şarkı söyleyen adamın müziğinin, sokak köşelerinde insanları eğlendirmek için söylendiği şekle dönüşmüş hali olarak tanımlamak mümkün. Yani Sonny Terry, Delta müziğinin gösteri materyali haline getirilmiş formunun yorumcusudur. Brownie McGhee'nin stili ise dönemin önemli sanatçılarından Gary Davis ve Blind Boy Fuller'in stilinin devamı olarak kabul edilebilir. Öyle ki Fuller'in ölümünden sonra Blind Boy Fuller II adıyla bir albüm çıkarmışır. McGhee aynı zamanda çok önemli bir blues söz yazarı olarak blues tarihine adını yazdırmıştır. İki sanatçı 1938 yılında Burlington North Carolina'da tanıştılar. O dönemde ikisi de sokaklarda, fabrika önlerinde işçileri eğlendirmek için çalıyorlardı ve hayatlarını ucu ucuna kazanıyorlardı. Sonny o dönemde Blind Boy Fuller'la çalıyordu. Brownie ise taksi durağını işleten adamla anlaşmış, geceleri bir takside yatıyor, gündüzleri ise uygun bir yer bulup, gitar çalıyordu. Okey Plakçılık adına pekçok yeni yeteneği keşfeden J.B. Long onları tanıştırdı. Sonny ve Brownie birlikte uzun yıllar Harlem sokaklarında çalıp söylediler. Kulüplerde çalışmaya başlamaları uzun zaman aldı. Maddi olarak iyi denilebilecek bir duruma geldiklerinde 50 yaşlarına gelmişlerdi. Uzun bir blues yoluydu onlarınki. Yoksul ailelerde büyüdüler ve blues'la benzer şekillerde tanıştılar. Sonny Terry Greenboro Georgia'da 1911 yılında doğdu. Asıl adı Saunders Teddell'di. 11 yaşında oyun oynarken meydana gelen bir kaza sonucu sol gözünü kaybetti. 16 yaşında bir arkadaşının fırlattığı demir çubuk bu sefer sağ gözüne geldi ve tamamen görmez oldu. Sonny içine kapandı ve bir süre dış dünyayla bağlantısını kesti. Ancak birgün annesi, onun durumunda olmayı isteyen pekçok insanın olduğunu, bacakları, kolları olmayan insanların onun gibi olabilmeyi düşlediklerini söyledi. Bu sözler onu çok etkiledi ve dış dünyaya yeniden açılmaya başlamasını sağladı. Babası evde yokken onun armonikasını alır, kendi kendine parçalar çıkarırdı. Bunu farkeden babası birgün ona armonikasını verdi ve çalmasını istedi. Duyduğu sesten memnun, ertesi gün birlikte çarşıya gidip ona bir armonika alacaklarını ve belki de birgün o armonikayla yaşamını kazanabileceğini söyledi. Armonika blues müziğinin en temel enstrümanlarından biridir. Bunun nedenlerinden biri ucuz olması, pekçok kişi tarafından kolaylıkla alınabilmesi ve kısa sürede bazı parçalarının çalınabilmesidir. Yani armonikaya fakir insanın enstrümanı denilebilir. Armonikada sadece diatonik scale bulunur. Bu nedenle farklı tonlarda parçaları çalabilmek için farklı armonikalara gereksinim vardır. Örneğin do tonundan bir parça için fa tonundan armonika gerekir. Bu birleşme çok fazla sayıda blue note denilen sesin ortaya çıkmasına neden olur. İşte bu blue note'lar jazz ve blues'u diğer müziklerden farklı kılar. Country veya folk armonikada durum biraz daha farklıdır. Bu müziklerde armonika genelikle ana melodiyi izler. Bazı araştırmalara göre, ilk zamanlarda armonikanın yerini fiddle adı verilen country kemanı tutmaktaydı (Herzhaft, 1992). Brownie McGhee Knoxville Tennessee'de 1915 yılında doğdu. Asıl adı Walter McGhee'ydi. Dört yaşında geçirdiği çocuk felci nedeniyle sol bacağı gelişmedi ve çocukluğunu koltuk değnekleriyle geçirmek zorunda kaldı. Onun durumunu kabullenmesi de babasının bir sözüyle oldu: "Bacağını çok kafana takma, Brownie" dedi babası. "Böyle birşeyi sen istemedin ama durum bu. Onunla birlikte yaşamaktan başka çaren yok'. Bu sıralarda annesi evi terketti ve babası dört çocuğuna kendi kendine bakmak zorunda kaldı. Dayısı keman çalıyordu ve Brownie dört yaşındayken ona tenekeden küçük bir banjo yaptı. Bu oyuncak enstrümanla Brownie müziğe ilk adımını attı. Babası gitar çalıyordu. Oğlunun gitara başlaması onu sevindirmişti (Oliver, 1997). Ona bu konudaki en önemli öğüdü şu oldu: "Oğlum, gitar çalacaksan doğru dürüst öğren yoksa ömür boyu akor basar dururşun" (Cooper, 1992). Sonny Terry ve Brownie McGhee uzun yıllar New York'ta çeşitli müzisyenlerle çalıştılar. Kendi akustik düo tarzlarını çeşitli popüler Chicago stilleriyle birleştirerek piyanist Champion Jack Dupree, Bob Gaddy ve Harry Van Walls gibi müzisyenlerle çaldılar. McGhee bu çalışmalarda bazen elektro-gitar kullandı. Fakat bu dönemlerde de folk blues tarzlarında kayıtlar yapmaya devam ettiler. Bu parçaların çoğunu Brownie derliyordu. Plakları Elektra, Folkways, Savoy ve Ace gibi firmalar tarafından yayınlandı. Climbing Up, Whooping the blues, Old Town Blues bunların en önemlilerindendir. 1955-57 yılları arasında çeşitli New York müzikallerinde çalıştılar. Bunlardan biri Tennessee Williams'ın Kızgın Damdaki Kedi'siydi. 57 yılında McGhee Elia Kazan'ın Kalabalığın İçindeki Yüz adlı filminin müziklerinin bir kısmını yazdı (Hardy ve Laing, 1990). Sonny Terry ölmeden kısa bir süre önce The Color Purple filminin müziklerine katıldı. 60'lı yılllarda Amerikan Folk Blues Festivali kapsamında Avrupa'da turnelere katıldılar. 1972'de Buck and the Preacher ve Book of Numbers, 1976'da da Leadbelly filmlerinin müziklerini yaptılar. Sonny Terry ile Leadbelly tanışıyorlardı. Sonny bu nedenle bu filmin müziklerinini yapabilecek ideal kişilerden biriydi. 1970'li yıllarda kişisel sorunları oldu. Sık sık birbirleriyle kavga ediyorlar, sonra tekrar barışıyorlardı. Ancak 70'li yılların sonunda büyük bir kavga sonucu bir daha birbirleriyle hiç konuşmadılar. Bu muhteşem ikili birbirinden tamamen koptu ve tek başına çalışmaya başladılar. Kişilik olarak birbirlerinden çok farklı iki insandılar. Sonny daha içine kapanık, kendi halinde biriydi. Brownie ise çok şakacı, dışa dönük bir insandı. Bazı eleştirmenler Brownie'nin bu tarzının bazı kayıtlara da yansıdığını ve bunun müziklerine zarar verdiğini iddia ettiler (Herzhaft, 1992). Sonny 1987 yılında öldü. Brownie de ondan sonra birkaç yıl daha yaşadı. İkilinin en çok bilinen ve diğer müzisyenler tarafından yorumlanan parçaları The Midnight Special olmuştur. New York'un müzik endüstrisinin tam ortasında, farklı işlerde, müzikallerde, film müziklerinde çalışan iki müzisyen olarak o dönemin pop tarzına kaymaları çok kolaydı. Ancak buna rağmen ısrarla kendi sevdikleri akustik folk blues'a devam ettiler. Bu yüreklerindeki müzikti. Pekçok blues sanatçısı gibi hakettikleri kadar tanınmadılar. Blues tarihindeki yerleri Delta ruhunu koruyan folk blues müzisyenleri olarak belirginleşti. New York, o Delta ruhunu alıp götüremedi.

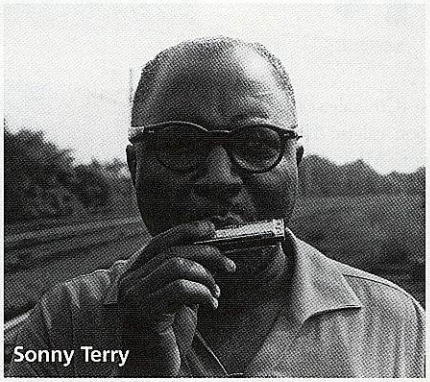
Sonny Terry

Brownie McGhee

Kaynakça

Cooper, Kent (1992) The Blues Alliance, TBA-13012-2, Going it alone, Sonny Terry and Brownie McGhee
Hardy P, Laing D (1990) The Faber Companion to 20th century popular music, Faber and Faber Ltd.
Herzhaft G (1992) Encyclopedia of the blues, kendi yayını, USA, çeviren: Brigitte Debord
Oliver, Paul (1997) The Story of the Blues, Northeastern University Press

Big Band Anıları

Stan Kenton (1912-1979)

Orhan Argun
Orhanargun@hotmail.com

Amerika'nın Batı kıyısından yetişen dünyaca ünlü tek big band lideri Stan Kenton'dur. Bir süre değişik topluluklarda piyano çaldıktan sonra 1941baharında bir dağ evine kapanır ve kurmayı düşündüğü kendi orkestrası için 35-40 aranjman yazar, beste yapar. O yaz Los Angeles'in Bilbao plajındaki Rendezvous dans salonunda Kenton ve orkestrası fırtına gibi jazz dünyasına girer. Aranjmanlar, Jimmy Lunceford stilinde, unison sax bölümlerinin çokça yer aldığı, medium tempoda riff'ler ve sololardan oluşmuştur. Bu riff'ler bildiğiniz gibi, orkestra tümünün veya bölümlerinin kulağa hoş gelecek müzik cümlelerini tekrar tekrar çalmalarıdır ve hem çalanların hem dinleyenlerin, özellikle de dans eden çiftlerin sevdikleri dinamiklerdir. Kenton, giderek, bestelediği veya müzisyenlerinin bestelemiş olduğu birçok parçanın adlarına da bu riff kelimesini katar. Minor Riff gibi. Kenton bir de Artistry (Sanat) kelimesini sever ve kullanır. Önce orkestrası için kullandı ve Stan Kenton and His Artistry in Rhythm Orchestra olarak sunulmasını istedi. Bir süre sonra bundan vazgeçti. Orkestrasının açış parçasına da aynı adı koydu ve bu tabii devam etti.

Yaz sonunda orkestra Hollywood'un ünlü Palladium dans salonunda çalmaya başladı. İlk gece Kenton büyük bir şov sergiledi. Müzisyenler gizemli açış parçasını çalarken, Kenton dans pistini doldurmuş gençler arasından koşarak platforma sıçrar ve bağırarak ilk parça için komutunu verir. Palladium'u dolduranlar hayatlarının en coşkulu jazz, dans ve gösteri gecesini yaşadılar ve tahminimce hayatları boyunca Kenton hayranı oldular.

Bu ilk orkestranın en iyi müzisyeni trompetçi Chico Alvarez'dir. Kanımca Chico, Kenton müziğinin en iyi trompet solistidir. Zamanla Art Pepper (as), Stan Getz (ts) gibi müzisyenler ve Anita O'Day (vo) orkestraya katıldı. 5-3-2-4 kadrodaki toplulukta, beş kişilik olmasına rağmen çok güçlü bir brass sesi gelir. Günümüze kadar gelen ve çalınan ünlü parçaları arasında Tabu, Adios ve Kiss of Fire vardır. Kenton'un Latin müziğine sevgisi daha ilk gün lerde başlamıştır.

1944-45 ve 46 yılları Kenton orkestrasının yükselme dönemini oluşturur. Sert tonlu tenor sax çalan Vido Musso'nun gelişi ile Kenton müziği büyük bir aşama kaydetti. Musso'nun hızlı veya slow tempodaki soloları görkemliydi. Ayrıca, Boots Mussuli (as) ve Bob Gioga (bs) ile birlikte Kenton sax sesine büyük katkı yaptı. Bu ses, biraz serin olmasına rağmen, o yıllarda kulaklarımıza değişik ve çekici gelmişti. Brass da 5-5 olmuştu ve dans, konser salonlarını dolduran gençler arka arkaya gelen kreşendolarla coşuyorlardı. Davul taburesinde Shelly Manne, kontrabasta Eddie Safranski granit gibi sağlam bir ritm veriyordu orkestraya, gerçekten bir Artistry in Rhythm vardı karşımızda. Vokalde en iyi Kenton sarışını June Christy bülbül gibi şakıyordu. Orkestra jazz veya diğer konulardaki dergilerin, radyoların anketlerinde ilk üçten biri oluyordu. Bu dönemin en kalıcı parçalarından biri trompetçi Ray Wetzell'in Jimmy Lunceford orkestrasının set aralarında (intermission) çalmış olduğu jingle'ından ilham alarak yazıp aranje ettiği Intermisson Riff oldu ve yıllar boyu repertuarda kaldı.

İkinci Dünya Savaşı sona ermiş ve dinlediğimiz yabancı radyolara, BBC yanında, AFN (American Forces Network) da katılmıştı. Önce kısa, sonra orta dalgadan dinlediğimiz bu radyo Almanya'dan yayın yapıyor ve Kenton canlı konser yayınlarını Amerika'dan naklen bizlere ulaştırıyordu. Aranjör Pete Rugulo'nun da gelişi ile artistry veya riff adını taşıyan birçok ilgi çekici parçayı canlı olarak radyodan dinliyorduk.

Kenton'un orkestrasını veya müziğini övücü sözler söylemesi, kullanması ve parça sonlarında çılgınca alkış ve ıslık seslerine karşılık olarak kollarını yana açarak hem müzisyenlerini hem de dinleyicileri selamlaması o ünlü pozu ve belki de gerçekten kendini fazla beğenen bir kişiliğe sahip olması bazı müzisyenleri ve eleştirmenleri kızdırıyordu galiba. Öyle ki, 7-8 dakikalık bir parça yazıp A Concerto to end all Concertos (Tüm Koçertolara son veren Konçerto) adını takması bu muhalifleri epeyce kızdırdı. Bence Kenton bu adı kendisiyle dalga geçme amacıyla, biraz da onları kızdırmak için seçmişti. Aslında çok romantik güzel müzikal cümlelerden oluşan bu parçada Musso'nun trombonlara karşı slow solosu ve Mussuli'nin de virtüozitesini sergileyen hızlı tempoda solosu Kenton'ın piyanosu unutulmaz dinamiklerdir.

1947 yılı bir zafer yılı oldu. Jazz dergileri orkestrayı en iyi jazz big band'i, Vido Musso, June Christy, Shelly Manne ve Eddie Safranski

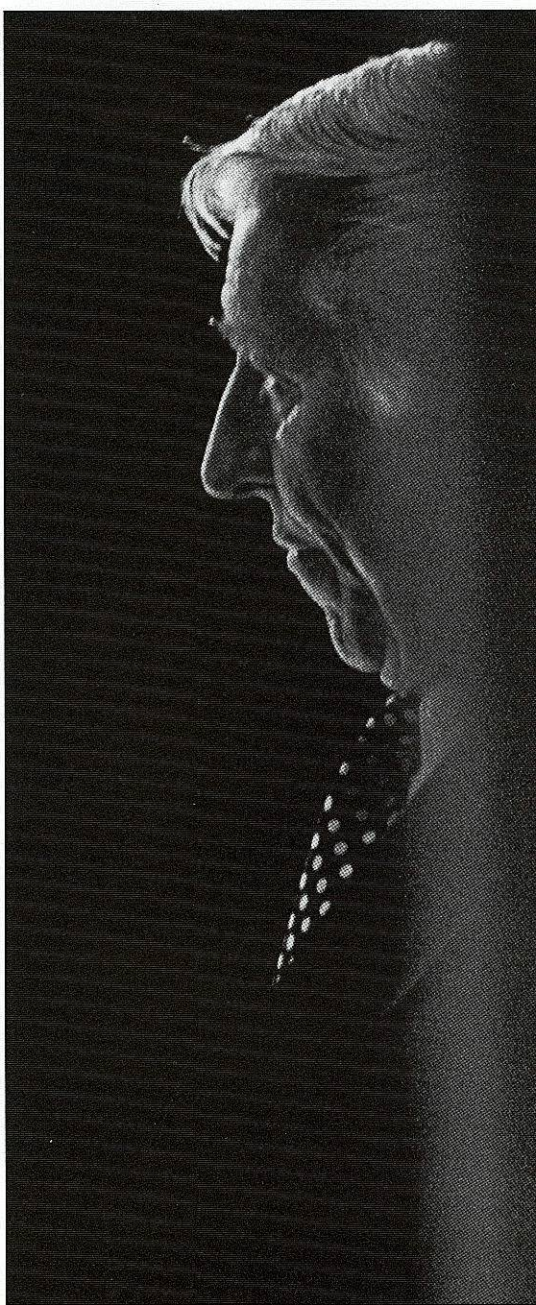

enstrümanlarında birinci seçildiler. Metronome dergisi, geleneğini biraz değiştirdi. Birkaç all star ile takviye edilmiş Stan Kenton ve Orkestrasına Metronome All Stars plağını kaydettirdi ve tabii bu plağın adı Metronome Riff oldu.
Yıl sonunda Kenton bu orkestrayı dağıttı ve bir süre dinlendi. Sonra bu kez kemanlı, french hornlu ve değişik başka aletli bir orkestra kurdu ve değişik müzikler çalmaya başladı. Bob Greatinger adlı yeni bir aranjör bu uzun süreli parçaları bizzat yazıyor veya aranje ediyordu. Kenton severleri bu parçaların çoğunu beğenmiyorlardı, plakları satmıyordu. Yine de bu kalabalık orkestrayı birkaç yıl sürdürdü Kenton. City of Glass adlı LP pek satmamıştı ama yıllar sonra okurlara sunulan bir diskografide 50 adet Kenton CD'si arasında en yüksek satışı City of Glass'ın almış olduğunu okudum. Bu LP bende var, başka bir yazıda Kenton'la ilgili dinlediklerimden söz ederken bu LP'yi tekrar dinleyip düşüncelerimi yazacağım.
1950'ler başında Kenton kemansız yeni bir orkestra kurdu. Chico Alvarez (tp), Maynard Ferguson (tp), Eddie Bart (tb), Art Pepper (as), Bob Cooper (ts) gibi yıldızlar yer aldı. June tekrar vokalistliğe getirildi. Gerry Mulligan, Shorty Rogers gibi yeni aranjörler geldi. Musso ve Mussuli'nin ayrılmasıyla sax sesi değişmişti ama yeni ses de görkemliydi. Under A Blanket of Blue adlı slow'da sax bölümünün zengin, haşmetli sesine tanık olursunuz. Ritm bölümünde birkaç Latin enstrüman da müziğe renk katıyordu. Afro-Cuban adlı verilen Latin parçaların aranjmanlarını Johnny Richard yapıyordu. Kenton'u çok eleştiren ünlü jazz eleştirmeni Leonard Feather da bu orkestrayı beğeniyordu. Orkestra konserlerinde veya plak kayıtlarında vokal grupları da yer aldı ve Kenton en iyi üç big band'inden biri oldu.
Ancak ünlü şef bir başka vesile ile yine muhaliflerin tepkisini çekti. Anketlerde siyahi müzisyenlerin daha çok beğenilmesini eleştirdi. Jazz'ı yaratan, müziğini besteleyen, yorumlayan, icra eden siyahilerin beyazlara az veya çok üstün olduklarını söylemek mümkün. Ama beyazlar arasından da çok üstün müzisyenler çıkıyor. Stan Getz (ts) ve Buddy DeFranco (clt) gibi virtüöz siyahi müzisyen yok kanımca. Paul Desmond'un virtüözitesi de Parker'dan aşağı değildir. Yine de "doğrucu davut" karakterindeki Kenton'ın bunu açıkca ortaya koyması, siyah-beyaz tartışması başlatması şimşekleri üzerine çekti. Kanımca nefes güçleri ve el çabuklukları, parmak hareketleri nedeniyle siyahilerin kuşkusuz üstün oldukları enstrüman trompettir. Piyanistler de.
Türkiye'ye gelince, bizim arkadaş grubumuz gibi AFN ve 1950'ler ortalarından itibaren Voice of America (VOA) radyolarını dinlemeyen müzik severlerin Stan Kenton orkestrasını başından beri izlemiş olduklarını sanmıyorum. Metronome veya Down Beat dergilerini okuyanlar Kenton'un 78 devirli taş plaklarını dışarıdan getirtip dinlediklerini tahmin ederim. Orkestranın Nat King Cole ile birlikte doldurduğu Orange Colored Sky adlı taş plağından başka plağını İstanbul'da görmüş değilim. Plak mağazalarında LP'lerini de görmedim. Dünyaca ünlü sunucu Willis Conover VOA'da her gece jazz ve dans müziği çaldı ve sık sık Kenton müziğine yer verdi. İstanbul ve Ankara radyolarından da arasıra Kenton müziği dinlerdik. Ve ayrıca bir de film gördük. 1940'ların sonuydu galiba, ikinci sınıf bir polisiye filmde Kenton ve orkestrası göründü. Yanılmıyorsam çaldıkları parça Southern Scandal idi. Bu filmin orijinal ve Türkçe adını, artistlerini hatırlamıyorum. Kenton ile ilgili yazılarda da söz edildiğine rastlamadım.
Latin müziğini çok sevmesine rağmen Kenton, ritm bölümünden gitarı, 1960 başlarında çıkardı ve bir daha kullanmadı. Halbuki Sal Salvador ve Laurendo Almedia gibi tanınmış gitaristler görev yapmıştı orkestrada ama conga gibi perküsyon aletleri yer almaya devam etti. Bir de Kenton klarinet sesine yer vermedi yorumlarında. Gerçi 1940'lı yıllarda çekilen fotoğraflarda sax müzisyenlerin önlerinde klarinetler de görülüyor ama benim kulağıma hiç klarinet sesi gelmedi. Bence bu da bir eksiklikdi.
Stan Kenton ve orkestrasını New York'da Carnegie Hall'da 1960 Eylül'ünde dinledim ve seyrettim. Çok sıcak bir hava vardı dışarıda ve müzisyenler ceketsiz, kısa kollu gömlekleriyle sahneye çıktılar ve şovlu, coşkulu bir performans sergilediler. Peanut Vendor adlı parçada beş trompet sahne önüne geldi ve kreşendoları ile salonu dolduran müzik severleri coşturdular. Daha sonra Count Basie orkestrası çaldı, o anılar başka bir yazıda.
Amerika'da ilk satın aldığım LP'lerden biri de bu orkestranın Kenton at Tropicana adlı plağı oldu. Canlı yayınlardan alınan parçalarda Kenton müziğinin swing'ini, yıldız solistlerin nefis sololarını duyabilirsiniz. Aynı performansları içeren CD'yi de iyice ararsanız İstanbul'da bulabilirsiniz.
Bir süre sonra Kenton orkestrasına mellophonium denen, büyük ağızlı trompet biçiminde, sesi kornoya benzeyen aletlerin dördünü bir bölüm halinde aldı. Bu topluluğu da yazları sık sık gittiğim New York'un açık hava konserlerinde dinlerdim. Tabii bu bölüm müziğe yeni bir renk getirmişti ama bu gerekli miydi bilmiyorum. Müzikseverler bu sesi beğendiler ve mello'lar iki üç yıl orkestrada kaldı. Bu arada doldurdukları West Side Story albümü iyi satış yaptı. Herhalde bundan cesaret alarak Kenton, yine yaylı sazları ve diğer aletleri katarak Los Angeles Neophonic Orchestra'yı kurdu. Bu kalabalık orkestrayı canlı dinlemek fırsatım olmadı. Plak kayıtlarını dinlediğimi de hatırlamıyorum ancak 1967'ye kadar bu topluluğu yürüttüğüne göre başarılı sayılır. O yıllarda Kenton'u gerek sadece piyanosu ile ve gerekse orkestrası ile birçok TV programında gördüğümü anımsıyorum. Yine 1960'ların sonlarından itibaren normal kadrolu yani kemansız, mello'suz ve diğer değişik aletler kullanmadan, kısaca 5-5-5-4 kadrolu ve gençlerden oluşan orkestrasıyla üniversite kampüslerinde seminerlere katıldığını, konserler verdiğini biliyordum.
1970'lerde işim gereği çeşitli şehirlere ve özellikle Batı kıyısına gittiğim için, diğer orkestralar gibi, Stan Kenton'u da üç-dört kez üniversite kampüslerinde veya üniversitelere yakın küçük şehirlerde dinledim. Bu konserlere gidebilmek için otostop yaptığımı bile hatırlıyorum. Her defasında da yeni müzisyenlerle karşılaşıyordum. Sonra bu gençlerin o üniversitelerin öğrencileri olduğunu, bazılarının öğrenimlerini bitirdikten sonra Kenton orkestrasına girdiğini öğrendim. 1970 başlarında müzikseverlere sunulan Kenton at Redlands University adlı LP o yılın en iyi jazz plağı seçildi.
Kenton orkestrasını son olarak 1974 yazında Los Angeles Disneyland'de bir hafta boyu her gece dört veya beş set, ne kadar çaldıysa o kadar doya doya dinledim. Platformun hemen önünde, bazen de pistte, dans pistine oturarak saatlerce Kenton müziği dinledik. Dikkat ettim bazıları portatif teyplerini getirmişler kayıt yapıyorlar. Ben de bir gece kaset teypimle 45 dakikalık bir setin tümünü kaydettim. Kendisinden izin falan da almadık. Kenton artık eskisi gibi konserlerinde sıkı, coşkulu parçalarla başlamıyordu. İlk bir iki parça piyanosunun sololarıyla süslü, günün sevilen slow, romantik parçaları oluyordu. Böylece müzisyenler de ısınmış oluyorlar ve üçüncü parçadan itibaren kreşendolar geliyor ve ıslıklar başlıyordu. Böyle anlarda Kenton oturduğu yerden kalkmadan, ellerini kavuşturmuş vaziyette gençleri seyrediyor, sonra ayağa kalkıyor ve o ünlü pozunu takınarak işte benim orkestram demeye getiriyordu. Zaman zaman şakacı karakterini de sergiliyordu. Bir gece programa başlamadan önce müzisyenlere döndü ve "çocuklar Leonard Feather'in civarda göründüğünü haber aldım, aman iyi çalalım, gelip bizi dinleyebilir" dediğini hatırlıyorum. Yine bir defasında müzisyenlerine şöyle dedi: "sizleri falanca plajdan topladım getirdim buraya, iyi çalmazsanız götürür aynı yere bırakırım". Piyano çalan diğer liderler gibi, parçaları anons etmeye gerek duymadan piyanosu ile giriş temalarını çalıyor, müzisyenlerin notalarını bulmalarını bekliyor, sonra coşkulu bir biçimde Eager Beawer veya Intermisson Riff gibi unutulmaz parçalara başlıyordu. Orkestrada vokalist yoktu, zaman zaman müzisyenler bir ağızdan, band chanting denen çok sevdiğim dinamiği seslendiriyorlardı. Davul taburesinde İstanbul'a da sık sık gelen Peter Erskine oturuyordu. Diğer önemli müzisyen alto ve bariton sax'da Roy Reynolds idi. Bir de Japon asıllı, adını kaydetmediğim bir alto sax solisti vardı ki çok güzel sololar yapmıştı. Zayıf, uzun boylu, şık giyimli Stan Kenton'un o gecelerdeki siluetini hiç unutmayacağım.
Kenton bir beş yıl daha müzik yapmaya devam etti, konserler verdi, müzisyenler yetiştirdi, plaklar kaydetti, video kayıtlar yapıldı. Vakitsiz sayılabilecek yaşta müzikseverleri öksüz bıraktı. Hayalet orkestra konusunda, onlarla dalga geçmemekle birlikte, istekli değildi. Belki ölümünden sonra bir Stan Kenton Hayalet Orkestrası kurulmasını istemedi. Bu nedenle sanıyorum böyle bir topluluk kurulmadı. Ama başta üniversite orkestraları olmak üzere bir çok band Kenton müziği çalmaya devam ediyor, devam edecek. Jazz tarihine en iyi beyaz jazz big band'i olarak geçecek.

Jazz ve eski fotoğraflar

Merih Akoğul

Jazz yazıları yazmaya başlayalı onbeş yıl oldu. Önceleri hep fotoğraf çekerdim. O zamanlar jazz fotoğrafları çekenlerin sayısı azdı. O günlerde çekimler ilk on dakika ya da iki parçaya sıkıştırılmazdı. Konser verilen mekanların yarısı, çoğu zaman boş kalırdı. İstanbul'un bir festivali vardı. **Steps** gelmişti. Biletin üzerinde Amerkan Country Topluluğu yazıyordu. 80'li yıllardı; üniversitedeydik. Önümüzde ne çok yol vardı.

Sonra **Bilsak Jazz Festivali** yapıldı. Hem de iki kez. **Emin Fındıkoğlu** oradan oraya koşturuyordu. **Elvin Jones**, koyu bir gölge gibi sesten hızlı bilekleriyle davulunun başında adeta bir çift baget olmuştu. Gelinin Bebeği'ni çalmışlardı. **Chet Baker**'ın ayağında bir türlü gözümün önünden gitmeyen sandaletleri; sıcak bir festival akşamında **Stan Getz**'in tropik adaları hatırlatan rengarenk bir gömleği vardı. Don Glornick ve Astor Piazzola'nın jazz'cı cennetinde, birgün birlikte jam-session'a çıkacakları aklımıza bile gelmemişti.

Okay Temiz'in yanında Saffet Ağbisi hiç eksik olmazdı. **Hrant Lusigyan** kendisi için yapılan özel gecede geçmiş sonbaharları düşünüyor (ki o gece benim klarinetimle çalmış ve o kötü ağızlıktan bile ne güzel melodiler çıkarmıştı), **Nükhet Aruca** mikrofonun önünde şakıyordu. Gary Burton'ın vibrafonu Şan Tiyatrosu'nda, **Steve Swallov**'un mütevazı basıyla nasıl da komşu olmuştu. Hem bilir misiniz, eskiden filmlerden önce opera sanatçıları piyano eşliğinde şarkılar, aryalar söylerdi.

12 Eylül yeni olmuş; gece programları erkenden kesilmeye başlamıştı. Ve biz jazz'ın geç kalmış çocukları sivillere yakalanmadan ara sokaklardan eve dönmeye çalışırdık. Yol boyunca, bize sorulacak "Nereden geliyorsunuz?" sorusuna, "Jazz konserinden" yerine verilecek daha mantıklı! yanıtlar arardık.

Yıllarca bıkıp usanmadan prova yapan TRT Hafif Müzik ve Caz Orkestrası, irili ufaklı gruplar, Berkeley'ye gidip gelmeler ya da gelmemeler, TRT 3'ün jazz'a emeği geçen tüm yapımcı ve sunucuları, otel "roof"larının yılmaz savaşçıları, TRT'de tek kanalın siyah beyaz günlerinde **Erol Pekcan, Tuna Ötenel, Kudret Öztoprak** ve diğerleri... Ne güzel büyümekteydi, jazz ağacının dalları. Bu arada bizim eski jazz'cılar ülkemize gelen müzisyenlerle"jam session"lara çıkarken, gençler de Türkiye'nin jazz'ın geleceği için kınlarında bileniyordu.

Şan Tiyatrosu ve Hodri Meydan, Fitaş konserleri; Kedi Bar'da jazz'lı geceler... Bir içki parasıyla yol parasını zor denkleştirdiğimiz; yemek yemeyip konser bileti aldığımız günler... İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın getirdiği

Merih Akoğul

2. Bilsak Jazz Festivali Eylül 86
Albert Mangelsdorf, Emin Fındıkoğlu, Mike Zwerin

topluluklar, İstanbul Jazz Festivali, Parliament Jazz Festivali, Akbank Jazz Festivali, Yapı Kredi'nin getirdiği jazz grupları, Ankara, Eskişehir, Kuşadası Pozitif'in (yani Ahmet, Mehmet ve Cem'in) ülkenin jazz dağarına getirdiği soluk ve yavaş yavaş Türkiye'de jazz bugünkü konumuna ulaşması. Jazzbar(lar), Korukent, Naima (özellikle yağmurlu kapanış jam-session'ı), Gramofon, Kerem Görsev'in kulübü, Beyoğlu'nun barları ve Babylon'a kadar geliyoruz.

Özellikle İstanbul, giderek daha sıkı jazz dinlenen ve jazz'ın hayatını yaşayan; dünyanın en iyi jazz grup ve müzisyenlerinin uğramadan edemediği şehir oluyor. Albümler, jazz kitapları yayımlanıyor, jazz eğitimi veren okul ve kurumların sayısı artıyor ve jazz gözle görülür bir yol alıyor.

Bugün bir jazz festivali konserlerinde onlarca fotoğrafçı gelişmiş makineleri ve hızlı objektifleriyle jazz'cı avında. Kimi meslek uğruna, kimi arşiv yapmak için, kimi de "bu anı yaşamıştım" diyerek, her konserde yüzlerce kare film tüketiyor.

Jazz'cılar genelde yazı yazmayı çok sevmez. Bir elin parmaklarını geçmeyen jazz yazarlarının tamamına yakını başka meslek gruplarındandır. Yeni çıkmış albümleri, festivalleri ve konserleri hep onların kaleminden okuruz. Ama varsın olsun, onlar keyifle müziklerini yapsınlar, bizler yazmaya her zaman hazırız.

Bireysel hikayeme gelirsek; ben jazz üzerine yazmaya, bu türün örnekleri beni aşırı coşkulandırdığı için, bu duyguyu paylaşmak üzere

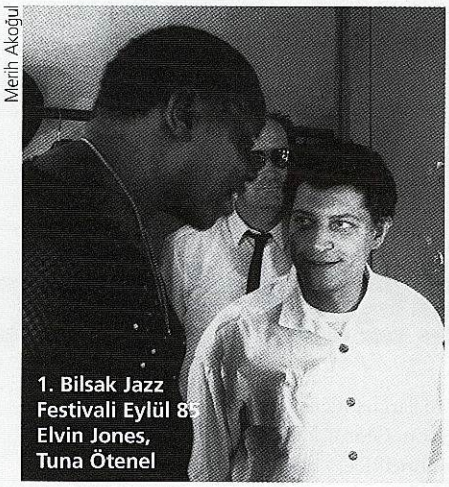
Merih Akoğul

1. Bilsak Jazz Festivali Eylül 85 Elvin Jones, Tuna Ötenel

yazmaya başladım (kimilerinin dediği gibi, evde duran ve benimle arası bir türlü düzelmeyen alto saksofonumla konunun bir ilgisi yok). Önceleri fotoğraf çekiyordum, güzel görüntülerim olsun diye; müziği dinleyemiyor, konseri kaçırıyordum. Bir de fotoğraf çekerken salonların karanlığında insanları rahatsız ettiğimi düşünüyordum. Birgün makinemi eve bıraktım ama yine duramadım. Yaşadıklarımı hafızaya alıp, kör karanlıkta notlar tuttum. Jazz yazmaya başladım; hayatım değişti. Bir de baktım ki, özendiğim jazz adamları gibi olmuşum.

1987 yılında Kürşat Başar'la Hürriyet Gösteri dergisine jazz dosyası hazırladım. Birçok Türk jazz müzisyenini tanıdım. Gösteri ile birlikte Stüdyo İmge'ye, Çalıntı'ya, başka birçok dergi ve gazeteye yazdım. Yıllık dökümler yaptım, yüzlerce CD tanıttım. Şimdilerde Jazz'a ve NStyle'a yazıyorum. Konserleri, festivalleri izliyorum. Her jazz etkinliğinde varoluşumun tadına bir kez daha varıyorum. Gündüzleri başka meslekler icra ediyor, akşamları konserlere gidiyor ve geceleri de sabahlara kadar yazıyorum. Konserlerde, fotoğraf kariyerlerinin başında gencecik fotoğrafçıları görünce, salonunun karanlığında bazen gözlerim doluyor. 80'li yıllarda, sahnenin bir başından diğerine koşturan ince-uzun fotoğrafçı çocuğu hatırlıyorum. Seyirciler rahatsız olup tepki gösterecekler diye ödüm kopuyor ve biliyorum ki onların da içinden yazarlar çıkacak. İşte belki o zaman bizler de, fotoğraf çekmeden ve yazacağımız yazılar için notlar tutmadan, sessizce konseri izleyecek; sonra eve gidip, metali oksitlenmiş saksofonumuzu çantasından çıkaracak ve mazide kalmış bir sevgili gibi dudaklarımızla buluşturacağız.

Herkes gizli olarak veya izin verilen parçalarda jazz fotoğrafları çeksin. Konseri izlerken sevdiklerine bu konseri nasıl anlatabilirim diye düşünsün. Hatta yazmaya çalışsın. Jazz güzel bir duygudur. Herkesin muhakkak bir jazz standartı olsun.

Bu özel sayıda yer alan Merih Akoğul fotoğrafları, genç bir fotoğrafçının fotoğraf makinesiyle Türk jazz tarihine aktardığı anılardır. Ve jazz dergisinin vefalı okuyucuları için arşivden özel olarak çıkartılmıştır.

Herşeyin bozulup geriye gittiği şu günlerde, saflığını ve güzelliğini koruyarak Türk Jazz Müziği'ne emek vermiş ve vermekte olan herkese yürek dolusu sevgiyle.

Şubat 87, Bilsak Euphony

Merih Akoğul

Savruk ve kavruk ama yararlı bir Yusef Lateef kılavuzu:

Kibar devin 80. yaşgünü şerefine

Zeynep Çiftçi Ün
zeynepun@superonline.com

Cannonball Adderley Altılısı: Yusef iki yıla yakın bir süreyi birlikte geçirdiği Cannonball'ın ünlü beşlisine (kornette Nat Adderley, piyanoda Joseph Zawinul, basta Sam Jones ve davulda Louis Hayes öteki üyelerdi) 1961 'Noel'inde katıldı. Amacı Detroit'teki yaşantısı sırasında da, New York'taki ilk yılında da elde edemediği şöhreti yakalamaktı orada. Bu fırtına altılıyla In New York (Ocak 1962), Live In Europe (Ağustos 1962), Jazz Workshop Revisited (Eylül 1962), Hooray For Cannonball (Kasım 1962), Lugano 1963 (Mart 1963), A Day With Cannonball (Haziran 1963), Dizzy's Business (Eylül 1962, Temmuz 1963), Nippon Soul (Temmuz 1963) albümlerinde çaldı. Topluluğun bop, blues,rhythm-and-blues, funky, latin, afrika hatta rock'n'roll ve doğu ögeleriyle yüklü sihirli müziğine yalnızca flüt, tenor saksofon ve obuasıyla değil, P Bouk, Ilow Buno, Peter And The Goats, Brother John vb birçok bestesiyle de katkıda bulundu (meraklısı In NewYork, Dizzy's Business ve Nippon Soul'u GEMM ya da Borders.Com, CdNow türü sanal alışveriş merkezlerinden edinebilir; Jazz Workshop Revisited ve Lugano 1963 ebay'deki açık artırmalarda arada sırada gözüküyor, öteki öteki üç albüm ile ilgili bilgisi olanlar varsa lütfen beni arasınlar!).

The African American Epic Suite (ACT): Lateef'in doksanlı yıllarda Yal'dan yayınlanmayan ender çalışmalarından biri. Afrikalıların Amerika'ya köle olarak gelmelerinin ardından, yeni dünyada yaşadıkları fırtınalı serüvenleri konu alan yapıtta Köln Radyo Orkestrasının yanında Lateef'in doksanlı yıllardaki ayrılmaz vurmalıcısı Adam Rudolph, gitarcı Federico Ramos, kamış üflemeli çalgılar ustası Ralph M. Jones, flügelhorncu Charles Moore gibi tanıdık adlar da var. (Albüm tükenmediği için meraklısı herhangi bir internet mağazasından edinebilir.)

Atlantic Dönemi (Birincisi) 1967-1976: Lateef'in en verimli olduğunu kesinlikle söyleyemesem de, en çok bilinen dönemi bu. Tümü Joel Dorn'un yapımcılığında on albüm üretildi bu on yıllık sürede. Garip olan şey rahatlıkla en başarılısı diyebileceğim, 2LP'lik çalışma Ten Years Hence'in cd olarak yayınlanmaması. The Complete Yusef Lateef (1967), The Blue Yusef Lateef (Nisan 1968), Yusef Lateef's Detroit (1969), The Diverse Yusef Lateef (Mayıs 1969+Nisan 1968), Suite 16 (Nisan ve Haziran 1970), The Gentle Giant (1971), Hush'n'Thunder (1972), Part of The Search(1973), Ten Years Hence (1975), The Doctor is in And Out(1976) listenin tamamı. Yılların ilerleyişiyle Lateef'in müziğine giren pop ve kaynaşım etkisinin ustaya ne kadar yararı olmuş, bu biraz tartışmaya açık. En iyiyle en kötünün bir arada bitişik durdukları kusurlu albümler bunlar: yine de çok sevdiğimi söylemem de yarar var! (Meraklısı albümlerin tümüne GEMM'den ulaşabilir).

Atlantic Dönemi (İkincisi) 1987-1991: Nijerya dönüşü Lateef beş yıl boyunca beş albüm gerçekleştiriyor Atlantic şirketine. Bu albümler farklı bir dönemin başlangıcını imliyor sanatçının yaşamında. NewYork'dan Amherst, MA'e taşınmış, Michigan Üniversitesi'nde öğretim görevlisi, iyice dinginleşmiş ve olgunlaşmış bir Lateef var karşımızda. Little Symphony(1987), Concerto for Yusef Lateef (1988), Nocturnes (1989), Meditations (1990) ve Encounters (1991) bu dönemin ürünleri. Uzayıp giden, ağır synthesizer ve piyano tınıları, ağlak gitarlar, flügelhornlar, flütler, yumuşak, yakaran insan sesleri, bal gibi kemanlar, tenorlar, sopranolar, çok uzun, sanki tek bir ezgi, tekil bir ezgi. Yal dönemine ait bir yığın ipucu var bu albümlerde. Ayrılmaz ses mühendisi olacak, kapı komşusu Norman Blain ile olan verimli işbirliği de bu yapıtlarda başlıyor (meraklısı albümlere GEMM'den ve ebay'deki açık artırmaları izleyerek ulaşabilir).

Başka Müzikçilerle: Donald Byrd'ün ilk solo albümü olma özelliğini de taşıyan First Flight (1955); trompet ve flügelin bir başka büyük ustası Clark Terry ile büyük bir uyum içinde çaldığı Color Changes (Kasım 1960), Curtis Fuller'ın büyük bir coşku ve beceriyle büyüdüğü Gettin' It Together (1961), Wes Montgomery'nin gölgesinde kalmış Grant Green ile Jimmy Smith'in gölgesinde kalmış Jack McDuff gibi iki harika rhythm-and-blues'cuyla Blue Note'a gerçekleştirilen çok baba Grantstand (Ağustos 1961), yine Blue Note'a Art Blakey'nin Afro Drum Ensemble adını verdiği topluluğuyla gerçekleştirdiği Afrika ezgi ve ritmleri ağırlıklı The African Beat (Ocak 1962). (Meraklısı Art Blakey'nin albümünü Hakan Atala'nn dükkanından, Green, Fuller ve Byrd'ün yapıtlarını herhangi bir internet mağazasından edinebilir, çok zor bulunan Terry al-

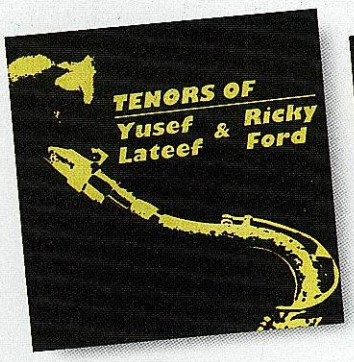

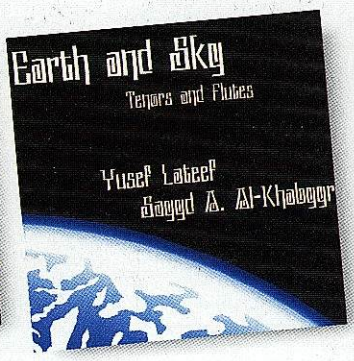

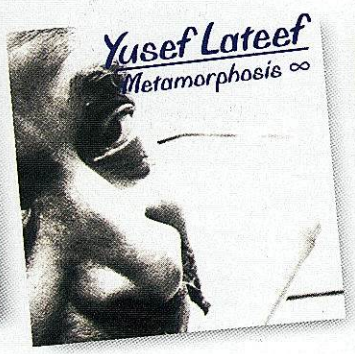

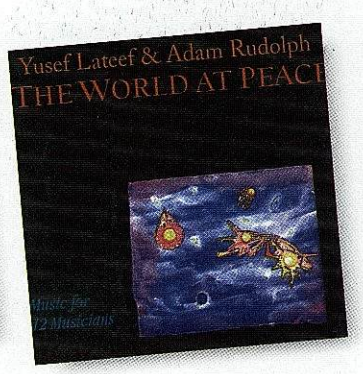

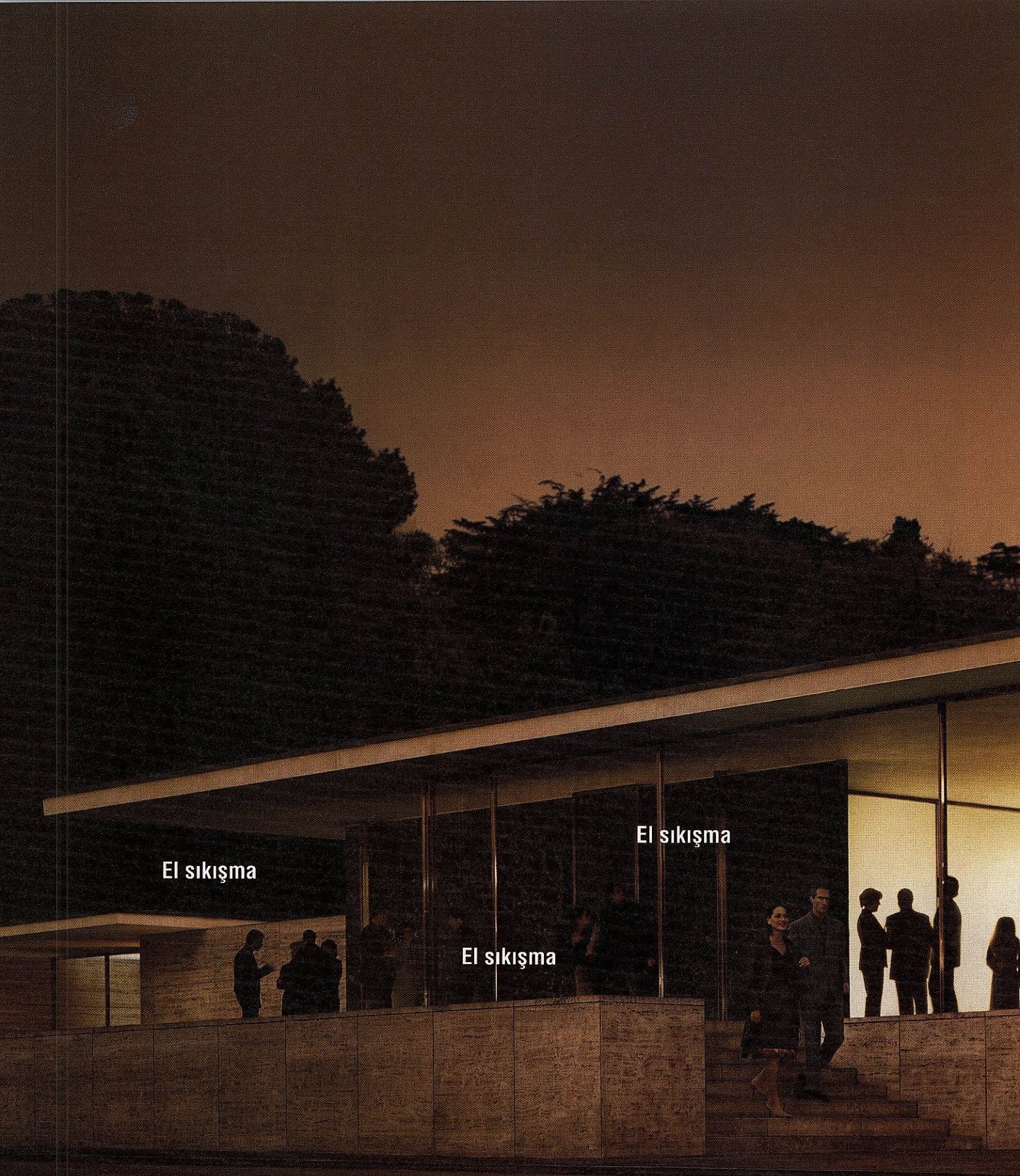

Her sıkıcı davetin güzel bir yönü vardır: BMW 5 Serisi ile eve dönmek gibi.

BMW'nin sunduğu benzersiz sürüş zevki, şimdi 5 Serisi'nde biraz daha farklı bir görüntüde. En göze çarpan yenilikler farlar, stop lambaları ve modifiye edilmiş ön böbrek. Farların hemen yanında bulunan yuvarlak şekilli sinyal lambaları, BMW'nin klasik çift-yuvarlak farlarının altını çiziyor. Artık daire şeklinde olan sis lambaları da bu uyumu tamamlıyor. Arka stop lambaları aydınlatma teknolojisinin son örnekleri. Farların üzerindeki dört kırmızı LED, ışığın yolda en ideal dağılımını sağlıyor.

BMW, Castrol'u tavsiye ediyor.

Castrol

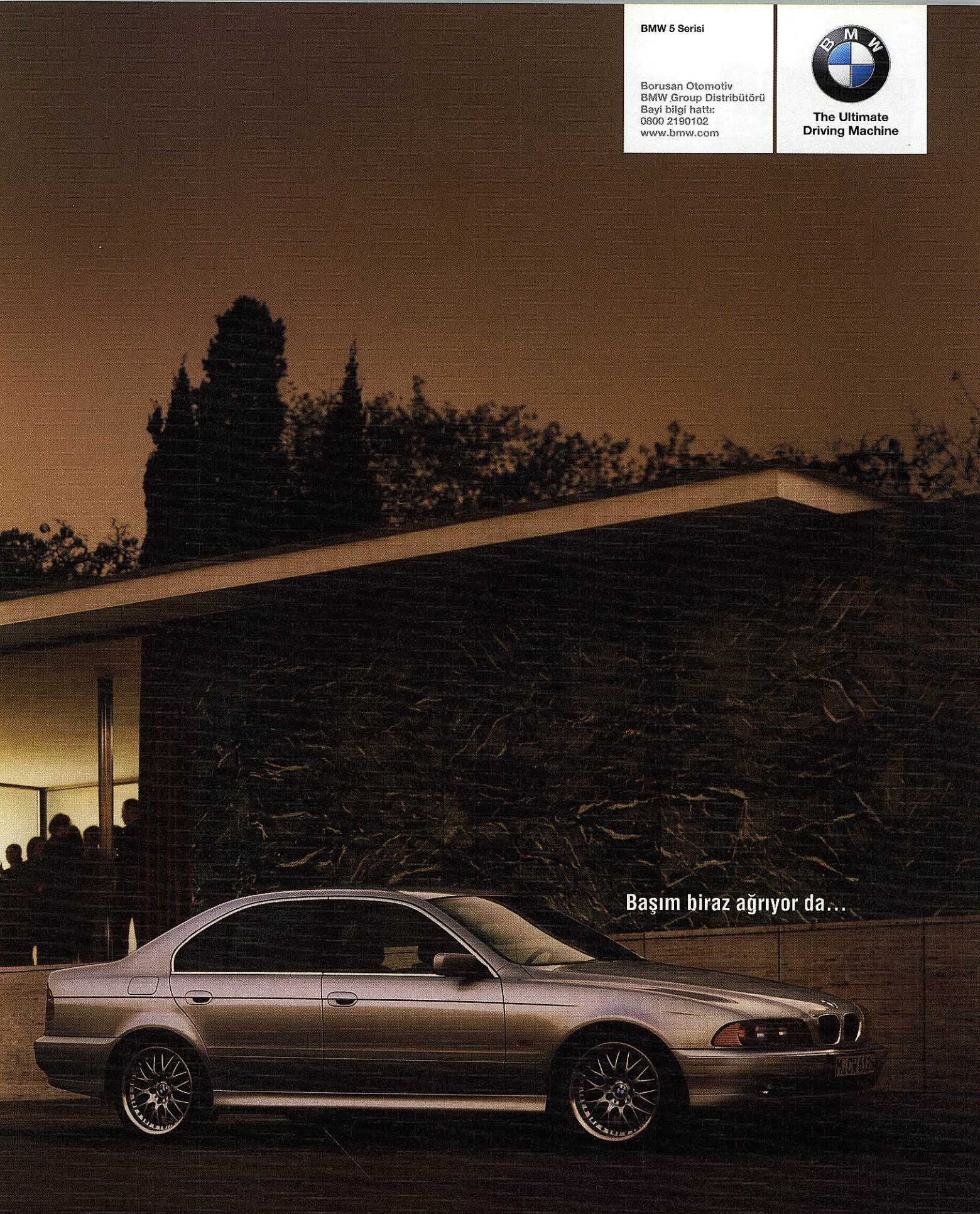
BMW 5 Serisi
Borusan Otomotiv
BMW Group Distribütörü
Bayi bilgi hattı:
0800 2190102
www.bmw.com
The Ultimate
Driving Machine
Başım biraz ağrıyor da...

Yeni BMW 5 Serisi'nde gövdede de değişiklikler var. Ön böbrek, M5'teki gibi daha geniş krom çerçeveli. Otomobilin çevresindeki şerit artık gövde renginde. Alüminyum jantlar standart. 540'da B-direği, ayna üçgenleri ve cam çerçeveleri parlak saten krom, böbrekteki dikey çubuklar ve otomobili çevreleyen şerit krom kaplamalı. Böyle benzersiz bir otomobilin park ederken zarar görmesini istemeyiz. Bu nedenle arka park sezicilerine şimdi ön park sezicilerini de ekledik. Hava yastıklarının sayısını toplam ona çıkardık. Sürüş zevkini güvenle yaşayın diye. Tüm bu özellikleri göz önüne alarak, tekrar düşünelim, davette kalır mıydınız?

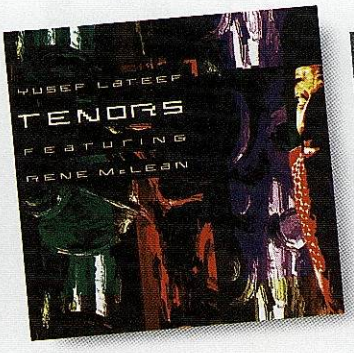

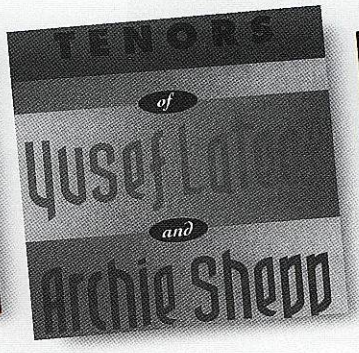

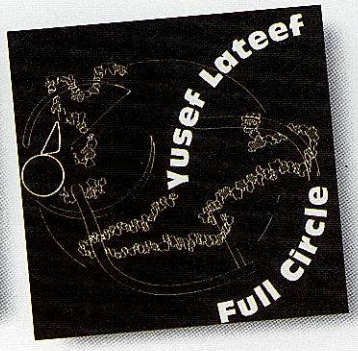

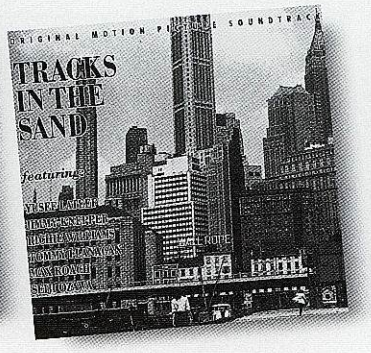

bümü için ebay'ı kollayın!)

Before Dawn: Lateef'in Fuller'lı beşlisiyle Norman Granz'ın şirketi Verve için yaptığı bu çok zor ve el yakan fiyatlara bulunabilen Nisan 1957 kayıtları ustanın daha çok bop ve blues yönünü sergiliyor. Yapımcının kişiliği nedeniyle Doğu ve Hint unsurları en aza inmiş. Anaakıma yakın duran, Charlie Parker gölgesinde bir Lateef var karşımızda (meraklısı GEMM ya da ebay'e!).

Burcu: 9 Ekim 1920 tarihinde Chattanooga, Tennessee'de doğdu Lateef. Burç ailesi jazz'ın çok verimli bir kümesi: terazi çünkü o. Monk gibi, Art Blakey, John Coltrane, Sam Rivers, Ray Anderson, Lester Bowie, John Carter, Dave Holland, Abdullah Ibrahim, Gary Bartz, Norma Winstone, John Gilmore, Oscar Pettitford, Jean-Luc Ponty, Art Tatum, Pharoah Sanders ve bir yığın başka dev müzikçi gibi.

Jazz: "Hem blues'lar besteledim, hem de yorumladım. Blues tanıdığım bir müzik türü. Ama jazz sözcüğü bir şey ifade etmiyor bana, çok bulanık bir kavram bu. Bana jazz diye bir şey sormayın, bu konuda hiçbir şey söyleyemem. Bu sözcükle benim müziğimi tanımlayamazsınız. Açın bir sözlüğü, örneğin Random House'un 1972 baskısını. Jazz'ı çiftleşme, cinsel ilişki diye tanımlıyor. Çalmak ve doğaçlama yapmakla cinsel ilişkinin ne ilgisi var? Beethoven ya da Mozart doğaçlama yaptıklarında jazz dememişlerdi buna. Doğaçlamaydı bunlar yalnızca. Jazz'ın bununla bir ilgisi yok. Bir hakaret sözcüğü yalnızca. İnsanları hem yanıltıyor, hem de birbirinden ayırıyor. Müziği de, müzisyenleri de aşağılıyor. Ben, müziğimi hembedenselhemussalhemtinsel (autophysiopsychic) diye tanımlamayı yeğliyorum."

CTI Dönemi (1977-79): Benim gibi en bağnaz, en tutucu Lateef hayranlarının bile sindirmekte güçlük çektiği, itiraf etmek gerekirse sindiremediği iki feci albüm Creed Taylor'un şirketine üretildi yetmişlerin ikinci yarısında: Autophysiopsychic (Ekim 1977) ve In A Temple Garden (Mayıs 1979). İlkini David Matthews, ikincisini de Jeremy Wall düzenlemeleriyle berbat etmişler. Devrin bütün kaynaşım şablonlarının en kötü, en ucuz biçimde kullanıldığı bu albümlerden hangisinin daha kötü olduğunu bana sormayın lütfen! (meraklısı varsa GEMM'e gönderiyorum ama yine de faza merak iyi değildir, uyarırım!).

Detroit'e Dönüş: Dizzy'nin büyük orkestrasının dağılmasının ardından 1950'de Detroit'e yeniden döndü Lateef; müzik eğitimini pekiştirmekti amacı. Ailesel nedenler de vardı üstelik. Yusef adını almıştı artık. Müslüman olmuştu. Bu süre içinde Yusef Motor Kent'in canlı jazz ortamında çok etkindi. 1955 yılında kendi beşlisini kurdu. 'Doğu Hint ve Afrika Havası' diye tanımladığı unsurları katmaya başladı müziğine; yeni çalgılar ekledi topluluğuna: flüt, gourd, tef, parmaklara takılan türkyapımı ziller, argol; bascısı Farrow'un çaldığı tek telli rabab gibi. Yusef ellili yılların ikinci yarısında Detroit'te yaşamasına karşın, plak kayıtları için Hackensack, New Jersey'e Rudy Van Gelder'in stüdyosuna geliyor, sonra yeniden dönüyordu arkadaşlarıyla birlikte kentine. 1960'a kadar sürdü bu. Derken hepsi cümbür cemaat New York'un yolunu tuttu.

Dizzy'nin Orkestrası: "Dizzy'nin orkestrasına girdiğimde Avrupa'da kalmayı seçen James Moody'nin boşluğunu doldurmuştum. Bir tenorcuya ihtiyacı vardı Dizzy'nin. Kayıtlar için gittiğim Chicago'dan dönmüştüm teklifi ayağımın tozuyla teklifi aldığımda. Ben de o sırada New York'a uçmuş olan Gillespie ile görüştüm telefonda. Sonra ikimiz San Francisco'da buluştuk. Adım o sıralarda Bill Evans'tı daha."

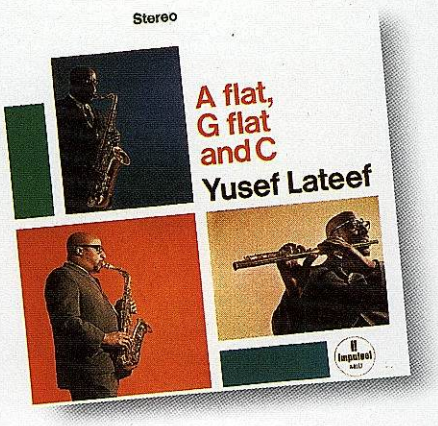

Etkilendikleri: Lateef teknik ustalığı nedeniyle Sonny Stitt'i, duygularını ifade etmedeki yeteneğiyle Billie Holiday'i, yaratıcılığı için Dizzy Gillespie'yi ve tüm bu saydığımız özellikleri birden üzerinde topladığı için de Charlie Parker'a hayranlık duydu hep. Charles Mingus gibi Lateef'in de geçmişteki müzik anlayışının sınırları bop devrimiyle sınırlanmadı. Yine Mingus gibi Lateef'in de ellili yıllarda, kendi önderliğinde yaptığı çalışmalar hard bop çerçevesine sıkıştırılamazdı. Lateef'in tenoruyla yakaladığı kocaman tını, ezgi yaratmadaki müthiş mahareti, içten çalışı Don Byas, Coleman Hawkins, Ben Webster, Chu Berry gibi saksofoncuların swing anlayışının doğal uzantısı oldu. Ama biçemi hiçbir müzikçiye benzetilemez bence.

Flüt: Flüte Kenny Burrell'in önerisiyle başlamıştı; kendi anlayışını getirdi, ağır bir etki yarattı (efsane Rahsaan'ın kullandığı bütün teknikleri daha ellili yıllarda uygulamıştı bu çalgıya). Ama büyük bir alçakgönüllükle asıl yaratıcının unutulmuş başka bir dev, Sam Most olduğunu söylüyor. Uzak ve yakın doğu müziklerine olan ilgisi özellikle flütte çok belirgin Lateef'in. Burrell'e göre, "çok dolgun bir tınıya sahip. Çok sağlam. Yaklaşımı bütünüyle kişisel. Bir anda kavrayabildiğiniz bir şey değil bu. Ama ben onu yıllardır dinliyorum. Ona iyice kulak verdiğinizde, kendine özgü bir biçemi olduğunu görürsünüz. Düşüncelerini Coleman Hawkins'e benzetebiliriz. Boş yere çalınmış tek nota bulamazsınız onda. Çok mantıklı doruklar var söyleminde. Gösterişli şeyler yok çalışında. İçtenlikli yalnızca." Bir de Paul Chambers'a kulak verelim: "Lateef çok ruhlu çalar. Hem çağcıl, hem de çok eski unsurlar var müziğinde. Köklere inen biri o".

Gelişim Yılları: Ailesiyle beş yaşında Detroit'e yerleşti. Okula bu kentte başladı. Ilkin davul 'pad'ında çalışıyordu, sonra Sidney D. Miller High School'dayken alto saksofona başladı. Sınıf arkadaşları arasında Milt Jackson da vardı. Takıldığı arkadaşları Billy Mitchell ve Lucky Thompson'du.1937 yılıydı. Bir yıl alto çaldıktan sonra tenora geçti. Detroit'teki müzik yaşamı canlıydı. Paul Chambers bu ortamı jam-sessions'ların çokluğuna bağlar. Kulüplerdeki bu dinletileri izleyen genç müzikçiler de böylece okul gibi öğreniyordu. Herkes birbiriyle çalma olanağı buluyordu. Farklı bileşimler gerçekleşiyordu her gece. Kentteki jazz ruhu hep canlı kalmıştı. Birileri hep etkinlikler oluşturmuş, ötekiler de onu izlemişti. Kenny Burrell da kentte jazz'ı destekleyen hep birileri çıktı diye açıklar bunu. Burrell 1954 Mart'ında, Yeni Müzik Derneği'ni kurmuştu örneğin. Hukukçular, müzikçiler ona destek çıkmış, böylece konserler, atelyeler, jazz etkinlikleri doğmuştu. Sonny Stitt, Thad ve Elvin Jones kardeşler, Billy Mitchell ve Art Mardigan kentin verimleriydi. Bu kuşağın yaşça daha gençleri de etkin bir ortam yaratmışlardı: Paul Chambers, Doug Watkins, Kenny Burrell, Tommy Flanagan, Pepper Adams, Terry Pollard, Donald Byrd ve Louis Hayes gibi. En çok etki yaratan iki ad ise Barry Harris ve yaşlı piyanist Willie Anderson'du. Arcade Theatre, The Graystone Ballroom, Paradise Theatre'ın etkisi üzerinde kalıcı oldu Lateef'in. Bu dönemde dinlediği plaklar da öyle. Özellikle Jay McShann'ın 1941 büyük orkestra yapıtı Hootie Blues'da ilk kez duyduğu Charlie Parker etkisi. Dostu Thompson Lateef'in Bama State Collegians topluluğunda iş bulmasını sağladığı gibi, 1944'de Detroit'i bırakma-

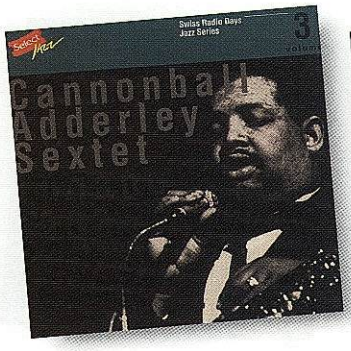

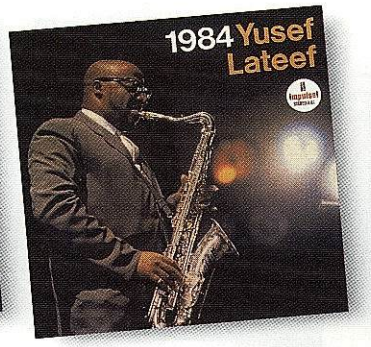

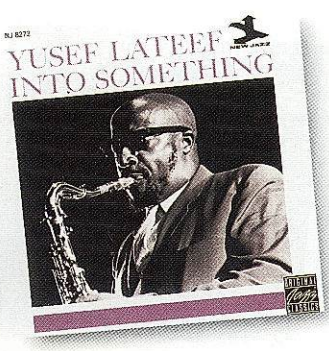

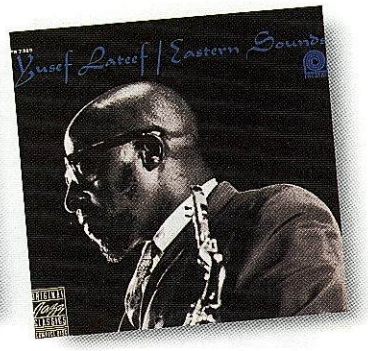

ğa karar verdiğinde Lucky Millinder orkestrasına girmesine de yardım etmişti. Roy Eldridge ve Hot Lips Page'in toplulukları, Ernie Fields büyük orkestrası izlemişti bu deneyimi.

Impulse! Kayıtları (1963-1966): Yusef Aralık 1963 ile Haziran 1966 arasında yedi albüm gerçekleştirdi Bob Thiele'in şanlı Impulse'una. Hepsi de çok okkalı, çok başarılı albümlerdi bunlar. Ama Impulse artık yalnızca güzel bir tarihi simgeliyor portakal renkli kapaklarıyla (ama bu başka bir öykü!). Yeniden basımlar için bile gereken özeni göstermeyen mirasyedi bir şirket. Örnek mi istiyorsunuz işte Albert Ayler'ın yeniden basımı yapılmayan, dümbelek eleştirmenlerce rock diye tukaka edilen Music Is The Healing Force of The Universe ve Last Album gibi yapıtları, işte Lateef'in CD baskılarını bekleyen dört albümü daha. Hepsi de taş gibi hem de. Jazz Around The World (Aralık 1963) farklı iklimlerin ezgilerini yoğuruyor, Psychicemotus (1965) Afrika, blues, New Orleans, Satie etkilerinin bir toplamı, A Flat G Flat & C (Mayıs 1965) blues'un farklılığını, çeşitliğini kanıtlayan bir belge niteliğinde, The Golden Flute (Haziran 1966) ise Lateef'in kırklı yıllarda dinlediği ve çok sevdiği bestelere ve yorumculara bir saygı gösterisi daha çok. CD olarak ne yazık ki çok sınırlı sayıda basılan ve neredeyse yalnızca Japonya'da dağıtıma giren 1984 (Şubat 1965) içinse yalnızca üstün deyip geçeceğim. Bir başyapıt bu, hem de en alasından (Mike Nock, Reggie Workman ve James Black ustanın yanındalar). Haziran 1964'de Philadelphia'daki Pep's Lounge'da kaydedilen Live at Pep's Vol 1 ve Vol 2 bu dönemin öteki örnekleri. Çok esinli ve güzel yorumlar bunlar da (meraklısı ebay'deki açık artırmalardan elde edebilir siyah plakları, 1984 için Gemm'e, Pep'ler içinse Hakan Atala'ya başvurun).

Orrin Keepnews Yapımcılığında Ürettikleri (1957-1961): Lateef 1957 Ekim'iyle 1961 Aralık ayları arasında su gibi akıp giden zaman dilimi içinde günümüzde yedi CD'de toplanan ama atmışlı ve yetmişli yıllarda farklı başlıklar altında dağınık bir biçimde bir araya getirilen harika kayıtlar gerçekleştirdi. Genç yaşta uyuşturucunun yok ettiği yetenekli kentlisi flügelhorncu Wilbur Harden'ın da parladığı Detrotli (davulcu Oliver Jackson, Farrow ve Lawson'lu) beşlisiyle Sounds of Yusef ve Other Sounds (Ekim 1957), Mingus'un da yanında çalan bir başka yetenekli hemşosu trompetçi Lonnie Hillyer'li beşlisiyle Cry!-Tender (Ekim 1959), bıyıkları daha yeni terleyen, Motor Kent'in umut veren genç çellocusu Ron Carter ile ilginç bir oda jazz'ı tınısı yarattıkları The Three Faces of Yusef Lateef (Mayıs 1960), Lateef'in sekiz kalburüstü müzikçiye yer verip, besteciliğini ve düzenlemeciliğini öne çıkardığı, genç ve yetenekli kentlisi Kenny Barron'un ilk beste ve düzenlemelerinin de yer aldığı albüm olma özelliğini de taşıyan The Centaur and The Phoenix (Ekim 1960), OrtaDoğu'nun, Uzak Doğu'nun blues'lar ile şaheser bir bütünlük gösterdiği, harika piyanist Barry Harris, genç yaşta havuzda boğularak ölen Ernie Farrow ve Sun Ra'dan John Coltrane'e kadar bir yığın büyük ustayla çalışmış olan usta davulcu Lex Humphries'in de katkılarıyla gerçek anlamda bir başyapıt kimliğini taşıyan Eastern Sounds (Eylül 1961), Elvin Jones ve Barry Harris ile başka bir doruk Into Something (Aralık 1961) bu verimli dönemin ürünleri. Ayrıca genç yaşta talihsiz bir trafik kazasında aramızdan ayrılan Doug Watkins'in Soulnik başlıklı ilk albümünde (bas Herman Wright'ın emin ellerinde,

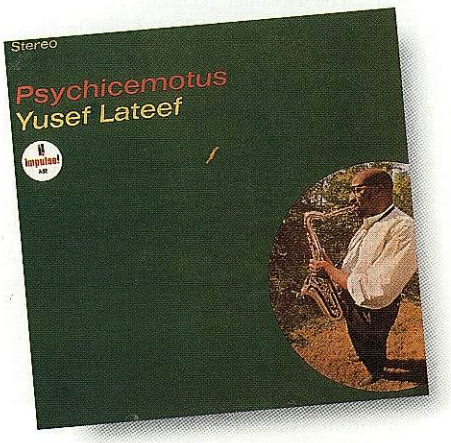

flüt ve obuada Lateef ile çelloda Watkins atmışların oda jazz'ının seçkin örneklerinden birini daha sunuyorlar bu Mayıs 1960 tarihli çalışmada), Nat Adderley'in bir yığın ustayı bir araya getirdiği saksofon grubuyla ilgimizi çeken That's Right (Ağustos ve Eylül 1960)'nda ve Cannonball'ın ünlü altılısıyla gerçekleştirdiği toplam üç albümünde daha. (Yusef'in birkaç OJC albümünü Atala'nın dükkanında görmüştüm, Fantasy'nin dağıtımı mükemmel olduğu için bütün internet mağazaları işine yarar meraklısının!).

Yusef Lateef (CADET): Fi tarihinde Argo etiketinden de yayınlanan bu canlı ve çok heyecanlı 1958 Nisan kayıtları (nedense CD olarak yayınlanmayı umutsuzca bekleyen) çocuğunu yetiştirmek ve eşi ünlü vibrafoncu Terry Gibbs'in kirli çamaşırlarını yıkamak için parlak bir müzik yaşamını elinin tersiyle gaddarca bir kenara atan Detroit'in harika piyanisti Terry Pollard'ın ve nedense unutulan müzikçiler galerisindeki yerini çok uzun zamandır almış olan sağlam baritoncu Frank Morelli'yi anmak için de bir olanak veriyor bize (meraklısı GEMM'e ya da ebay'deki açık artırmalara baksın!).

Hugh Lawson: (12 Mart 1935, Detroit doğumlu) Lateef'in eşsiz piyanistlerinden biri, benim en çok sevdiğim. Chambers "ateşli ve yaşam dolu" diye betimliyordu onu. Burrell'a göre Flanagan ve Barry Harris etkilerini taşıyor epey. Biraz daha funky çalıyor onlardan. Cass Tech High ve Wayne State University'de okudu. Tenor saksofon ve piyano üzerine. Mart 1956'dan atmışların ikinci yarısına kadar Lateef'in yanında sürekli çaldı. Bud Powell, Thelonius Monk ve Erroll Garner'ı en sevdiği piyanistler arasında sayıyor.

Lost in Sound: Dexterity başlığıyla da LP olarak yayınlanmıştı. Çoğu trompetçi Vincent Pitts'in imzasını taşıyan besteler saf bebop ve Charlie Parker'ın izlerini taşıyor.Bu Ağustos 1961 kayıtları Lateef'in bop geçmişiyle ilgilenenlere sesleniyor yalnızca. İyi yorumlanmış ama biraz kişiliksiz ve sıkıcı (meraklısı GEMM'den edinebilir).

Charles Mingus, Mingus Revisited (VERVE): Pre-Bird adıyla da yayınlanmış bu güzel Mingus albümünde (Half-Mast Inhibition'un bir başyapıt olduğunu söylemek abartılı mı acaba?) rüya gibi bir saksofon grubu çıkıyor karşımıza: Eric Dolphy, Yusef ve Booker Ervin'in de içinde bulunduğu. Kayıtlar Mayıs 1960. Yalnızca Lateef'in Prayer for Passive Resistance'daki solosu için bile satın almaya değer bence (meraklısı Atala'nın dükkanından edinebilir).

Müslümanlık: "1948 yılıydı, Dizzy'nin topluluğundaydım. Chicago'nun Batı Yakası'nda çalışırken tanıştım İslam ile. Boogie Woogie Inn diye bir yerde çalışıyorduk, bizimle çalan Talib Dawud adlı bir trompetçi vardı. Başkalarına hiç benzemiyordu, nedenini sorduğumda, Ahmadiyya Hareketi'nin bir üyesi olduğunu söyledi bana. Marzazhulamahmad'ın 1889'da kurduğu bir tarikat bu. Gerçi Kuzey yakasında çalıyorduk ama Dawud Güney Yakasında, 39.Sokakta oturduğunu söyledi. Tam köşesinde oturuyordum bu sokağın. Raslantı işte. Çalışmamız bittiğinde, Güney'e döndük, İslam ile ilgili kitaplar verdi bana, bunları okumaya başladım. Kitaplarda şöyle yazıyordu: "İslamı benimsediğinizde Allah'ın dünyada size yardımcı olduğunun bilincine varırsınız. İslamı benimsemek size temiz ve en güzel biçimde yaşam sürmenize olanak tanır". Bir yıl boyunca kitaplar okudum, Chicago'daki camiye gittim. Dizzy topluluğuyla New York'a geldiğinde, onlara katıldım, sonra oradaki camide dinimi değiştirdim. Ahmadiya Tarikatının bir camisiydi bu. Abdullah Buhania'nın evindeki islam toplantılarına katılırdım sık sık. Bu dini kabul ettim, gereklerini yerine getirmeye başladım, günde beş kez namazımı kılıyor, dua ediyordum.

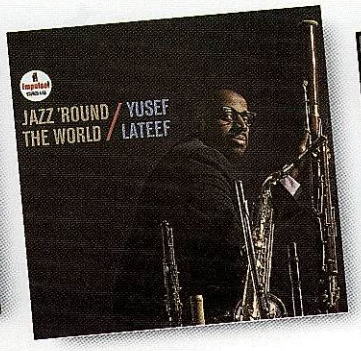

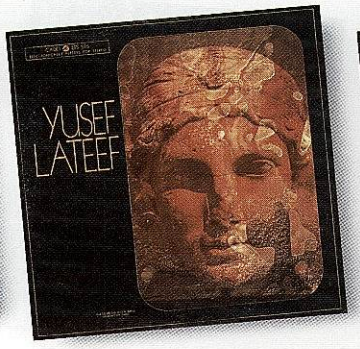

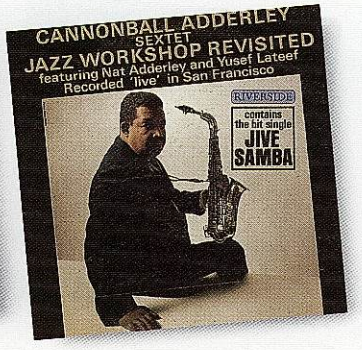

Adımı Yusef Abdul Lateef olarak değiştirdim. Yusef bir peygamberin adıdır, Abdul Allaha hizmet eden kişidir, Lateef de sevimli, güzel ve anlaşılmaz anlamına gelir. Bu adı alınca, karakterimde oluşmasını ve açığa çıkmasını istediğim bu özellikleri elde etmek için çabalamaya başladım".

Nijerya: Afrika'ya gittim 1981'de. Nijerya'ya. Zairia'da, Ahmadubelaa Üniversite'sinde, Nijerya Kültürü Araştırma Merkezi'nde araştırma yapmaktı amacım. Araştırma görevlisi olarak çalıştım orada. Yapmam gereken üç şey vardı. İlkin Sarewa adı verilen Nijerya flütünü araştırmaktı. Fulani kabilesince üçyüz yıl kadar önce icat edilmişti bu çalgı. Önce tahtadan yapılmıştı. Daha sonra evrim geçirmiş, en basit biçimde madenden yapılmıştı. Ben oradayken, camdan ürettik bu flütü, farklı bir şey meydana getirdik. İkinci zorunluğum araştırma yöntemlerini Nijerya kültürü öğrencilerine öğretmekti. Merkezin bir yıllık süren kursları vardı, Nijerya'nın çeşitli bölgelerinden gelen üniversite öğrencileri bu kursu izliyor, öğrendikleri bilgilerle kazıbilim, kağıt ve maden, fotoğrafçılık, Afrika müziği, Afrika dansı, tiyatro ve araştırma yöntemleri bölümlerine gidiyorlardı. Bu kursta öğretmenlik yaptım işte. Üçüncü görevim ise merkezdeki Afrikalı müzisyenler, dansçı ve tiyatrocular dan oluşan performans sanatçılarının arasındaki iletişimi gerçekleştirmekti. Aslında bedensel olarak bir benzerlik taşıdığım insanlar Sudanlıydı ama Nijeryalılar da bir anlamda atalarımdı benim. Köklerimi bulmuştum orada, sanki atalarımın vatanına dönmüştüm yeniden, bambaşka bir kültürle kucaklanmıştım. Kuzey Nijerya müslüman ağırlıkta. Güneyde daha çok hristiyan var. Zairia kuzeydeydi. Müslüman bir kültürde yaşadığım ilk deneyimdi bu. Kendimi yabancı hissetmedim orada. Kuşkusuz yemekler, kültürel farklılıklardan kaynaklanan kimi durumlar, yaşama biçimleri farklıydı.

Olgunluk Dönemi/Chicago: Chicago'da tenorcu Gene Ammons ve Sonny Stitt ile çaldı. Sonra Dizzy Gillespie'nin orkestrasına girme olanağı buldu. Gillespie ile Capitol'e gerçekleştirilen kayıtlara katıldı (1949). Yanında John Coltrane ve Jimmy Heath gibi müzikçiler de vardı. Jump Did-Le Ba'daki vahşi tenor solosu onundu.

Öğrenme Tutkusu: Lateef'in en önemli özelliği bitmek tükenmez bir öğrenme tutkusuna sahip olması: 1951'de Wayne Üniversitesi'nde müzik öğrenimi görmeye başladı. Hocası Detroit Senfoni Orkestası'nın Yardımcı Yöneticisi Valter Paole'ydi. Sonra Manhattan Müzik Okulu'ndan mezun oldu. Atmışlı yıllarda Columbia Üniversitesi'nde toplumbilim öğrenimi aldı. Akademik etkinlikleri arasında yayınladığı 'Blues'un Flüt Kitabı' başlıklı çalışmasını ve yetmişli yıllarda Manhattan Müzik Okulunda ve New York'un Kent Üniversitesi'nde yaptığı okutmanlığı sayabiliriz.

Sun Ra: "Ra ile de çalıştım. Indiana'da, The Hole adında bir mekanda çalmıştık. Özgür bir jazz'dı yorumladığımız. Yeteneklerimizi sergilemiştik daha çok. Serbest doğaçlamalarda bulunmuştuk. Mahzen türü bir yerdi çaldığımız. Yeraltındaydık yani".

Savoy Dönemi (1957-59): Jazz For Thinkers (Nisan 1957), Stable Mates (Nisan 1957), Jazz Mood (Nisan 1957), Jazz and the Sounds of Nature (Ekim 1957), Prayer To The East (Ekim 1957), The Dreamer (Haziran 1959) ve The Fabric of Jazz (Haziran 1959) Lateef'in ilk dönemini sergileyen ve Detroit'in seçkin müzikçileriyle gerçekleştirdiği (Fuller, Lawson, Farrow, Hayes, Watkins, Hardin, McKinney, Pollard, Austin, Gant) çalışmalar bunlar. Latin Amerika, Afrika, bop, modal, blues, rhythm-and-blues, Ortadoğu kokuları sinmiş bu yorumlara. Geleneksel çalgılar yanında rabab, tef, argol, shanai gibi doğu çalgıları dikkat çekiyor. Savoy bu yapıtlardan 59 kayıtlarını ve Prayer'ın büyük kısmını The Last Savoy Sessions başlıklı iki CD'de topladı, ben bir yıl içinde 57 yılına ait öteki yorumların da başka bir iki CD'lik toplamda piyasaya sürüleceğini sanıyorum (yine de meraklısı GEMM ve ebay'deki açık artırmalardan bu siyah plakların tamamını biraz sabırlı olmak koşuluyla el yakmayan fiyatlara elde edebilir).

Tracks in the Sand (ACCESS): Esrarengiz bir albüm bu. Yönetmen Seiji Ozawa'nın atmışlı yılların başında çekmiş olduğu aynı başlıklı filmin müziklerini içeriyor. Besteler The Centaur and The Phoenix'te Lateef ile verimli bir işbirliğinde bulunan Charles Mills'e ait. Tommy Flanagan, Jimmy Knepper ve Max Roach'ın yanında bir yaylı çalgılar dörtlüsü de bulunuyor bu Mart 1962 kayıtlarında (CD olarak basılmış olsa da ancak ebay'deki açık artırmalarda karşınıza çıkabilir ya da GEMM'de).

Vee Jay Kayıtları (1960-1961): Benzer bestelerin (B.Harris, C.Adderley ve Yusef) kaydedildiği, blues ve funky ağırlıklı iki albüm Louis Hayes featuring Yusef Lateef & Nat Adderley ve Contemplation'un yanında (Nisan 1960), harika bascı Paul Chambers'ın (Şubat 1961) bop ve blues ağırlıklı kayıtlarının toplandığı (Wynton Kelly'nin pırıl pırıl parladığı) First Bassman bunlar: yalnızca üçüncüsü zor da olsa CD olarak elde edilebilir.

YAL Dönemi (1992-2000): Bir düş gerçekleşiyor işte, Yusef kuruyor bağımsız şirketini. Yaş yetmişiki o sırada ama çok genç biri daha o. Çok genç, çok taze, çok dinç. Gerçekleştireceği o kadar çok şey var ki. Dokuz yıllık bir süreye sığdırdı yirmiüç albümü! Nijerya'da, Nijeryalı müzikçilerle gerçekleştirdiği ve ilk basımı Landmark etiketinden yapılan harika In Nijeria (1983)'nın dışında Heart Vision (Ocak 1992), Tenors of Yusef Lateef & Archie Shepp (Ocak 1992), Tenors of Yusef Lateef & Von Freeeman (Temmuz 1992), Plays Ballads (Aralık 1992), Tenors of Yusef Lateef & Rene McLean (Mayıs 1993), Woodwinds (Ralph M.Jones ile birlikte) (Temmuz 1993), Metamorphosis (Aralık 1993), Claiming Open Space (Aralık 1993), Tenors of Yusef Lateef & Ricky Ford (1994), Suite Life (Mayıs 1994), Cantata (Aralık 1994), The World At Peace (Haziran 1995), Fantasia For Flute (Aralık 1995), Full Circle (Mayıs 1996), Earth & Sky (Sayyd A. Al-Khabyyr ile birlikte) (Ocak 1997), Sonata Fantasia (Ocak 1997), Chnops, Gold & Soul (1997), Nine Bagatelles (1998), Like The Dust (1998), Live In Seattle (Ocak 1999), Live at The 20th Montreux/Detroit Festival (Ekim 1999), A Gift (2000) yayınlandı bu dönemde. Şaşkınlık veren şey Lateef'in en verimli döneminin hiç kuşkusuz Yal dönemi oluşu. Yetmişikiyle seksen yaşları arasında sanat yaşamının doruklarında dolaşan bir usta o. Seksen yıllık yaşamına karşın güçlü, kapı gibi bedeni, büyük bir üfleme ve yaratma gücü ve enerjisiyle. Archie Shepp ile, Rene McLean ile yaptığı, hele doksanlı yıllarda üretimiş olan en önemli yapıtlardan birinde genç usta Ricky Ford ile yaptığı albümlere bir kulak verin ve görün gençliğini, tükenmez enerjisini. Full Circle, Metamorphosis, The World At Peace, Sky & Peace de benim başyapıt olarak değerlendirdiğim öteki çalışmaları. Ama kuşkusuz tüm albümler büyük bir düzeyin, incelmişliğin, yaratıcılığın ürünü. Evet, tümü (meraklısı tüm albümleri Yal'ın web adresinden, www.yusef-lateef.com'dan edinebilir, yalnız kredi kartı kabul etmiyorlar, banka çeki tek yol!).

Yazınsal Yapıtları: Lateef öykülerini Spheres, kurgubilim romanını ise Night In The Garden Of Love başlıklı yapıtlarda yayımladı. Eleştirmen Micheal O'Danie kitapların temel özelliklerinin "derinlik, imgelem, dinginlik, çeşitlilik, renk, tinsellik ve iletişim çabası" olduğunu vurguluyor, "büyük bir görselliğin ve şiirin yalın ama güçlü sözcüklerle" yaratıldığının da altını çiziyor (meraklısı Yal'ın web adresinden banka çeki karşılığında edinebilir).

İki Teksas Tenoru: "Fathead" Newman ve Marchel Ivery

Teksas jazz açısından gerçekten de oldukça çelişkili bir eyalet. Günümüz jazz'ının önde gelen isimleri buraya çok ender uğruyorlar, ziyaretleri de çoğunlukla düşkırıklığı yaratıyor. Örneğin, Count Basie Big Band'in geçen yılki konserini Dallas Senfoni Orkestrası sevimsiz aranjmanlarla epeyce sulandırmıştı. Branford Marsalis Dörtlüsünün konseri ise müşterilerin ve kulübün kayıtsız ve saygısız tavrı yüzünden tam anlamıyla gürültüye gitmişti. Trompetçi Marsalis kardeşin Lincoln Center Jazz Orchestra'sının konserini saymaya gerek var mı bilmiyorum. Bir kısmı oldukça iyi olan yerel müzisyenler ise çoğunlukla düğünlerde ve kokteyl partilerinde çalmak zorunda kalıyor. Kulüplerde çalabilenler ise çoğunlukla ilgisiz ve gürültülü bir ortamla karşı karşıya kalıyor.

Buna karşılık Teksas'ın eskiye dayanan önemli bir jazz geleneği var. A.B.D'nin sayılı jazz okullarından biri olan University of North Texas'ı Dallas'a bir saat mesafedeki Denton şehrinde bulabilirsiniz. Dünyanın jazz eğitimi veren ilk üniversitesi olmakla övünen UNT'nin birçok tanınmış mezunu var. Teksas eyaleti uzun yıllardır jazz'a Red Garland, Cedar Walton, Ornette Coleman ve Roy Hargrove gibi birçok büyük yetenek kazandırmış. Özellikle "Texas Tenor" kavramının jazz dünyasında kendine özgü bir yeri var. Teksas ve civarındaki eyaletlerden çıkan ünlü tenorcuların arasında Herschel Evans, Buddy Tate, Illinois Jacquet, Jimmy Guiffre, Booker Ervin, David "Fathead" Newman, Dewey Redman, Harold Land gibi isimleri sayabiliriz. Günümüzde bu geleneğin önemli bir temsilcisi de 62 yaşındaki Marchel Ivery. Teksas köklerine sadık kalarak Dallas'ta yaşamayı ve çalışmayı tercih eden Ivery, 90'lı yıllarda "Marchel's Mode", "Marchel Ivey Meeets Joey Defrancesco", ve "3" adlı başarılı albümleri çıkardı. Geçtiğimiz Haziran ayında ise sanatçı, yaşayan en ünlü "Texas Tenor"lardan David "Fathead" Newman'i Dallas'ta düzenlenen Jazz Legends Festival'in "A Salute to the Texas Tenor" adlı konser dizisi kapsamında ağırladı. 1933 Dallas doğumlu olan Newman profesyonel kariyerine Teksas'ta önce Buster Smith, daha sonra da Ornette Coleman'la çalışarak başlamış. Daha sonra R&B tarzına yönelen saksofoncu, 1952 yılından başlayarak uzun yıllar Ray Charles'la çalışmış. 1959'da yılında çıkan "Hard Times" albümüyle büyük üne kavuşmuş. Uzun kariyeri boyunca Eric Clapton, Natalie Cole, Herbie Mann ve Jack McDuff gibilerine eşlik eden sanatçı, bu arada kendi topluluklarıyla da jazz türünde çok sayıda çalışmalar yapma fırsatını bulmuş. Saksofoncunun son albümü "Chillin'" adını taşıyor.

23 Haziran'daki konserde iki tenorcuya eşlik eden topluluk Marshel Ivery'nin trompette Ira Basset, piyanoda Claude Johnson, basta Lyles West ve davulda Andrew Griffith'ten oluşan beşlisiydi. Topluluk ilk seti tenorcunun "Another Minor Thing" adlı hard bop tarzındaki güzel bestesiyle açtı. Cedar Walton'un "Midnight Waltz"'inda Ivery'nin melodinin son dört notası üzerine geliştirdiği doğaçlamalar ve basçı West'in enerji ve buluş açısından zengin ritmik soloları beğeni topladı. Ivery'nin B melodisi üzerine yalnız başına çaldığı çeşitlemelerle başlayan "I've Grown Accustomed to Her Face", özellikle Basset'in fluegelhorn solosuyla dikkati çekti, ve yine Ivery'nin eşliksiz doğaçlamalarıyla son buldu. Ivery bu parçalarda Sonny Rollins ve Joe Henderson etkileri taşıyan yapmacıksız hard bop tarzını büyük bir yetkinlikle sergiledi.

Üç parçalık bu girişten sonra, gecenin şeref konuğu David Fathead Newman topluluğa katıldı. Iki tenorcunun birlikte çaldığı funk ve swing arasında gidip gelen bir besteden sonra, Ivery ve Basset sahneden ayrıldı. Newman ritm üçlüsü eşliğinde kendisini üne kavuşturan "Hard Times" adlı bestenin gospel etkili enfes bir yorumunda çaldığı kendine özgü, R&B ağırlıklı, kıvrak vurgulu hareketli sololarla dinleyicileri coşturdu. Sanatçı, flütte yorumladığı latin havalı "Cousin Esau" adlı besteden sonra oğlu Cadino Newman'i sahneye davet etti. Genç şarkıcı Duke Ellington/Juan Tizol'un "Caravan" ve Lionel Hampton'un "Red Top" adlı parçalarını "vocalese" tarzında sözleri yazılmış sololarıyla birlikte söyledi.

Topluluk konserin ikinci yarısını Cedar Walton'un ünlü bestesi "Bolivia"'nin hızlı ve renkli bir yorumuyla açtı. Cadino Newman'in yorumladığı "Naima" sırasında davulcu Griffith'in tokmaklarla yaptığı güzel eşlik ve baba Newman'in Coltrane'nin tınısını şaşılacak derecede anımsatan sade doğaçlamaları geceye beklenmedik bir boyut kazandırdı. Konser, Horace Silver'in "Cookin' at the Continental" adlı hard bop bestesiyle son buldu. Burada Ivery ve Bassett'in blues motifleri kullanarak Newman'in solosuna yaptıkları eşlik çok keyifliydi. Sırasıyla Newman, Basset, Johnson ve Ivery'nin sololarından sonra, iki tenorcunun eski usül kapışmasına tanık olduk. Ivery ve Newman, bir taraftan birbirlerini taklit ederken, diğer taraftan "Alfie", "Take the Coltrane", "Rhapsody in Blue" gibi melodilerden alıntılar yaparak dinleyici uzun uzun coşturdular. Bu parçada tarzları birbirinden oldukça farklı olan bu iki müzisyeni bir araya getiren gelenek bağının ne denli güçlü olduğu da açıkca duyulabiliyordu. Marchel Ivery Beşlisi "The Theme" ve "Salt Peanuts"'in melodileriyle dinleyicilere veda ederken, "Texas Tenor"un köklü geleneğini ayakta tutmaya devam eden iki saksofon ustasının meşaleyi teslim etmek konusunda pek de aceleleri olmadığı belli olmuştu.

David Fathead Newman

Metin Paksoy mpaksoy@skynet.be

La Hey

Northsea Festivali 25 Yaşında

1976 yılında Hollandalı "impresario" Paul Acket tarafından başlatılan Northsea Jazz Festivali kısa bir sürede dünyanın en büyük jazz festivallerinden biri haline geldi. Jazz müziğinin bütün çeşitliliğiyle temsil edildiği bu festival her yıl Temmuz ayının üç günü boyunca Hollanda'nın La Hey şehrinde dünyanın her köşesinden gelen binlerce jazz müzisyenini ve on binlerce jazz severi konuk ediyor. Bu yıl 25. yılını kutlayan festivale son çeyrek yüzyıl içinde katılan müzisyenlere bakıldığında, jazz müziğinin bu dönem içinde geçirdiği değişiklikler göze çarpıyor: Charles Mingus, Art Blakey, Miles Davis, Dizzy Gillespie, Ella Fitzgerald, Betty Carter artık aramızda yok. Öte yandan, eski neslin unutulmaya yüz tutmuş bazı isimleri hakettikleri başarıya geç de olsa ulaşabilmişler. Yeni bir jazz nesli ise geleceğe ümitle bakmamızı sağlıyor. Bu yıl 14-16 Temmuz 2000 tarihlerinde gerçekleşen festivalde eski isimlerle birlikte yetenekli genç müzisyenlere rastlamak, swing ve mainstream türlerinin yanısıra farklı kültürlere ve ifade biçimlerine açık yeni stilleri dinleyebilmek jazz müziğinin günümüzdeki çeşitliliğinin canlılığının en güzel kanıtıydı. Festivalin bu yılki özelliklerinden biri, bu çeşitliliğin altını çizecek "temalar" içermesiydi. "Bending New Corners" adı altında sahneye çıkan vibrafoncu Stefon Harris ve piyanist Jackie Terrasson gibi genç müzisyenlerin yanısıra programın en ilginç konserini, artık o kadar genç sayılmasa da kendini hala yeniliğe adamış olan trombonu Steve Turre verdi. Sanatçı, teknik ve duygunun çok özel bir karışımı ile çaldığı trombonun yanı sıra, içine üfleyerek trombona çok benzeyen yumuşak tınılar elde ettiği çeşitli boylardaki deniz kabukları ile yaratıcılığın sınırı olmadığı kanıtlıyordu. Festivalin bir diğer teması "Blowin' in from Chicago" adını taşıyordu. Chicago şehrinin jazz müziğine kazandırdığı, mainstream ile free jazz'ı birleştiren ekolün en önemli temsilcilerinden piyanist Muhal Richard Abrams ve genç saksofoncu Ken Vandermark, "rüzgarlı şehirden" esmeye devam eden yeni jazz arayışlarını seyircilere sundular. Geçtiğimiz yıl içinde dünyayı saran Latin müziği, Northsea Festivali'nde de geniş bir biçimde temsil edildi. Ruben Gonzalez, Ibrahim Ferrer, Cubanismo, Los Van Van, David Sanchez ve bu yaz Türkiye'yi de ziyaret eden Buena Vista Social Club, Latin rüzgarını La Hey'de estirdiler. Jazz müziğinin günümüzün dans müzikleriyle birleştirilmesi sonucu ortaya çıkan yeni tarzların yer aldığı bir başka bölümün öncülüğünü İngiliz DJ Gilles Peterson yapıyordu. Raw Deal, Two Banks of Four, Slum Village gibi gruplarla temsil edilen bu tarzın kalıcılığı, sanırım içerdiği dans öğelerinin ömrü ile doğru orantılı olacaktır. "European Impro" teması, Avrupa'nın deneysel/doğaçlama türünün önde gelen isimlerine ayrılmıştı. Davulcu Han Bennink, piyanist Misha Mengelberg, gitarist Marc Ducret kendilerine özgü jazz yaklaşımlarını sergilediler. Özgür jazz'ın Amerikalı temsilcileri de festivalde yer aldılar. Archie Shepp, Yusef Lateef'in Eternal Winds topluluğu, Mal Waldron/Reggie Workman/Andrew Cyrille üçlüsü ve piyanist Cecil Taylor'un İngiliz davulcu Tony Oxley ile verdiği konserler jazz'da özgürlüğün sınırsızlığına işaret ediyordu. Mainstream jazz türü, Wynton Marsalis, Freddie Hubbard, Gary Bartz, Roy Hargrove gibi isimlerle temsil edilirken, fusion gruplarının en çok ilgi görenleri arasında Yellowjackets, Bela Fleck and the Flecktones ve tabii ki Michael Brecker/Pat Metheny Special Quartet bulunuyordu. Festival'in en başarılı konseri kanımca İngiliz basçı Dave Holland'ın yeni beşlisi ile verdiği konserdi.

Bu yıl çıkarttıkları "Prime Directive" albümünden ve önümüzdeki aylarda kaydedecekleri yeni bestelerden oluşan bir repertuar sunan grup, son derece yaratıcı solistlerden oluşuyor. Bunların arasında saksofoncu Chris Potter ve davulcu Billy Kilson'un isimlerinden önümüzdeki yıllarda da çok bahsedeceğiz şüphesiz. Daha saymakla bitmeyecek yüzlerce ismin verdiği bütün bu konserlerin yanısıra, festival boyunca workshop, sergi, jam session gibi etkinlikler de La Hey'in kongre binasının çeşitli yerlerinde düzenlenmişti. Jazz müziğine gönül vermiş insanların senede bir buluşup hasret giderdiği bir yer olması bakımından Northsea Jazz Festivali 25 yıldır önemli bir görevi başarı ile yürütmekte. Jazz'ın bütün çeşitliliğine, eskinin yanında yeniye, popüler olanların yanında bağımsız çalışan müzisyenlere, değişik kültürlere ve akımlara kucak açtığı sürece önümüzdeki yıllarda da bu festival önemini sürdürmeye devam edecektir. Bu gerçekleştiği taktirde, ne mutlu bütün jazz severlere!

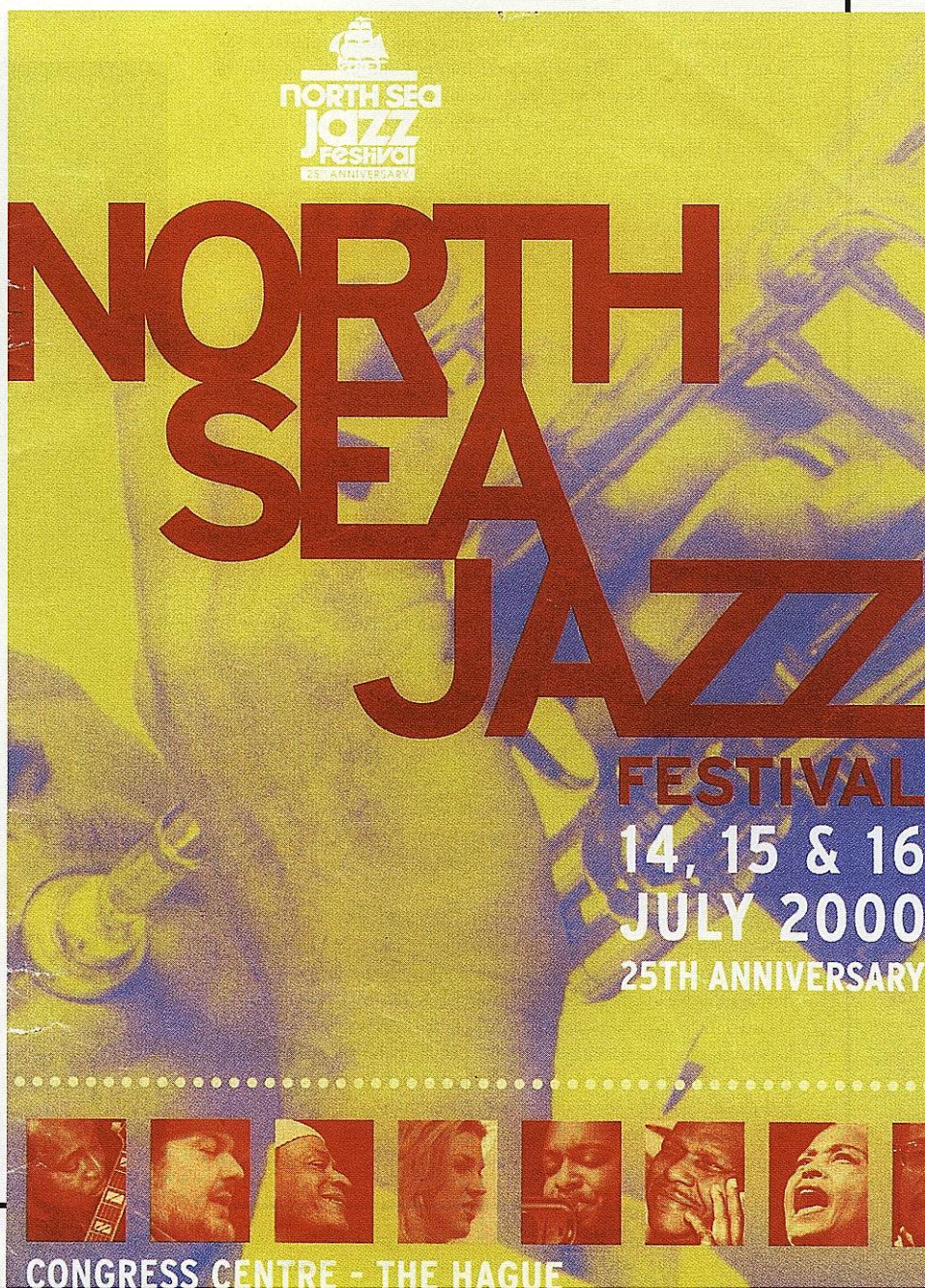

Zuhal Focan

İstanbul

İstanbul Jazz her kesimden izleyeni mutlu etti

Bu yıl festival tarihlerinin çakışmaması nedeniyle nihayet yıllardan beridir izleyemediğim İstanbul Jazz Festivalini ve Pori Jazz Festivalini üstüste izleme olanağını buldum.

İstanbul Jazz Festivalinde izlediğim konserler arasında beni en çok etkileyenler Mingus Amungus, Mingus Big Band, Nicholas Payton ve Trumpet Summit, Michel Camilo, Christian McBride konserleri oldu. Patricia Barber'a istediğim halde yetişemedim. Kerem'in konseri sırasında ise Pori'ye doğru yola çıkmıştım.

Charles Mingus'un eşi Sue Mingus tarafından 1991 yılında kurulan Mingus Amungus birkaç yıldır pekçok büyük festivalin kapsamında yer alıyordu. Yaptıkları albümlerle Grammy ödülleri, "en iyi big band" ödülleri alan bu orkestra gelir mi gelmez mi derken bu yıl bizim programımızda görünce çok sevindik. Mingus'un deneyci ve yaratıcı ruhunu sahne performansı sırasında görmek, hissetmek gerçekten çok keyifliydi. Daha fazla olan dansçı ve rapper sayısı İstanbul'da sadece birdi. Aslında bu kısım benim için sadece show kısmı ama müzikler gerçekten keyifliydi. Miles Perkins grubun genç lideri ve basçısı. Sololarıyla gerçekten Mingus'un ruhunu da getirdi o geceye. Bizimle aynı sırada oturan Sue Mingus'un onu izlerken gözlerinde gördüğüm pırıltı da bana bunları hissettirmiş olabilir. Gavin Distassi (tp), Joshi Marshall (s), Muziki Roberson (p, keyb), Marty Wehner (tb), Steve Rossi (d), Raymond Graham (conga), Martin G.Reynolds (vo), Heather Watkins (dans) gecenin ilk yarısında sahnede oldukça iyi performans sergilediler. Açıkhava daha önceki geceler gibi değildi tabii. Ali Sönmez'in Radikal'deki yazısı da yetmedi diye düşündüm ama niye endişeleniyorlardı ki, işte gerçek jazz severler biz bizeyiz ve inanılmaz keyifli bir müzik. Gecenin esas kısmı başlarken sahnede trompetlerde Philipp Harper, Alex Spiagin, Kenny Rampton, saksofonlarda John Stubblefield, Seamus Blake, Alex Foster, Mike Sim, Gary Smulyan, trombonlarda; Conrad Herwig, Earl McIntyre, Luis Bonilla ve davulda Jonathan Blake, basta Boris Kozlov piyanoda ise Dave Kikoski yer aldı. Enerji ve heycanlarının hiç bitmeyeceğini ise daha sonra gittikleri Roxy'de Christian McBride ile yaptıkları jam'de de gösterdiler. Christian McBride ise kulübe göre müzik de yapabileceğini gösterdi. Funk ve blues ağırlıklı bir program çaldılar. Sahnedekilerle dinleyenler, herkes çok mutluydu.

İçinde bulunduğumuz yılın en önemli özelliklerinden biri bildiğiniz gibi Louis Armstrong yılı olmasıydı. Bu yıl için hazırlanan projenin liderliğini pekçok kez ülkemizi ziyaret eden Jon Faddis yürütüyordu. Jon Faddis'in özelliği ise Dizzy Gillespie'nin izinden gitmesiydi. Genç yaşta jazz'ın önde gelen isimleriyle çalışma olanağı buldu. Charles Mingus, Oscar Peterson'la, Count Basie, Benny Carter big band'lerinde yer aldı. O gece programın sunuşunu Louis Armstrong taklidi sesiyle yaptı. Grubun arkasındaki ritm section ise bize gerçekten keyifli anlar yaşattı. Basta Peter Washington davulda Idris Muhammed yer aldı. Piyanoda Cedar Walton vardı. Randy Brecker'ın konserin ilk parçalarında duyduğum heyecan daha sonra tek düze birbirinin aynı sololarla yerini tatsızlığa bıraktı. Lew Soloff ve Terell Stafford ise günündeydi. Finlandiyalı The Poppo'yu Pori'de iki yıl evvel bir açıkhava konserinde kalabalık dinleyici önünde izlemiştim. O zaman da çok başarılıydılar. İstanbul'da da dinleyicinin hayranlık dolu alkışlarını aldılar.

Wynton Marsalis'in jazz dünyasına kazandırdığı yeteneklerden biri

Murad Şekerli

Christian McBride Roxy'de

Nicholas Payton. 1998'in en iyi soloist'i. Açıkhava'da Barney Floyd, Terell Stafford (tp), Vincent Gardner (tb), Bob Stewart (tuba), Bill Easley, Tim Warfield, Scott Robinson (s), Anthony Wonsey (p), Reuben Rogers (b), Adonis Rose (d), Kenyata Simon (perc)'da Nicholas Payton ile birlikte sahne aldılar. Program ağırlıklı olarak yeni albümleri Nick@Night'dan parçalara ayrılmıştı ama eski çalışmalara da yer verildi.

Michel Camilo Trio Önder'in Purple in Blue konserinden sonra yer aldı. Konser sırasında dinleyici ile kurdukları güzel iletişim onların müziklerine de yansıdı. Bu yıl Michel Camilo Latin Grammy ödülünü de alarak keyfine keyif kattı herhalde. İzleyici ile bütünleşmiş, Armando's Rumba ile alkışlar bitmez gibi olmuştu. Hem Thru My Eyes hem de Spain'den parçalar konser repertuarını oluşturdu. Kuliste de çok keyifliydi. Benim kamerama hemen herkesle, müzisyenler ve festival yöneticileri ile pozlar verdi. Gazetelere verdiği demeçlerde "Türkiye'de kendi evimdeymişim gibi hissediyorum" dediğine gerçekten ben de inandım. O gün kuliste Bill Milkowski, Mike Zwerin ve Francesco Martinelli ile festival dedikoduları da yaptık. Açıkhava sahnesinden gerçekten etkileniyorlar. Bizim programa "melez program" diyorlar. Hepsi de birkaç kere gelmelerine karşın en çok bu yıl Türk müzisyen izlemişler ve onlarla ilgili bir fikirleri oluşmuş. Riffs'de de okuduğunuz gibi Can Kozlu ve Ayşe Tütüncü hakkında yazılarını yazdılar bile. Doğal olarak kendi ülkelerindeki ve diğer festivallerle de karşılaştırıyorlar. Kim ne derse desin bizim festivalimiz hepimizin can damarı, içinde bulunduğumuz koşullarda ne büyük özverilerle sürdüğünü herkes biliyor. En çok yorulan, en çok emeği geçen Görgün Taner'e ve herkese bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Murad Şekerli

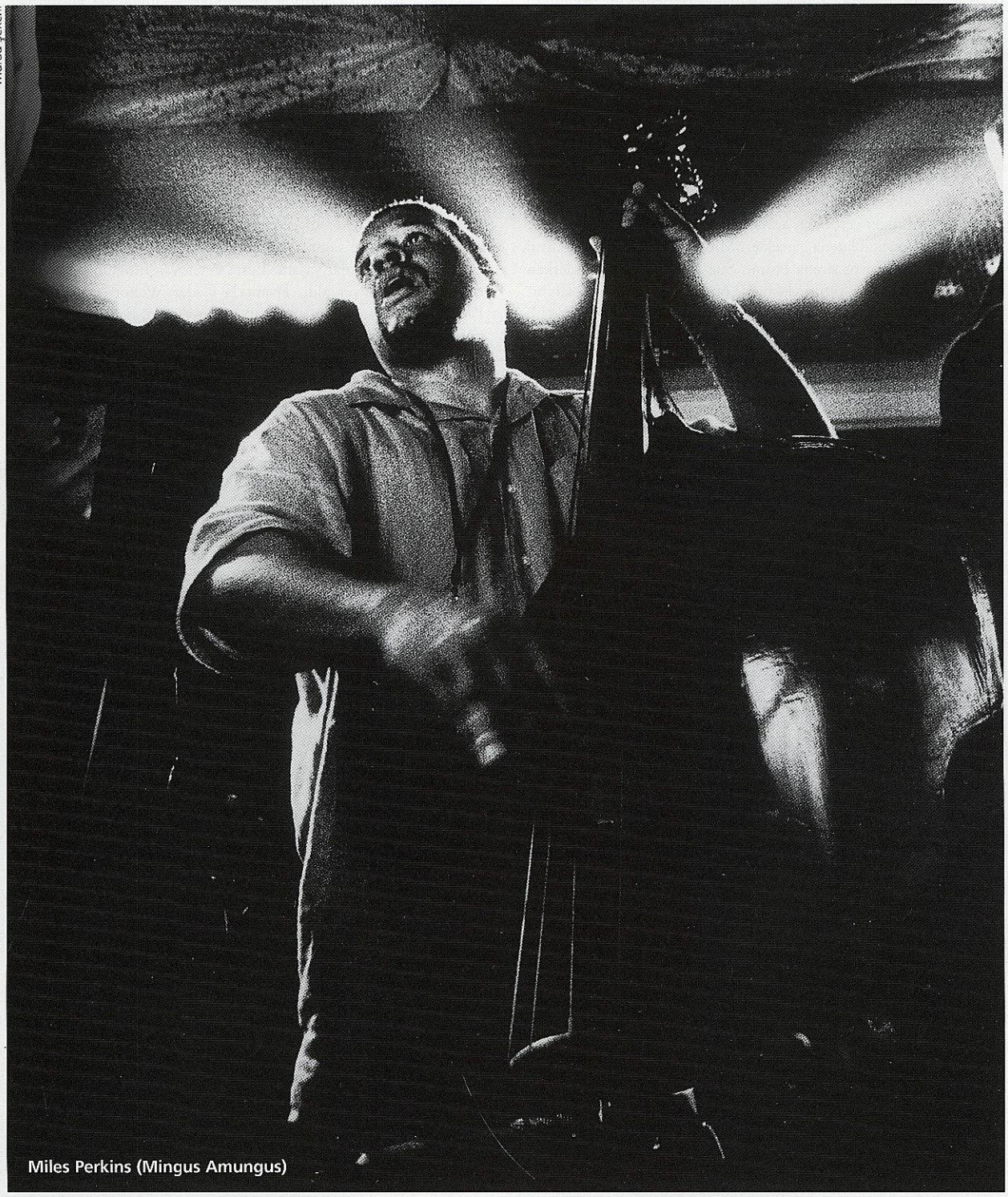

Miles Perkins (Mingus Amungus)

SR-X
series

Jazz

JBL ile çalınır,
JBL ile dinlenir.

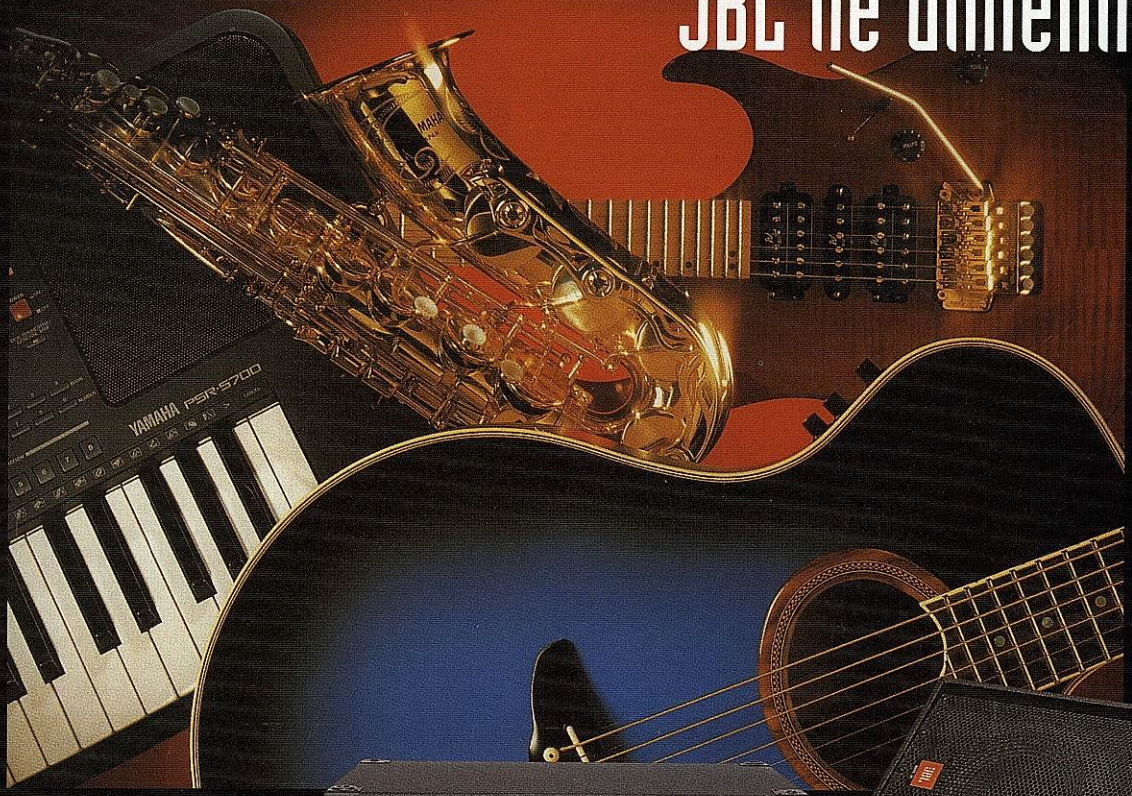

"Yüksek Performans Hoparlörlerinden Beklediğinizden Daha Fazlasını Size JBL SR-X Serisi Verir."

JBL
PROFESSIONAL

A Harman International Company

© 1999 JBL Professional

JBL ScreenArray hoparlörleri ile ilgili daha detaylı bilgi için SF Ses ve Işık Sistemleri'ni arayın.

SF SES VE IŞIK SİSTEMLERİ SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Palanga Caddesi Mütevelli İbrahim Sokak No: 8 80840 Ortaköy - İstanbul - TR
Tel: 90 (212) 227 68 00 (pbx) Fax: 90 (212) 227 96 34 E-mail:prosales@sftr.com
http://www.sftr.com

Zuhal Focan

Pori Jazz

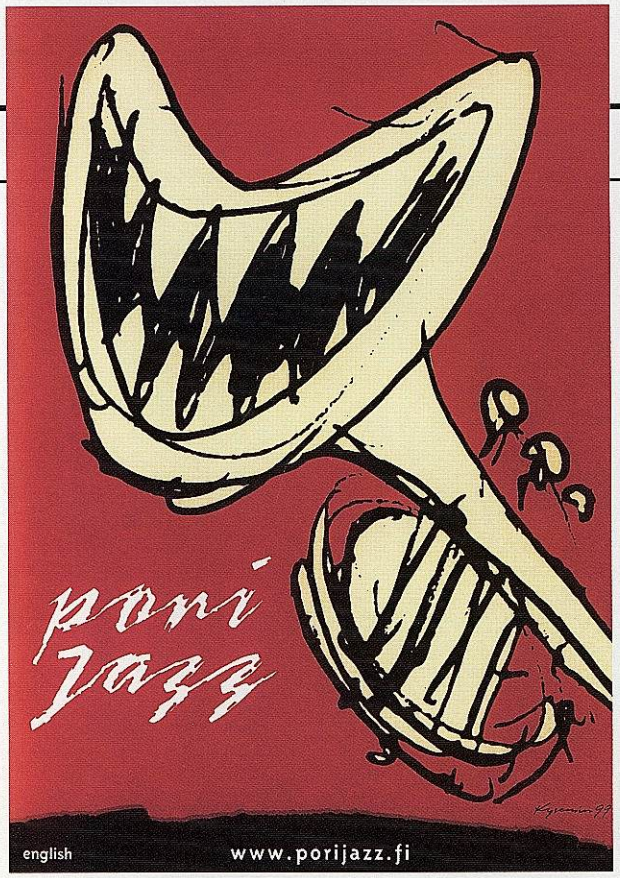

İstanbul Jazz'ın tadı damağımda Pori Jazz'a doğru yola koyulduk.
Herhangi bir aksama olmazsa saat 1800'de Pori'de olacaktık. Umarım bu zaman bize yeter diye düşündüm çünkü saat 2000'de Önder'in ilk konseri için sahnede olması gerekiyordu. Pori soğuk ve yağışlıydı, herhalde çalmayız diye ağırdan alan Önder'i amfisi takılı halde bekleyen sahnede gördüm daha sonra. İstanbul konserleri ve yol yorgunu bizi, bu yıl 13 yaşında olan oğlumuzun akşam saat 2100'deki Joe Satriani konserini izleme isteği hala kondüsyonumuzun hiç de fena olmadığını gösterdi. Kendimizi bir anda sahnenin en önünde gençlerle birlikte sallanırken bulduk. Ertesi günün programında kesin dinlenmek ve Finlandiyalı Antti & Kari Sarpila konserini izlemek vardı.
Önce çok üzülerek kaçırdığım konserleri söylemeliyim. Bu konserler küçücük bir otel barındaydı. Heath Brothers ve Steve Turre. Biletler 'sold out'du ve bizdeki gibi merdivene kimse alınmıyordu. Müzisyen ve back-stage kartları da işe yaramadı.
Bu yıl Pori'nin benim için en iyi konserleri; The Bobs (super bir vokal grubu), Kool & The Gang (eski, bildiğiniz grup ama müzisyenleri en baba jam'lerde yer aldılar), Uri Caine (Bach'ın Goldberg Variations'ını bir de onların yorumundan dinlemek çok keyifliydi), Take 6 (ne zaman İstanbul'a gelecekler?), Bela Fleck & The Fleckstones (yeni albümlerinden parçalar çaldılar, gök yere iniyordu ve açıkhavada kimse yerinden kıpırdamadı, bizde millet bulut görse evinden çıkmaz diye düşündüm), hızımı alamadım Jon Faddis'in Trompet Summit'ini orada da izledim. Hatta o gün Jon'un doğum günüydü, kulisde bir de küçük pastalı doğum günü partisi yaptık. Dergimizin takviminde yer aldığı resimle birlikte fotoğrafını gösterdim. "Ters basmışsın ben solak değilim" dedi. Ne yazık ki haklıydı, resim ters basılmıştı. Çok utandım. Bundan sonra fotoğrafların yönüne dikkat edeceğim kesindi. Avrupa'da yeni yeni sesleri duyulmaya başlayan ama Amerika'yı kasıp kavuran bir grup var. Jazz'la alakaları yok fakat nefis R&B çalıyorlar. Ortalığı kasıp kavuruyorlar. Big Bad Voodoo Daddy. Sekiz kişiden oluşan, Kaliforniyalı şarkıcı Scotty Morris ve davulcu Kurt Sodergren tarafından 1989'da kurulmuş bir grup. 1930'lardaki gibi giyinmişler. Kendimi birden bir filmin içindeymişim gibi hissettim. Müthiş bir sahne show'ları var. Çok ilgi gördüler. Burada izlemeye teşebbüs bile etmediğim Buena Vista'ya bir orada bakayım, neler oluyormuş dedim ve pişman oldum. Aynı burada gazetelerde okuduğumuz izdiham orada da vardı, üstelik ilik kemik ıslatan bir yağmurun altında. İnanın hala anlamış değilim. Demek tüm festivallerde buna benzer şeyler oldu. Küba müziği moda!
Festivale birgün de cumhurbaşkanı gelmiş, üstelik kulisde arkamızdaki masada oturmuş. Haberimiz bile yoktu bakın dediler "bu hanım Finlandiya cumhurbaşkanı" çok şaşırdım, ne koruma, ne de TV kamerası vardı. Hoş bir hanım festival yöneticileri ile konuşup kahve içiyordu.
Festivalin son günü sahne alan Freddie Hubbard, 4 yıl aradan sonra sahnedeyim, iyiyim artık duyduğunuz gibiyim deyince ortalık alkıştan inliyordu. Son gece festival yönetiminin hem de Cafe Jazz'ın kapanış partisi vardı. Önder son olarak Cafe Jazz'daki jam'lere katıldı. Toplam 16 konser çaldı. Bunlardan ikisi kendi adına, diğerlerinde side-man olarak yer aldı. Kulağımızda güzel sesler, yeni dostlar, 6 makara film ve yeni CD'lerle döndük. Bu sayfada gördükleriniz benim amatör kameramdan sahne arkası resimleri.

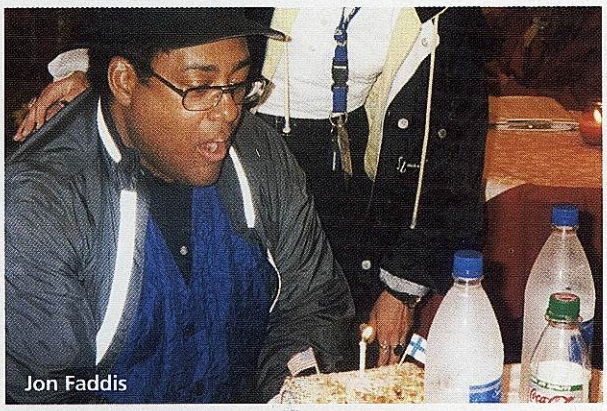
Jon Faddis

Jon Faddis ve Freddie Hubbard

Önder Focan ve Cedar Walton

Montreux'de değerleri bilindi

İstanbul'da beğenilmeyen bazı konserler, Avrupa'da dakikalarca ayakta alkışlandı.

Montreux ve jazz festivali. Sanırım İsviçre'nin Leman gölü kıyısındaki bu küçük kenti "jazz festivali" ile tanındı ve daha uzun süre adı jazz festivali ile anılmaya devam edecek. Bu sene Montreux Jazz Festivali'nin ancak son iki gününe yetişebildim. Malum, 5-15 Temmuz tarihleri arasında İstanbul Jazz Festivali vardı. Kaçırmak olmazdı... 21 Temmuz'da Leftfield ve 22 Temmuz'da da Deep Purple'ın konserlerinin olduğunu görmek beni oldukça heyecanlandırmıştı. Deep Purple'ın her yerde dinleyebilirsiniz, ama "hikayesini bilenler bilir"; "Smoke on the water"ı Montreux'de dinlemek başka şeydir. Beni heyecanlandıran her iki grubun da "jazz camiasından" olmaması pek tesadüf değil, çünkü yıllardır Montreux Jazz Festivali eleştirmenler tarafından "bu festivalde jazz'ı mumla aramak lazım" diye yerden yere vuruluyor. Ne gam... İzleyici sayısı her sene artıyor, gelenler de değişik müzik türlerini bir çerçevede dinlemekten mutlu, keyifli ve özgür geçiriyorlar.

Lou Reed, yeri göğü inletmiş

Gerçekten de programda ne ararsanız var: Brasil, hip-hop, latin, rock, funk, jazz (az da olsa) blues, world vb. vb. Herkes kendine göre bir şey buluyor; biri 3800 kişilik, diğeri 1800 kişilik iki kapalı salonda akşam 8'den sabah 4'e kadar müzik var. Kongre salonu içindeki kompleksin altındaki jazz cafe de cabası. Kongre salonunun yanı başındaki çimenler ise ücretsiz konserler, yani yeni yetme gençler için bir platform şeklinde... Herkes çıkıyor çalıyor; dinleyen dinliyor, beğenen beğeniyor. Yeme-içme noktaları ise (zaten festivalin ana gelir kaynağı buraları) hemen kongre salonunun dışına konuşlandırılmış. Tüketimde başı "döner ekmek"in çektiğini söylesem inanır mısınız?

İki gün boyunca bolca müzik dinledim. Roni Size fazla çalışma neticesinde sürmenajdan muzdarip, konsere çıkamadı ama, DJ Suv, MC Dynamite, Krust ve Die onu pek aratmadılar. Talking Loud 10. yıl akşamı Gilles Peterson önderliğinde, hani ne derler, "bekleneni veremedi". Tabii beklenenin de çıtası pek yüksek bu kadar enerji yüklü ortamlarda. Çıta aşağıya düşünce salon hemen boşalıyor ve "etrafta başka ne var bakalım" diye başka salonlara veya yeme-içmenin peşinde koşuluyor. Aslında müzikle kurulan ilişkinin biçiminin de değiştiğini görüyorsunuz; alternatifler yanıbaşınızda. Bu nedenle "Bunu beğenmedim, bir de yan tarafa bakayım" rahatlığı bazen konseri bir bütün olarak ele alabilmek kavramını da silip atıyor. Duyduğunuz konuşmalar hep "Başında oradaydım, sonda şuna baktım, daha sonra da öbürlerine bir göz attım" gibi.

İstanbul'da burun kıvrılan bazı konserlerin burada yeri göğü inlettiğini duydum. Lou Reed "kuru gürültü" diye nitelenmişti ya bizim buralarda, Montreux'de ise herkes ağzı açık dinlemiş. Fazıl Say - Kudsi Erguner konseriyle ilgili olarak konuştuğum herkes, "yok böyle bir şey" diye bahsediyor. Teldec firmasından Bay Jankoviç ile Montreux'nün Direktörü efsanevi Claude Nobs'un evine (pardon, biraz açıklayıcı olmak gerek herhalde... saray yavrusuna) giderken yolda biraz Fazıl Say hakkında konuştuk. Bana biraz da sitemkâr "Elinizdeki değerin kıymetini bilmiyorsunuz" dedi. Önümüzdeki birkaç yıl içinde Fazıl Say'ın festivaller ve konser salonları arasında bir paylaşım muharebesine neden olacağını söyledi. İstanbul'da da gerçekleşen konserin kaydı için yakında stüdyoya gireceklermiş. Birazdan Claude'dan da aşağı yukarı aynı övgü dolu sözleri işittim. Montpellier'deki konserlerinde de dakikalarca ayakta alkışlanmaları "zor beğenen" Avrupalıların gözüne girme harekatı değil, "Daha durun, esas bundan sonra neler göreceksiniz" meydan okuması olarak algılanmalı diye düşünüyor herkes. Biraz da İlhan Erşahin dedikodusu yapalım, Wax Poetic ile Jazz Cafe'de verdiği konser İlhan'ın Avrupa sınırları içinde de artık takipçisi olunacağının habercisi olmuş. Seneye onu Montreux'de ve diğer festivallerde görürsek şaşırmayalım.

Çalsın diye dil dökmek gerek

İzlediğim diğer gruplardan (Mouse on Mark, Rollins Band, Murgal Patasar ve Pantar Taj Mahal... Aslında iki günde bile o kadar çok grup var ki hepsini yazmayayım isterseniz) bende iz bırakan İstanbul konserlerinden son Leftfield oldu. O ne enerji yüklü bir konserdi!.. Herkes biraz daha çalın ne olur diye gözlerinin içine bakarken, klasik festival sendromu nedeniyle sanki konser yarıda kesilmiş gibi oldu. Bu kadar çok grubun yer aldığı festivallerde her zaman belirlenen saatlere uyma zorunluluğu oluyor. Zamanı dolan grup ise sahne kenarındaki koordinatöre yalvaran yalvaran gözlerle "Ne olur bir bis yapıverelim... bak istiyorlar" diye bakıyor. Ama burası İsviçre ve her şey o kadar dakik olmak zorunda ki, grubu palas pandıras dışarı atıp arkasından çıkacak olanların sahne düzeni hemen kuruluyor. Beğenmedikleriniz hemen kuruluyor. Beğenmediklerimiz için "Aman iyi.. bitti", beğendikleriniz için ise "Canım işte biraz daha çalıverselerdi... bu ne biçim uygulama"yı yapıştırıveriyorsunuz.

Montreux Jazz Festivali hala dünyanın en prestijli jazz festivali olarak kabul görüyor. Burada çalmak için can atan gruplar olduğu gibi, neredeyse üste para verecek toplulukların dahi olduğu hep söylenir. Montreux'yü görmeden de bu atmosferin nasıl yaratıldığını anlamak biraz zor. Bu programda yer aldıkları için bir alkış da Fazıl Say - Kudsi Erguner ve İlhan Erşahin - Wax Poetic'e... Claude'un bile "Bundan sonra Montreux'de çalsın diye biraz dil dökmek gerekecek" dediği Fazıl Say'ı önümüzdeki senelerde Türkiye'de daha fazla görebilmek için kimbilir bizim neler yapmamız lazım gelecek!...

Deep Purple

6. Uluslararası Eskişehir Festivali

Bu yıl 6.sı yapılacak olan Eskişehir festivali 7-15 Ekim tarihleri arasında. Açılış konserini Viyana Filarmoni orkestrasının yapacağı festivalde tiyatro ve dans gösterileri, resim sergileri, Türk Sanat ve Halk müziği, jazz konserleri ve bu yıl bir de tango gösterisi yer alacak. Her türlü maddi güçlüğe karşın kalitesinden ödün vermeyen festival Eskişehirlilere ve çevre illerden kültür ve sanata ilgi duyan kesime keyifli ve hareketli bir hafta yaşatacak. Festivale yurt dışından Viyana Filarmoni orkestrasından başka Vienna Clarinet Connection ve Wien Baroque Soloists katılacak. Kapanış konserini Anadolu Üniversitesi Senfoni Orkestrasının yapacağı festivalde Erkan Oğur da Halk Müziği konseri verecek. Festivalde yer alacak jazz sanatçılarına gelince; bu yıl yurtdışından değil de bizden grupların yer alacağı festivalin jazz programı oldukça keyifli. Hayal Kahvesi'nde yer alacak olan jazz programları 21.15'de başlayacak. Şimdiden izleme şansına sahip olan herkese iyi konserler dileriz.

Ayşe Tütüncü Piyano Perküsyon Grubu 11 Ekim 2000

Ayşe Tütüncü 1983 yılından bu yana adını duyurmuş oldukça ilginç ve başarılı bir piyanistimiz. Bu yıllarda kurduğu **Mozaik** adlı grup, protest kimliğiyle özel bir rock sound'unu temsil ederken, dünya folk ve pop müziğinden de hep etkilenmişti. 1991 yılına kadar süren Mozaik serüveninde grubun dört albümü yayınlandı. Ayşe Tütüncü'nün 1995'de kurduğu ve bugüne kadar gelen projesinin adı ise Ayşe Tütüncü Piyano Perküsyon Grubu'ydu. Vurmalı çalgılar, piyano ve bas klarinetin birlikteliğiyle oluşan bu grupta, jazz, rock, folk gibi birçok müzik türünden parçayı, grubun yepyeni ve özel düzenlemeleriyle apayrı bir tatla dinlemek olası. Grupta Tütüncü'nün yanında **Oğuz Büyükberber** bas klarinet çalıyor. Vurmalılar kadrosu ise dört müzisyenden oluşuyor. **Saruhan Erim** (perc, vo), **Timuçin Gürer** (perc, vo), **Ümit Kıvanç** (d) ve **Serdar Gönenç** (perc).

Grup Chick Corea, Kurt Weill, Oregon, Night Ark, Carla Bley, Prefab Sprout, Shadowfax, Debussy, Bora Akün gibi farklı müzik türlerini temsil eden grup ve sanatçıların parçalarını kendi vurmalı merkezli sound'larıyla yeni ve farklı bir tada dönüştürüp, parçalara özel bir yorum kazandırıyor. Grup aynı zamanda bazı ünlü besteci ve şarkıcıların örneğin Lounge Lizards, Şecaattin Tanyerli, Jan Garbarek, Egberto Gismonti ve Carla Bley gibi, parçalarındaki temadan hareketle, bu temaların üzerine yazdıkları çeşitlemeler ve kolajlar, grubun repertuarının diğer bölümünü oluşturuyor.

Grup, dört kıtadan sayısız vurmalı çalgı kullanıyor. Bunlardan bazıları; kaşişi, marakas, çelik üçgen, bongo, kastanyet, parmak arpı, quice, çelik levha, rototom, bendir ve ramazan davulu. Bunların yanında çalınan piyano ve bas klarinete ek olarak renkli vokal düzenlemeleriyle benzersiz bir sound oluşturuyorlar. Dünyanın birçok müzik kaynağından yaralanırken jazz temelli bir yaklaşımla farklı topraklara ait sesleri buluşturuyorlar. Kaçınılmaz olarak müziklerinde "doğaçlama" çok özel bir anlam taşıyor.

Müziklerinin özünü temsil eden "çeşitlilik"ten hareketle grup, yayınlanan tek albümüne **Çeşitlemeler** adını koymuş. Değindiğimiz her tür arayışlarının bir özeti niteliğinde elimizdeki çalışma.

Ayşe Tütüncü 7 yaşında piyanoya başlamış. İstanbul Belediye Konservatuarı Piyano bölümünü bitirdikten sonra Mozaik kadrosunu kurmuş. Çok sayıda tiyatro ve film müziği hazırlayan sanatçının Ümit Kıvanç ve Bülent Ortaçgil ile birlikte yazdıkları "Orda bir Şehir var Uzakta" henüz seslendirilmemiş bir yapıtları. Atıf Yılmaz'ın yönettiği "Bekle Dedim Gölgeye" adlı filmin müziklerini de Tütüncü, Serdar Ateşer ile ortak hazırlamış. 1990 yılında yayınlanan, kısa metrajlı "Vapurlar" filminin yönetmeni Mehmet Güreli'yle bu filmin soundtrack'ini yine Ayşe Tütüncü oluşturmuştur. Sanatçının albüm ve konserlerde konuk olduğu isimler arasında Ezginin Günlüğü, Bülent Ortaçgil, Bulutsuzluk Özlemi, Mehmet Güreli ve Yeni Türkü'den sözedilebilir. Bugün Tütüncü'nün içinde yer aldığı rock merkezli grubu da var. Tütüncü aynı zamanda Akademi İstanbul'un piyano ve ensemble öğretmeni.

Eskişehir Festivalinde sahne alacak grubun bir başka önemli üyesi de bas klarinet çalan Oğuz Büyükberber. Jazz, folk, ve Türk Müziği dahil birçok tür içinde gezinen bu başarılı müzisyen ile geniş röportajımız bu sayımızda, Röp. Köşemizde yer alıyor.

Ayşe Tütüncü

Trio Mrio 12 Ekim 2000

Günümüz jazz'ının bugün dünyada ulaştığı müzikal düzeylerden izlerle sound'larında jazz'dan blues'a, funk'tan rock'a geniş bir müzikal vizyondan söz edebilir. İşte bütün bu müziklerin jazz doğaçlaması ruhuyla yeniden kaynaştırıldığı bir sound'u temsil ediyorlar. Onların müziklerini benzersiz kılan, arayışlara açık olmaları.

Trio Mrio daha önce dergimizde yer alan röportajlarını okuduysanız (Jazz Dergisi sayı: 12, syf: 62) bileceğiniz gibi üç müzisyenden oluşuyor. 1998'de yayınladıkları ilk albümde grubun kadrosu **Sarp Maden** (g), **Çağlayan Yıldız** (b) ve **Volkan Öktem** (d)dan oluşmaktaydı. Bugünkü kadroda bası, Hollanda'da jazz eğitimine devam etmeye karar veren Çağlayan Yıldız'ın yerine **Alp Ersönmez** çalıyor.

Sarp Maden müzisyen ve besteci kimliğiyle jazz dünyasının Türkiye'de adı en çok anılan isimlerinden. Yaşının genç olmasına rağmen, oluşturduğu parıltılı gitar tekniği ve ruhani havasıyla, dinleyicileri sürekli etkileyen özel kimlikli bir vir-

Trio Mrio

MÜZİK TUTKUNLARI!

SENKOP MÜZİK ŞİMDİ SİZLERE EN İYİ MARKALARI EN UCUZ FİYATLARLA SUNUYOR. BU FIRSATI KAÇIRMAYIN.

- ✔ CORT ELEKTRO-BAS ve AKUSTİK GİTARLAR USA fiyatlarının altında
- ✔ LANEY A CLASS TUBE GİTAR AMPLİLERİ Gerçek gitar soundu
- ✔ HARTKE BASS AMPLİLERİ (20 W dan 500 Watt'a kadar) Geniş ve güçlü bas soundu
- ✔ KEN SMITH BASS GİTARLAR (% 100 Hand made) USA fiyatlarına
- ✔ MORLEY EFEKT PEDALLARI Steve Vai Bad Horsie
- ✔ CAMPS KLASİK ELEKTRO (No feedback) NAC-4 en iyi klasik soundu
- ✔ MEINL, HEADLINER, NINO PERKÜSYONLAR (inanılmaz fiyatlar Latin müziğinin keyfini çıkarın.
- ✔ USA RHYTHMTECH PERKÜSYON (Laptop practigepad) Ritm duygularınızı keşfedin
- ✔ REMO PERKÜSYON (Darbuka ve el davulları) Türk ritm sazlarını Amerikalı yeniden yarattı
- ✔ REGAL TİP BAGETLER En sağlamı, en dengelisi
- ✔ ZILDJIAN CYMBALS K. Custom, A. Custom stoktan teslim
- ✔ GİTAR TELLERİ Tüm markalar en ucuz fiyata
- ✔ YAMAHA DAVULLAR ve GİTARLAR Mutlaka fiyat sorunuz.
- ✔ HARDCASE DRUM CASES Davullarınızı kutusuz taşımayın.
- ✔ Daha sayamadığımız çok sayıda çeşitlerimizle hizmetinizdeyiz.

- **Camps klasik gitar 145 $ (İspanyol malı)**
- **Meinl Headliner conga set 325 $ (Ayarlı sehpa ile)**
- **Nino Bongo 65 $ (Thailand)**
- **Laney 30 W ampli 200 $ (Orijinal İngiliz)**
- **Ken Smith elektro gitar teli 5 $ (0,9 ve 0,10 set)**
- **Cort Elk. Akustik 375 $ (Fishman EQ manyetik)**
- **Regal tip JoJo baget 4 $ (Daha ucuzu yok)**

SENKOP MUSIC

Head Office:
Galipdede Cad. No: 14-16 80050 Tünel / İSTANBUL
Tel : (90.212) 243 19 89 / 249 39 51
Fax : (90.212) 243 19 90

Branch:
Anafartalar Cad. Selekler Çarşısı
Kat:1 No: 158 07040 ANTALYA
Tel : (90.242) 247 55 23

E-mail: Senkop@superonline.com

tüöz. Trio Mrio'nun yanında Lodos, Acid Trippin ve Boyoz gibi özel deneyci gruplarla çalan Maden, grubun yorumladığı bestelerin bir çoğunun sahibi. Jazz Dergisinin seçimleriyle oluşan, Türkiye'nin en iyi jazz gitaristleri listesinde Maden geçen yıl Önder Focan ve Neşet Ruacan'ın ardından üçüncü sırayı almıştı.

Volkan Öktem, jazz ve pop ortamının yaşı oldukça genç olmasına rağmen, kalburüstü davulcularından biri. Öncelikle bir jazz davulcusu olarak kabul etmemiz gereken bu başarılı müzisyenin birlikte çaldığı grup ve müzisyenler arasında Acid Trippin, Sibel Köse, Laço Tayfa ve Habbecik'ten söz edilebilir. Doğaçlama yanı özel bir olgunluğa ulaşmış olan Öktem, popüler müzik ortamında da profesyonel müzisyenliği sürdürüyor.

Trio Mrio kardosunda, basta Çağlayan Yıldız'ın yerini alan **Alp Ersönmez** çok genç yaşta olmasına rağmen özellikle popüler müzik ortamının aranan müzisyenlerinden biri. Jazz'a olan eğilimiyle, jazz müzisyenlerinin özellikle dikkatini çeken Ersönmez Maden ve Öktem ile birlikte jazz bascısı kimliğini özenle ortaya çıkarıyor.

Bu genç kadrodan oluşan Trio Mrio'nun Eskişehirli müziksever gençliği kıyasıya etkileyeceğe benziyor. Jazz'ı, rock'u, funk'ı, blues'u seven her müziksever bu konsere davetli. Çünkü bu konser Türkiyeli genç kuşak jazz müzisyenlerinin bugün ulaştığı başarılı noktayı size yansıtmış olacak.

Ali Perret, Free Key Trio 13 Ekim 2000

Türkiye jazz ortamına getirdiği sayısız yenilikle tanınan **Ali Perret**'nin akustik merkezli bir trio'su bu grup. "Free Key"in kuruluş yılı 1998. Jazz ve funk müziğin, modern ritmlerle kaynaşması noktasında özel bir sound'u temsil ediyorlar. Trio'da **Ali Perret**'nin (keyb, p) yanında **Raci Pişmişoğlu** (b), **Erdinç Şenol** (d) yer alıyor.

Ali Perret, Türkiye'de jazz müziğine önemli yenilikler getiren, araştırmacı bir müzisyen. ABD, New York doğumlu olan sanatçı, önce İstanbul Devlet Konservatuarı'nda 1970-80 arasında klasik müzik eğitimi gördü. Piyano bölümü mezunu olan Perret bu okulda İlhan Usmanbaş'la kompozisyon çalıştı. Eğitimini 1980-83 yılları arasında Berklee Müzik okulunda sürdüren sanatçı bu okuldan jazz kompozisyon ve düzenleme dalından mezun oldu. Daha sonra 1985'de İstanbul'a döndü ve İstanbul Jazz Dörtlüsü'nü kurdu. Bir yıl sonra Romanya Subu Jazz Festivali ve 2.Bilsak Jazz Festivali'ne katıldı. 1993 yılında Avustralya Kiamo Jazz Festivali'nde solo konser verdi.

Ali Perret 1995'de tanınmış gruplarından "Acid Trippin"i kurdu. Bu grupla ODTÜ Jazz Günleri, Boğaziçi Müzik Festivali, Uluslararası İstanbul Jazz Festivali'nde çalan Perret'nin bu grubun sound'unu belirleyen tek kişi olduğu söylenebilir. Acid Trippin'in tek albümü **Midnite Rebels** adıyla yayımlandı. Bu albümdeki tüm besteler Perret'e ait. Perret aynı zamanda bir workshopğ ve performans sanatçısı. Bilgi Üniversitesi Müzik Bölümünde ilk kurulduğu günden beri öğretmenlik yapıyor. Verdiği dersler kompozisyon ve piyano.

Bir arayış müzisyeni olan Ali Perret, 1998'de kurduğu Free Key Trio'nun ardından bu yılın başlarında "Barbarlar" adlı bir grup projesini daha hayata geçirdi.

Eskişehir Festivali'nde izlenecek olan **Free Key Trio**'da Perret'nin yol arkadaşları Acid Trippin'den tanıdığımız Raci Pişmişoğlu ve Erdinç Şenol. Bu trio'nun bas ve davulcusu aynı zamanda Yeni Türkü grubunun da üyeleri. Grubun son albümünde ikisi de yer almaktaydı. Pişmişoğlu aslında İzmir kökenli bir müzisyen. Soul, funk ve R&B yapan kulüplerde çalmaya başlayan Pişmişoğlu, 1986'dan itibaren Yamaha Band'de çalışmalarını sürdürdü. 1995'de İstanbul'a taşınan bascı, bir yıl sonra Acid Trippin üyesi oldu.

Ali Perret

Raci Pişmişoğlu, Bilgi Üniversitesi Müzik bölümünde bugün bas öğretmeniliği yapıyor.

Erdinç Şenol jazz ortamının çok genç yetenekli davulcularından. Pop'tan rock'a, funk'tan jazz'a birçok farklı türden grupla çaldı. 1998-1999 yılları arasında Texas Houston'da çalışmalarını sürdüren Şenol, Pişmişoğlu gibi Acid Trippin ve Yeni Türkü ile çalışmasını sürdürüyor.

Akustik jazz'a sempatiyle bakan Eskişehirli müzikseverler çok mutlu olacaklar. Jazz'ın dünyaya ulaştığı noktalarla Türkiye'de yapılan jazz'ı karşılaştırma açısından da dikkat çekici bir konser olacak.

Band-O-Neon 14 Ekim 2000

Eskişehir Festivalinin bu yılki konukları arasında bir de tango grubu var. 14 Ekim Cumartesi günü Anadolu Üniversitesi Konser salonunda 21:15'de sahne alacak olan **Band-O-Neon** grubunun 1.bandoneoncusu ve aranjörü **Ertuğrul Sevsay** 1992 yılında öğretim üyesi olduğu Viyana Müzik Üniversitesine gelen bazı Güney Amerikalı besteciler tarafından çok ilgilendiği Güney Amerika müziğinde araştırmalarını derinleştirmek üzere Arjantin, Brezilya ve Venezuela'ya davet edilir. 1992'den beri sık sık gittiği Buenos Aires'de çok geniş bir çevre yapan sanatçı, Horacio Salgan, Osvaldo Pugliese, Walter Rios, Ernesto Franco, Ismael Spitalnik gibi ünlü tango besteci ve icracıları ile tanışır. Onlarla çalışır ve bandoneon çalmayı öğrenir. Tango stillerini ve aranjman inceliklerini araştırır. Viyana'da tipik bir tango orkestrası kurmaya karar verir. Arjantin milli radyosunda piyanoda seslendirdiği Türkçe tangoların Arjantin halkının büyük ilgisini çekmesi üzerine Türk tangolarını da yeni, fakat özünü bozmayan, düzenlemelerle tekrar canlandırmayı ve dünyaya tanıtmayı kuracağı orkestranın hedefleri içine alır. Band-O-Neon 1995'de kurulur. Tümü klasik müzik alanından gelen orkestra üyelerinin bazıları Viyana Müzik Üniversitesinde öğretim üyesi veya yüksek bölüm öğrencileri, bazıları da çeşitli Viyana orkestralarında görevli sanatçılardır. Solistleri ve danscıları da olan toplulukta bugüne kadar Türk, Arjantinli, Avusturyalı, Alman, Macar, Polonyalı, Bulgar, Rus, Avustralyalı, Portekizli ve Perulu sanatçılar görev almıştır. Band-O-Neon Avusturya içinde ve diğer ülkelerde sürekli konserler vermektedir.

Band-O-Neon herşeyden önce tangoyu, bütün dönemlerini ve stillerini içine alarak orijinal şekliyle icra etmeyi hedef almıştır. Orkestra klasik tangoların modernize edilmesine karşıdır. Klasik ve dünyaca tanınan tangoları meşhur eden çeşitli Arjantin tango orkestralarının ve tango okullarının etkileri bazı aranjmanlarda belirgindir. Klasik dönem (1880-1917), geçmiş dönemi (1917-1935) ve yeni dönem (1935-1948) tangolarının yanısıra modern dönem (1948-...) tangoları da orkestranın repertuarında önemli bir yer tutmaktadır. Band-O-Neon Avrupa'nın tek tipik tango orkestrası olup 2000 ilkbaharında piyasaya çıkan CD'sinde tango tarihinde ilk kez olarak Arjantin ve Türk tangolarını birarada kaydetmiştir.

Efes Pilsen Blues Festival 11 başlıyor

EFES PİLSEN BLUES FESTIVAL 11

"Efes Pilsen Blues Festival 11", 7 Ekim-11 Kasım 2000 tarihleri arasında 14 ilde gerçekleştireceği konserler dizisinde yer alacak sanatçılar Long John Hunter & The Bad News Blues Band, The Holmes Brothers ve Lil'Brian & The Zydeco Travelers'ın müzikleriyle gerçekleşecek. Organizasyonu Pozitif tarafından gerçekleştirilen festival 7 Ekim tarihinde Ankara'dan başlayacak. Ülke içinde İzmir, Mersin, Adana, İstanbul, Eskişehir, Bursa, Antalya, Samsun, Trabzon, Diyarbakır, Gaziantep, yurtdışında ise Bükreş ve Moskova'da müzikseverlere ulaşacak.
Gördüğü büyük ilgi karşısında her yıl biraz daha büyüyen ve yeni illere ulaşan festival bu yıl Eskişehir, Trabzon ve Diyarbakır'ı da ekledi.

Long John Hunter

Blues ustası gitarist ve vokalist **Long John Hunter** West Texas Blues tarzı müziği ile festivale katılıyor. Long John Hunter blues müziğinin beşiği Louisiana'da doğmuş. 22 yaşında B.B.King'i dinleyene kadar müzikle uğraşmamış. Ünlü sanatçının konserinden bir gün sonra ilk kez bir gitar sahibi olmuş. Bir hafta sonra kendi orkestrasını kurmuş, bir yıl sonra da hayran olduğu **B.B.King'i** ilk seyrettiği yerde konser vererek inanılmazı gerçekleştirmiş.
1954'de ilk single'ı "Crazy Baby/She used to be my Woman"ı yaşadığı yer olan Houston'da piyasaya sunan John Hunter, daha sonra 13 yıl kaldığı ve haftanın yedi günü, gün batımından güneş doğana dek asker, turist, işsiz, kovboy ve playboylardan oluşan renkli fakat çok tehlikeli bir dinleyici kitlesine müzik yaptığı El Paso'nun batısında Meksika sınırı olan Juarez'e geçer.
Bu tehlikeli fakat renkli hayat sırasında Long John Hunter'ın müzisyen ve şovmen olarak ünü tüm Texas'a yayıldı ve bu sırada onun ünü Texas dışına taşıyan, Gatemouth Brown, Albert Collins, Big Mama Thornton, Etta James gibi blues efsaneleri ile ilişkileri başladı. Texas'da çalışmalarını sürdüren Long John Hunter 1985 yılında çıkardığı "Ride with Me" albümü ile kendi tarzı olan rock-blues'u bir kez daha duyurdu. Long John Hunter, en sonunda onu ve müziğini uluslararası piyasalarda ünlü kılan "Border Town Legend" ve "Swinging from the Rafters" albümlerini piyasaya sundu. 1996 yılından bu yana en ünlü jazz festivallerinde konuk olan sanatçı ve grubu ayrıca blues'un en üst seviyelerde izlendiği birçok konserde başrolü üstlendi. Efes Pilsen Blues Festivalinin star isimlerinden biri olan Long John Hunter blues severleri batı Texas'dan alıp dünya turuna çıkaracak.

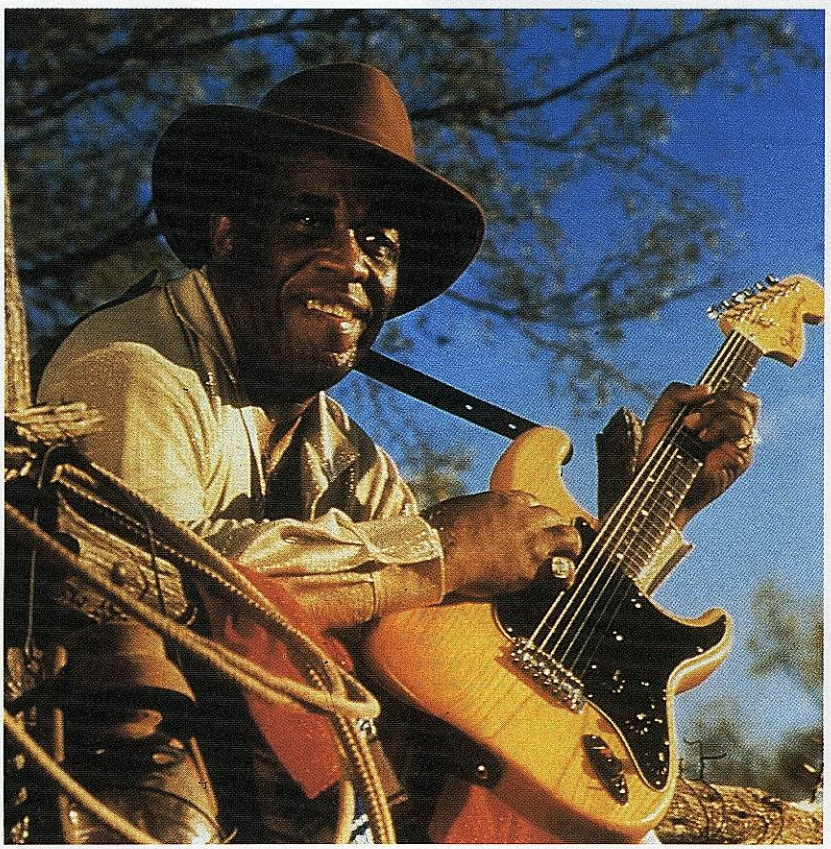

Festival Programı

İstanbul
27-28 Ekim 2000
Hilton Convention & Exhibition Center
19:30

29 Ekim 2000
Hilton Convention & Exhibition Center
19:30 (Davetli gecesi)

Eskişehir
31 Ekim 2000
Hayal Kahvesi
19:30

Bursa
1 Kasım 2000
Almira Hotel
19:30

Antalya
3-4 Kasım 2000
Sheraton Oteli
19:30

Gaziantep
6 Kasım 2000
Tuğcan Oteli
19:30

Diyarbakır
7 Kasım 2000
Demirok Tesisleri
19:30

Trabzon
9 Kasım 2000
Grand Zorlu Oteli
19:30

Samsun
11 Kasım 2000
Samsun Oteli
19:30

The Holmes Brothers

Holmes Brothers festivalin soul-gospel grubu. 1997 yılında çıkardıkları "Promised Land" isimli 6. ve son albümleri ile tekrar keşfedilen grup Virginia'dan New York'a taşındıkları 30 yıldır hiçbir müzik akımından etkilenmeden, ödün vermedikleri ilginç ve özgün türlerinin en güzel örneklerini müzsikseverlere sunmaya devam ediyor. Van Morrison, Joan Osborne, Jeb Loy Nichols, Peter Gabriel, Marc John ile albüm çalışmaları yapan, The Holmes Brothers'ın 6 CD'si de büyük yankı uyandırdı. The Holmes Brothers'ın üç üyesinden kardeş olan Sherman ve Wendel'in öğretmen olan anne ve babası çocuklarını küçük yaşta müzikle tanıştırdılar. Gitarı isyankar bulan anne ve baba çocuklarına piyano, klarinet, trompet ve org dersleri aldırdılar. Kilise korosunda da yer alan kardeşler B.B.King, Junior Parker ve Jimmy Reed gibi sanatçıların etkisinde kaldılar. En büyük idealleri New York'da müzik yapmak olan sanatçılar 60'lı ve 70'li yıllarda çeşitli gruplarda çalıştılar. 70'li yılların başında bir daha hiç ayrılmadıkları ve müzik altyapıları gospel daha ağırlıklı olmak üzere benzer olan Popsy Dixon ile birleştiler. Blues ve rock ile gospel'ın sentezinden doğan ilginç müzikleri ile ilk kez "In the Spirit" albümü ile stüdyoya giren The Holmes Brothers, 1991'de "Where It's At", 1992'de "Jubilation", 1993'de "Soul Street", 1996'da "Lotto Land" ve 1997'de "Promised Land" albümleri ile dinleyicilerin gönlünde taht kurdular. Lotto Land filminde sinema ile de tanışan grup, müzikleri ve performansları ile Avustralya'dan Afrika'ya birçok festivalde konserler verdi. Afrika'nın 6 ülkesinde konser veren The Holmes Brothers, Amerikan Hükümeti'nin Sanat programı tarafından müzik elçisi olarak da onurlandırıldılar.

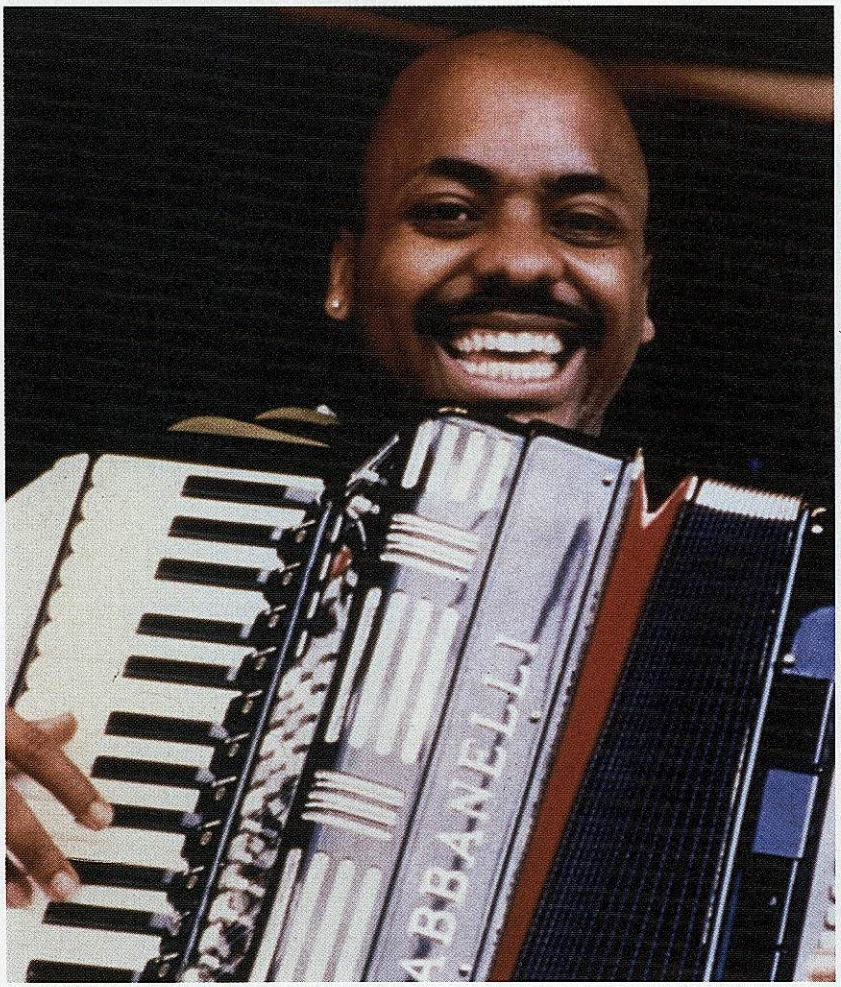

Lil'Brian The Zydeco Travelers

Festivalin en genç sanatçısı ve grubu olan Lil'Brian and the Zydeco Travelers, Fransız sömürgelerinde doğan kültürünü simgeleyen Creole Fransızcası'ndaki zydeco kelimesinden ismini alan müzik türünün en hareketli temsilcilerinden biri.

Müzik türleri olan ve ismini halkın kullandığı çamaşır tahtalarının yanısıra akordeonla çalındığında ayakların yere vurularak tempo tutulduğu bir danstan alan zydeco'yu canlandırmayı amaçlayan Lil'Brian and the Zydeco Travelers eleştirmenlerce en yaratıcı zydeco grubu seçilmiş. Performanslarında kullandıkları geleneksel ve yeni zydeco ritmleri ile, hem genç hem de yaşlı dinleyici kitlesini elinde tutan grup, 27 yaşındaki müzik dahisi Lil'Brian liderliğinde zydeco köklerinden kopmadan limitleri zorluyor. Sanatçının son albümü "Funk Nation" sayesinde zydeco'nun ve grubun geleceğinin parlak olduğunu vurgulayan eleştirmenler, bu grubun zydeco'yu başka bir boyuta taşıyacağına inanıyorlar.

Babylon'da "Garanti Yeşili Jazz Geceleri"

jazz'ın karizması; James Carter ile başlıyor.

Raife Polat

Günümüz jazz'ının en heyecan verici ve karizmatik saksofoncularından (bas flüt ve klarinet çalmak diğer marifetleri) James Carter üç yıl önce Akbank Jazz Festivali kapsamında İstanbullularla tanışmış, dinleyenler bu tanışıklıktan hayli memnun kalmıştı. Araya uzun bir zaman girdi ve Carter doğal olarak boş durmadı. 1998 yılında çıkardığı "In Carterian Fashion" ile tarzını iyice belirginleştiren James Carter, 2000'e de iki albüm sığdırdı: "Chasin' The Gypsy" ve "Layin' In The Cut".

Gospel, blues, swing, bop, funk ve free jazz sınırlarında yaptığı başarılı yolculuklarla jazz'a yeni bir ses getiren James Carter, bu yılın mahsüllerinde de değişken yaratıcılığını gözler önüne seriyor. Fransız jazz gitarist Django Reinhardt'a adadığı "Chasin' The Gypsy"de, Reinhardt'ın bestelerini, inanılmaz bir duygu yükü ve benzersiz bir yaratıcılıkla yeniden canlandırıyor. Steve Kirby (bas), Cyro Baptista (perc), Joey Baron (d), Romero Lubambo ve Jay Berliner (g)'in yer aldığı albüm, her daim keyifle dinlenebilecek bir çalışma. Carter'ın müzikal yeteneğini keşfetmek isteyenler için ideal. Ancak James Carter İstanbul'a "Layin' In The Cut"a hakim olan sound'la konuk olacak. Yani akustik değil, elektrik bir sesle.

Kariyerine henüz 17 yaşındayken Wynton Marsalis ile çıktığı turneyle sıkı bir başlangıç yapan, ardından Lester Bowie ve Julius Hemphill'in albümlerinde yer alan, Hamiet Bluiett, Betty Carter, Larry Smith, Kathleen Battle gibi müzisyenlerle çalışan James Carter, bu sağlam birikimin sonuçlarını albümlerinde fazlasıyla yansıttı. Hiçbir zaman tek bir stile bağlı kalmayıp, özgürce türler arasında gezinmeyi, değişkenliği tercih etti ama sahip olduğu ses şimdiye kadar hep akustikti. "Layin' In The Cut" ise, Carter'ın elektrikle tanışıklığı, bütünleşmesi, groove'la dansı. Burhan Öcal ile yaptığı çalışmalar ve verdiği konserlerle Türkiyeli müzikseverlerin artık çok iyi tanıdıkları bascı Jamaaladeen Tacuma albümün ağır topu. Babylon'un bu yıl Garanti Bankası sponsorluğunda gerçekleştirdiği Jazz Yeşili serisi kapsamında da "Layin' In The Cut"ın yansımalarıyla karşımıza çıkacak James Carter. 27-28 Ekim tarihlerinde, basta Jamaladeen Tacuma, klaviyeli çalgılarda Craig Taborn, davulda Calvin Weston, gitarda Jeff Lee Thompson'lı James Carter Electric "Groove" Band, kıpır kıpır iki gece armağan edecek müzikseverlere...

Program

27-28 Ekim, 23:00 James Carter Electric "Groove" Band
24-25 Kasım, 23:00 Greg Osby Quintet
15-16 Aralık, 23:00 John Surman Quartet

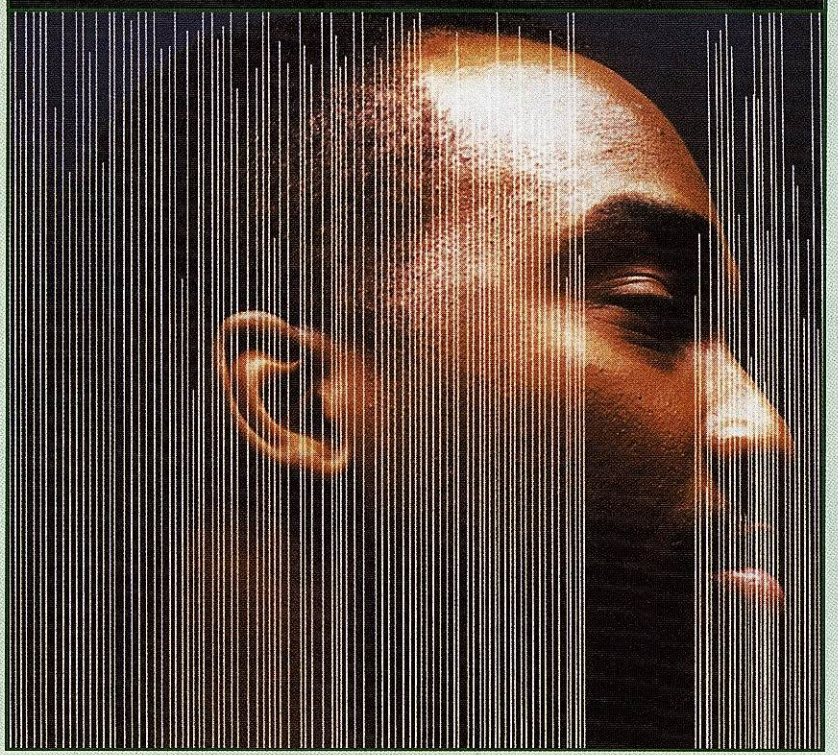

ybsO gerG

Arda Ataberk

Ortalık iyi saksofoncudan geçilmiyor! Cidden. Albümler dersen gırla. Ama sanki şöyle bir durum da oluştu: herkesin gıpta ederek izlediği, tüm akışı, tüm düşünce biçimlerini değiştiren neredeyse destansı bir dev, kahraman yok artık; portföy jazz'cısı var. Dergilerde okuduğunuz, müzik mağazalarında gördüğünüz ya da arkadaşlarınızın dergilerde okuduğu, müzik mağazalarında gördüğü isimler içinden kendinize en yakın olanı seçiyorsunuz ve bu portföy müzisyeni sizin yaşamakta olduğunuz jazz'ın kendisi oluveriyor. Müzik endüstrisi albüm tasarımlarında çığır açıcı bir yenilik yapamadı gerçi, ama kararınızı kolaylaştırmak için binbir yazıtipi, yüzlerce görüntü, çizim, logo çok davet edici bir biçimde paketleniyor. Seç beğen al. Artık jazz'la ilgili tüm bildikleriniz temsilci müzisyenin albümlerinde özetleniyor olacak. Ne kötü. Kim uğraşır on tane gezi rehberini alıp tek tek incelemekle bir şehre giderken? Bazıları örneğin, Joshua Redman kitabını alabiliyor, jazz orada bitebiliyor. Cildi de güzel hem. Benim rehberim Greg Osby. Rastlantıyla değil! Gezi rehberlerinin çoğunu okudum ve gördüm ki Osby etrafa farklı bakıyor. Osby ne yapsa merak ediyorum; müziğinde gerçek bir jazz tavrı duyumsuyorum. Ne bugünle ilişkisini ne de yakın geçmişle bağlarını görüntü olsun diye tutuyor. Düşünüyor, ediyor. Üstelik Art Forum düşünüyor, The Invisible Hand ediyor. Osby'nin profesyonelliği (müzik endüstrisinin bir parçası olmanın gereği olan) düzgün iş çıkarma anlamındaki yavan tanımı hayli aştı; yaptığı işe ruhani bir saygıyla yaklaşma vasfına ulaştı. Özgün bir ses yakalamak ancak böyle mümkün olabilir herhalde. Geçen yıl jazz festivali sırasında Osby ile konuşma fırsatı bulan bir jazz arkadaşım kendine özgü bu sesi nasıl yakaladığını sormuş müzisyene. Şöyle demiş: "Piyanistlerle birlikte çok çalıştım, hemen hemen bütün akıl hocalarım piyanist. Biraz da bu yüzden piyanist gibi düşünüyorum ve saksofonu piyano mantığıyla çalmaya çalışıyorum." Akıl hocam dediği isimler Muhal Richard Abrams, Jaki Byard, Andrew Hill. Osby'nin derdi başka. Evirelim lafı: Osby belki de bu kadar standart tip arasında opsiyonel bir şeyler sunabilen ender üreticilerden. Üretici, tacir değil! Greg Osby gerçek. Kasım'da Babylon'da gerçek[1].

Birlikte çalıştığı müzisyenler

Jack DeJohnette, Herbie Hancock, Andrew Hill, Steve Coleman, Dianne Reeves, Gary Thomas, Cassandra Wilson, Terri Lyne Carrington, Mark Helias, Cecil Brooks III, Michele Rosewoman, Franco Ambrosetti, Michael Formanek, Glenna Powrie, Lonnie Plaxico, Ed Schuler, Bob Belden, Paolo Achenza, Jhelisa Anderson, Matt Cooper, Terumasa Hino, Cindy Blackman, Jim Hall, Stefon Harris, C Claudio Kreusch, Jason Moran, Sam Rivers

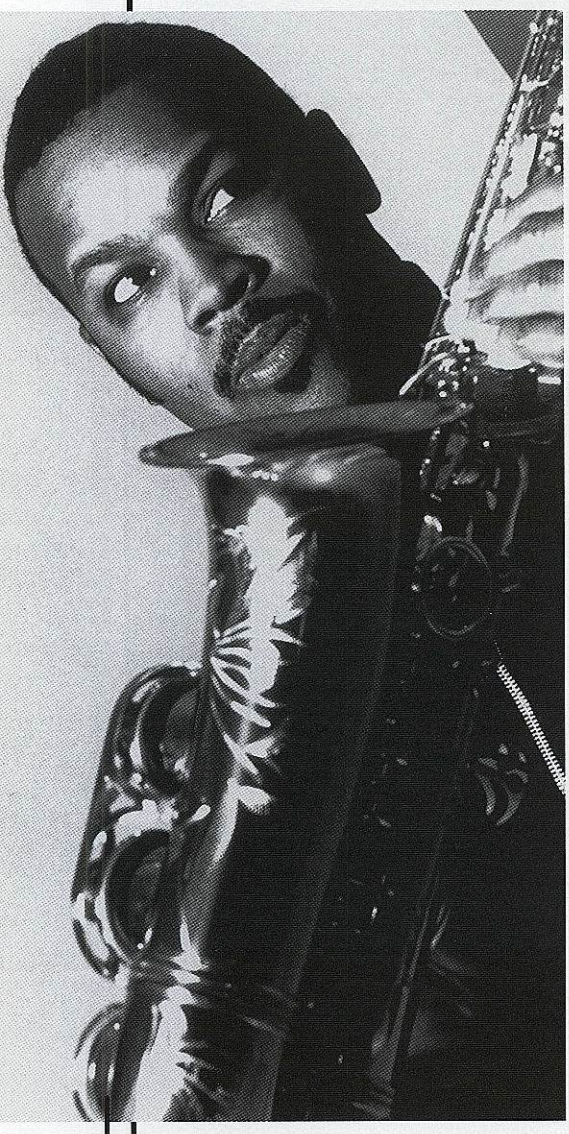

Greg Osby[2] Diskografi

Inner Circle	2000[3]	Blue Note
The Invisible Hand	**2000**	**Blue Note**
Banned In New York	1998	Blue Note
Zero	**1998**	**Blue Note**
Further Ado	1997	Blue Note
Art Forum	**1996**	**Blue Note**
Black Book	1995	Blue Note
3-D Lifestyles	**1993**	**Blue Note**
Man-Talk For Moderns X	1991	Blue Note
Season Of Renewal	**1990**	**JMT**
Mindgames	1988	JMT
Sound Theatre	**1987**	**JMT**

1 Son anda değişiklik olmazsa, Babylon konserinde Osby'ye eşlik edecek isimler: Jason Moran (p), Liberty Ellman (g), Jason Johnson (b), Derrek Phillips (d). Jason Moran'e özellikle dikkat etmenizi tavsiye ederim!
2 Kişisel bilgi/tanıtım ve söyleşiler için: www.gregosby.com
3 Henüz piyasada değil.

Dulcinea'da British Deep Beat Geceleri

The British Council'ın sponsorluğu ve Dulcinea Sanat Yapım'ın organizasyonu olan "British Deep Beat-1" müzik geceleri, Ekim ve Kasım 2000 tarihlerinde Dulcinea Cafe-İstanbul ve The Club 20-Ankara'da Britanya'nın genç ve yenilikçi DJ'lerini meraklılarıyla buluşturuyor.
Elektronik müziğin önde gelen çağdaş isimlerinden Herbaliser DJ Set, Brun of Swayzak, DJ Shuff ve Vince Watson bu organizasyonun ilk davetlileri.
Bu sene ilk ayağı düzenlenen geceler 2001 yılında yine Dulcinea ve Club 20-Ankara'da devam edecek.

"Herbaliser DJ Set": 6-7 Ekim Dulcinea, İstanbul, 23:00
Herbaliser performanslarında, bas gitar ve beat'lerde tanıdığımız, bir "funk ve soul" dji olaran **Jake Wherry (aka "Herbaliser DJ Set")** sample'lar ile birleştirilmiş hip-hop melodilerini live funk, jazz, soul ve scratch ile bütünleştirerek dinleyicilerini coşturuyor.
Güney Londra'da büyüyen Wherry'in çocukluğu, James Brown ve caz ile yoğrulmuş ve haliyle Wherry kendini rare groove ve old school hiphop'ın ortasında bulmuş. Birçok caz, funk ve rock grubunda gitar ve bas gitar çalmış. Wherry 1992'de kendi stüdyosunu kurmaya, kendi kayıtlarını ve prodüksiyonunu yapmaya karar verir ve tam bu sıralarda Dj Ollie Teeba tanışır ve ikili "The Herbaliser"ı kurar. Birkaç ay sonra bir club'da Dj Food ile tanışınca ise, Ninja Tune ikilinin adeta evleri oluverir.
Internet adresi: www.herbaliser.com

"Brun of Swayzak": 19 Ekim, The Club 20, Ankara / 20-21 Ekim, Dulcinea, İstanbul, saat 23:00
Swayzak'ın iki kurucusundan bir olan **Brun of Swayzak** orijinal ve farklı tarzıyla sadece breakbeat ve sample'ları değil, funk müziği, duyguyu ve yoğun bir atmosferi harmanlıyor. 1998 senesinde, Amerika'da Mixer dergisinin **"Yılın Albümü"** olarak gösterdiği Swayzak'ın albümü **"Himawari"** (Japonca "ayçiçeği") ise deep minimal house, techno ve dub & electro soundlarını taşıyor. Brun of Swayzak İngiltere'de çalışıyor ve yaşıyor.
Internet adresi: www.swayzak.co.uk/swayzak/

"DJ Shuff": 2 Kasım The Club 20-Ankara, 3-4 Kasım Dulcinea, İstanbul, saat 23:00
Millennium of Jazz 2000'de İstanbul'a gelen ve Babylon'da sahne alan King Kooba'nın vazgeçilmez ve kurucu elemanı DJ Shuff Dulcinea'da!
İlk single'ları Headpoppa'yı 1994'te çıkararak, King Kooba'nın çizgisini belirleyen bu future funk ikilisinin elemanından biri olan, İngiltere ve Avrupa'da çalışmış **Dj Shuff (Matt Harris)**'ın background'unda hem dj'lik hem de organizatörlük yatıyor.
Charlie'nin müzisyenlik/ aranjörlük ve Dj Shuff'ın prodüksiyon becerileriyle adlarını İngiltere ve Avrupa underground'unda duyuran Kooba, drum 'n bass'den ilham alan "Wolfkub" ve funk ağırlıklı "Freakmeister" albümlerini de kapsayan bir dizi başarılı single çıkardı. İkinci Long Play'leri "Enter The Throne Room" ile stüdyo'dan sahneye geçiş yapan Kooba, Ed Rush ve Giles Peterson gibi isimlerden de destek topladı.
Müzikal kaliteden ve melodik anlayıştan ödün vermeden club ve club ötesi kültüre seslenen King Kooba'nın vazgeçilmez elemanı **Dj Shuff**, dj'liği ile bir kez daha dans pistine hakim olacak.

Dj Shuff ile ilgili daha fazla bilgi isteyenler için:
info@s-skin.demon.co.uk
"Vince Watson": 24 Kasım The Club 20-Ankara, 25 Kasım Dulcinea, İstanbul, saat 23:00
İskoçya'da yaşayan Vince Watson birçok upfront techno ve tech-house yapıma imza atmış bir dj. Bunlardan birkaçı Rotation (Dave Angel yapımı), Primate (Techno yapımı, İngiltere), Tronik (Christian Smith'in İsveç yapımı), Alola (Omid Nourizadeh yapımı), Subsounds (Belçika, techno yapım) ve Clubcraft, Blue Basique, Disclosure, Focus ve kendi yapımı olan **BIO** (BIO'nun 4. ve yeni albümü ise piyasa çıkmaya hazır).
Müzik üretmenin dışında aylık ve haftalık müzik organizasyonlarını da yürüten Vince, Rotation isimli Dave Angel'ın Glasgow'da gerçekleştirdiği performansları da düzenlemiş. Bu performanslara konuk olan Miss Djax, Kenny Larkin, Luke Slater ve Jeff Mills memnuniyetlerini tekrar gelip çalarak belli eden isimlerden birkaçı.
Şu günlerde "Theramin Management" ekibindeki sanatçıların arasına katılmakta olan ve bir yandan Alola'nın son albümü üzerine çalışırken, bir yandan da BIO ile ilgilenen sanatçı bütün yoğunluğunun arasında Ankara ve İstanbul'daki konserlerine katılmaktan mutluluk duyduğunu da belirtmeyi ihmal etmiyor.

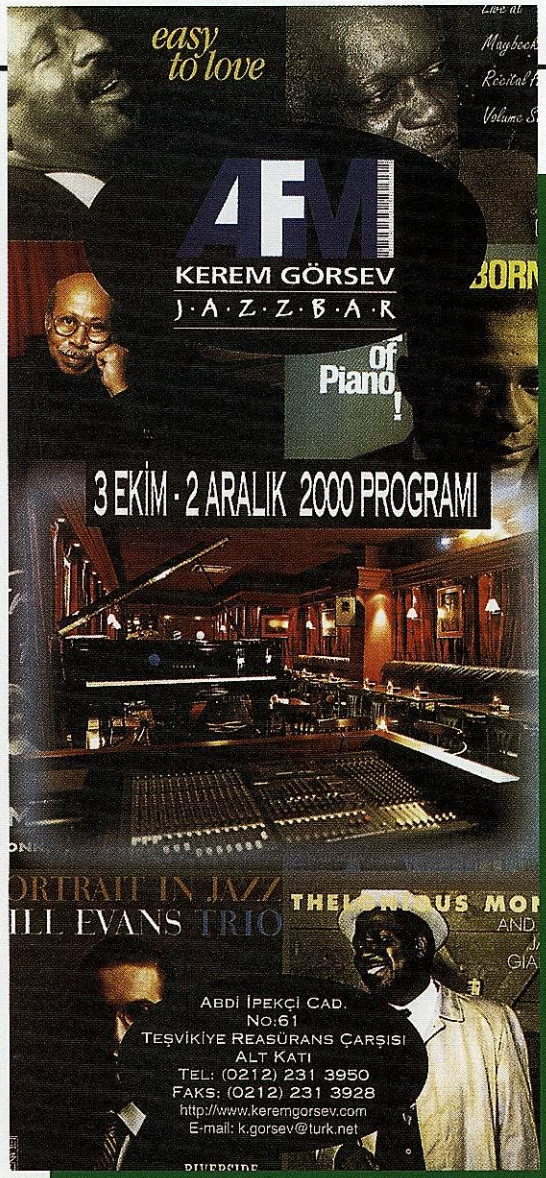

AFM Kerem Görsev Jazz Bar

3 Ekim –14 Ekim
İlhan Erşahin Group
İlhan Erşahin (ts)
Jon Davis (p)
Joe Martin (b)
Mike Mazur (d)

17 Ekim – 21 Ekim
Mingus Tripin
Ricky Ford (ts)
Can Çankaya (tp)
Ali Perret (p)
Raci Pişmişoğlu (b)
Can Kozlu (d)

24 Ekim –4 Kasım
Kerem Görsev Trio
Kerem Görsev (p)
Volkan Hürsever (b)
Can Kozlu (d)

7 Kasım – 11 Kasım
Tuna Ötenel Trio
Tuna Ötenel (p)
Selçuk Sun (b)
Ateş Tezer (d)

14 Kasım – 25 Kasım
Laid Back Project
Allan Harris (vo)
Kerem Görsev Trio

28 Kasım – 2 Aralık
Detant + Feyza
Emin Fındıkoğlu &
Tuna Ötenel
Pocket Size Big Band

Isparta'da ilk kez Jazz Günleri!

Süleyman Demirel Üniversitesi'nde Jazz Günleri

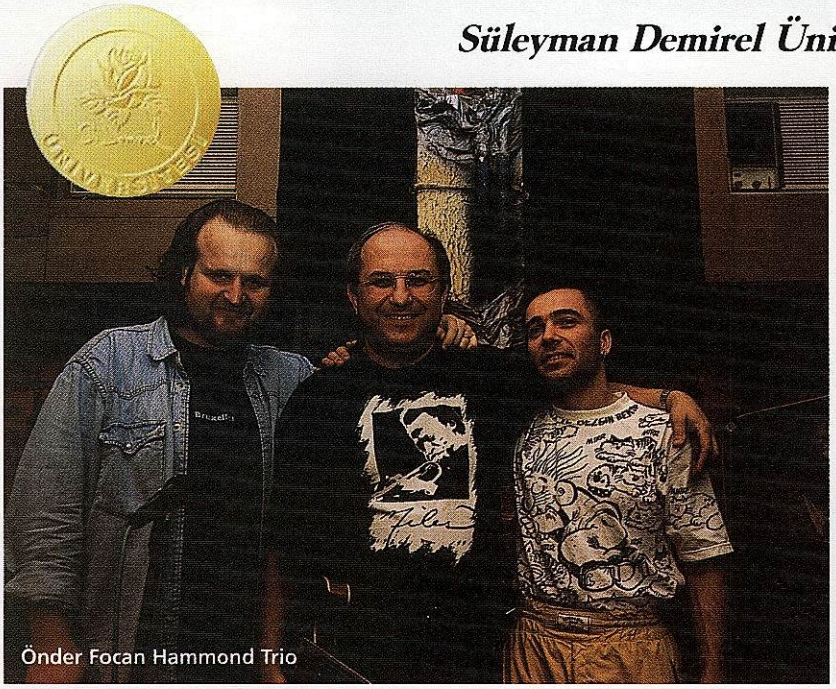
Önder Focan Hammond Trio

Isparta'daki sanat severlerin yakından izlediği pek çok sanatsal etkinliğe ev sahipliği yapan Süleyman Demirel Üniversitesi'nde 13-15 Kasım 2000 tarihleri arasında Jazz Günleri adı altında bir Jazz Şenliği düzenleniyor. Bu yıl birincisi gerçekleştirilecek olan şenliğin önümüzdeki yıllarda, daha kapsamlı olarak düzenlenmesi planlanıyor. Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü Prof.Dr.M.Lütfü Çakmakçı'nın desteğiyle gerçekleştirilecek olan etkinliğin programı şöyle;

13 Kasım 2000 Pazartesi
Kerem Görsev Trio

14 Kasım 2000 Salı
Asia Minor Group

15 Kasım 2000 Çarşamba
Önder Focan Hammond Trio

İki kıta tek müzik !

ODTÜ 4. CAZ GÜNLERİ PROGRAMI

15 - 18 Kasım 2000

TARİH YER SAAT GRUP/ SANATÇI
15 A Salonu 16.30 ATÖLYE - Janusz Szprot
15 Fuaye 18.30 Sergi Açılışı- Kokteyl
Aykut Uslutekin- Caz Fotografları
15 Fuaye 19.30 VIDEO
15 Kemal Kurdaş
20.00 ASIAMINOR
Kamil Erdem-Bas
Yahya Dai-Saksofon
Zafer Gerdanlı-Davul
Bilgehan Erten-Keman
Hakan Güngör- Kanun
Fatih Ahıskalı - Ud

16 A Salonu 16.30 ATÖLYE – Janusz Szprot
16 B salonu 18.00 The KING BEES – Blues
Bora Çeliker – Vokal, Gitar, Mızıka
Sadık Sağlam - Gitar
Merih Kocabay – Bas
Nusret Gürs - Davul
16 Fuaye 19.30 VIDEO
16 Kemal Kurdaş 20.00 FOCAN-HAMMOND TRIO
Önder Focan-Gitar
Yavuz Darıdere-Hammond Org
Okay Aynur- Davul

ODTÜ CAZ KARMASI
Önder Focan - Gitar
Sibel Köse - Vokal
Mehmet Kütükçüoğlu - Saksofon
Murat Arkan - Gitar

17 A Salonu 16.30 ATÖLYE - Perdesiz Gitar-Erkan Oğur
17 B Salonu 18.00 KAMİL ERDEM – BAS RESİTALİ
Kamil Erdem – Bas
17 Fuaye 19.30 VIDEO
17 Kemal Kurdaş 20.00 JANUSZ SZPROT & POLISH JAZZ BAND
Janusz Szprot – Piyano, Klavye
Henryk Miskiewicz-Saksofon
Michal Miskiewicz-Davul
Robert Mjewski-Trompet
Jan Ptaszyn Wroblewski-Saksofon, Aranjör
Jacek Niedziela-Bas

18 A Salonu 14.00 ATÖLYE - Perdesiz Gitar-Erkan Oğur
18 A Salonu 16.00 LATİN-POP-CAZ KARMA PROJECT
Burak Irmak – Klavye
Ozan Musluoğlu – Bas
Beco Yeremyan – Gitar
Erhan Seçkin - Davul
18 B Salonu 18.00 finity
Coşku Turhan – Klavyeler
Akın Bağcıoğlu – Davul
Arda Bağcıoğlu – Elektrik Gitar
Koray-Bas
18 Fuaye 19.30 VIDEO
18 Kemal Kurdaş 20.00 AYŞE TÜTÜNCÜ PİYANO PERKÜSYON GRUBU
Ayşe Tütüncü - Piyano&Vokal
Oğuz Büyükberber - Bas Klarinet,klarinet, flüt
Saruhan Erim -Vurmalılar,Vokal
Timuçin Gürer - Vurmalılar,vokal
Ümit Kıvanç - Davul
Serdar Gönenç - Vurmalılar

SIGI FINKEL & AFRICAN HEART

Özlem Oktar Varoğlu
Günil Ayaydın

Ankara Jazz Derneği organizasyonu olarak Ankara'ya davet edilen grup iki konser verecek. Avusturya Büyükelçiliği Kültür Ofisi, Ankara Jazz Derneği, G Tasarım, ODTÜ, MNG Bank ve Avusturya Havayolları işbirliği ile gerçekleşecek Ankara konserlerine yoğun ilgi var. 10 Ekim saat 23.00'da Manhattan'da, 11 Ekim saat 20.00 ODTÜ-KKM, Kemal Kurdaş salonunda sergileyecekleri performanstan sonra, grup İstanbul, Babylon'da da bir konser verecek. ODTÜ konser biletleri ODTÜ KKM, DOST Music Center ve ACD'den alınabilir. ACD: 03124684676

Batı Afrika davul geleneğinin, jazz nefeslileriyle birleştiği müzik ve mistik Afrika şarkıları....

Iki kıta, tek müzik. Uluslararası bir proje olan African Heart, üç Afrikalı davulcu ve üç Avrupalı müzisyenden oluşuyor.

Dünyanın önde gelen müzisyenleriyle çalan, değerli elemanlardan oluşan ekibin müziğide kendisi gibi kültürel bir çeşitlilik sergiliyor. Geleneksel Batı Afrika davulu, güçlü jazz ritmleri ve mistik Afrika şarkılarının bir sentezi olarak adlandırılabilecek bu müzik, grubun güçlü sahne performansıyla tam bir şölene dönüşüyor.

1995/96 daki ilk konserlerinden sonra grup, Avusturya'da başarılı bir turneye çıkmış ardından Almanya'da, heyecanlı bir kitle önünde iyi bir performans sergilemişlerdir.

Daha sonra 1997'de Viyana Jazz festivaline davet edilmiş, ve yılın en iyi performanslarından biri olarak onore edilmişlerdir. Avusturya Radyosu bu konserin canlı kaydını yapmıştır.

Mart 1998'de, grup, ilk CD'sini, Almanca konuşulan ülkelerde yaptıkları dört haftalık bir turnede, büyük bir medya desteğiyle çıkarmışlardır.

Bu başarıları takiben ve artan isteğe bağlı olarak, 1999 yılı bahar turnesi Macaristan, Polonya, Belçika ve İngiltere de dahil ederek genişletmiştir.

Aralık 1999'da ikinci CD'lerini çıkartan grup, Şubat 2000'de Goethe Enstütüsü ile ortak bir atölye çalışması gerçekleştirmiş ve Senegal'de ikinci kez konser vermiştir.

Grup Üyeleri Üzerine;
Afrika'dan : Dakar'lı Griotlar
(Vokaller, Djembe, Sabar, Basdavul, Davul, ve Afrika'ya özgü etnik enstrümanlar)

Grup üyelerinden Cheikh M'Boup, Madieng Fall ve Pathe Beye Senegal'in en saygı duyulan, köklü Griot-kabilelerinin geleneğini sürdürürler. Bu üç solist ve davulcular, kendi halklarının kutlama ve tören gelenklerini yansıtırlar.

Pathe Beye: *" Bu tarz bir ortaklık, bana müziğimizin sınırları olmadığını gösterdi..."*

Madieng Fall; *"yaptığımız müzikte bulduğum şey, jazz yardımıyla kendi müziğimizin köklerine erişme hazzıydı..."*

Cheikh M'Boup: *"Grup Afrika ve Avrupa arasında mükemmel bir köprü oldu. Bu bağ zaman zaman kayboluyor ve biz yaptığımız müzikle köprünün hep varolduğunu hissediyoruz".*

Avrupa'dan:
Grup lideri Sigi Finkel (tb, keyb)
Oniki yıllık grup lideri Sigi Finkel, kendi çalışmalarına da devam etmektedir: "*Powerstation*", Herb Robertson ve Mike Richmond'la beraber çalıştığı Avrupa-Amerikan grubu olan "*Caoma*" bunlar arasındadır. Aynı zamanda değişik TV, Radyo ve CD kayıtları yapmakta, grubuyla birlikte Montreux, Londra, New York, Viyana ve Leverkusen'de festivallere katılmaktadır.

" Her zaman Afrika müziğinin karmaşık ve duyarlı ritminden etkilendim. Bu ritmin içine sızmak ve yeni şeyler yaratmak, grubu kurduğumuzdan bu yana benim için çok ilginç bir deneyim oldu..."

Werner Feldgrill (b)
1967'de Avusturya, Beuck'ta doğan Feldgrill, Viyana Konservatuarındaki eğitimini tamamladıktan sonra, Avusturya müzik gündeminin baş sayfalarına yerleşti....

Martin Ptak (tb, keyb)
1972'de St.Pölten'de doğdu. Viyana Konservatuarında trombon ve piyano çalıştı. Nouvelle, Cuisine ve Avusturya Jazz orkestrası konserlerinin yapılandırılmasının yanısıra, tiyatro ve müzik prodüksiyonlarında da yeraldı.

"African Heart' la çalışmak büyük bir deneyimdi: sıcak ve zevk doluydu...."

Cem Tuncer

Pat Martino, Just Friends

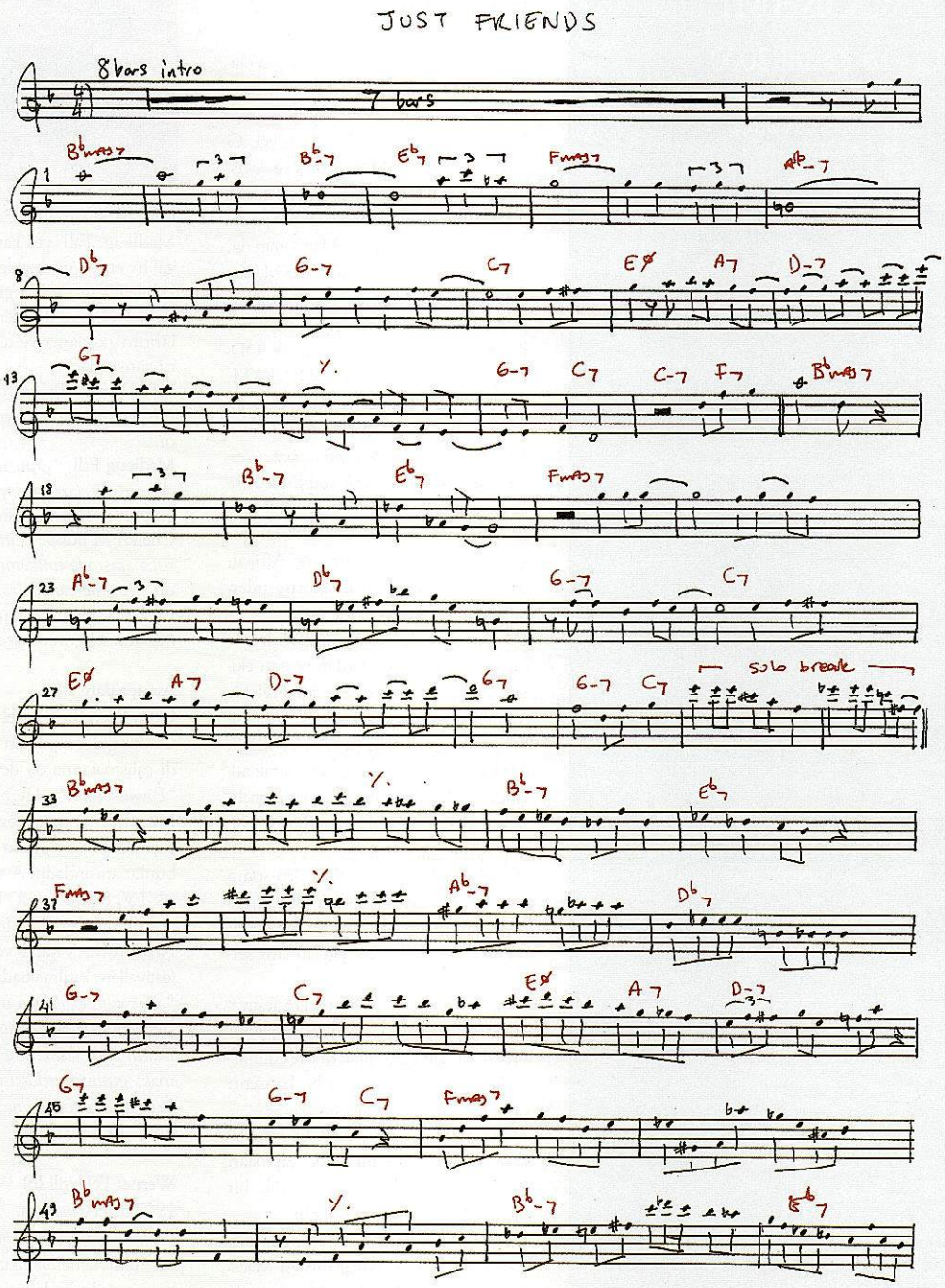

Pat Martino büyüleyici alternate picking tekniği ile çok sıkı, seri, cümleleriyle Just Friends'i analiz edildiğinde görüleceği üzere çok akılcı çalmış. Ritmik gelişmelere fazlaca yer verilmiş, küçük fikirler büyüyerek değişik armoniler üzerine değişik "interval"lerle çeşitlenmiş. "Line"larına baktığımızda belki de sıradan gelebilecek şeyler bile Martino'nun sağ elindeki sihirden olsa gerek çok lezzetli duyuluyor (Pat Martino kendisi ile yapılan bir röpötajda sağ el tekniği için bazı günler 16-17 saat disiplinli çalışıp bitkin düştüğünü söylüyordu).

Just Friends tipik bir jazz standardı. 32 ölçü ve IV. derecesi ile başlıyor. 3. ve 4. ölçülerde Ab'e gider gibi, II- V hareketi var ama tonik akora çözülüyor (deceptive cadance denebilir). 7.ve 8. ölçüler Ab ve Db7 yine 2 ve 4. ölçülerde olduğu gibi Gb'e gidebilecekken G-7'ye gidiyor. Sonrasında birbirine çözülen II - V'ler var.

Martino inside ve outside çalmayı birarada çok iyi biliyor. Ton içinde farklı derecelerden başlayan arpejleri çok kullanıyor (ölçü 37). Sonrasında "intervalic" geliştirdiği "phrase"lerini farklı armoniler üzerine çalıyor (ölçü 38-41). Yine bir minör arpeji 3. derecesinden ve hemen arkasından gelen "phrase" C7'ye gitmek için (kromatik yaklaşımla Eb (mi bemol) sesi C7'nin 3.derecesi olan E (mi)'ye gidiyor (ölçü 41-42). Kromatik yaklaşımlara en güzel örneklerden birisi de 34 ve 36. ölçüler arasında çalınan "phrase".

Martino ayrıca "phrase"lerinin içinde oktavları çok lezzetli çalmayı da iyi biliyor (ölçü 54). Bu kadar hızlı cümleler kurmak çok zorlu ve çok çalışmalar isteyen bir şey. Kendini bazen tekrar etmek Pat Martino gibi ustaların da başına gelebiliyor. Müzisyenlerin klişeleri kaçınılmazdır. Çok sık çalınmadığı zaman aslında güzeldir de. Ustanın bir klişesi de 53 ve 54. ölçülerdeki Fmaj7 üstüne. Aynı "phrase" 85 ve 86. ölçülerde tekrar ediyor. Analitik yaklaşımla aşağı yukarı bu soloyu bitirmiş bulunuyouz. Analizleri birer kere gözden geçirip, anlayarak çalmanın tadına varın. Keyfini çıkarın, çalmanıza bakın!

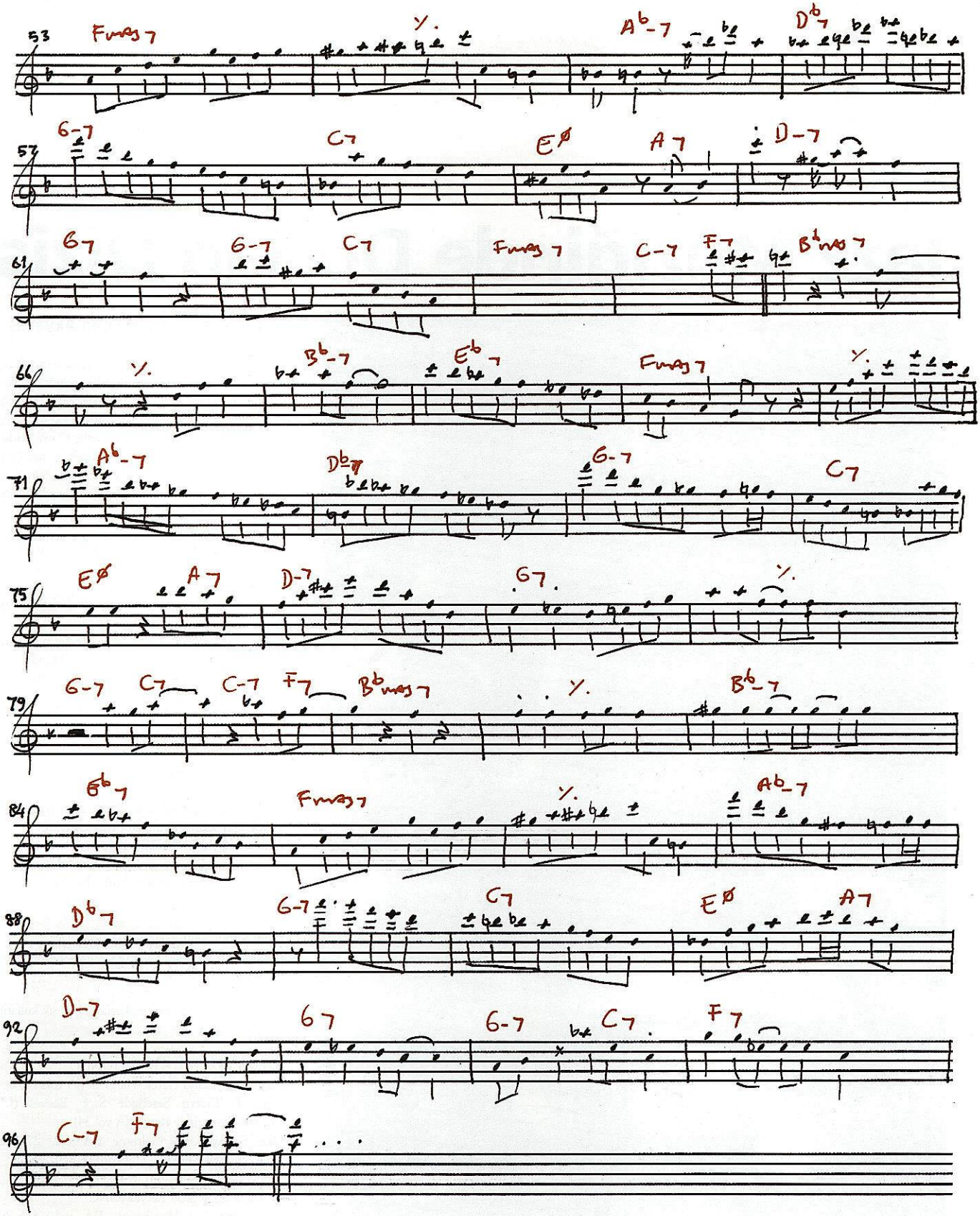
53
Fmaj7
Ab-7
Db7
57
G-7
C7
Eø
A7
D-7
61
G7
G-7
C7
Fmaj7
C-7
F7
Bbmaj7
66
Bb-7
Eb7
Fmaj7
71
Ab-7
Db7
G-7
C7
75
Eø
A7
D-7
G7
79
G-7
C7
C-7
F7
Bbmaj7
Bb-7
84
Eb7
Fmaj7
Ab-7
88
Db7
G-7
C7
Eø
A7
92
D-7
G7
G-7
C7
F7
96
C-7
F7

Jazz Müziğinde Dorian Dizisi

Joanne Brackeen

Düzenleyen: Ahmet Emin Akyavaş

Dorian dizisi majör gamı ailesi içerisinde ikinci diziyi teşkil etmekte olup bir tam ses altındaki majör dizi ile aynı seslere sahiptir (örneğin: Re dorian dizisi ile C majör gamı aynı sesleri içerir). Re dorian dizisindeki sesler re, mi, fa , sol, la, si, do sesleri olup aynı sesler C majör (do majör) dizisindeki seslerdir. Bu dizi özellikle minör üçlü, minör altılı, minör yedili, minör dokuzlu, minör onbirli ve minör onüçlü akorlar üzerinde doğaçlama yapılırken kullanılabilir.

- Minör 3'lü kök sesi, minör 3. dereceyi ve tam 5'liyi içerir.
- Minör 6'lı, minör 3'lüyü ve majör 6. derecenin ilavesinden oluşmuştur.
- Minör 7'li akor ise, minör 3'lü akora ilaveten minör 7.sesin ilavesinden oluşmuştur.
- Minör 9'lu akor, 7'li akora majör 9. sesin ilavesidir.
- Benzer şekilde minör 11 ve minör 13'lü akorlar, minör 9'lu akora tam 11'li ve majör 13. sesin ilavesi ile ortaya çıkmıştır.

Dikkat edilmesi gereken husus minör 13'lü akoru Dorian dizisinin bütün seslerini içermektedir. Dorian dizisi en mükemmel olarak bir majör tonda minör olarak, veya bir minör tonda 4. derece akoru olarak görev yapar. Örneğin; do majör tonda re olarak. Dorian dizisinin hemen bütün sesleri minör akorlarla çok iyi uyum içerisindedir. Özellikle dorian dizisindeki 2. derece, 4. derece, 6. derece en zengin ya da parlak renklere sahiptir.
Dorian dizilerden ve minör akorlardan teşkil edilmiş jazz standartları:

Blues Minor John Coltrane (JA Vol.27)
Impressions John Coltrane (JA Vols. 28 and 54 nrs.)
So What Miles Davis (JA Vol. 50)

Dorian dizisinin ve minör akorların çok sık kullanıldığı jazz standartları

Blues to Woody Scott Reeves (UNC)
Cantaloupe Island Herbie Hancock (JA vols.11, & 54)
Class B Tavern Serenade Scott Reeves (UNC)
Invitation Bronislav Kaper (JA vol.34)
Like Sonny John Coltrane (JA vol. 27, nr 2)
Little Sunflower Freddie Hubbard (NRB)
Milestones (new version) Miles Davis (JA vol. 50)
Morning Song Scott Reeves (UNC)
Recordame Joe Henderson (JA vol. 38, NRB)
Silver's Serenade Horace Silver (JA vol. 17, NR2)
Soleil D'altamira David Baker (JA vol. 10)
Song for my Father Horace Silver
(JA vols. 17 & 54, NR2)

René Macaroğlu
www.renemacaroglu.cjb.net
renema@teklan.com.tr

Dr. Jazz

Sevgili Jazz Severler

Davul için müzik yazmak...

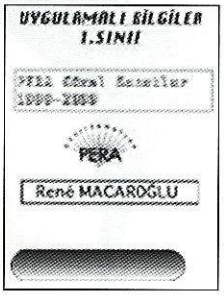

DAVUL İÇİN YAZMAK:

BASS DAVUL: Kuvvetli zamanları belirtmek için kullanılır; bas gitarla çiftlenebilir. Çok süratli pasajlar çalamaz.
TOM TOMLAR: Melodik özelliğe sahiptirler; normal olarak "Fill In" (doldurma riflerinde kullanılırlar.
TRAMPET: Sert sesiyle genelde zayıf zamanları belirtmek için kullanılır. Deri gevşetilerek daha dolgun bir ses elde edilebilir; kasnak sesi de güzeldir. Fırçalar sayesinde özel sesler çıkarabilir: tremolo için idealdir.
ÇAN: Güçlü sesi dolayısıyle vuruşları belirtmek için kullanılabilir.
AYAKPEDAL: İnce ve kesik bir ses çıkarır. Zayıf zamanlar için uygundur.
HI-HAT: Ayakpedala bağlı iki zile doğrudan bagetlerle vurulur; ziller açık iken güçlü ses kapalı iken kesilir; ritmik duyguyu belirtmek için idealdir.
DEVAMLI ZİL: Kapalı Hi-Hat için güzel bir alternatif oluşturur.
CRASH: Çoğu kez mözür başları veya vurgulu bazı notalar için kullanılır.

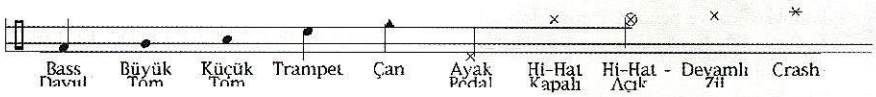

• Ritmik Figürler: Bir veya iki mözürlük bir ritm yazarak davulcunun bu ritmi kabaca tekrar etmesi istenir.

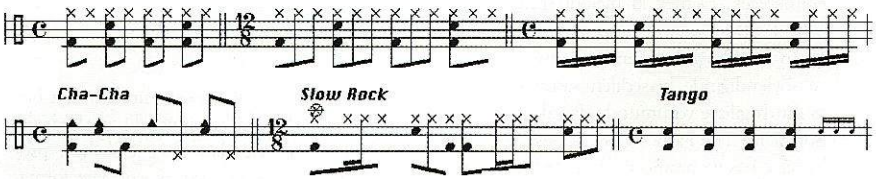

• Doldurma Rifleri Melodinin sustuğu satır veya paragraf sonlarında veya istenilen bir nokta arasında "Fill In" yazılarak davulcu serbest bırakılır.(Yazılı 'Fill In' ler de mümkündür)
• 'Kilitlenmiş Ritmler': Orkestranın çaldığı herhangi bir hatla çiftlenerek diğer enstrümanlara destek sağlar; bu teknik "Fill In" ile birleştirilebilir

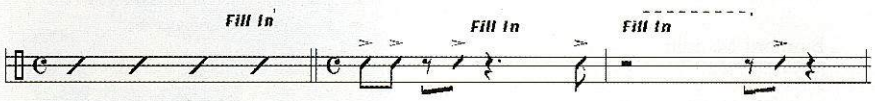

• Solo Türleri: Ritimli veya Serbest, Açık (süresi davulcuya kalmış) veya Kapalı (mözür sayısı belli). Açık Soloların sonunda orkestranın girebilmesi için sinyal yerine geçecek yazılı birkaç mözür koymak gerekir.

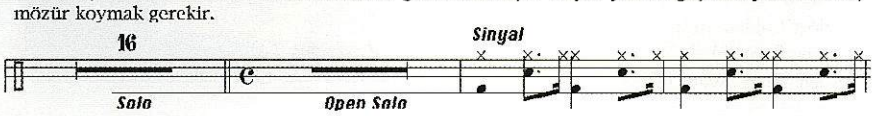

Bu ay sizlere **UYGULAMALI BİLGİLER 1** kitabımdan bir sayfa aktarıyorum. Bu sayfada, - 'Davul için neler yazılabilir?' sorusuna kabaca cevap vermeye çalışıyorum.

Biliyorsunuz ki bir davulcuya ne kadar az nota yazarsanız o kadar rahat çalacaktır. Ancak, nota-nota yazılmış, planlanmış bir ritm seksyonun tadına doyulmaz. Bu yüzden de ciddi bir proje ile uğraşırken, ritm seksyon için detaylı düzenlemeler yazmak için zaman harcamaya çekinmemek gerekir.

Her zaman olduğu gibi, karşı sayfadaki örnekleri dinlemek/ seyretmek ek bilgiler alabilmek ve sorularınızı yazmak için sizleri: http://www.renemacaroglu.com adresindeki yeni Web sayfama davet ediyorum.

Jazz'da tonal kontrol geliştirmek, hiçbir akordan ve gamdan korkmadan solo yapabilmek isteyen ileri jazz talebeleri için eskilerden gelen bir kitabı Web sayfamdan edinmenizi tavsiye ediyorum:

IMROVISATION FOR SAXOPHONE by ANDY MC GHEE.

Bilhassa pianoda sol el ile akorları basarken, sağ el ile çalmak ya da çalışma kaseti/ MIDI dosyası ile birlikte çalışmanızı tavsiye ederim.

Jazz'da ileri gitmek için bilgisayar teknolojisini kullanmak isteyenler için ise yeni hazırladığım:

KENDİ KENDİNE BAND-IN-A-BOX

CD'sini tavsiye ediyorum. Video for Windows (avi) formatında yapılmış bu film sayesinde bilgisayarda müzik programlarının kullanımı hakkında detaylı teknik bilgiyi anında alarak, evinizde tek başınıza çalışmak yerine size mükkemmelen eşlik eden ve söz dinleyen bir orkestraya sahip olacaksınız...

Gelecek sayıya kadar sağlıcakla kalın...

ULUSLARARASI KULLANILAN KISALTMALAR

acc	akordiyon	**el** db	elektrik double-bas	picc	piccolo
afl	alto flüt	eh	english horn	prg	programming
arr	aranjör	elb	elektrik bas	**r**	reeds
as	alto saksofon	elg	elektrik gitar	**s**ax	saksofon
b	bas	elp	elektrik piyano	si	sitar
bar	bariton saksofon	els	elektrik sitar	sou	sousaphone
bcl	bas klarinet	eu	euphonium	ss	soprano saksofon
bfl	bas flüt	**f**l	flüt	str	strings
bgo	bongo	flh	flügel horn	synth	synthesizer
bjo	banjo	frh	french horn	**t**a	tabla
btb	bas trombon	**g**	gitar	tam	tambourine
bs	bassoon	**h**	horn	tb	trombon
c	kornet	har	harpsichord	timb	timbales
cb	kontrabas	hca	harmonika	tp	trompet
cbs	kontrabassoon	ho	hammond org	ts	tenor saksofon
cel	keleste	hp	harp	tu	tuba
cga	konga	**k**eyb	keyboards	**v**	violin
cl	klarinet	**m**an	mandolin	va	viola
clav	klavinet	mell	mellafon	vb	vibrafon
co	kougar	mrb	marimba	vc	cello
comp	kompözitör	**o**	obua	vo	vokal
cond	kondaktör	orch	orkestra	vtb	valve trombon
cy	simbal	org	org	**w**bd	washboard
d	davul	**p**	piyano	wdwd	woodwinds
dir	direktör	perc	perküsyon	**x**yl	xylophone

Feyza

I'm New
Yonca 9920001-2 (2000)

Müzisyenler

Feyza (vo)
Emin Fındıkoğlu (keyb)
Tuna Ötenel (ss, as)
İmer Demirer (tp)
Elvan Aracı (tb)
Şenova Ülker (atp)
Hasan Kocamaz (har)
Melik Yirmibir (b)
Mehmet İkiz (d)
Jozi Levi (conga)

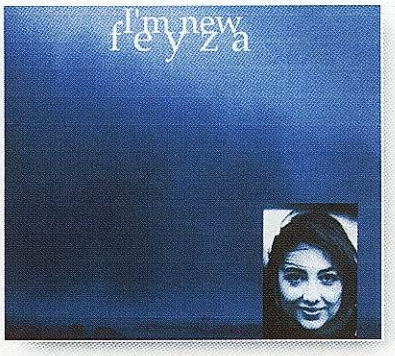

Feyza ABD'den döndükten sonra birkaç yıl bazı gruplarda vokalist olarak görev almış, fırsat buldukça da jazz standartlarına doğru kaymış. Söyleyiş biçimi son derece yalın. Berrak bir tınısı var. Başarılı olacağı kesin genç yeteneklerimizden. Bana yorumu zaman zaman 1970'lerin popüler grubu Carpenters'ın şarkıcısını da anımsatıyor. Feyza'ya eşlik edenler Emin Fındıkoğlu'nun yakından tanıdığımız Detant grubunun elemanları. Bas tromboncu Levent Çoker kayıt masasının başında.

Elvan Aracı'nın kaymak gibi trombon solosu ile Dancing in the Dark CD'nin ilk parçası. Bunu izleyen Little Girl Blue'da namı diğer "Jazz Arısı" Tuna Ötenel'in her cümlesi jazz'a bulanmış alto solosundan sonra Emin Fındıkoğlu'nın ultra modern tınılı solosu CD'ye renkli bir hava veriyor.

Love You Madly üçüncü parça. Shuffle gibi çalınmış bu parçada bas ve davul pek ısınmamış birbirine nedense? Hasan Kocamaz'ın swing dolu solosu, harika tınısı ile parçaya iltifat ediyor. I will orijinalinden daha ağır söylenmiş. Feyza'nın duru ve kristal tınısını iyice ön plana çıkarmış.

Bu CD'deki favori parçam İmer'in büyülü fluegel tınısı ile giren, müzisyenlerin müzikalite, armonik ritmik bir bütünlük yakaladığı daha sonra yine İmer'in harikulade solosu, cümle ve tonuyla iyice yükselen Manha de Carnaval "A Day in the Life at a Fool", CD'nin en yüksek noktası sanırım.

Emin Fındıkoğlu'nun aranjörlükteki ince zevki ve mahareti de çok güzel sergileniyor. Every Time We Say Goodbye reggae'msi ritmik bir anlayışla çalınmış. Feyza ise hiç üzerine alınmadan kendi istediği şekilde yorumlamış parçayı.

Don't Play That Song, Ertegün'ün bu neşeli rock'n roll'u Feyza'ya da bir rahatlık getirmiş, çok rahat ve serbestçe söyleyebileceğini sergilemiş. Sekizinci sırada dörtdörtlük bir Steve Wonder bestesi olan I'm New Tuna'nın ve Emin'in güzel sololarını içeriyor. Diana Krall'ın repertuarında bulundurduğu parçalara benzeyen orta tempo Exactly Like You'da konuklar Jozi ve Şenova. Parçaya Jozi ritmiyle, Şenova ise harika tonu ve olağanüstü solosu ile iltifat ediyor.

The Simple Things That I Love CD'nin en sıcak parçası. Bu parça demek ki hangi dilde söylenirse söylensin sıcaklığından birşey kaybetmeyecek. Demek ki melodi sözden daha önemli. Bunun tartışması yapılır ya hep... Emin Fındıkoğlu'nu kendi yorumu ile Türkçe söylendiğinde hissedilen samimiyet, Feyza'nın İngilizce yorumunda da yakalanmış.

Son parça The Party's Over üç sesli vokal çalışması, bas ve piyano ve davul yok. CD başladığı gibi Elvan'ın inanılmaz güzellikteki trombonuyla sona eriyor.

Ekim ayı sonlarında piyasada olacak olan bu CD'yi herkesin edinmesini öneriyorum. Hepsine tebrikler.

Nilüfer Verdi

Branford Marsalis

Contemporary Jazz
Columbia 63850 (2000)

Müzisyenler

Branford Marsalis (s)
Joey Calderazzo (p)
Eric Revis (b)
Jeff "Tain" Watts (d)

Akustik jazz'ın günümüzün en modern ve çağdaş müzisyenlerinden birisi olan Branford Marsalis yine kendisi gibi özelliklere sahip müzisyenlerle yapmış bu albümü. Jazz söyleminin bu denli üst seviyede geleneğe ve geçmişe sahip çıkarken tamamen ileriye bakan üst düzey bir jazz albümü.

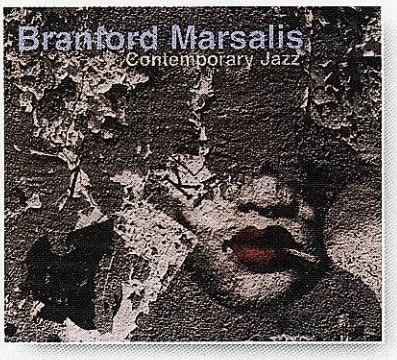

Jason Moran

Facig Left
Blue Note 23884 24 (2000)

Müzisyenler

Jason Moran (p)
Tarus Mateen (b)
Nasheet Waits (d)

Genç kuşağın en ilgi çeken isimlerinden biri olan Jason Moran önümüzdeki günlerde İstanbul'da çalacak olan Greg Osby'nin prodüktörülüğünde modern akustik jazz formatında yapmış bu çalışmayı. Çoğunlukla kendi bestelerine yer vermiş.

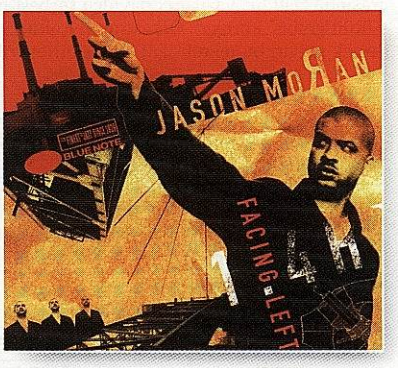

Charlie Watts & Jim Keltner

Project
CyberOctave 49687 24 (2000)

Müzisyenler
Charlie Watts (seq.sounds)
Jim Keltner (perc)

Rolling Stones'un davulcusu Charlie Watts ilginç bir çalışma kotarmış. 2 CD'lik albümün ilginç yanı her parçanın bir davulcu adı taşıması. Bu davulcuların hepsinin ortak özelliği jazz tarihine geçmiş isimler olması. Shelly Manne, Art Blakey, Kenny Clarke, Tony Williams, Roy Haynes, Max Roach, Airto, Billy Higgins, Elvin Jones parçalara ad olmuş sanatçılar. İlginç bir çalışma. Deneysel müziklerden hoşlananlara öneriyoruz.

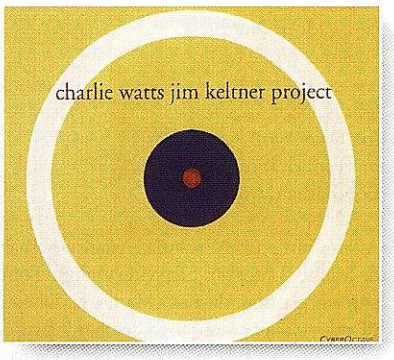

Joshua Redman

Beyond
Warner Bros. 47465-2 (2000)

Müzisyenler
Joshua Redman (s)
Aaron Goldberg (p)
Reuben Rogers (b)
Gregory Hutchinson (d)

Günümüzün en önemli tenor saksofonlarından biri olan Joshua Redman'ın her albümü ayrı bir renk ayrı bir soluk. Bundan önceki çalışmalarında standartlar veya popüler parçaların jazz yorumlarına yer veren Joshua Redman bu kez yine önemli genç kuşak müzisyenlerle kendi bestelerinde oluşan bir albüm yapmış. Bestelerin kalitesi kadar Joshua Reman ve diğerlerinin performansı ve grup uyumları üst düzeyde.

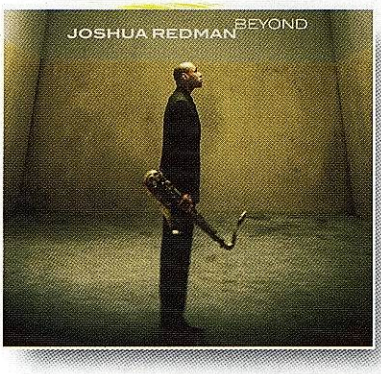

Stan Getz

The Final Concert Recording
Eagle Records 272-2 (2000)

Üstat, tenor saksofoncu Stan Getz'i 6 Haziran 1991'de kanserden kaybetmiştik. Hastalığıyla yaşamının son günlerine kadar savaşan sanatçı son konserini 1990'da Münih Flarmoni Orkestrasıyla Münih'te vermişti. Getz ile birlikte Kenny Barron da yer almıştı bu konserde. On yıl aradan sonra işte o tarihi

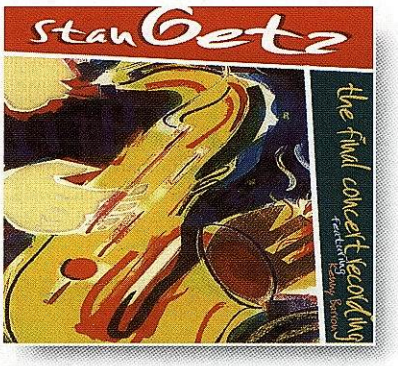

PUTUMAYO World Music

Dünyanın en iyi etnik müzikleri artık Türkiye'de!

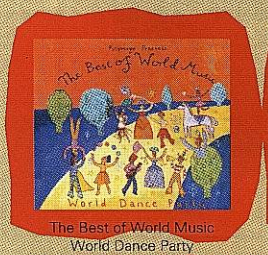
The Best of World Music World Dance Party

Music from the Coffee Lands

Latino Latino

Afro Latino

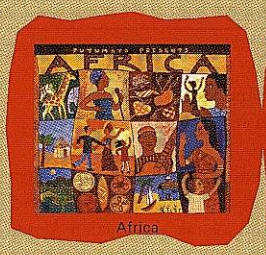
Africa

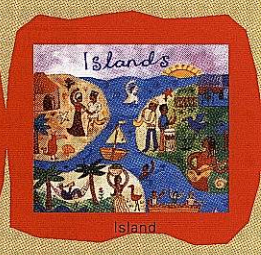
Island

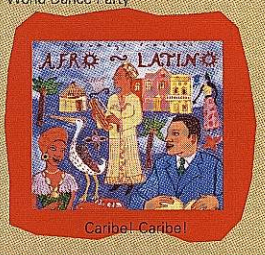
Caribe! Caribe!

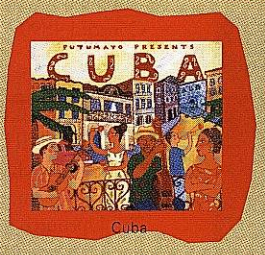
Cuba

Brasileiro

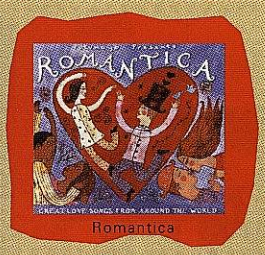
Romantica

The Best of World Music Reggae

Türkiye Distribütörü:
Rh Pozitif Müzik Yapım Sanayi ve Organizasyon Tic A.Ş.
Havyar Sok. No:54 80060 Cihangir, İstanbul/Turkey
Tel: (0212) 292 97 71/72 Fax: (0212) 292 97 73
www.doublemoon.com.tr / e-mail: doublemoon@turk.net

Abdi İpekçi Caddesi Bakır Palas
No.5/2 Nişantaşı 80200 İstanbul
Tel: (0212) 219 39 80
Fax: (0212) 219 39 82

EMI
Genel Dağıtım:
EMI-KENT Elektronik San. ve Tic. A.Ş.
İ.M.Ç.6.Blok No. 6302 34470 Unkapanı/İstanbul
Tel: (0212) 514 16 22 / 520 92 31
Fax: (0212) 519 10 65

anlar bu 2 CD'ye kaydedilmiş. Albümde 7'şerden toplam 14 parça yer alıyor. Aralarında Soul Eyes, Seven Steps to Heaven, What Is This Thing Called Love? gibi standartlar da var. Arşivlerine bu tarihi anların kaydını da eklemek isteyenlere öneriyoruz.

Charles Lloyd

The Water Is Wide
ECM 1734 549043-2 (2000)

Müzisyenler

Charles Lloyd (ts)
Brad Mehldau (p)
John Abercrombie (g)
Larry Grenadier (b)
Billy Higgins (d)

Çok iyi bir müzisyen olduğu kadar artık filozof da olan Charles Lloyd son dönemde oldukça verimli ilginç çalışmalara imza atıyor. Bu albümünde kendi müzisyenliğine yakışan son derece derin, rüya gibi bir ritm section kendisine eşlik ediyor. Günümüzün en beğenilen piyanistlerinden biri olan Brad Mehldau hem eşliğinde hem de sololarında çok etkileyici çalıyor.

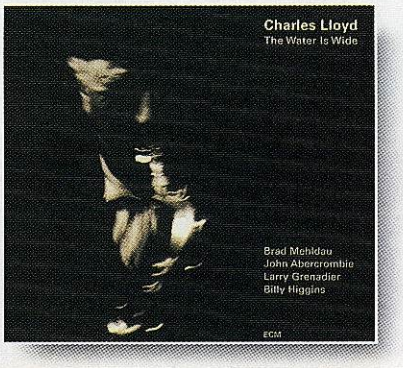

Grand Slam

Live At The Regattabar
Telarc 83485 (2000)

Müzisyenler

Jim Hall (g)
Joe Lovano (ts, ss, as, aclt)
George Mraz (b)
Lewis Nash (d)

Yaşlandıkça verimli çalışmaları artan gitaristlerin gitaristi Jim Hall'un liderliğindeki bu grup doğal olarak dinleyicileri kendisinden

çok şey bekletiyor. Aslında dinleyenler de gerçekten son derece keyifli ve etkileyici bir müzik dinliyorlar. Jim Hall derin armonik bilgeliğiyle Joe Lovano'ya olağanüstü güzel eşlik ediyor. Ayrıca octave divider gibi ilginç elektronik gereçler kullanarak her zaman genç ve araştırıcı olan müzisyen ruhunu bir kez daha ortaya koyuyor. Lovano da alıştığımız sıcak tonuyla keyifli sololar çalıyor. George Mraz ve Lewis Nash gibi ritm section da bu rüya takımı her zaman sıcak ve dinamik tutuyor.

Dianne Reeves

In The Moment
Blue Note 525141 20 (2000)

Müzisyenler

Dianne Reeves (vo)
Otmaro Ruiz (p, synth)
Reginald Veal (b)
Rocky Bryant (d)
Romero Lubambo (g)
Munyungo Jackson (perc)
George Duke (keyb)
Wayne Holmes (vo)

Jazz vokalistleri arasında en etkileyici seslerden bir olan Dianne Reeves olağanüstü performans gösterdiği geçtiğimiz Haziran ayında JVC Jazz Festivalindeki konser kaydıyla 10. albümünü yayınladı. Oldukça geniş yelpazeli bir repertuarla dinleyicisine seslenen sanatçı standart jazz dışı repertuarı ticari kaygılardan uzak, kendi müzikal kişiliğinin bir parçası olduğunu bir kez daha göstermekte.

James Carter

Layin' In The Cut
Atlantic 7567-83305-2 (2000)

Müzisyenler

James Carter (s)

Jef Lee Johnson (g)
Marc Ribot (g)
Jamaaladeen Tacuma (b)
G.Calvin Weston (d)

27-28 Ekim'de iki konser vermek üzere İstanbul'a gelecek olan sanatçı büyük bir olasılıkla bu yeni çalışmasından da örnekler sunacak. Sanatçı ve son albümleriyle ilgili geniş yazıyı Raife Polat yazdı. (Bkz.Syf 87)

Martin Taylor

Two's Company
Linn AKD081 (1997)

Müzisyenler

Martin Taylor (g, mand)
Peter Zog (g)
James Morrison (tp)
Suzanne Wyllie (vo)
George Golla (g)
Johnny Nicol (g, vo)
Ina Date (banj)
Jim Pennell (Spanish g)
Bob Barnard (corn)

Avrupa'nın en beğenilen jazz gitaristi herhalde Martin Taylor'dır. Stephane Grappelli'nin gruplarında adını duyuran Martin Taylor son yıllarda solo gitar ve Django Reinhardt tarzına ilgi duyuyordu. Sıkça yaptığı Avustralya gezilerinin ve oralarda verdiği konserlerin bir sonucu olarak tanıdığı ve birlikte çalmaktan keyif aldığı müzisyenlerle düetler yaparak bir albüm oluşturmuş. James Morrison gibi uluslararası bir şöhretin de yer aldığı Avustralyalı müzisyenlerle ikili olarak yaptığı performanslar çok keyifli ve müzikal. Martin Taylor bu albümünde özellikle eşlikçi yönünü son derece derin bir şekilde ortaya koymuş.

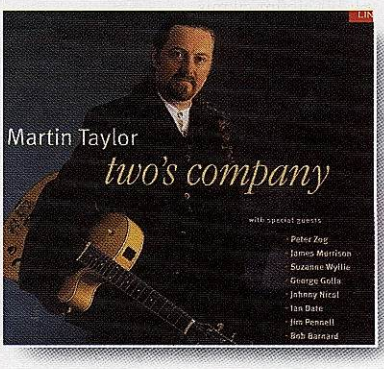

Joey DeFrancesco

Incredible!
Concord 4890-2 (2000)

Müzisyenler

Joey DeFrancesco (Ham.B3)
Jimmy Smith (Ham.B3)
Paul Bollecback (g)
Byron Lanham (d)
Phil Upchurch (g)
Frank Wilson (d)

HammondB 3 org'un jazz dünyasındaki efsane ismi Jimmy Smith kendisini örnek almış

ve neredeyse onun yanında yetişmiş olan günümüzün genç HammondB 3'cüsü Joey DeFrancesco ile birlikte aynı sahneyi paylaşıyorlar. Ve sadece Hammond B3 severlerin değil her müzik severin nefesini kesen enerjik ve keyif dolu müzikal anlar oluşmuş. Jimmy Smith, Hammond B3 org ve tüm jazz severlere öneriyoruz.

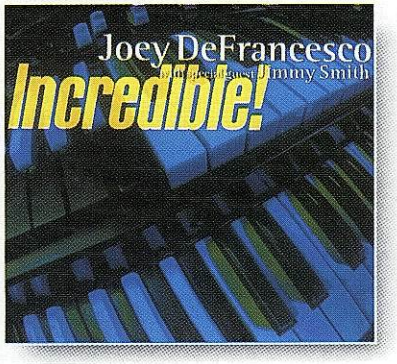

Roy Hargrove
Moment to Moment
Verve 543540-2 (2000)

Müzisyenler
Roy Hargrove (tp)
Sherman Irby (as)
Larry Willis (p)
Gerald Cannon (b)
Willie Jones III (d)

Roy Hargrove en bilinen trompetçilerden biri olmanın yanısıra her albümünde ayrı bir proje ve atmosfer yaratması ile de dikkat çeken bir müzisyen. Yumuşak ve lirik stiline uygun olarak bu albümünde yaylıları kullanmış. Sonuçta ortaya herkesin dinleyebileceği başarılı bir albüm çıkmış.

JazzTimes Superband
Concord 48892 (2000)

Müzisyenler
Bob Berg (ts)
Rabdy Brecker (tp)
Dennis Chembers (d)
Joey DeFrancesco (Ham.B3)
Paul Bollenback (g)

Jazz Times dergisi günümüzün seçkin bir jazz dergisi olmanın yanı sıra jazz'ın eğitimine ve gelişimine yaptığı katkılarla da anılıyor. Bu bağlamda oluşturduğu komboya yapılan kayıtlarla oluşan bir CD bu. jazz dünyasının ve NewYork jazz sahnesinin önemli jazz müzisyenlerinden olşan bu grup oldukça enerjik ve yüksek seviyede bir performansda dinleyenlere keyifli anlar yaşatıyor.

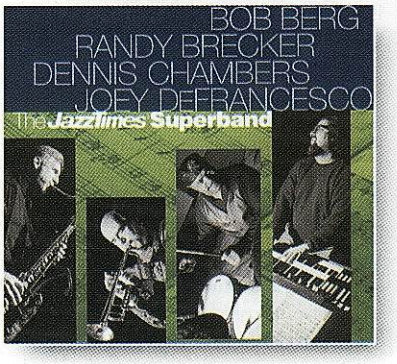

Mongo Santamaria's
Greatest Hits
Columbia 498708-2 (2000)

Müzisyenler
Mongo Santamaria (bon)
Marty Sheller (tp)
Hubert Laws (ts, flt)
Bobby Capers (as, bs)

Afro Cuban Mongo Santamaria modern latin müziğin en tanınmış, kendisinden, müziğinden ilham alınmış müzisyenlerindendir. Bunların başında Santana gelir bilirsiniz. İşte bu albümde onun tanınmış sevilen parçaları toplanmış. Albümün açış parçası da Watermelon Man. Rogers Grant (p), Victor Venegas (b), Carmello Garcia (tim, d) kalabalık kadronun diğer isimlerinden sadece birkaçı.

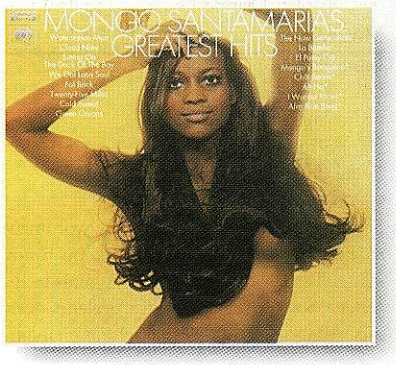

Bobo Stenson Trio
Serenity
ECM 543611-2 (2000)

Müzisyenler
Bobo Stenson (p)
Anders Jormin (b)
Jon Christensen (d)

2 CD'den oluşan muhteşem bir çalışma. Toplam19 parça yer alıyor. Birbirlerini iyi tanıyan müzisyenlerin birlikte çalmalarının tadını hemen hissediyorsunuz. Sizi de içine alıveren bu albümle ilgili daha geniş bir yazıyı önümüzdeki sayılarda bulacaksınız.

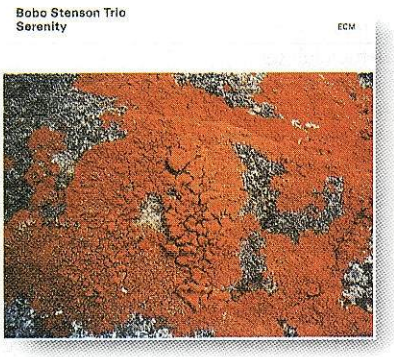

John Coltrane
Prestige 7105
Original Jazz Classics 020-2 (1957)

Müzisyenler
John Coltrane (ts)
Johnnie Splawn (tp)
Sahib Shihab (bs)
Red Garland (p)
Mal Waldron (p)
Paul Chambers (b)
Albert Heath (d)

John Coltrane'in 1957'de Prestige'den yapmış olduğu ilk plağının kaydı CD formatında yeniden piyasada. Ira Gitler tarafından yazılmış orijinal yazısı da içinde.

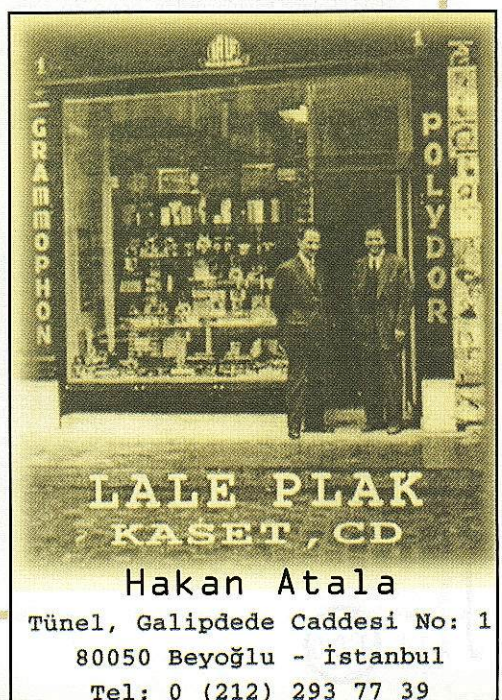

Jeff Golub

Dangerous Curves
Verve 543688-2 (2000)

Müzisyenler

Jeff Golub (g)
Mitchell Forman (keyb)
Lincoln Goines (b)
Steve Ferrone (d)

Smooth jazz'ın iyi örneklerinden biri olan Golub'un bu son çalışmasında Dave Woodford (s, flt), Lee Thornburg (tp, flg, tb), Peter White (g), Kevin Savigar (Ham.B3), Luis Conte (perc), Sammy Merendino (perc)'da yer alıyor. Ayrıca Rick Braun ve Bud Harner da kayıt sırasında alkışlarıyla eşlik ediyorlar. Türündan hoşlananlara öneriyoruz.

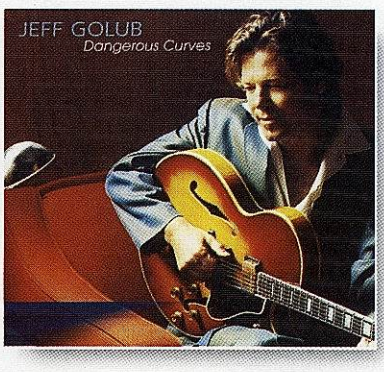

George Shearing

Reflections
Telarc 83513 (2000)

Müzisyenler

George Shearing (p)
Neil Swainson (b)
Grady Tate (d)

13 Ağustos 1999 İngiliz asıllı piyanist George Shearing'in 80.doğum günüydü. Bugünün anısına 1992 ve 1998 yıllarındaki Telarc kayıtlarından onun en sevilen parçalarının toplandığı bir albüm hazırlanmış. Bu albümde yer alan diğer sanatçılar arasında Louis Stewart (g), DonThompson (vib), Dennis Mackrell (d) de var.

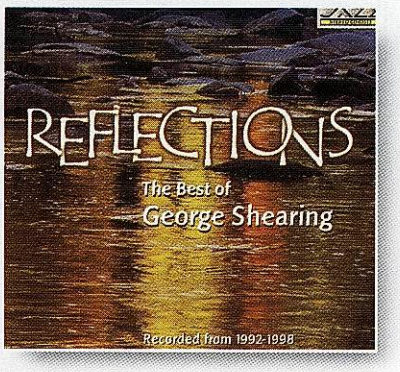

İlhan Erşahin

Virgo
Doublemoon 0011 (2000)

Müzisyenler

İlhan Erşahin (s)
Jon Davis (p)
Larry Grenadier (b)
Brian Blade (d)

İlhan Erşahin Charlie Parker, Lester Young ve Wayne Shorter gibi başak burcundan. Bu burçta birleştirici bir yan aramalı mıyız bilemiyoruz. Albümün kayıtlarını epey zaman önce bitiren Erşahin müthiş bir kadro ile, iki de rapper ile; Val Sampler (wo) ve Saul Williams (wo) Wax Poetic'e benzemeyen bir sound ortaya koymuş. Bu sound'da bizden, İstanbul'dan çok hoş tadlar hissediliyor. Tüm parçaların bestesi Erşahin'e ait. Yorumlar muhteşem, "her eve lazım" bir çalışma olmuş.

Laura Fygi

The Latin Touch
Mercury 542475-2 (2000)

Müzisyenler

Laura Fgyi (vo)
Liber Torriente (perc)
Pedro Luis Pardo (b)
Hans Vroomans (p)
Praful (flt)

Sevilen latin repertuarının en güzel yorumcusu Fgyi. Seçilen parçalar ise artık bu türün klasiği. Perfidia, Quizas, Quizas, Quizas ve diğerleri. Sololar daha çok jazz ögelerini içermiş. Albümdeki tüm parçaların aranjmanlarını Leonardo Amuedo ve Hans Vroomans yapmış. Latin severlere hararetle öneriyoruz.

Caravana Cubana

Late Night Sessions
Rhino 8122-78028-2 (1999)

Emilio Vandenedes'in anısına dostları bu albümü hazırlamışlar. Küba müziği seven okurlarımız albümde çalan müzisyenleri bilecekler. Al McKibbon; Dizzy Gillespie'nin 40'lardaki grubunda, Charlie Parker'la, George Shearing ile çalışmış bir bascı. "Perico"Hernadez keza Chucho Valdes'in vokalistliğini yapmış. Chocho Valdes'i anlatmaya gerek yok. Küba müziğine yön veren sanatçı.Valdes'den önce ya da sonra diye sözetmek gerekiyor. 83 yaşındaki şarkıcı Pio Leiva. Bamboleo, Francisco Aguabella, Rica Y Caliente, Afrekete Suite, Anga Y Jimmy, Miguel "Anga" Diaz, Carlos Del Puerto ve Orlando "Maraca" Valle ve ayrıca beş de vokalist var bu albümde. Küba müziği severlere öneriyoruz.

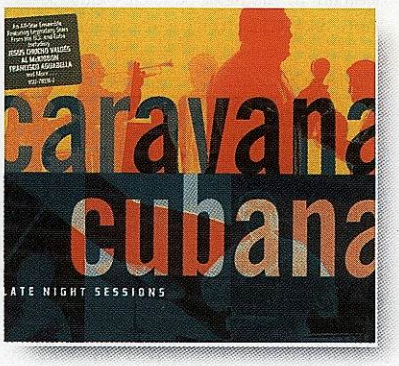

Charlie Hunter

Charlie Hunter
BlueNote 25450 25 (2000)

Müzisyenler

Charlie Hunter (g)
Peter Apfelbaum (ts)
Josh Roseman (tb)
Leon Parker (perc)
Stephan Chopek (cym)
Robert Perkins (d)

Geçtiğimiz Haziran ayında piyasaya çıkan albüm bize biraz geç ulaştı. Geçen yıl çok keyifli bir performansla İstanbul Jazz Festivali'nde dinlediğimiz 8 telli gitar sanatçısı, Leon Par-

ker'la duo yaptığı çalışmanın ardından yine çok başarılı bir çalışma kotarmış. Çalışma sadece bir gitarist albümü gibi görünmüyor. Leon Parker'ın da ağırlığı çok hissediliyor. Albümdeki tüm besteler Charlie Hunter'a ait. Toplam 9 parça var.

Jilge Nergaard
Port of Call
Universal 157687-2 (2000)

Müzisyenler
Jilge Nergaard (vo)
Tord Gustavsen (p)
Harald Johnsen (b)
Jarle Vespestad (d)

Oldukça straight-ahead bir sound yaratmasına rağmen ilginç ve buğulu sesiyle Jilge Nergaard çok keyifli bir çalışma kotarmış. Hem kendi sesine hemde grubun rengine uygun seçilen repertuar bu albümü bir soluukta dinlenecek nitelikte kılmış. Özellikle piyano soloları çalışmaya nitelik kazandırmış. Seçilen repertuarda da bestelere olduğu kadar standartlara da yer verilmiş. Sting'in, Paul Simon bestelerine de yer verilmiş. Albümde saksofonda Magnus Lindgren ve klarinetde Putte Wickmann da konuk olarak yer almış. Vokal jazz'dan hoşlananlara öneriyoruz.

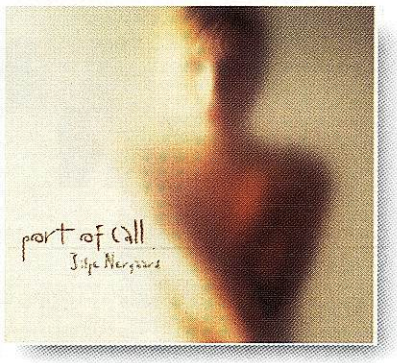

Suite for Sampler
Selected Signs, II
ECM 543809-2 (2000)

Müzisyenler
Gianluigi Trovesi
Bobo Stenson
Nils Petter Molvear
Arild Andersen

ECM dönem dönem yıl içinde yapmış olduğu kayıtlardan seçerek toplama bir çalışma çıkarıyor. Bu yıl da Spring 2000 başlığı ile ikinci bir albüm daha piyasaya çıkardı. Albümde parçaları yer alan sanatçılar ise Gianluigi Trovesi, Gianni Coscia, Bobo Stenson, Anders Jormin, Jon Christiansen, Nils Petter Molvear, Arild Andersen, Vassilis Tsabropoulos, John Marshall, Ketil Bjornstad, Junge Deutche Philarmonie, Peter Rundel.

L'Attirail
Cinema Ambulant
Naive 3321-1 (1999)

Müzisyenler
Jerome Bensoussan (tp, clt)
Xavier Demarliac (g, tb)
Stephan Harrison (b, p, acco)
Philippe Sirop (d, perc)
Alice Guerlot Brosse (p)

Avusturyalı müzisyenler ilginç bir world music çalışmasıyla bizim piyasamızdalar. 19 parçanın yer aldığı albümde bir de "telefon bağlantısı" adlı bir parça var ki sanki bizden bir grup çalıyor zannedebilirsiniz. Kselefon, autoharp, tuba, saz ve darbukanın da kullanıldığı enstrümanlarla bizden de dinleyici bulacaklarına eminiz.

Dave Brubeck
One Alone
Telarc 83510 (2000)

Müzisyenler
Dave Brubeck (p)

Dave Brubeck'in yaklaşık kırk yıl aradan sonra ikinci solo çalışması bu. Neden diye sorunca da ilginç ama gerçek bir cevap veriyor sanatçı, "bir kulüpte veya bir yerlerde solo çalınca kokteyl piyanisti gibi oluveriyorsunuz". Jazz'ın gerçek kısmı müzisyenler arasındaki müzikal alış veriş. Dave Brubeck, yılların piyanisti bu müzikal kaygıyı da taşıdığı için albüm bu denli keyifli olmuş.

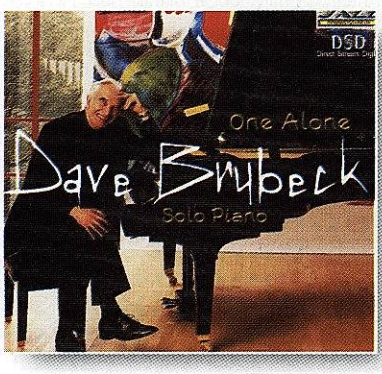

David Sanchez
Melaza
Columbia 62085 (2000)

Müzisyenler
David Sanchez (ts)
Edsel Gomez (ts)
Hans Glawischnig (b)
Antonio Sanchez (d)
Miguel Zenon (as)

Branford Marsalis'in prodüktörlüğünü yaptığı bu çalışmada sanatçı sadece bestelere yer vermiş. Kendi besteleri olduğu kadar grup üyelerinin ve Milton Nascimento'nun bir bestesiyle albümde 8 parça kaydedilmiş. Çalışma Ted Dunbar ve Tito Puente'nin anısına adanmış.

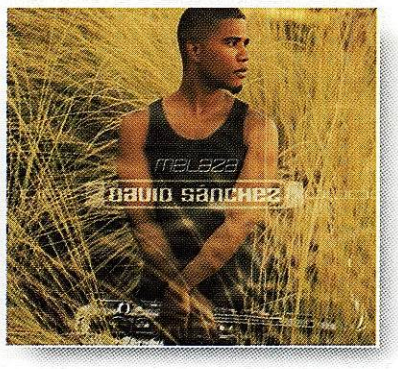

Viktoria Mullova
Through the Looking Glass
Philips 464184-2 (2000)

Müzisyenler
Viktoria Mullova (vi)
Matthew Barley (cello)
Paul Clarvis (perc)
Julian Joseph (p)
Steve Smith (g)
Sam Walton (perc)

Rus asıllı keman sanatçısı Mullova klasik kö-

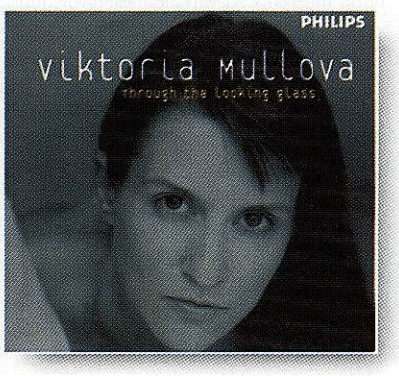

kenli sanatçılardan. Fakat jazz, pop, rock ve world music'e duyduğu ilgi yorumu ve geniş repertuarı müziğe nasıl ve nereden baktığını gösteriyor. Albüme yorumlamak için seçtiği sanatçılar ise Duke Ellington, Miles Davis, Alanis Morrisette, The Bee Gees ve Beatles. Yıllarca birlikte çalıştığı arkadaşı Barley ile piyano ve cello ile muhteşem uyumu ve diğer enstrümanların kombinasyonu aranjmanlarda kendini gösteriyor. Önümüzdeki yıl için pek çok yerle konser anlaşması bu çalışması ile dünyayı turlamaya başlamış bile.

David Benoit
Here's To You, Charlie Brown
GRP 543 637-2 (2000)

Müzisyenler
David Benoit (p)
Christian McBride (b)
Peter Erskine (d)

Charlie Brown ile büyümeyen yok gibi, 50. yılını kutlamak için çok keyifli bir trio bu işe al atmış. Konuklar deseniz kimler yok ki, Vince Guaraldi (p), Marc Antoine (g), Chris Botti (tp), Michael Brecker (ts), Take 6 (vo), Russell Malone (g).

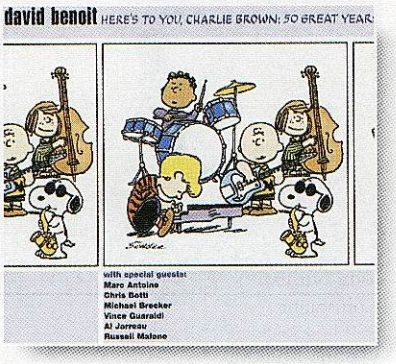

Abdullah Ibrahim
Cape Town Revisited
Enja 888836-2 (2000)

Müzisyenler
Abdullah Ibrahim (p)
Marcus McLaurine (b)
George Gray (d)

Güney Afrikalı piyanist Abdullah Ibrahim ülkesi için yapmış bu çalışmayı. Parçalarda onun müzikal köklerini de duyabiliyorsunuz.

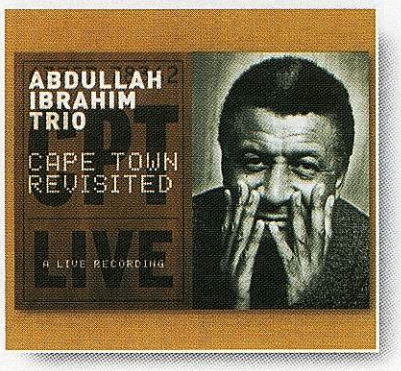

Albümde 13 parça var. Her parçanın Afrika ile ilgili bir adı bir de hikayesi yer alıyor. Feya Faku (tp) konuk sanatçı olarak albümde yer almış.

Phil Collins Big Band
A Hot Night in Paris
Warner 27221-2 (1999)

Müzisyenler
Brad Cole (keyb)
Daryl Stuermer (g)
Doug Richeson (b)
Gerald Albright (as)
Phil Collins (d)

Phil Collins 1999'da yaptığı bu çalışmayla rüyalarına ermiş. İlk kez 1966'da Buddy Rich orkestrasını dinledikten sonra "büyüyünce benim de olacak" dedikten sonra 30 yıl beklemek zorunda kalmış. Quincy Jones şefliğinde Tony Bennett'in solist olduğu band ile Avrupa turu yapmışlar, "I was in Heaven" diyor. Ve sonrası gelmiş 1998'de yapılan turdan bu CD'deki parçalar.

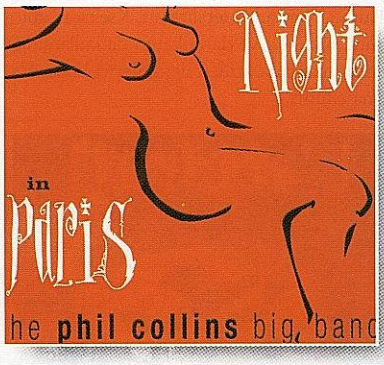

Xenoblast
The Jazz Mandolin Project
Blue Note 25251 26 (2000)

Müzisyenler
Jamie Masefield (mand)
Chris Dahlgren (b)
Ari Hoenig (d)

Jazz dünyasında çok fazla mandolin müzisyeni yok denilebilir. Zaten Masefield ilk bu projeyi 1993 yılında bir Dixieland grubunda tenor banjo çalarken oluşturmuş. Tenor banjo da mandoline çok benzeyen bir enstrüman. Sanatçı doğal olarak Bela Fleck'ten

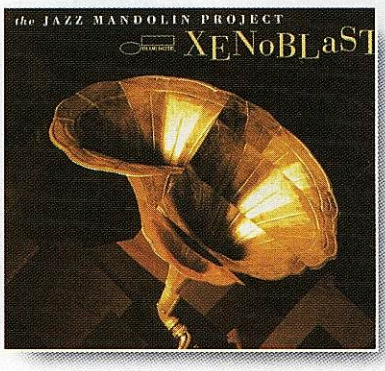

çok etkilenmiş. Jim Hall, Bill Frisell, Scofield, Metheny, Mike Stern onu etkileyen isimler. İlk kaydını 1996'da Keith Jarrett'in oğlu davulcu Gabriel Jarrett ve bascı Stacey Starkweather ile yapmış. 1999'da Phish'in davulcusu Jon Fishman ve bası Chris Dahlgren ile ikinci albümü Tour De Flux'dan sonraki kaydı Xenoblast. Ari Hoenig de tanıdık biliyorsunuz, Nilüfer Verdi'nin Mana'sındaki davulcu.

Lee Ritenour & Dave Grusin
Two Worlds
Decca 467132-2 (2000)

Müzisyenler
Lee Ritenour (g)
Dave Grusin (p)

Şimdiye kadar dergimize hep jazz çalan klasikçiler konu olmuştu. İşte size bu kez de klasik çalan jazz'cılar! Birbirlerini 25 yıldır tanıyan sanatçılar hep birlikte olduklarında klasik müzik hakkında konuşurlarmış. Pek çok projede de birlikte yer alınca (bizde de eskiden TV'de gösterilen Baretta adlı dizinin 1985'deki albüm kaydında mesela) fikir yavaş yavaş oluşmuş. Albümde bir de soprano var. Renee Fleming. Merak edenlere öneriyoruz.

JAZZ
DİNLEYİCİ OKUL

TÜRK JAZZ USTALARININ EŞLİĞİNDE

JAZZ SANATI NIN ÖZELLİKLERİNİ ÖĞRENMEK İSTEYENLER İÇİN...

JAZZ'IN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ İÇİNDE GÖRSEL, İŞİTSEL ÖRNEKLERLE VE PAYLAŞIMLI, ETKİLEŞİMLİ BİR YÖNTEMLE...

- Jazz nasıl dinlenir?
- Jazz'ın yapısal formla
- Jazz'ın ritmik yapısı
- Doğaçlama solo
- Ünlü doğaçlamacılar
- Jazz ustalarının kronolojisi
- Periodik anlamda jaz tarihine bakış
- Yorumlar

BİLGİ VE BAŞVUR
ERAY ÇAVDARLI
0216 469 09 81
0216 469 06 32
0532 412 34 67

Warren Hill
Love of Life
Narada 15244 20 (2000)

Müzisyenler
Warren Hill (s)
Chris Botti (tp)
Larry Carlton (g)
Novacain (vo)
Quino (vo)

GRP'nin Narada Jazz serisinden bir smooth jazz albümü. Bu türün önde gelen isimlerinden Chris Botti de yer alıyor. Albümleri dünyada oldukça çok satan bir sanatçı Warren Hill. Türünden hoşlananlara öneriyoruz.

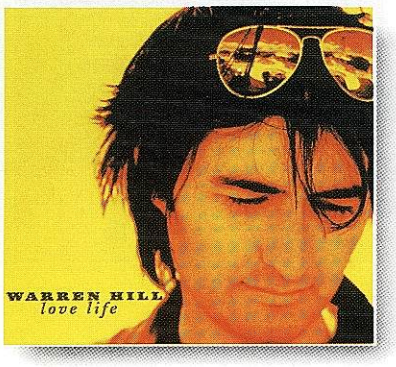

David S.Ware
Surrendered
Columbia 63816 (2000)

Müzisyenler
David S.Ware (ts)
Matthew Shipp (p)
William Parker (b)
Guillermo E.Brown (d)

6 parçanın yer aldığı free jazz'ın önde gelen isimlerinin bu kaydını türünden hoşlananlara öneriyoruz.

The Music of Cuba
Columbia 498709 2 (2000)

Buena Vista Social Club fırtınası hemen her firmayı böyle bir çalışma çıkarmaya itti. Columbia'nın bu çalışması türünün en güzel örneklerini toplamış. Kronolojik olarak 1909'dan başlayan ve 1951 yıllarına kadar devam eden sürede yapılmış kayıtları toplayan CD bu türe ilgi duyanları çok memnun edecek bir çalışma.

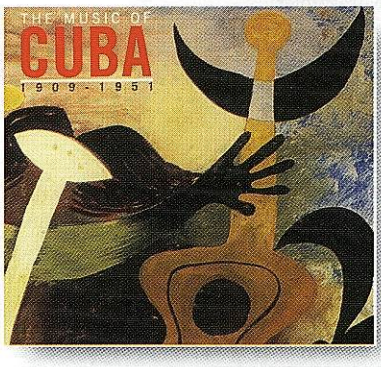

Bela Fleck & The Fleckstones
Outbound
Columbia 498921 2 (2000)

Müzisyenler
Bela Fleck (banjo)
Jeff Coffin (ts, ss, as)
Future Man (x drum)
Victor Lemonte Wooten (b)

Bela Fleck'in beklenen son çalışması. 17 parça yer alıyor. Konuk sanatçılar var. Sandip Burman (tabla), Paul Hanson (basson), Paul McCandless (obua), John Medeski (Ham.B3), Adrian Belew (g), Edgar Meyer (b), Andy Narell (pans), Mark Feldman (vi), Rita Sahai (vo), Ondar (vo), Jon Anderson (vo), Shawn Calvin (vo). Tüm müzikseverlere öneriyoruz.

Baden Powell
Os Afro Sambas

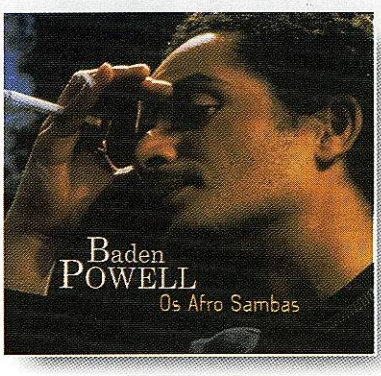

Iris 3004 099 (2000)

Müzisyenler
Baden Powell (g, perc)
Ernesto Gonçalvez (b)
Paulo Guimaraes (flt)

20 yıldır Fransa'da yaşayan Brezilyalı gitarist Baden Powell'ın çalışması.

Rick Braun
Shake It Up
Warner Bros. 9362 47557-2 (2000)

Müzisyenler
Boney James (ts, keyb)
Rick Braun (tp)
David "Kahlid" Woods (keyb)

Smooth jazz'ın en iyi isimleri. Konuk sanatçılarla da çok zenginleşmiş. Larry Carlton (g), Nathan East (b), Harvey Mason (d), Paulinho Da Costa (perc). Albümde 10 parça var. Buu türden hoşlananlara öneriyoruz.

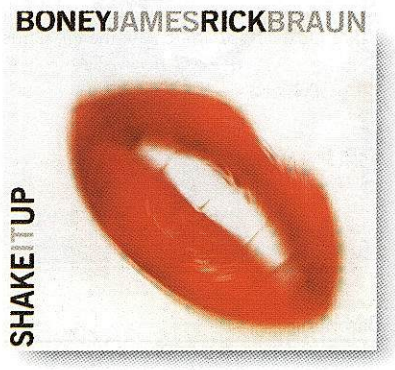

John Surman
Coruscating
ECM 543033-2 (2000)

Müzisyenler
John Surman ss, bs)
Chris Laurence (b)

15-16 aralıkta Babylon'da Quartet'iyle yer alacak olan John Surman ve bu son çalışmasıyla ilgili geniş bilgiyi Orhan Kahyaoğlu'nun kaleminden ad-lib köşemizde bulacaksınız (bkz.syf 22)

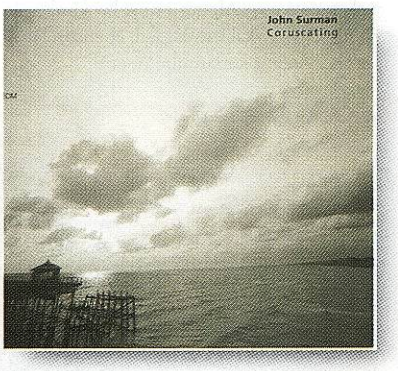

Grover Washington Jr.

Aria
Sony 61864 (2000)

Müzisyenler

Grover Washington Jr. (s)
Billy Childs (p)
Ron Carter (b)
Terence Blanchard (tp)

56 yaşında ani bir kalp krizi ile aramızdan ayrılan sanatçının ölümünden dört ay önce tamamladığı bu son albümü Aria. 1998'den beri yapmak için gerekli olgunluğu sabırla beklediği bu albüm onun müzikal kariyerinde belirlediği hedefti. 12 parçanın yer aldığı albümde St.Luke orkestrasını piyanist Robert Freedman yönetmiş. Son parçanın adı Vissi D'Arte, İngilizcesi I Lived for Art, Grover Washington Jr. sanat için yaşayıp sanat için ölenler listesindeki yerini aldı.

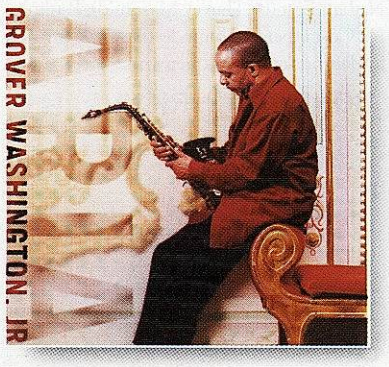

Barb Jungr

Chanson: The Space in Between
Linn AKD 129 (2000)

Sanatçılar

Barb Jungr (vo)
Russell Churney (p)
Julie Walkington (b)
Kim Burton (acc, p)
Simon Wallace (p)

Barb Jungr Çekoslovakya'dan Almanya'ya oradan da İngiltere'ye göç etmiş ailenin performans sanatçısı ve şarkıcı üyesi. Yıllarca yaşamını blues, gospel ve jazz söyleyerek kazanmış. Jacques Brel'i farkettiğinde ise kendi özü olduğuna inandığı Avrupa müziğine dönmeye karar vermiş. Albüm onun bu kimliği ile yaptığı CD. Vokal kayıtlardan, chanson'larından hoşlanan okurlarımıza öneririz.

Jaco Pastorius

The Birthday Concert
Warner Bros. 45290-2 (1995)

Müzisyenler

Jaco Pastorius (b)
Michael Brecker (ts)
Bob Mintzer (ts, bclt)
Don Alias (cong)
Peter Erskine (d)

Bu albüm çok önemli bir albüm biliyorsunuz. Jaco Pastorius'un 30.doğum gününde Laurderdale adlı 350 kişilik kulüpte, hemen hemen herkesin bulunduğu, çaldığı çok özel bir kayıt. Bir miktar daha ithal edilmiş, hala almadıysanız, bulamadıysanız.

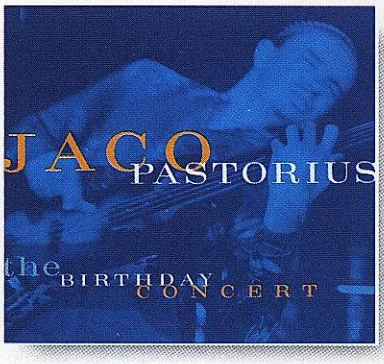

Kodo

Tsutsumi
Sony 829527 (1999)

Japonların geleneksel davullarını kullanarak yaptıkları müzikte, Japon ritmlerini Afrika, Kore, klasik müzik, jazz ile birleştiren Kodo geçtiğimiz ay yayınlanan remix albümleri Saiso'yu izleyen yeni çalışmaları piyasada. Bu CD'nin ardından yeni bir kayıt daha hazırlayan sanatçılar bu türden müzikten hoşlanan okurlarımızı mutlu edecekler.

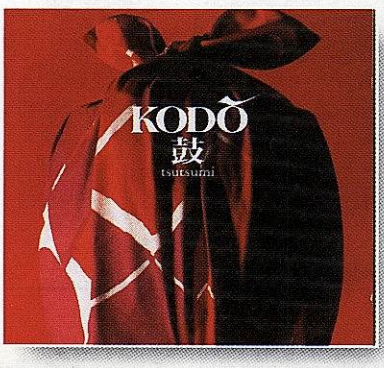

Roy Haynes Trio

The Roy Haynes Trio
Verve 543534-2 (2000)

Müzisyenler

Danilo Perez (p)
John Patitucci (b)
Roy Haynes (d)

Roy Haynes bu yıl 75 yaşında. Dinleyen herkesi ritmik konseptindeki modernliğe hayran bırakıyor. Jazz tarihine geçmiş olup da onun çalmadığı kimse yok gibi. Lester Young, Charlie Parker, Sarah Vaughan, Miles Davis, Thelenious Monk, Stan Getz, Sonny Rollins, John Coltrane, Bill Evans, Eric Dolphy, Roland Kirk. Daha gençlerden Chick Corea ve Pat Metheny. Bu liste daha da uzayabilir.
1998'den beri zaman zaman bazı kulüp ve festivallerde birlikte çalan bu trio 10 parça kaydetmiş. Parçalar standartlardan seçilmiş. Aranjmanların bir kısmını birlikte yapmışlar bir kısmını aralarında paylaşmışlar. 3 aydır piyasada olan bu CD jazz severleri memnun edecek.

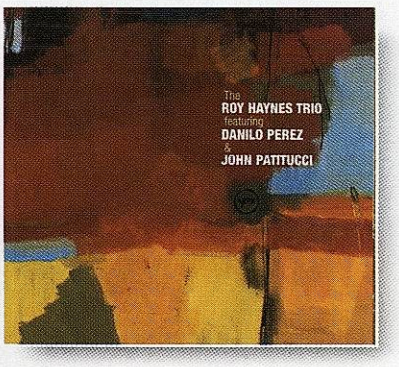

Colette Magny

Blues
LDX 774776 (1999)

Müzisyenler

Colette Magny (p, vo)
Patrice Caratini (b)
Claude Barthelemy (g)
Jeannot Cirillo (d)

Anne Marie Fijal (p), Henri Texier (b), Calude Pou (washboard), Dominique Mahut (perc), Maurice Vander (p), Richard Foy (as), Jean-Pierre Chaty (s), Kako Bessot (tp), Alex Perdigon (tb)'da yer aldıkları albüm Chopin'in 10 No.lu etüdünün sanatçının piyano yorumuyla açılıyor ve çok etkileyici bir geçişle Strange Fruit başlıyor ki tüyleriniz ürperiyor. Çok müzikal, çok lirik bir çalışma. Fransız jazz'cıların yer aldığı bu çalışmayı çok beğeneceksiniz.

John Hiatt

Rollin' into Memphis
Telarc 83505 (2000)

Müzisyenler

G.E.Smith (g)
Andrea Re (vo)
Mary Jo Carlsen (vi)
Anthony Geraci (org, p)
Paul Ossola (b)
Dan Hickey (d)

1952 Indianapolis doğumlu John Hiatt çok tanınmış blues, rock ve R&B sanatçılarına verdiği bestelerle adını duyurmuş bir sanatçı. Bunlar arasında Ry Cooder, Bob Dylan, Paula Abdul, Joan Baez, David Crosby, Phil Collins, Dr.John gibi isimler var. 1989'da Bonnie Raitt'in platinyum plak aldığı bestesiyle satış rekorları kırdı. Bu albümde ise yakından tanıdığınız pek çok isim onun bestelerini seslendiriyor. Bunlar arasında Tab Benoit (vo, g), C.J.Chenier (vo, acc), Terrance Simien (vo), Irma Jones (vo), Odetta (vo), Kenny Neal (vo, g), Kris Wiley (vo, g), James Cotton (har), Colin Linden (vo, g), Raful Neal (vo), Chris Smither (vo, g), Cliff Eberhardt (vo, g), Patty Larkin (vo, g) yer alıyor.

Telarc's Got More Blues

New Blues for 2000
Telarc 83503 (2000)

Albüm adından da anlaşılacağı üzere Telarc'ın özel bir toplama albümü. Blues bölümü 1993'de ilk kez kurulmuş. Dört yıldır da Grammy ödüllerine aday olan çalışmalara imza atmış. Bu zaman zarfında birlikte çalışmış oldukları sanatçıların albümlerinden yaptıkları özel bazı çalışmaları bu albümde toplamışlar. Bu sanatçılar Kenny Neal, Son Seals, Terry Evans, Ronnie Earl, John Primer, Sam Lay, Robert Lockwood Jr., Pinetop Perkins, Troy Turner, Mighty Sam McClain ve James Cotton. Blues severlere duyururuz.

Blues for a Rotten Afternoon

Telarc 83508 (2000)

Blues severlere bir başka çalışma daha. Bu albüm de toplama. Yer alan sanatçılar ise; Junior Wells, Terry Evans, Maria Muldaur, Sugar Ray Norcia, Charlie Musselwhite, Luther "Guitar Junior" Johnson, Debbie Davies, Kenny Neal, Son Seals, Lady Bianca, Sam Lay, Willie Dixon Tribute, John Primer, Marty Grebb. Albüm adından da anlaşılacağı hayatta karşılaşabileceğiniz üzere her türlü tatsızlığa iyi gelebilecek bir çalışma.

Robert Lockwood, Jr.

Delta Crossroads
Telarc 83509 (2000)

Müzisyenler

Robert Lockwood, Jr. (vo, g)

Arkansas 1915 doğumlu sanatçı. Bildiğiniz tüm blues hikayelerini onun için de yazabilirsiniz. Savaş görmüş geçirmiş hikayeler bunlar. Onun için savaştan nefret ediyor, sadece müzik var yaşamında ve onun için yaşıyor, başka da birşey bilmek istemiyor zaten. Albümde 16 parça var. Delta blues severlere mutlaka öneriyoruz.

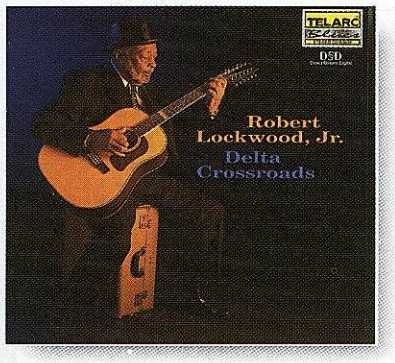

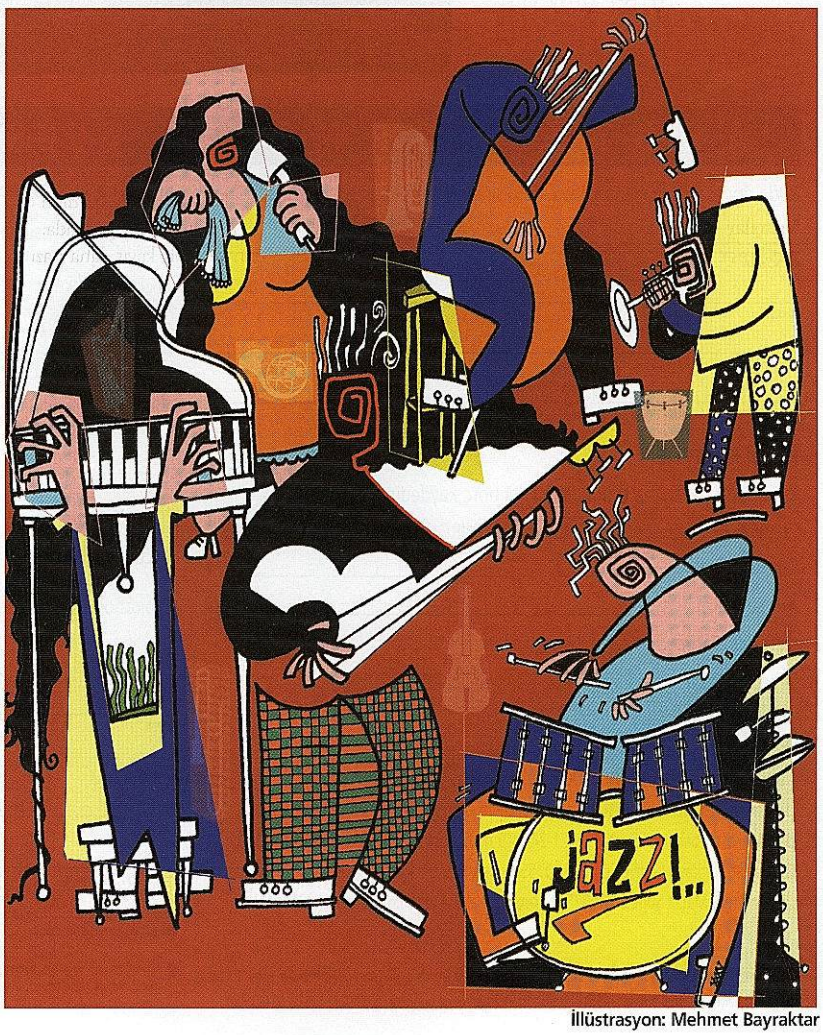

İllüstrasyon: Mehmet Bayraktar

JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

Türkiye'nin Tek JAZZ Dergisi

Jazz müziği, diğer müzik türlerinden farklı olarak kalıplara ve sınırlamalara kendini hapsetmemiş, özgürlükçü bir müziktir... Dinleyicisinin yaşı yoktur...

Jazz müziği ile ilgili Türkiye'de kaynak, bilgi ve belge kolay kolay, hatta hiç bulunamadığı için, bu alandaki boşluğu yine jazz müziğini ve dinleyicisini destekleyen kuruluşlarla birlikte **Jazz** dergisi kapatıyor...

ABONE FORMU

Yılda dört sayı yayınlanan **Jazz** dergisine abone olmak istiyorum.

ADI SOYADI

ADRESİ

POSTA KODU

ŞEHİR TEL FAKS

KREDİ KARTI İLE

Kredi kartı hesabıma **8.**000.000 TL'yi borç kaydediniz

❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

Kredi Kartı No: |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_|

Adı Soyadı: |_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|

Geçerlilik Tarihi: |_|_| |_|_| İMZA:

Şirket ise vergi dairesi ve no.su:.....

HAVALE İLE

Abone bedeli olan **8.**000.000 TL'yi Boyut Yayıncılık A.Ş.'nin

❑ Akbank Harbiye Şubesi 11029 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ İş Bankası Altınbakkal Şubesi 30421-243949 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ Vakıflar Bankası Harbiye Şubesi 2007557 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ Yapı Kredi Matsit Şubesi 1000254-3 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

■ Bu formu doldurduktan sonra 212-629 05 75 no'lu fax'a ya da Boyut Yayın Grubu, Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No.115, (Milliyet Gazetesi arkası) 34560 Bağcılar - İstanbul adresine gönderiniz. Tel.0212-629 53 00 (30 Hat)

SUBSCRIBE TO JAZZ

❑ Yes, I want to subscribe to the JAZZ

❑ One year (4 issues) 20.00 $

❑ Check enclosed

❑ Charge my ❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

Account number: |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_|

Expiration Date: |_|_| |_|_|

Signature:.....

PLEASE PRINT

NAME

STREET

CITY, STATE, PROVINCE

COUNTRY, ZIP/ POSTAL CODE

■ After filling completely, please send this form to the fax number or to the address mentioned below:
Adress: Boyut Yayın Grubu, Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No.115, 34560 Bağcılar - İstanbul, TURKEY
Phone: +90.212.629 53 00 (30 Lines) Fax: +90. 212.629 05 75

Sizlerden gelen mektuplara ayırdığımız bu bölüme yazılarınızı Jazz Dergisi (Zuhal Focan) Yüzyıl Mahallesi, Matbaacılar Sitesi No. 115 Bağcılar 34560/İstanbul adresine, 0216-4860820 no.lu faksa veya ofocan@prizma.net.tr elektronik posta adresine de gönderebilirsiniz.

Merzifon'dan bir jazz programı hikayesi

Bu yazıda okuyacaklarınız, küçük bir jazz hikayesinin satırlarıdır. Belki de bilinmedik, duyulmadık birçok köşede yaşanan jazz hikayelerinden sadece biri. Ama hikayeleri güzel kılan şeyin anlatılmak ve bilinmek olduğunu düşünüyorum.

27 yaşında ama pek de genç hissetmeyen bir jazz severim. Amatörce davul da çalarım. Jazz benim için hayatın çok önemli bir anlamı. Sanırım hemen hepiniz için de bu böyle.

97 yazında iş icabı Amasya'nın Merzifon ilçesine yerleştim. Daha önce İzmir'deydim, jazz'la gönlümce ilgiliydim, müzisyen arkadaşlarım, jazz çalan barlar, konserler, herşey çok hoştu. Merzifon'a gitmem gerektiğinde, küçük bir Anadolu ilçesi olduğunu bilmeme rağmen, beklenenin aksine canım hiç sıkılmadı, hiç ah-vah etmedim. Babamın vazifesi sebebiyle çocukluğum ve ilk gençlik yıllarım küçük yerlerde geçmişti, yani beni nasıl bir hayatın beklediğini de biliyordum. Fark şudur; büyük şehirlerde yaşananlara atılabilirsiniz, cüzdanınız da biraz sağlamsa, sadece bu bile renkli zamanlar geçirmenize yetecektir. Küçük yerlerde ise, Anadolu'da özellikle, yaşayacaklarınızı kendiniz yaratmanız gerekir büyük ölçüde. Hele jazz müziği gibi çok kabul görmeyen ama vazgeçmeniz de mümkün olmayan bir yönünüz varsa. Yoksa saatler biraz yavaş ilerler. Tabii hepsini içeren bir başka faktör; birlikte olduğunuz insanlar. Onlar iyiyse, her yer iyi olabilir, değilse Paris bile çekilmeyebilir.

Şehir beni şaşırtmamıştı, çok küçüktü. Bir ilçeydi zaten. Sineması, tiyatrosu yoktu. Bazen küçük turne grupları gelirdi. 2 yıllık bir yüksekokul, bir havaüssü vardı, bunlar şehri biraz canlandırıyordu. "Çevresi 756 adım" diye bir cevabım vardı soranlara.

Jazz'la ilgili ne yapabilirim diye düşünmeye başlamıştım bir süre sonra. Jazz dinleyen olur muydu, olursa nasıl ulaşabilirdim? Yerel dergilere yazı mı, ilan mı hazırlasaydım? Yüksek okuldan çıkar mıydı acaba jazz dinleyen? Bir arkadaşımın vasıtasıyla yerel bir radyoyu işleten iki gençle tanışınca, zihnimdeki lamba karikatürlerdeki gibi yanıverdi. Bir jazz programı hazırlamak, aklımdakilerin hepsini halledebilirdi. Tabii işin bir de misyon yönü vardı, madem batıda, büyük şehirlerde yaşamış, jazz gibi güzel bir sanatı tanıma fırsatı bulmuştum, bundan yoksun bir kentimizde jazz'ı tanıtsam iyi olmaz mıydı?

Radyocu gençler Umut ve Yaşar çok samimi, güzel fikirli insanlardı. Merzifon'da zaten iki-üç tane yerel radyo,TRT radyoları, güçlü araba teypleriyle de bir- iki özel kanal çıkıyordu. Yerel radyoların dinlenme oranı oldukça yüksekti yani. Bizimkilerin radyosu 'Radyo Umut', özellikle gençler arasında popülerdi, Türk-pop ve halk müziği çalıyorlardı. Bir yıl kadar önce haftada bir saat hard-rock, heavy-metal programı yaptıklarını anlattılar, ikisi de bu tür şeyler seviyorlardı. Program doğal olarak tepki çekmişti. Şehrin bir özelliği, dinleyenlerin radyolarına sahip çıkışlarıydı. Dinlediğiniz kanalda çalınanları beğenmezseniz ne yaparsınız? Bu iş için Japonların icat ettiği düğmelerden vardır, çevirirsiniz, kanal değişir mesela. Orada ise müzik beğenilmezse radyoya telefon açılıp gönül rahatlığıyla gayet yapıcı(!) eleştiriler ifade edilebiliyormuş.

Aklıma yatınca fikrimi onlara da açtım. Haftada bir saat canlı jazz programı. Amatörce. Mikrofona çok yabancı değildim, kıvıracağıma inanıyordum ve çok istekliydim. Yaşar yeniliğe çok açıktı. O bölgede daha önce hiç jazz programı yapılmamıştı, ilginç bir adım olabilirdi. Hem kendisi de jazz dinlemiş olacaktı. Pazar akşamları sekiz-dokuz arası, Umut'un hazırladığı "Umut'lu dakikalar" isimli halk müziği programının ilk bir saati olarak anlaştık.

Hazırlanmaya başladım. Radyonun cihazları bir amfi, mikrofon, bir kaç tane deck ve CD çalardan ibaretti. Yanımda 70-80 kasetlik, 15-20 CD'lik bir jazz cephaneliği vardı, yeteceğini umuyordum. Programın adını, olayı ilginç kılabilmek, en azından swing sözcüğünü vurgulamak için "Mr.Swing'le Jazz" koymaya karar verdim. Umut ve Yaşar program sırasında arayıp da yapıcı (!) eleştirilerde bulunan olursa moralimi bozmamam için uyardılar baştan. "Siz bozulmadıkça ben bozulmam, merak etmeyin" dedim (bunu söylerken elimde kasetler, sırtımda pelerin, zırhlı bir at üstündeydim, fonda da şimşekler çakıyordu).

Heyecanlıydım. Radyo Umut, Merzifon, Amasya, Çorum bölgesinde dinlenebiliyordu. Birçok köy ilk defa jazz dinleyecekti. Güzel, mütevazı bir öncü rolü oynayacağımı düşünüyordum.

Başladık. Sevgili Umut çok yardımcı oluyordu. Fon müziği olarak yıllar önce jazz'a başladığım albümü; "Digital Duke" seçmiştim. İlk parça Frank Sinatra'dan 'New York New York' olmuştu. Genelde vokalli, yumuşak parçalar çalmıştık, Nat King Cole, Louis Armstrong, Dean Martin, Ella, Salena Jones gibi. Yine Franky'nin 'Summer Wind'iyle bitirmiştik, hem de hiç yapıcı eleştiri almadan. En az 3 litrelik bir oh çekmiştim, Yaşar ve Umut da gayet memnundu, kesinlikle devam ediyorduk.

Aynı memnuniyetle ilk 7-8 program fazla açılmadan swingden, standartlardan, vokal Jazz'dan, eski film müziklerinden gideriz, sonradan daha düzenli olarak dönemleri, sanatçıları tanıtırız diye bir plan yaptım ve başladık.

Pazarlarım çok hoş bir renk almıştı artık; şarkıları seçiyor, metinlerimi hazırlıyordum. Amaç insanları jazz'a ısındırmaktı madem, sulandırmadan sıcak olmaya çalışıyordum. İlk iki ay olay tepkisiz devam etti.

Üçüncü aydan itibaren swing, big band dönemlerinden başlayarak jazz'ı anlatmaya başladık, ben de bilgilerimi tazeliyor, kitaplarımı, dergilerimi karıştırıyordum. Programları kaydediyorduk, dinleyip sunuş hatalarımı düzeltmeye çalışıyordum. Güzel bir idealizmle devam ediyordum. Hala tepki çekmiyorduk ve bunu bir başarı sayıyordum, zaten jazz programı yapıp da korkunç bir dinleyici kitlemiz olacak, tüm kanalları sollayacağız gibi bir iddiamız olacaktı, en azından 'küçük bir yer edinebilsek' diye umuyorduk.

Umutlarımız gerçekleşti. Dört veya beşinci ayımızdı galiba, bir iş gezisi sebebiyle programa 1-2 hafta ara vermek zorunda kaldık. Döndüğümde Yaşar 'neden programı kestiniz?' diye soranların olduğunu, dinleyenlerden olumlu sözler duymaya başladığını söyledi. Bu satırları, o gün yüzümde hissettiğim tebessümle yazıyorum. Harika bir duyguydu.

Zaman içinde olayı geliştirme gereği hissettim. Koleksiyonumu genişletsem fena olmazdı, ayrıca programı duyurabilmeyi istiyordum. Aklıma ilk gelen Jazz dergisi ve Zuhal Focan'a başvurmak oldu. Burada değerli Zuhal ve Önder Focan' a teşekkür etmek istiyorum; hiçbir tanışıklığımız olmamasına rağmen, telefonla aradığımda bana o kadar canayakın ve iyi davrandılar ki, uğraşılarıma olan inancım bir kat daha arttı. Jazz dergisinin sonraki sayısının okuyucu bölümünde programdan ve albüm ihtiyacımdan bahseden bir mektubum, radyolar sayfasında "Radyo Umut-Mr.Swing'le Jazz " şeklinde

programın duyurusu yer aldı.
Bunun arkasından 'istediklerinizi seçin,çekip yollayalım' mesajlarıyla albüm listeleri içeren mektuplar, program için radyoyu tebrik eden telefonlar aldık. Bunlar o küçük ilçede bizim için büyük mutluluk kaynağı oluyordu (Bu arada Jazz dergisi sonradan geldi Merzifon'a, o sırada Samsun'dan Ankara'dan alıyor veya getirtiyorduk).
Programa devam ettik. Pek şehrin yerlileriyle samimi olma fırsatı bulamıyordum, ama artık dinleyicinin fikrini merak etmeye başlamıştım. Programı da renklendirir düşüncesiyle, küçük sorular sormaya karar verdik, arayan ilgilenen olur muydu, bir görmek istiyordum.
Kitap hediyeli ilk sorumuzun cevabı Louis Armstrong'du. 1-2 parçasını dinletip 'kimdir bu sanatçı' şeklinde çoktan seçmeli bir soru hazırlamış, diğer seçeneklere esprili şeyler koymaya çalışmıştık. Soruyu birkaç kez tekrarlayıp merakla bekledik.
Aradılar. Yakın, daha küçük bir ilçeden arayan liseli bir çocuk, Louis Armstrong'u bildi, birkaç gün sonra da hatıra kitabını almaya geldi, ama tanışma fırsatımız olmamıştı. Çok zor olmayan ısıtıcı sorularımıza devam ettik, cevaplar da bazen tek-tük ama yine de gelmeye devam etti.
Bir keresinde Frank Sinatra'yı sormuştuk. Telefon çaldı, açtım, karşıdan 0-6 yaş grubu bir ses." Cevap mı vereceksin?' dedim,'hıı, evet' diye başladı mini-jazz'cı. Arkadan gülüşmeler, aile sesleri geliyordu. Sevinçle "Harley Davidson!" dedi çocuk. Aynı anda hem şaşırayım, hem güleyim derken az daha sandalyeden düşüyordum.
Bölgede küçük de olsa bir dinleyici grubumuz oluşmuştu. Yerel firmalardan, esnaftan radyo reklamlarının fonuna jazz konmasını isteyenler olduğunu duyuyordum. Programda jazz dönemlerini genel olarak olarak tanıtmıştık, haftalara göre önemli sanatçıları, tarzları dinletiyorduk. Jazz dergisinden aktiviteleri takip edip 'kaçırdığımız konserler' nüktesi ile aktarıyorduk. Özel olaylara yer veriyorduk, Michel Petrucciani vefat ettiği hafta ona özel bir program yapmıştık mesela. Şimdi kayıtlara şöyle bir baktığımda; Louis Armstrong, Nat King Cole, Astrud Gilberto, Stan Getz özel, Big-Band'ler, blues, pop-jazz gibi temalar hazırladığımızı, 2-3 haftayı üst üste Türk jazz'cılarına ayırdığımızı, Sevinç Tevs'i, Önder Focan'ı, Aydın Esen'i, Kerem Görsev'i, Özdemir Erdoğan'ın 1970'lerde yaptığı jazz çalışmalarını sunduğumuzu görüyorum.
'Mr. Swing'le Jazz' programını on ay sürdürdük. Herşey güzel gidiyordu ama işim gereği İstanbul'a yerleşmem gerekiyordu, Merzifon'dan ayrılacaktım. Umut ve Yaşar' la beraber üzülüyorduk, Umut sevgilisine armağan etmek için jazz'ın ne kadar romantik yönleri olduğunu görmüş, ben de bir çok halk müziği sanatçısını ve tarzını tanımıştım. O yörede ilk defa canlı bir jazz programı yapmıştık. Hiç tepki almadık diyemeyeceğim, 2-3 kere programın ne zaman biteceğini soran olmuştu ama üzücü bir şey yaşamamıştık.
Jübile akşamı Umut' la beraber çok hüzünlüydük. Müzik çok güzel bir bağ ile yakınlaştırıyor insanları, dinleyenlere veda ederken, birbirimize de veda ediyor olmak içimizi çok burkuyordu. 'Merhaba dostlar, 98 ve 104'ten yayın yapmakta olan, dostluğun sesi Radyo Umut'tasınız, ben Mr.Swing, sevgili Umut'la beraber mikrofonlarımızın başındayız' sözleri ve ilk programın kayıtlarındaki ilk şarkı olan 'New York New York' ile başlayıp, yine onunla bitirdik.
Merzifon'daki ilk jazz programının küçük hikayesi de böylece sona ermiş oldu.
İstanbul'un arkasına pek bakmadan ilerleyen bir lokomotif olduğunu düşünüyorum. İnsanlara hangi şehirlere gittikleri sorulduğunda verilen 'Ankara'nın doğusuna geçmedim' diye bir cevap vardır. Eğer bu ülkenin sanatında, aydınlığında bir gelişme yaratacaksak , 'Ankara'nın batısında' yaşanan güzellikleri, ilerlemeleri 'Ankara'nın doğusuna da' taşımalıyız diye düşünüyorum. Bizler jazz noktasından yola çıkmış olsak da, bunun birçok sorunu çözeceğine inanıyorum.
Bugün, İstanbul'da, evimde bu yazıyı yazarken Merzifon'daki yıllarımı dostluk ve müzik dolu günler olarak özlemle anıyorum.
Jazz adına ise, daha nice şehirlerimizde, daha nice güzel jazz öykülerinin yaşanmasını, bizden sonraki nesillerin bu güzelliğe bizden daha kolay, daha doyasıya ulaşmasını can-ı gönülden diliyorum.

Oğuz Dinç
oguzdinc@hotmail.com

Northsea ve Montreux

Derginizin ilk sayısından bu yana sürekli okuyucusu, orta kuşak bir jazz sever olarak seslenmek zorundayım. Olanaklar elverdiği ölçüde yurtiçi yanında, yurtdışı jazz festivallerine de zaman ayırabilen şanslı biri sıfatıyla bu yıl kısmen izlediğim Northsea ve Montreux Jazz Festivalleri ile ilgili genel izlenimleri size ulaştırmak istedim. Northsea'yi son iki yıldır, Montreux'ü ise son altı yıldır kısmen de olsa takip edebildiğimden benim aktarılarım, festivallerin ve müzik ile sanatçıların (bu yazıda) daha ziyade genel atmosferi ile ilgili.
Sizin de elinize ulaşan programdan anlaşıldığı, benim de görebildiğim ve karşılaştırma olanağı bulabildiğim kadarı ile Hollanda'nın Den Haag Kenti Kongre Sarayında düzenlenen festival, 2000 yılında dünyanın en önemli sayıda jazz sanatçısını çok ucuz denebilecek bir ücretle izleme olanağı veren, çok iyi denebilecek bir organizasyona sahne olan bir festivaldi. Northsea Jazz'ın organizasyon başarısı ve çok yoğun bir izleyici grubunu Amsterdam ve Den Haag'a çekmesi, sanırım aşağıda özetlemeye çalışacağım ve bizde de birgün kavuşma arzusunu dilediğim önemli hususların altyapı olarak yaratılmasından kaynaklanıyordu;
Festivalin tüm etkinlikleri ayrı ayrı mekanlarda değil, hepsi Den Haag Kongre Sarayı olarak yapılan mükemmel denilebilecek bir kompleksin içindeki 15 ayrı salon ve terasçatıda yapıldı. Bunlardan PW Zaal (Prens William Alexander) Salonu numaralı koltukla, ek ücret karşılığı konserlerin izlendiği ana salon ve balkondan müteşekkil, sahne, akustik, havalandırma, yerleşim ve tahliye koşulları son derece modern ve diğer salonlarda çalan sanatçı ile içiçe son derece sıcak bir ortamda jazz'ı dinleyebileceğiniz muhtelif 200-400 kişilik salon ve bir kısmı koltuksuz mekanlardı. Günlük 90 Gulden (23,000,000.-TL)lik tek bir biletle ana binaya girdiğinizde. PW salonu dışındaki saat 18:00'de başlayıp, gece devam eden ve sabaha karşı 02:30'da sona eren, dilediğiniz etkinliği tamamen ya da kısmen izlemeniz mümkün. Aynı kompleks içinde CD, LP satış stand'lerinde hemen hemen aradığınız tüm jazz sanatçılarının eserlerini 1925'lerden günümüze dek olmak üzere bulabileceğiniz gibi, her türlü yiyecek, içecek ihtiyaçlarınızı karşılamanız, aynı istirahat salonlarında dahi çeşitli jazz gruplarını canlı olarak izlemeniz mümkün. Ayrıca adım başı dahi yer alan monitörlerden, hangi saatte hangi sanatçının konserinin başlayacağı sürekli olarak anons ediliyor.
Üç günlük kombine bilet satış karşılığı 270 Gulden ile (70,000,000.-TL) ile tüm festival boyunca tüm konserleri, başkaca ücret ödemeden izlemeniz mümkün. Sadece PW Salonu'ndaki etkinlikler için 25-30 Gulden'i geçmeyen ek ücret ödemeniz gerekli (bu yıl bunlar Diana Krall, Herbie Hancock, Buena Vista, Roy Hargrove, David Sanborn vb. idi).
Den Haag Kongre Sarayı ile 4-5 yıldızlı iki otel arasında bağlantı mevcut, sanatçıların burada kalması nedeni ile konser saatlerinde bir aksama, yolda zaman kaybı olmadığı gibi, izleyicilerin değişik etkinlikler için kentin bir ucundan öteki ucuna gitmesi de söz konusu değil. Sadece salon değiştiriyorsunuz. Amsterdam Den Haag arası hızlı trenle sadece 1 saat 15 dakika ve festival süresince sabaha dek tren seferleri mevcut.
Benim 14/07 Cuma günü jazz sever olarak 23,000,000.-TL'ye izleyebildiğim aşağıdaki program açıklamasından sanırım ne denli şanslı olduğumu diğer jazz severler hemen saptayacaklar. Saat 18:00-19:00 arası PW salonunda Lincoln Jazz Center Orchestra ve Wynton Marsalis'i dinledik. Kendisi hem grup tanıtıcısı ve sunucusu hem de grup elemanı olarak katıldı. 19:00-19:30 arası Jan Steen salonuna geçtik ve Michel Camilo üçlüsünü yakaladık. Camilo'ya elektrik basta benim Montreux'ye son Michel Petrucciani altılısı ile verilen konserden tanıdığım (16 temmuz 1998 Montreux) Anthony Jackson ile Fernandez adlı son de-

rece yetenekli genç bir davulcu izledik. Arkasından 21:30-22:30 Freddie Hubbard New Composers grubu, aynı salonda 23:30-00:30 McCoy Tyner üçlüsü (davulda Al Foster ile). Konser bitiminde ayaküstü McCoy Tyner ile konuşup imza almak olanağı bile bulduk. İstanbul'a üç kez geldiğini, İzmir'i bildiğini, mümkün olsa tekrar gelebileceğini ifade etti. Arkasından 01:00-02:00 Dave Holland Beşlisi aynı salonda yer aldı (bu beşli Jazz Dergisinde bahsi geçen aynı elemanlardan kurulu beşli S.Nelson, Chris Potter vd).

15/07/2000 cumartesi günü, benim seçimim (PW Salonundaki Diana Krall biletleri aylar önce tükenmişti) önce yeni kuşak saksofonculardan Mark Turner, gitarist Kurt Rosenwinkel ile başladı. Ardından 18:45'den itibaren iki sette 1,5 saati aşkın süreyle muhteşem bir piyano bas gösterisine şahit olduk. Mulgrew Miller ve Niels Henning Orsted Pedersen. İki bis yapan ve çılgınca alkışlanan iki set arası sadece 8, 10 dakika dinlenen iki sanatçı muhteşemdi. 17/7/2000 pazar kapanış günü sanırım yine şanslıydık, çünkü daha önce Türkiye'ye gelmeyen yeni kuşak en iyi piyanistlerden Brad Mehldau ile Hollandalı bayan vokalist Fleurine'i dinleme imkanımız oldu (Fleurine 45 dakikalık tek sette Portekizce Güney Amerika kökenli ballad'ları seslendirdi). Bu konserde iki küçük tatsızlık, tüm ikazlara karşın konser sırasında yüzünde patlayan flaşa, Brad Mehldau'nun bir anlık "çekmeyin" azarı ile Fleurin'in ikazlara rağmen iki şarkısı arasında rastlayan kısa sunuş anında susmak bilmeyen bir cep telefonu sesi karşısında "utanılacak bir durum" anonsuydu. Aynı kapanış günü, Mondrian Salonu'nda arka arkaya saksofoncu Bunky Green'in ardından genç kuşak gitarcılardan Diana Krall'a son albümündeki eşliğinden sonra daha da tanınan Russell Malone grubunu izledik. Geceyi Herbie Hancock ile noktaladık. 17/7/2000 pazartesi Cenevre-Montreux yaparak akşam Keith Jarrett, Gary Peacock, Jack DeJohnette Trio'ya yetiştik (bu konserlerin biletleri Mayıs ayında tükenmişti). Jazz'ın sınırlarını zorlamadan muhteşem yeni tınılarla ve birbirini son derece iyi tanıyan, yaptığı müzikle kendinden geçen ve dinleyiciyi de kendinden geçiren bir üçlü... 20/7/2000'de ise Pat Metheny ve Michael Brecker'ın konseri ile seyahatimizi noktaladık. Montreux Jazz Festivali 1966 yılından beri jazz'ı Avrupa'da sevdiren çok uzun soluklu bir festival, tüm etkinlikler Miles Davis ve Strawinski olmak üzere iki salonda yapılıyor. Northsea'deki "jazz gibi jazz" sanatçılarına karşın Montreux özellikle son yıllarda jazz'dan (akustik, mainstream, standartlar ve benzeri) funk, hip-hop, scratch, soul gibi yeni ve uzak ufuklara, yeni tanınan sanatçılara açılıyor. Keith Jarrett Trio biletleri ise Northsea'den çok farklı ve yüksekti. 136 İsviçre Frangı (51,000,000.-TL). Pat Metheny ise 99 İsviçre Frangı ödedik (36,000,000.-TL civarında).

İzlediğimiz her iki festival de standartlara çok az ve bis parçalara yer verildi ve çalanlar standartları da tamamen kendi kişilikleri doğrultusundaki doğaçlamalarla dile getirdiler (bunlara Michel Camilo'dan In a Sentimental Mood, Marcus Miller NHOP'den Autumn Leaves, Pat Metheny, Michael Brecker'dan sadece saks ve ritm gitar eşliğinde Gershwin'in çok değişik bir Summertime yorumuydu.

Yukarıda uzman görüşü ile teknik özellikler yerine ben bir jazz dinleyicisi olarak iki festivalin genel atmosferini aktarmaya çalıştım. Bu vesile ile şahsınızda tüm jazz severlere jazz dolu günler dilerim. Saygılarımla.

Av. Alpay Tümer
İzmir

Sevgili okurumuz,
İlginize, mektubunuza çok teşekkür ederiz. Bir tek noktayı gözden kaçmaması için not olarak belirtmek isterim. Brad Mehldau Trio'suyla 8/7/1999 günü AKM'de Büyük Salon'da konser vermişti. Fleurine ise ilk kez 10/7/1997'de yine İstanbul Jazz Festivali kapsamında Q Jazz Bar'da, daha sonraki yıllarda da iki ayrı kez olmak üzere birer haftalık gig'ler için Cafe Gramofon'da yer almıştı.
ZF

Fiyat Konusu!

Ben üniversite talebesiyim ve Jazz Dergisi'nin çıktığından bugüne okuyucusuyum. Müzik dinlerken derginizden çokça faydalandım. Hala faydalanıyorum. Karınca kararınca oluşturmaya çalıştığım arşivimde Jazz Dergisi tüm sayılarıyla çoktan yerini aldı. Ancak benim bir sıkıntım var, o yüzden size yazıyorum. Enflasyonun düşmeye -düşürülmeye- çalışıldığı şu günlerde derginizin %100 zam yapılarak fiyatının 1.000.000.-TL'den 2.000.000.-TL'ye yükseltilmesini yadırgadığımı söylemeliyim.

Jazz için katkıda bulunan herkese dostlukla,

Aykut Özgel
İÜ Hukuk Fak.

Le Pen Jazz Dinler mi?

Derginizi 2.defadır aldım. Hoşuma gitti, fazla jazz meraklısı olmayıp daha çok blues ağırlıklı çalıştığım halde jazz'ı çalmak, dinlemekten çok daha keyifli. Bir enstrümanı hakkı ile çalabilene jazz çalmak bir çeşit "hürriyet" duygusu veriyor. Bir de sınırlarınızı ve kendi içinizi görüyorsunuz. Dergideki haber ve yorumlar ve yeni çıkan plaklarla ilgili bilgiler; bunun dışında bilhassa Dr.Jazz ve Jazz Çalana İpuçları başlıklı yazıların bulunması beni çok memnun etti.

En çok beğendiğim yazı 67. sayfadaki "Le Pen Jazz Dinler mi?" isimli, Yosi Falay'a ait anı yazısıydı. Bir noktayı işaret etmeden geçemeyeceğim: "Mesela Le Pen veya Haider gibi tescilli ırkcılara hergün bir saat mecburi jazz müziği dinletmeyi amaçlayan bir dernek kursak ve bunun için Avrupa'da mücadele etsek, tutun ki başarılı olduk ve kanun zoruyla bu adamlara günde 1 saat jazz dinletiyoruz. Saldırganlık içgüdülerini azaltmakta faydalı olur mu dersiniz?" demiş yazısında Yosi Falay.

Bence adamlar daha saldırgan olurdu, zora başvurduğumuzdan. Ayrıca kanun gücünü arkamıza alıp, onlara zorla jazz dinlettiğimiz an, onlar gibi olmakta ilk adımı atmış bulunurduk. Zor olanı yapıp, onları ikna eder, kendi hür iradeleri ve sevgiyle jazz dinlemeye yöneltebilseydik hakikaten bu müthiş takdire şayan ve çok güzel bir başarı olurdu.

Selamlar ve sevgiler

K.Oktay Kocamaz
Kınalıada-İstanbul

Trompetçi

Zenci
Trompeti ağzında
Yorgunluktan
Karanlık aylar belirmiş
Gözlerinin altında
Köle gemilerinin
Öldüren anılarıyla
Bacaklarında şaklayan kırbacın
Çakıştığı yerde
Zenci
Trompeti ağzında
Titreşecek
Saç maç kalmamış başında
Pırıl pırıl
Cilalı bir deri şimdi
Kara kehribar -
Kara kehribardan bir taç gibi.
Ağzındaki trompetten
Yükselen hava
Bir ateş ırmağıyla karışmış
Baldır.
Ağzındaki trompetin
Kulağı döven ritmi
Eski isteklerden süzülmüş
Bir esriklik.
İstek aya duyulan özlem demek
Ayışığının gözlerinde ancak
Bir sahne ışığı olduğu yerde
İstek
Denize duyulan özlem demek
Denizin kocaman
Bir içki bardağı olduğu yerde.
Zenci
Trompeti ağzında
Tek düğmeli
Şık bir ceket uydurmuş sırtına
Bilmiyor
Nereden saplıyor müzik
Morfinli iğnesini
Ruhuna -
Gırtlağında yavaşça
Yükseldikçe ezgisi
Yaldızlı bir havaya dönüşüyor
Acılar.

Langston Hughes

Şiiri bize gönderen okurumuz, yazarımız Demet İlik'e teşekkür ederiz. ZF

KÖRLEME

Sibel Köse

Körleme'nin onsekizincisini oylarınızla yılın Jazz vokalisti seçilen Sibel Köse ile evinde gerçekleştirdim.

Serdar Karabatı *www.bumu.net*

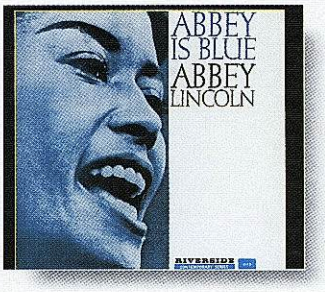

Abbey Lincoln
Abbey Is Blue – 1959 - Riverside
Afro Blue (Brown-Mann)
Lincoln (vo)
Tommy Turrentine (tp)
Julian Priester (tb)
Stanley Turrentine (ts)
Bobby Boswell (b)
Max Roach (d)

Bu eski bir Abbey Lincoln. Buradaki bazı satırları şimdilerde kullandıklarıyla hemen hemen aynı, ama ses tekniği bakımından Lincoln'da değişiklikler var o günden bu yana. Burada tiz bir sesi olması dikkatimi çekti, aranjmanın getirdiği bir sonuç biraz da bu.

Lincoln'da en beğendiğin özellikler neler?

Vurgularının farklı yerlerde olması çok hoşuma gidiyor; geriden ama çok kararlı gelir. Hele şimdiki söyleyişi bir vokalist olmasının yanısıra nefesli saz çalar gibi; bu yaklaşımı o zamandan da belliymiş aslında. Repertuar seçimini de hep ilginç buluyorum, üstelik kendi parçaları da var. O kadar az eski kuşak şarkıcı kaldı ki, Lincoln her şeyi gerçekten içinde barındıran son şarkıcılardan biri. Bazı şarkıcılar vardır seslerinin rengi ön plana çıkar, başkalarının yorumu... Lincoln'ın da çok değişik bir karakteri olduğunu düşünüyorum, duyduğum hikayeler de bunu destekliyor. Siyah Amerikalı olmanın getirdiği her şeyi yaşamış ve bunu ifadesine yerleştirmiş. Lincoln'da sertlik de güzel durabiliyor; her şarkıcıda durmaz. Nina Simone vardır, onun da tavrı da bu açıdan istisnai; zaten herkes ön plana çıkartmak istemez böyle bir havayı...

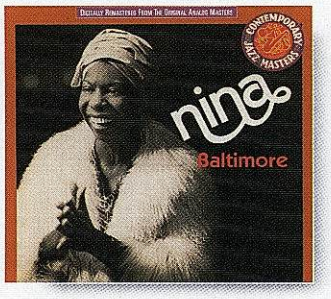

Nina Simone
Baltimore – 1978 - Columbia
Everything Must Change (Ighner)
Simone (vo, keyb)
Max Ellen, Barry Finclair, Harry Glickman, Charles Libove, Harry Loofofsky, Marvin Morgenstern, David Nadien, Hebet Sorkin, Richard Sortomme (vi); Lamar Alsop, Alfred Brown, Emanuel Vardi (va); Jonathan Abramowitz, Charles McCracken, Alan Shulman (vc); John Beal, Charles Israels, Homer Mensch (str b)

(Gülerek) Biraz önce adı geçti galiba; Nina Simone... Yaylılar enstrümantalistler için her zaman güzel olmuyor, ama şarkıcılar için bence nefis! Frank Sinatra'nın, Shirley Horn'ın kayıtları ilk aklıma gelenler. Piyanoyu kendi mi çalıyor onu anlamaya çalışıyorum... Simone başta yalnızca piyano çalarmış, piyanist olarak iş ararken sen şarkı da söyle demişler! (Bir sonraki parçaya geçiyoruz) Bu parça şunu hatırlattı bana: Simone'un son derece Afrika kökenli, perküsyon eşlikli albümleri de var, popüler bir tarafı da var. Bu kayıt da 1970'lerden olsa gerek. Her müzisyenin başına gelmiştir bu; üretimi kesmemek için biraz cık taviz vererek, dönemin popüler stillerine yönelmek... çünkü işin içinde olmak çok önemli.

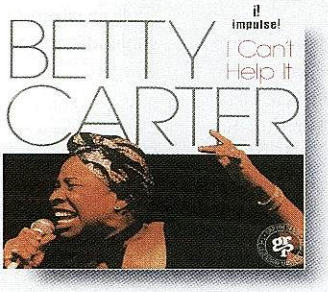

Betty Carter
I Can't Help It – 1958 - Impulse
Babe's Blues (Weston/ Hendricks)
Carter (vo)
Ray Copeland (tp, arr)
Melba Liston (tb, arr)
Jerome Richardson (ts, fl, bcl)
Wynton Kelly (p)
Peck Morrison (b)
Specs Wright (d)

Bu da hemen hemen aynı dönemden, 1957-60 arası. En sevdiğim kayıtlarıdır Betty Carter'ın! Jon Hendricks olabilir bunun sözleri... Betty Carter şarkıcılıktan çok müzisyen tavrı ağır basan biri. Ses kalitesi bir Sarah Vaughan kadar renkli, zengin değildir, daha düzdür, ancak özellikle melodiyi ön plana çıkaran, dürüst, samimi, nefis bir şarkıcı öte yandan. Diyelim ki uzun bir scat solosu var, Betty Carter bunu gönlünce yapanlardan biri olduğu için çok seviyorum! Fikirleri çok müzikal, öyle scat yapmış olmak için yapmıyor. Bir de, sahnede parçaların formuyla, ritmiyle oynar, 4/4'lük parçayı bir gün 3/4'lük söyler, bir gün 6/8'lik. Sahnede durma kalkmaları hep kendisi yönetir. Bir çok genç müzisyenle çalıştı, Jacky Terrasson ya da Gregory Hutchinson isimli nefis davulcu hep Betty Carter'ın ekibinden gelmedir.

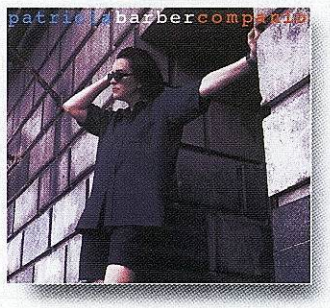

Patricia Barber
Companion–1999–BN/Premonition
If This Isn't Jazz (Barber)
Barber (p, vo, B-3)
Michael Arnopol (b)
John McLean (g)
Eric Montzka (d, perc)
Ruben P. Alvarez (perc)

(Parça girer girmez) Barber'ın grubuna benziyor... Yeni dinlemeye başladım Barber'ı. Kendine ait sound yakalamaya uğraşan biri olduğu belli. Zaten daha önceden epey tecrübesi var, birden bire çıkmış değil ortalığa.

Şarkıcı gibi geliyor mu kulağına Patricia Barber?

Değil, daha çok anlatıcı gibi. Çok da kendi bestesi, sözü var. Sözler günümüze ait sözler, duygusal falan değil; Postmodern Blues'da örneğin Dada'dan falan bahsediyor. Sonuçta, böyle bir şey ifade biçimi seçmiş olması tabii ki özgün. Ben biraz daha şarkıcılık duymak isterim gerçi. Ama şu da var, şiir gibi de söyleyen bir tip değil, okur gibi söylüyor ama vurgularının -birazcık monoton da olsa- müzisyen kafası içermesi ve şarkıcıyı değil de müziği ön plana çıkarma kaygısını taşıması son derece saygı duyulacak bir şey. Primadonna dönemleri falan yok artık zaten; bu hatun Doors falan seviyor ve onları çalıyor! Ben çok kapattım kendimi mesela bir ara standardları çalışayım derken; kendi gününün müziğini kaçıyorsun aslında bu arada. All the Things You Are'ı eskiden herkes bilirken artık başka şeyler, Black Magic Woman biliniyor. Herbie Hancock'ın The New Standard'da yaptığı gibi, sonuçta ne değil, nasıl çaldığın önemli.

Radyolar

Açık Radyo **94.9**	Tel: 0212-2962389
Classic FM **98.0**	
Oxigen **95.9**	Tel: 0212-2365436
Radyo Cumhuriyet **107.4**	Tel: 0212-5138006
Radyo Foreks **95.3**	Tel: 0212-2155326
Radyo 5 İst.**94.7**, Ank.**101.8**, İzm.**106.3**, Bur. **95.7**, Ada.**90.9**, Ant.**103.5**	
Radyo Blue **94.5**	Tel: 0212-6977026
Radyo Anadolu Ank. **103.7**	Tel: 0312-4468170
Radyo Anadolu İst. **103.3**	
Radyo C Ank. **106.5**	
Radyo ODTÜ **Ank.103.1**	
TRT 3 **88.2**	Tel: 0212-2311200

TRT3

Pazartesi: 20:00-21:00 Ekinoks (Hülya Tunçağ) **Salı:** 17:15-18:00 Jazz Yolculuğu (Nadide Övül) **Çarşamba:** 17:00-18:00 Jazz Dünyası Erol Tulay **Perşembe**: 15:00-16:00 Jazz Panoraması (Ahmet Berker) 17:00-18:00 Jazz Kulübü (Hamdi Ünlü) 22:00-23:00 Klasik jazz ve etkileşimler (Atıl İnaç) **Cuma:** 18:00-18:00 TRT İstanbul Hafif Müzik ve Jazz Orkestrası (Seyran Ersül) 23:00-24:00 Şu Jazz Dedikleri (Ali Sönmez) **Cumartesi:** 12:15-13:00 Jazz Ustaları (Umut Pelit) 21:00-22:00 Günümüzde Jazz (Hülya Tunçağ) **Pazar:** 16:00-17:00 Jazz'ın Şarkısı (Renin Batıgün) 20:00-21:00 Jazz Panoraması (Ahmet Berker) 22:00-23:00 Jazz Dünyasından (Teoman Baber) 24:00-01:00 Jazz Basamakları (Umut Pelit)

Radyo Anadolu

Salı: 21:00-22:00 Jazz Günlüğü (Atacan Günay) **Çarşamba:** 20:00-21:00 Pamuk Tarlaları (Yalçın Yıldız) **Perşembe:** 21:00-22:00 Müzik Penceresi (Hakan Arslan) **Cuma:** 21:00-22:00 Akustik Panorama (Ümran Beriş) **Pazar:** 23:00-24:00 Büyülü Rapsodi (Nuray Uzunöz San)

TV 8'de Jazz

Her Cumartesi 23:00-24:00 Kerem Görsev'le Jazz

Kiss FM 90.3

Pazar: 21:00-22:00 Jazz Saati (Cihat Şener) Klasik ve çağdaş jazz seçkileri.

—"Açık Radyo." 94.9

Haftaiçi Hergün; 12:00-13:00 Öğlen Açık, Füsun Aymergen (jazz, ambiant, trip-hop, drum&bass), Perşembe-Cuma (hazmı kolay müzikler), 17:00-18:00 Caz Standartları Önder Focan-Atilla Aksoy (jazz'ın yüzyılı), 18:05-20:00 Açık Dergi (kentteki kültür sanat yaşamı), 03:00-04:00 Caz Standartları (tekrar), 04:00-06:300 Açık Radyo Müzikleri; **Pazartesi;** 13:05-14:00 Akropol, Burçak Madran (dünyadan sergiler, müzeler), 20:00-21:00 Arzın Merkezine Seyahat, Gökhan Akçura (rock), 21:00-22:00 Vertigo, Hilmi Tezgör (alternatif müzik), 22:00-23:00 Fotosentez (Roll Dergisi), 23:00-00:00 Ahtapotun Bahçesi, Cüneyt Cebenoyan-Cem Sorguç (alternatif müzik), 00:00-01:00 Harita Metot Defteri, Halil Turhanlı (müzik tarihine alternatif bakış), **Salı;** 14:30-15:30 En Büyük Bach, Mesut Can Karatay (hayatı ve eserleri), 20:00-21:00 Maceraperest Müzikler, Raşit Çavaş (polisiyeler, casuslar, kovboylar), 21:00-22:00 Gitarest, Jak Kohen (rock ve blues ustaları), 22:00-23:00 Esintiler, Seda Binbaşgil (jazz), 23:00-00:00 Keyif Unsurları, Richard Hamer-Ludwig Lehner (havaya uygun müzik), 00:00-01:00 Seksek, Osman Kaytazoğlu (türlerarası sıçramalar), 02:00-03:00 En Büyük Bach (tekrar), **Çarşamba;** 14:30-15.30 Tarihi Kayıtlar, Server Acim (klasik müzikte yüzyılın ses belgeleri), 20:00-21:00 Latin Lover, Ayhan Sicimoğlu (latince müzik), 21:00-22:00 Cafe Latino, Lalia Gonzalez (sotaque Brasileiro), 22:00-23:00 Ayın Karanlık Yüzü, Yosi Falay (bir albüm), 23:00-00:00 Caz Portreleri, Mustafa Aykın (ayrıntılı jazz tiplemeleri), **Perşembe;** Dünyanın Sesi, Engül Atamert (ihtiyar gezegenin şarkıları), 14:30-15:30 Rus Senfonisi, Ahmet Güner (başlangıcından Sovyet Devrimine kadar), 20:00-21:00 Yaşayan Blues, Eyüp İblağ (blues), 21:00-23:00 Magical Mystery Tour, Alfredo Antillon (yüzyılın en sıkı rock'cuları), 22:00-23:00 Satmayan Plaklar, Cemil Gandur (jazz ve rock), 23:00-00:00 Cazname, Tunçel Gülsoy (jazz), 00:00-02:00 Caz Odası, Alper Alsan (avant-garde, jazz, fusion, acid jazz), **Cuma;** 13:05-14:00 Teknik Meselesi, Haluk Örs (tekno sohbet), 14:30-15:30 Çeşitlemeler, İlke Boran (20.yy bestecileri), 20:00-21:00 Öbür Dünya, Ahmet Uluğ (ritm ve armoni programı), 21:00-22:00 Night Flight, Dj Naki, 22:00-23:00 Atlantik Sunar, Ömer Atay-Reha Erdem (acid jazz, ambient), 23:00-01:00 Version Forward, Dub-a-silence-Dj Dubfield (hi tech roots dub from 60's into the future), 02:00-04:00 Global Dance Hall, Tobias Maier (global hip-hop & dancefloor), **Cumartesi;** 08:00-09:00 Gitarissimo, Muzaffer Çorlu (klasik gitar), 09:00-10:00 Java, Donat Bayer (chanson), 10:00-11:00 Mekanlar ve çağlar içinde müzik (şehirler ve şarkıları), 11:00-12:00 Sandıktaki Sesler, Ariana Ferentinou (Yunan şarkısının yüzyılı), 12:00-13:00 Müzikli Şarap Sohbetleri, Güven Nil, 14:00-15:00 Tuna'nın beri yanı, Muammer Ketencoğlu (Balkan ağırlıklı etnik müzik), 15:00-16:00 Yaban Çiçekleri, Gülseren Onanç (dünya müziği), 16:00-17:00 Şimdi Nostalji Zamanıdır, Gürsel Öztürk (fi tarihinden yakın geçmişe yolculuklar), 17:00-18:00 Köşe Bucak Dünya, Faruk Pekin-Canan Pak Tümay (gezi anıları), 18:00-19:00 Sedanüvis, Cemal Ünlü (Türk ses kayıt tarihinin yüzyılı), 19:00-20:00 Smokestack Lightnin', Stephan Kinzer (blues), 20:00-21:00 High Times, Ras Memo (reggae), 21:00-22:00 D & D Dope Headz, İsmet & Barış (hip-hop, dub), 22:00-00:00 Gilles Peterson 'Worldwide', (jazz, acid jazz, drum&bass ve latin), 00:00-01:00 Electrocution, Metehan Çorumluoğlu (iletken şarkılar), 01:00-06:30 Açık Radyo Müzikleri, **Pazar;** 08:00-09:00 Gitarissimo, Muzaffer Çorlu (klasik gitar), 11:00-12:00 Mavi Nota, Cengiz Işılay (jazz ve fusion), 13:00-14:00 Issız Ada, Leyla Aktay (ıssız yaşantınızda hangi müzikler var?), 14:00-15:00 Daldan Dala, Osman Tümay-Hulusi Özoklav (çeşitlemeler), 15:00-16:00 Ağustosböceği, İbrahim Betil (dünyada çocuk ve müzik), 17:00-18:00 Müziğin rengi, Reha Uz (60 dak.devr-i alem), 20:00-21:00 Evvel Zamanda, Ahmet Çakaloz (klasik dönem öncesi klasik müzik), 21:00-22:00 Mikrokozmos'dan Makrokozmos'a, Hasan Ersel (saantçılar, eserler, onları etkileyen ortamlar), 22:00-00:00 Arka Plandakiler, Ahmet Güner (bilinmeyenlerin bilinmeyenleri, klasik müzik tarihinde uzun bir gezi), 01:00-06:30 Açık Radyo Müzikleri

Radyo ODTÜ

Pazar: 21:00-22:00 Cazname (Lale Kuyucu; jazz akımları)

Radyo 5

Pazar: 23:00-01:00 MuSickness (DJ Coco Cenk Güven; Latin, jazz, soul, avant-garde, trip-hop, hip-hop, drum&bass)

Radyo C

Hergün: 21:00-22:00 Blues Kuşağı 22:23:00 Jazz Kuşağı

107.4 Radyo Cumhuriyet

Pazartesi: 22:00-23:00 Gecede jazz (Deniz Kavukçuoğlu)
Perşembe: 00:15-02:00 Gecede Caz (Deniz Kavukçuoğlu, tekrar)

Radio Oxi-Gen FM 95.9 İstanbul

Pazartesi-Perşembe; 08:00-12:00 Morning Glory, DJ Roxanne, 12:00-16:00 Oxigen Lounge, DJ Barthez, 16:00-19:00 Backbeat, DJ Enjoy, 18:00-18:30 Traffic Jam, DJ Ezg, 19:00-20:00 Live Connection, DJ Yakuza, **Çarşamba;** 19:00-20 Vibe Express, DJ Roxanne, 20:00-24:00 Night Grooves, DJ Rick The Reeder, 24:00-08:00 Oxi-gen Jazz, **Cumartesi;** 07:00-10:00 Digital Otomasyon Sistemi, 10:00-13:00 DJ Barthez, 13:00-15:00 Basic Rotation, DJ Yakuza, 15:00-16:00 Jazz Junction, DJ Tolga, 16:00-18:00 Urban Sounds, DJ Roxanne & DJ Ezg, 18:00-19:00 Oxi-best, DJ Mcg, 19:00-20:00 Latino Time, DJ Ayhan Sicimoğlu, 20:00-22:00 Global Eclectica, DJ Rick The Reeder, 22:00-23:00 Bizzarre Z, DJ Zeki, 23:00-01:00 Jazz Mission, DJ Yakuza, 01:00-07:00 Oxi-gen Jazz, **Pazar;** 07:00-12:00 DJ Roxanne, 12:00-18:00 DJ Mcg AKA The Boss, 18:00-20:00 DJ Ezg, 20:00-24:00 Sunday Jazz Sessions, DJ Can Besbelli, 24:00-07:00 Oxi-gen Jazz

Kanal E'de ekim

04/10 Serie Jazz (New York Tango)
11/10 Arturo Sandoval
18/10 Jan Hummer
25/10 Carla Bley

Serdar Karabatı *www.bumu.net*

Bu sayıdaki bulmacayı doğru olarak yanıtlayanlardan iki kişiye CD!
İsim, Adres ve telefonlarınızı yazmayı unutmayın!
Jazz/Bulmaca
Matbaacılar Sitesi
No. 115 Bağcılar
34560 / İstanbul

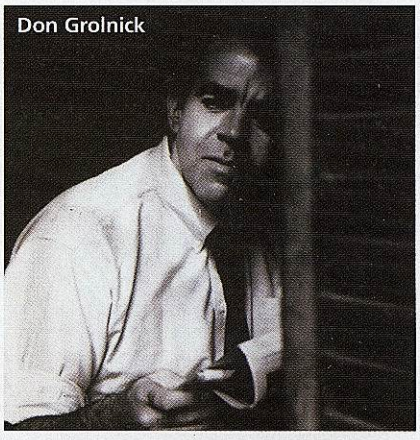
Don Grolnick

Geçen sayıdaki bulmacayı doğru olarak çözümleyip, CD kazanan şanslı okuyucularımız:
Elif Turan/Gemlik/Bursa
Osman Yükseltürk/İstanbul

Soldan sağa:

1-Mi notasının harf karşılığı/Miles Davis'in 1980'lerdeki grubunda da yer almış bir pop-jazz, fusion müzisyeni: (tersi) _____ Holzman/Piyanist Don Grolnick'in Weaver of Dreams (1990, Blue Note) albümünde bir bestesi: ____ Majesty the Baby/Ekim ayında İstanbul'da yeniden çalacak olan, günümüzün en önemli saksofoncularından Greg Osby'nin baş harfleri.

2-Altmış sonlarında Larry Coryell, Steve Swallow ve Bob Moses ile ilk grubunu kurmuş, bir çok değerli kayda imza atmış ve vibrafon çalma tekniğini geliştirmiş bir müzisyen.

3-İkinci CCEB'nin Paint the World (1993, GRP) albümünden bir Corea bestesi: The_____ & the Elephant/Kansas City'nin baş harfleri/The Lady is a _____ (Hart/Rodgers).

4-Önceleri Miles Davis ile yaptığı çalışmalarla ünlenmiş, 1970'lerde birbirinden çok farklı iki topluluğun kurucusu/üyesi olarak dikkati çekmiştir. Hem caz, hem klasik kayıtları yapmış ve 1986'da kurduğu fusion grubu ile yeni hayranlar kazanmıştır. Bir çok bestesi standardlaşmış bir piyanisttir.

5-Bir John Scofield albümü: Still _____ (1986, Gramavision)/Nature Boy isimli bestesi cazcılar tarafından sıkça seslendirilmiştir: Eden _____/Müzik şirketlerinin yeni sanatçıları bulmak, repertuar taramak ve bunları şirket bünyesine kazandırmak ile görevli bölümlerinin İngilizce'den gelen kısaltması: A & ___.

6- Mi notasının harf karşılığı/Çok değerli bir beste (Cleo Henry tarafından yazılmıştır).

7-Değerli bir Miles Davis albümü (1956, OJC)/Tony Williams'ın Spring (1965, Blue Note) kaydının kapanışındaki parça/Bir JoAnne Brackeen albümü: Take _____ Chance (1993, Concord).

8-Ike Quebec, Benny Golson, Curtis Fuller, Dexter Gordon vd. ile çalışmış bir davulcu: _____ Harewood/Fa notasının harf karşılığı/1981'de piyasaya çıkan, dijital müzik sistemleri ile ünlenmiş bir marka (E-MU isimli bir şirketle birleşmiştir).

9-Daha fazla tanınmayı hak eden bir gitarist: Steve _____.

10-1950-60'lardan bir kulüp: The Five _____/Adam Nussbaum'un baş harfleri/Luc Besson'un bir çok filminin müziklerini hazırlamış Eric Serra'nın Leon filmi için yazdığı bir bölümün başlığı.

Yukarıdan Aşağıya:

1-Yirminci yüzyılın tartışma yaratmış müzik adamlarındandır: John _____ (tersi)/Bir Dave Brubeck albümü: All the Things _____ Are (1974, Atlantic)/Do notasının harf karşılığı/Kasetlerde parça aralarını bulan düzeneğe bazı üreticilerce verilen ismin (Automatic Music Search) kısaltması.

2-_____ de Carnaval (Luiz Bonfa)/Si notasının harf karşılığı/Bazı caz müzisyenlerinin bazı kayıtlarıyla özdeşleşmiş, California, ABD'deki bir bölge/şehir: (tersi) _____ Alto.

3-Değerli bir Greg Osby albümü: _____ Forum (1996, Blue Note)/____ Want to Be Happy (Caesar/Youmans)/Joseph Stein tarafından yazılmış müzikalle aynı isimli beste: Fiddler on the _____ (Müzik: Jerry Bock/Sözler: Sheldon Harnick)/_____What (Davis)

4-Çokça tanınan bir DJ: Paul Van _____/Chad Wackerman, Glen Velez, Trilok Gurtu vd. müzisyenleri kaydetmiş bir müzik şirketi/Zildjian'ın bir zil serisi/Bir Joni Mitchell albümü: Dog _____ Dog.

5-____ Weaver of Dreams (Elliot/Young)/Betty Carter'ın baş harfleri/Çok ünlü bir Rus halk şarkısı.

6- Betty Carter, Ray Brown, Joe Henderson, Roy Hargrove vd. ile kayıtlar yapmış bir davulcu: Gregory _____.

7-Bir Weather Report albümü: _____ Sing the Body Electric/Bir popçu: _____ Kelly/Çok az bilinen bir saksofoncu: _____ Reddy/Do notasının harf karşılığı/Başlığında bu ismin geçtiği bir çok caz albümü vardır: _____ Hall

8-Greg Osby'nin Zero albümünden (1998, Blue Note) bir bestesi: Penetrating _____/_____ Loves You Porgy (Gershwin)/Blue: The Murder of Jazz, Ascension: John Coltrane and His Quest, Open Sky: Sonny Rollins and His World of Improvisation kitaplarının yazarı Eric Nisenson'ın baş harfleri/Bir Bobby Timmons bestesidir: _____ Tired.

9-Bir basçı: Eddie _____/Lyle Mays'in ilk solo çalışmasından (1986, Geffen) bir bestesi.

10-Oliver Nelson'ın baş harfleri/Bir Jimmy Heath bestesidir: Big '___'/Operalarda çalgı eşliğinde söylenen solo şarkı/Bu harf Quincy Jones'u ifade eder/George Gershwin'in ünlü bir eseri: Rhapsody ____ Blue.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	S	T	R	E	E	T	L	I	F	E
2	T	O	E	S	V	O	I	X	A	L
3	E	M	E	C	A	S	P	I	T	A
4	V	A	L	E	N	T	I	N	E	G
5	E	R	I	C	E	A	R	T	H	M
6	S	I	N	A	T	R	A	I	C	A
7	M	A	R	K	T	U	R	N	E	R
8	I	V	O	P	A	P	A	Z	O	V
9	T	A	V	E	R	N	I	E	R	I
10	H	N	A	D	Y	O	N	M	A	N

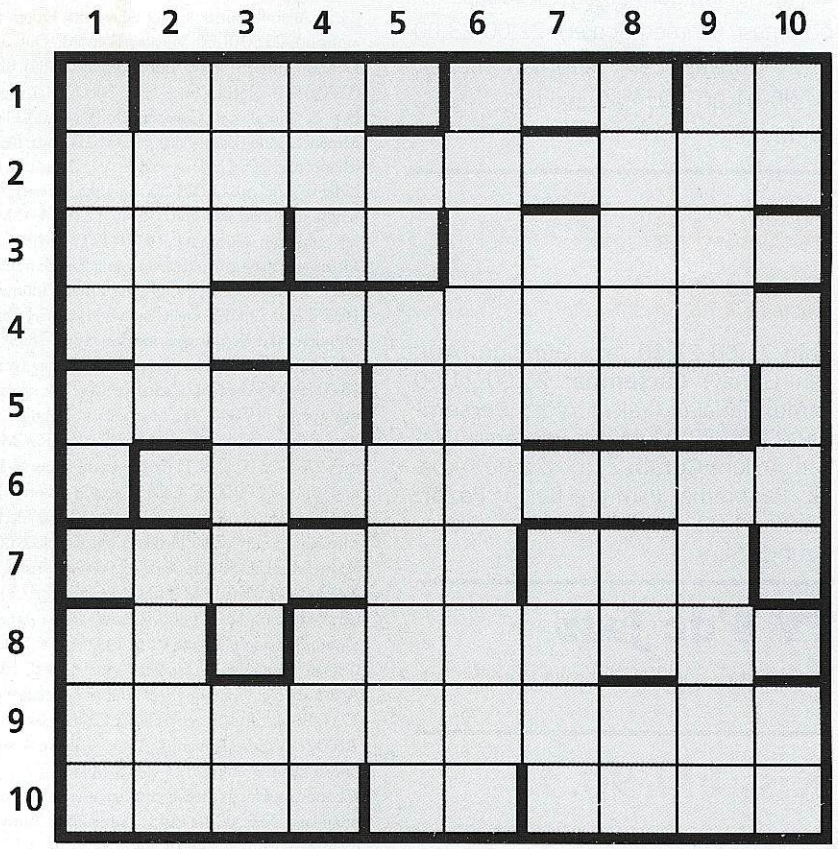

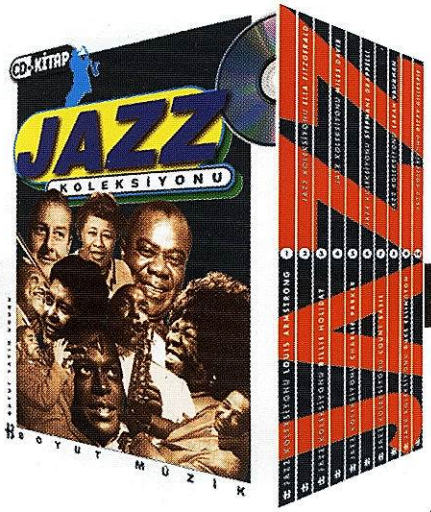

JAZZ

CD-KİTAP
JAZZ
KOLEKSİYONU

BOYUT MÜZİK
BOYUT YAYIN GRUBU

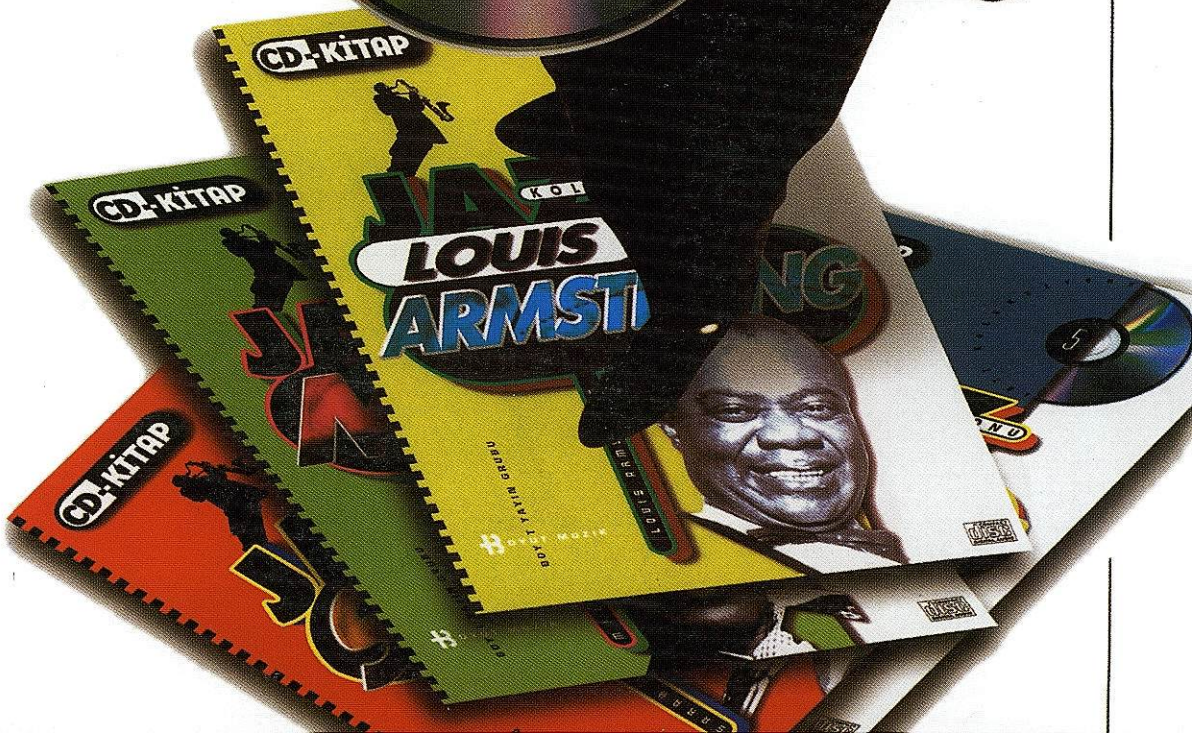

Matbaacılar Sitesi 1. Cadde No: 115
34554 Bağcılar / İSTANBUL
Telefon : 90 - 212 - 629 53 00
Fax : 90 - 212 - 629 05 74 - 75
www.boyut.com.tr

ABSOLUTE SOUND yani **Gerçek Ses** peşinde koşmaya başlayalı onüç yılı geride bıraktık. Bu uğurda, dış görünüşünden ziyade ses kalitesine inandığımız ürünleri doğrudan temsilcilikler alarak siz müzik sever ve audio tutkunlarının beğenisine sunduk ve sunmaya devam edeceğiz. Sadece en pahalı/gösterişli cihazları bir araya getirerek Gerçek Sesi yakalamanın mümkün olmayacağına inanıyor, *system matching* konusunda tecrübemize güveniyoruz. Siz de aynı düşüncedeyseniz arayın, yardımcı olabilmek bizi mutlu edecektir.

Tunç BOZOĞLU

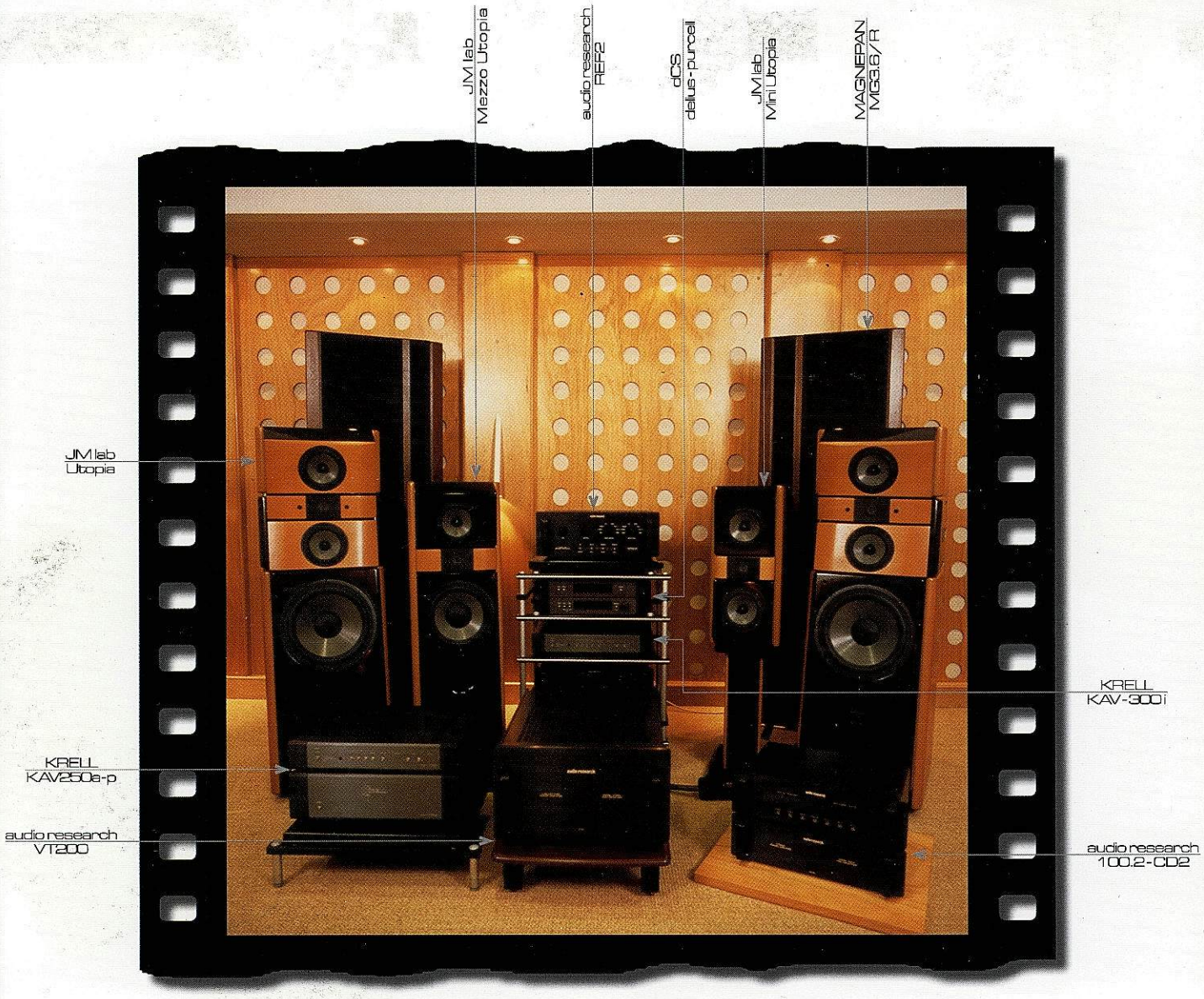

Accuphase • Audio Research • Blueroom Minipod • Burmester • Classe Audio • Creaktiv
dCS • Dunlavy Audio Labs • DCC • Energy • Eggleston Works • Genesis
J.A. Michell Engineering • JMlab • JVC/xrcd • Krell • Magnepan • Mirage
Monitor Audio • Nordost • NBS • PowerWedge • ProAC • Rotel
Theta Digital • Transparent • Vpi

Hi-End Audio & Home Theater
LOTUS

TEPECİK YOLU
ALKENT PARKSHOPS F: 2-3
ETİLER 80630 İSTANBUL
TEL: 0212 257 26 96
0212 257 70 00
FAX: 0212 257 26 97

www.lotushifi.com